Raftul
Denisei
FINALIS
PULITZE
PRIZE
2020
Ann
Patchett
Casa

ANN PATCHETT

Casa Olandeză

Traducere din engleză şi note de
MIHAELA DUMITRESCU

EDITURA HUMANITAS FICTION, 2021

ANN PATCHETT
***THE DUTCH HOUSE,* 2019**

Această carte este pentru Patrick Ryan

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1

Când tata a adus-o prima oară pe Andrea în Casa Olandeză, Sandy, menajera noastră, a venit în camera soră-mii şi ne-a spus să coborâm.

— Tatăl vostru vrea să faceţi cunoştinţă cu o prietenă de-a lui, ne-a zis.

— E de la el de la serviciu? a întrebat Maeve.

Fiind mai mare decât mine, avea o viziune mai complexă asupra prieteniei.

Sandy a stat să se gândească.

— Aş zice că nu. Frate-tu pe unde e?

— Pe băncuţa de la fereastră, a spus Maeve.

Sandy a trebuit să dea draperiile în lături ca să mă găsească.

— De ce-oi trage draperiile astea?

Citeam.

— Pentru intimitate, i-am răspuns, cu toate că la vârsta de opt ani habar n-aveam de aşa ceva. Îmi plăcea mie cuvântul ăsta şi-mi plăcea senzaţia de linişte şi izolare într-un spaţiu restrâns pe care mi-o dădeau draperiile trase.

Cât despre musafiră, ea era un mister. Tata nu avea prieteni, sau cel puţin nu dintre aceia care să vină în vizită într-o după-amiază târzie de sâmbătă. Mi-am părăsit colţişorul secret, m-am dus în capul scărilor şi m-am întins pe carpeta care acoperea palierul. Ştiam din experienţă că, stând aşa lungit pe duşumea, pot să răzbat cu privirea până în salon dacă mă uit printre stâlpul mare al balustradei şi primul balustru. Tata era acolo, în faţa şemineului, împreună cu o femeie, şi, din câte îmi puteam

da seama, studiau amândoi portretele domnului şi doamnei Vanhoebeek. M-am ridicat şi m-am întors în camera soră-mii să dau raportul.

— E femeie[1], i-am zis lui Maeve.

Sandy ştia deja.

M-a întrebat dacă m-am spălat pe dinţi, adică voia să ştie dacă m- am spălat în dimineaţa aceea. Că doar nu se spală nimeni pe dinţi la patru după-amiaza. Sandy era nevoită să se descurce singură pentru că Jocelyn avea zi liberă sâmbăta. Pesemne că ea aprinsese focul în şemineu, deschisese uşa când venise musafira, servise ceva de băut şi, pe lângă toate astea, se mai îngrijea acum şi de dinţii mei. Sandy nu lucra lunea. Sandy şi Jocelyn aveau amândouă liber duminica, fiindcă tata nu era de părere că trebuie să pui oamenii să muncească şi duminica.

— Da, i-am răspuns, pentru că, probabil, mă spălasem.

— Ia mai spală-te o dată, îmi zise. Şi tu piaptănă-te.

Ultimele cuvinte îi erau adresate soră-mii, care avea părul lung şi negru şi des cât zece cozi de cal legate laolaltă. Oricât şi-l pieptăna, tot nu arăta cum trebuie.

Când a considerat Sandy că avem un aspect suficient de îngrijit, Maeve şi cu mine am coborât, ne-am postat sub arcada mare a holului de la intrare şi i-am privit pe tata şi pe Andrea, care se uitau la portretele soţilor Vanhoebeek. Nu ne-au văzut sau nu au vrut să ne dea nicio atenţie – greu de spus care era adevărul –, aşa că am aşteptat. Şi Maeve, şi eu ştiam să umblăm tiptil prin casă, obicei născut din dorinţa de a nu-l supăra pe tata, cu toate că el se enerva şi mai tare când simţea că ne apropiem pe furiş, luându-l prin surprindere. Era îmbrăcat cu costumul

---

[1] **Aici este rezolvată ambiguitatea din original, din rândurile precedente, a substantivelor *friend* şi *visitor,* care în limba engleză au aceeaşi formă pentru masculin şi feminin.**

albastru. El, care nu obişnuia să poarte costum sâmbăta. Atunci am observat prima oară că începe să îi încărunţească părul pe la spate. Aşa cum stătea lângă Andrea, arăta şi mai înalt decât era în realitate.

— Cred că-i o alinare să-i ai lângă tine, i-a spus Andrea, cu referire nu la copiii lui, ci la personajele din tablouri. În acele portrete, domnul şi doamna Vanhoebeek, ale căror prenume nu le auzisem niciodată rostite la noi în casă, arătau bătrâni, dar nu cu totul uitaţi de vreme. Erau amândoi îmbrăcaţi în negru şi aveau o ţinută dreaptă, de o rigiditate solemnă, care evoca alte vremuri. Chiar şi aşa, încadraţi în ramele lor separate, erau atât de împreună, atât de *căsătoriţi,* încât mă gândeam mereu că trebuie să fi existat iniţial un tablou mare, pe care cineva l-a tăiat pe din două. Andrea şi-a dat capul pe spate ca să se uite mai cu atenţie la cei patru ochi şireţi care parcă urmăreau cu o privire dojenitoare fiecare mişcare a unui băieţaş, indiferent pe ce canapea s-ar fi aşezat el. Maeve, pe tăcute, m-a împuns cu degetul în coaste ca să ţip, dar m-am ţinut tare. Încă nu îi fuseserăm prezentaţi Andreei, care, din spate, arăta micuţă şi dichisită în rochia ei cu cordon în talie, cu o pălărie de culoare închisă şi nu mai mare decât o farfurioară peste părul blond, prins într-un conci. Pentru că fusesem educat de călugăriţe, ştiam că nu se cuvine să râd de un musafir şi să-l fac să se simtă prost. Bănuiam că Andrea nu are de unde să ştie că persoanele din acele tablouri au venit la pachet cu casa, că tot ce e în casă ne-a revenit odată cu casa.

Vanhoebeekii din salon erau principalele puncte de atracţie, mărturii în mărime naturală despre oameni marcaţi de trecerea timpului, cu chipurile lor severe şi neatrăgătoare, redate cu o acurateţe tipic olandeză şi cu o înţelegere inconfundabil olandeză a luminii, dar mai erau încă zeci de alte portrete mai puţin remarcabile la fiecare

etaj al casei – copiii lor în holuri, strămoşii lor în dormitoare, persoane anonime admirate de ei, risipite prin toate încăperile. Mai era şi un portret al lui Maeve de când avea zece ani şi, cu toate că nu se compara, ca mărime, cu portretele celor doi Vanhoebeek, era cu siguranţă la fel de izbutit. Tata adusese un pictor celebru de la Chicago, cu trenul. Din câte mi s-a povestit, trebuia să o picteze pe mama, numai că ea, care nu fusese anunţată din timp că pictorul urmează să locuiască două săptămâni la noi în casă, a refuzat să-i pozeze, aşa că, în locul ei, acesta a pictat-o pe Maeve. Când portretul a fost gata şi înrămat, tata l-a atârnat în salon, chiar pe peretele opus celui cu Vanhoebeekii. Lui Maeve îi plăcea să spună că acolo a învăţat să se uite fix în ochii oamenilor, forţându-i să îşi întoarcă privirea, stânjeniţi.

— Danny, mi-a zis tata când s-a întors, în sfârşit, cu faţa la noi, arătând de parcă se aştepta să fim exact acolo unde eram. Hai, vino s- o saluţi pe doamna Smith.

Voi rămâne întotdeauna la părerea mea că, preţ de o clipă, Andreei i-a căzut faţa când a dat cu ochii de Maeve şi de mine. Chiar dacă tata nu îi vorbise despre copiii lui, era normal să ştie de existenţa lor. Toată lumea din Elkins Park era la curent cu ce se întâmpla în Casa Olandeză. Poate îşi închipuia că o să rămânem sus, la etaj. La urma urmei, venise să viziteze casa, nu copiii. Sau poate expresia întipărită pe faţa Andreei era doar din cauza lui Maeve, care, la cei cincisprezece ani ai ei şi încălţată cu tenişi, era deja cu un cap mai înaltă decât Andrea pe tocuri. Din momentul în care se văzuse clar că are să crească mai înaltă decât toate fetele din clasa ei şi decât majoritatea băieţilor, Maeve avusese tendinţa să stea cocoşată, dar tata s-a ţinut mereu de capul ei să îşi corecteze ţinuta. Soră-mea aproape că nu mai avea nevoie de alt nume decât *Capul-sus-umerii-înapoi.* Ani de-a

rândul, tata i-a tot bătut cu podul palmei între omoplaţi ori de câte ori trecea pe lângă ea, ceea ce a avut drept consecinţă nedorită faptul că Maeve stătea acum dreaptă ca un soldat din garda reginei, ba chiar ca regina însăşi. Până şi eu îmi dădeam seama prin ce ar putea să-i intimideze pe cei din jur: prin înălţime, prin zidul de păr negru, lucios, prin felul cum obişnuia să îşi coboare privirea în loc să îşi arcuiască gâtul şi să îşi plece capul. Eu însă, la vârsta de opt ani, nu aveam încă probleme, fiind mai scund decât femeia cu care avea să se căsătorească tata. M-am întins să-i strâng mâna micuţă şi i-am zis cum mă cheamă, apoi a urmat Maeve. Cu toate că o să se spună – şi aşa o să rămână în amintirea tuturor – că Maeve şi Andrea nu s-au înţeles din capul locului, nu e adevărat. Maeve s-a purtat cât se poate de corect şi de cuviincios când s-au cunoscut şi a continuat să se comporte la fel până în momentul în care nu s-a mai putut.

— Bună ziua, mă bucur să vă cunosc, a spus Maeve, iar Andrea i-a răspuns că şi ea se bucură.

Andrea se bucura. Cred şi eu. Ani de zile visase să pună piciorul în casa noastră, să îşi strecoare braţul pe sub al tatei, să urce treptele largi de piatră şi să păşească pe terasa placată cu gresie roşie. Era prima femeie pe care o aducea tata acasă de la plecarea mamei, deşi Maeve mi-a spus că mai avusese el o aventură şi cu dădaca noastră, o fată irlandeză pe nume Fiona.

— Crezi tu că se culca cu Fluffy? am întrebat-o eu.

Fluffy era porecla pe care i-o dăduserăm Fionei când eram mici, în parte pentru că numele Fiona mi se părea greu de pronunţat, în parte datorită buclelor ei roşcate, care îi cădeau suav pe spate într-un nor hipnotic. Vestea despre această legătură amoroasă mi-a parvenit la fel ca majoritatea informaţiilor: la mulţi ani după cele întâmplate, pe când mă aflam împreună cu soră-mea într-o maşină

parcată în faţa Casei Olandeze.

— Ori aşa, ori că făcea ea curăţenie în camera lui în miez de noapte, a spus Maeve.

Tata şi Fluffy prinşi în flagrant delict! Am clătinat din cap.

— Nici nu-mi pot imagina una ca asta!

— Păi nici n-ar trebui să încerci să-ţi *imaginezi.* Doamne, ce dezgustător! Oricum, tu erai aproape un bebeluş în epoca de glorie a lui Fluffy. Mă şi mir că-ţi mai aduci aminte de ea.

Fluffy mă altoise cu o lingură de lemn, eu având pe atunci patru ani. Mai am şi acum o mică cicatrice în formă de crosă de golf lângă ochiul stâng – semnul lui Fluffy, cum a numit-o Maeve. Fluffy susţinea că am tras-o de fustă şi am speriat-o taman în timp ce gătea o oală de sos de mere. Zicea că ea doar încerca să mă îndepărteze de aragaz şi că, bineînţeles, nu a avut nicio intenţie să mă lovească, cu toate că mă gândesc că ar fi cam greu să pocneşti un copil cu lingura drept în faţă, aşa, din pură întâmplare. Povestea asta era interesantă doar în măsura în care constituia prima mea amintire clară – despre o altă persoană, despre Casa Olandeză, sau despre propria mea viaţă. Nu aveam nici măcar o singură amintire despre mama, în schimb nu uitasem cum m-a plesnit drept în faţă lingura lui Fluffy. Îmi aminteam că Maeve, care era pe hol când am urlat, a ajuns în bucătărie dintr-un salt, precum s-ar avânta o căprioară peste gardul-viu din dosul casei. S-a năpustit asupra lui Fluffy, a îmbrâncit-o în aragaz, flăcările albăstrui au pâlpâit în momentul când oala cu sosul de mere clocotit a căzut pe podea şi uite aşa ne-am ales toţi cu arsuri de la stropii mici care au sărit pe noi. M-au dus la doctor, care m-a cusut în şase locuri şi lui Maeve i-a bandajat mâna, iar Fluffy a fost concediată, cu toate că îmi aduc aminte cum plângea de mama focului şi zicea că îi

pare rău şi că a fost pur şi simplu un accident. Nu voia cu niciun chip să plece. Asta a fost cealaltă relaţie a tatei, după spusele soră-mii, şi probabil că ştia ea ce ştia, fiindcă în timp ce eu aveam doar patru ani când m-am ales cu semnul ăla, ea împlinise deja unsprezece.

Întâmplarea făcea că părinţii lui Fluffy lucraseră la familia Vanhoebeek – tatăl ca şofer şi mama ca bucătăreasă. Fluffy copilărise în Casa Olandeză şi în micul apartament de deasupra garajului. Când numele ei a fost adus din nou în discuţie după atâţia ani, m-am întrebat încotro s-o fi îndreptat când s-a trezit pusă pe liber.

Fluffy era singura persoană din casă care îi cunoscuse pe soţii Vanhoebeek. Nici măcar tata nu îi întâlnise, cu toate că şedeam pe scaunele lor şi dormeam în paturile lor şi mâneam din farfuriile lor de ceramică de Delft[2]. Soţii Vanhoebeek nu au avut niciun rol în povestea noastră, dar, într-un anumit sens, povestea a fost casa însăşi, iar casa a fost a lor. Ei făcuseră avere din distribuţia en gros de ţigări, o afacere rentabilă în care s-a lansat domnul Vanhoebeek chiar înainte să izbucnească Primul Război Mondial. Pe front li se dădeau ţigări soldaţilor ca să li se ridice moralul. Oamenii şi-au păstrat acest obicei când s-au întors la casele lor şi mai apoi, când au sărbătorit un deceniu de prosperitate. Soţii Vanhoebeek, tot mai bogaţi pe zi ce trecea, au dat comandă să li se construiască o casă într-un loc care era pe vremea aceea teren agricol, în apropiere de Philadelphia.

Formidabila reuşită a acestei construcţii ar putea fi atribuită arhitectului, deşi în momentul când, în sfârşit, m-am gândit să merg să culeg informaţii despre el, nu am mai găsit nici o altă mărturie a operei lui. S-ar putea ca

---

[2] **Ceramică pictată în tonuri de albastru, fabricată în oraşul olandez Delft începând din secolul al XVII-lea şi inspirată din porţelanurile chinezeşti.**

unul dintre soţii Vanhoebeek, ori ambii, cu toată înfăţişarea lor severă, să fi fost nişte vizionari în materie de estetică arhitecturală, sau terenul în sine l-o fi inspirat pe constructor să creeze o minunăţie mai presus de ceea ce îşi putea imagina fiecare dintre ei, ori poate că după Primul Război Mondial se găseau în America o sumedenie de meşteri ce lucrau potrivit unor standarde la care s-a renunţat de mult. Oricare ar fi fost explicaţia, casa în care au ajuns să locuiască – în care, mai târziu, am ajuns să locuim noi – a fost o convergenţă unică de talent şi noroc. Nu pot să-mi explic cum de o casă cu trei niveluri putea să pară a fi exact atât cât trebuie de spaţioasă, dar nouă aşa ni se părea. Sau poate ar fi mai corect să spun că era o casă prea mare pentru oricare alţii, o risipă imensă şi ridicolă, dar în ceea ce ne privea, nu ne-am fi dorit să fie altfel. Casa Olandeză, numele sub care a ajuns să fie cunoscută în comunităţile din Elkins Park, Jenkintown şi Glenside şi până mai departe, la Philadelphia, se referea nu la arhitectura casei, ci la oamenii care locuiau în ea. Casa Olandeză era clădirea în care domiciliau acei olandezi cu nume imposibil de pronunţat. Privită din anumite unghiuri, de la distanţa potrivită, părea să plutească la câţiva centimetri deasupra dealului pe care era situată. Geamurile care flancau uşile de sticlă de la intrare erau mari cât vitrinele unui magazin şi fixate cu bare ornamentale de fier forjat. Ferestrele captau razele soarelui şi le reflectau înapoi peste suprafaţa generoasă a peluzei. Era o construcţie în stil neoclasic, dar cu linii de o simplitate care se apropia mai mult de stilul mediteraneean sau francez şi, cu toate că nu era specific olandeză, umbla vorba că şemineul din salon, cel din bibliotecă şi cel din dormitorul mare, toate placate cu ceramică albastră de Delft, fuseseră extrase dintr-un castel din Utrecht şi vândute soţilor Vanhoebeek pentru a

se putea plăti datoriile unui prinţ la jocurile de noroc. Construcţia casei, cu şemineurile montate cu tot, a fost finalizată în **1922.**

— Au avut şi ei parte de şapte ani buni, până-n ziua când au început bancherii să se arunce pe geam[3], a comentat Maeve, oferindu-le astfel predecesorilor noştri un loc în istorie.

În acea primă zi când a venit Andrea la noi acasă, am auzit pentru întâia oară povestindu-se cum a fost scoasă la vânzare proprietatea. Andrea l-a urmat pe tata în holul de la intrare şi se uita la peluza din faţa casei.

— E atât de multă sticlă aici! a zis Andrea, cântărind, parcă, din priviri dacă nu cumva se poate schimba ceva, dacă sticla n-ar putea fi înlocuită cu un zid adevărat. Nu te deranjează că ţi se uită lumea înăuntru?

Nu numai că puteai să vezi tot ce se întâmplă în Casa Olandeză, dar vedeai şi dincolo de ea, chiar prin ea. Casa era cu un nivel mai joasă în partea centrală, iar holul mare de la intrare ducea direct înspre observator, cum îi ziceam noi, care avea un perete numai cu ferestre ce dădeau în curtea din dos. De pe aleea de acces puteai să îţi laşi privirea să alunece pe treptele din faţă, pe terasă, înăuntru, pe uşile de la intrare, de la un capăt la altul al pardoselii de marmură de pe hol, dincolo de geamurile observatorului şi să zăreşti ramurile de liliac ce se unduiau neabătut, în voia lor, în grădina din spatele casei.

Tata s-a uitat în tavan, apoi de o parte şi de alta a uşii, de parcă abia atunci s-ar fi gândit la asta.

---

[3] **Aluzie la disperarea pricinuită de scăderea dramatică a preţului acţiunilor la Bursa din New York (crahul bursier de pe Wall Street, din octombrie 1929), cu efecte dezastruoase şi de durată asupra sistemului bancar american, asupra economiei americane şi mondiale (Marea Criză Economică din 1929-1933).**

— Suntem totuşi destul de departe de stradă, a zis.

În acea după-amiază de mai, teii care împrejmuiau proprietatea ca un zid aveau frunzişul bogat. Peluza verde, povârnită, în care mă rostogoleam vara ca un căţeluş era largă şi cu iarba deasă.

— Bine, dar noaptea? continuă Andrea pe un ton îngrijorat. Mă întreb dacă nu s-ar putea pune nişte draperii.

Să pui draperii care să acopere priveliştea mi s-a părut nu doar ceva de neconceput, dar şi cea mai mare idioţenie pe care am auzit-o vreodată.

— Da’ dumneavoastră aţi tras cu ochiul vreodată noaptea la noi în casă? făcu Maeve.

— Să nu uităm cât de mult teren era pe aici pe vremea când a fost construită casa, a spus tata, tăindu-i vorba lui Maeve. Erau mai bine de două sute de acri[4]. Proprietatea se întindea până în Melrose Park.

— Dar de ce or fi vândut-o?

Dintr-odată, Andrea îşi dădu seama că o asemenea casă ar fi fost mult mai bine pusă în valoare dacă nu ar mai fi existat şi altele în apropiere. Limita până la care puteai răzbi cu privirea ar fi trebuit să fie cu mult dincolo de povârnişul peluzei, dincolo de straturile de bujori şi de tufele de trandafiri. Potrivit planului iniţial, privirea trebuia să cutreiere peste o vale largă şi peste o colină până în pădure, aşa încât, dacă soţii Vanhoebeek sau vreunul dintre oaspeţii lor s-ar fi uitat noaptea pe fereastra sălii de bal, singura lumină pe care ar fi văzut-o ar fi fost aceea a stelelor. Pe atunci nu erau străzi în jur, nu era nicio comunitate, dar acum atât strada, cât şi casa familiei Buchsbaum de vizavi erau perfect vizibile iarna, când erau copacii desfrunziţi.

— Pentru bani, a spus Maeve.

---

[4] **1 acru = aprox. 0,404 ha.**

— Pentru bani, a repetat tata, dând din cap aprobator. Motivul nu era greu de înţeles. Chiar şi la cei opt ani ai mei am priceput.

— Dar au făcut o greşeală, a continuat Andrea. Avea gura strânsă pungă. Gândeşte-te cât de frumos trebuie să fi fost locul ăsta. Ar fi trebuit să-l trateze cu mai mult respect, după părerea mea. Casa e o operă de artă.

Atunci chiar că m-a pufnit râsul, pentru că din vorbele Andreei înţelegeam că Vanhoebeekii ar fi trebuit să îi ceară *ei* părerea înainte să vândă terenul. Iritat, tata i-a spus lui Maeve să mă ducă sus, de parcă aş fi uitat drumul până acolo.

Ţigările gata răsucite, aliniate frumos în cutiile[5] lor, erau un lux cuvenit celor bogaţi, la fel şi acrii de teren niciodată străbătuţi cu piciorul de proprietarii lor. Terenul din jurul casei a fost vândut bucată cu bucată. Declinul proprietăţii a fost o chestiune de evidenţă publică, o felie de istorie consemnată în actele de proprietate. Pentru plata datoriilor au fost vândute parcele de teren – zece acri, apoi cincizeci, apoi douăzeci şi opt. Elkins Park se apropia tot mai mult de uşa casei, în acest fel s-a descurcat familia Vanhoebeek în timpul Marii Crize, dar mai apoi, în 1940, domnul Vanhoebeek a murit de pneumonie. Unul dintre fiii familiei Vanhoebeek s-a prăpădit la o vârstă fragedă, iar cei doi băieţi mai mari au pierit pe front. Doamna Vanhoebeek s-a stins în 1945, când nu mai rămăsese nimic de vândut în afară de curtea laterală. Casa, împreună cu tot ce era în ea, a fost preluată de bancă – praful şi pulberea s-a ales.

Fluffy a rămas în casă prin bunăvoinţa Băncii de Economisire şi Creditare Pennsylvania şi a primit un mic stipendiu ca să administreze proprietatea. Părinţii lui Fluffy

---

[5] ***Cartons*** **(engl.), cutii a câte zece sau douăzeci de pachete de ţigări.**

muriseră, sau poate îşi găsiseră alte slujbe. În orice caz, ea locuia singură deasupra garajului şi inspecta casa în fiecare zi ca să se asigure că nu e nicio spărtură în acoperiş prin care să curgă apa şi că ţevile din instalaţie nu s-au fisurat. Cu ajutorul unei maşini mecanice de tuns iarba a croit o potecă dreaptă de la garaj până la uşile de la intrare, lăsând iarba de pe restul peluzei să crească în voie. A cules fructele din pomii care rămăseseră netăiaţi în dosul casei şi a făcut sos de mere şi conserve de piersici pentru iarnă. Până să cumpere tata proprietatea în 1946, ratonii puseseră stăpânire pe sala de bal şi roseseră firele electrice. Fluffy intra în casă doar atunci când soarele era deasupra capului, la ora amiezii, când toate animalele nocturne dormeau duse, claie peste grămadă. Doar printr-un miracol nu au iscat un incendiu. Ratonii au fost în cele din urmă prinşi şi scoşi din casă, dar au lăsat în urma lor purici care au năpădit toate ungherele. Maeve spunea că cele mai vechi amintiri ale traiului ei în casa aceea erau despre cum se scărpina ea şi cum îi ungea Fluffy, una câte una, ciupiturile de purice cu vârful beţişorului de curăţat urechi, înmuiat în loţiune cu calamină. Părinţii mei o angajaseră pe Fluffy pe post de dădacă a soră-mii.

*

Maeve şi cu mine am parcat prima oară pe Strada Vanhoebeek (care se pronunţă *Van Hu-beic,* nu *Van Hou-bic,* cum greşit îi spune lumea din Elkins Park) când m-am întors acasă de la Choate, în cea dintâi vacanţă de primăvară. Primăvară nu prea era cuvântul potrivit, pentru că în anul acela se aşternuse un strat de zăpadă gros de vreo treizeci de centimetri – o farsă de întâi Aprilie care încheia apoteotic o iarnă cruntă. De primăvară adevărată aveau parte, din câte aflasem pe la mijlocul primului semestru petrecut la internat, băieţii pe care părinţii îi duceau în Insulele Bermude să se plimbe cu barca.

— Ce vrei să faci? am întrebat-o când a oprit în faţa locuinţei familiei Buchsbaum, vizavi de Casa Olandeză.

— Vreau să văd ceva.

Maeve s-a aplecat şi a apăsat bricheta maşinii.

— Nu-i nimic de văzut aici, i-am zis. Hai s-o luăm din loc.

Eram ursuz din cauza vremii şi pentru că socoteam că există o neconcordanţă între ce am şi ce merit, dar cu toate acestea îmi părea bine să mă aflu din nou în Elkins Park, în maşina soră-mii, Oldsmobile-ul albastru din copilăria noastră, dăruit de tata când şi-a cumpărat propriul ei apartament. Pentru că aveam doar cincisprezece ani şi eram necopt la minte, am crezut că senzaţia aceea de întoarcere acasă se datorează maşinii şi locului unde e parcată, în loc s-o pun cu totul pe seama prezenţei soră-mii şi să-i fiu recunoscător.

— Ce, te grăbeşti s-ajungi undeva?

A scuturat pachetul şi a scos o ţigară, apoi a pus mâna pe brichetă. Dacă nu erai pe fază să o prinzi, putea să sară din locaşul ei prea departe şi să ardă bancheta sau mocheta ori să-ţi ardă piciorul, în funcţie de locul unde ateriza.

— Mai vii pe-aici cu maşina când sunt eu plecat la şcoală?

Pac! A prins bricheta şi şi-a aprins ţigara.

— Nu.

— Da’ iată-ne aici! am zis.

Zăpada se cernea deasă şi pufoasă în vreme ce ultima geană de lumină a zilei se stingea în nori. În adâncul inimii, Maeve era un adevărat şofer de tir islandez, vremea rea nu o abătea din drum, dar eu abia coborâsem din tren şi eram obosit şi îmi era frig. Mă gândeam ce bine mi-ar prinde să-mi fac nişte sandviciuri calde cu brânză şi să mă cufund în cadă. N-am priceput niciodată de ce baia era în permanenţă obiectul ironiilor la Choate. Numai duşul era

socotit demn de un bărbat.

Maeve a tras un fum adânc umplându-şi plămânii, a expirat, după care a oprit motorul.

— M-am gândit de mai multe ori să vin încoace, dar m-am hotărât să aştept până te întorci tu.

Apoi mi-a zâmbit şi a crăpat puţin geamul, doar cât să intre un val de aer arctic. Înainte să plec la internat, o tot bătusem la cap să se lase de fumat, dar după un timp am uitat să-i spun că m-am apucat şi eu. La Choate se practica fumatul ca alternativă la baia în cadă.

Am întins capul să mă uit pe alee.

— Se văd?

Maeve a privit pe geamul lateral de lângă scaunul şoferului.

— Nu ştiu de ce, dar mă tot gândesc cum a venit ea prima oară la noi acasă acum un milion de ani. Îţi mai aduci aminte?

Sigur că îmi aminteam. Cine putea să uite vizita Andreei?

— Şi cum a zis chestia aia, că nu ne pasă că se uită lumea la noi, pe geam, noaptea?

Abia a rostit cuvintele, că holul de la intrare a fost inundat de lumina caldă, aurie, a candelabrului. Apoi, în scurt timp s-a aprins lumina în capul scărilor, la etaj şi, după alte câteva clipe, în dormitorul cel mare de la etajul întâi. Atât de exact a coincis momentul când s-a făcut lumină în Casa Olandeză cu acela în care a terminat ea de rostit ultimele cuvintele, că aproape mi-a sărit inima din loc. Cu siguranţă, Maeve *mai dăduse* câte o raită şi fără mine să vadă casa. Ştia că Andrea obişnuieşte să aprindă lumina exact când începe să coboare soarele spre asfinţit. Dacă nu recunoştea, era doar pentru că soră-mea juca puţin teatru şi mai târziu, când am înţeles asta, am apreciat-o pentru eforturile pe care le făcea. Un show în

toată regula!

— Ia te uită! i-am şoptit.

Teii erau complet desfrunziţi şi zăpada cădea întruna, dar domol. Fără discuţie, se vedea bine totul din casă şi prin casă, nu până în cele mai mici detalii, desigur, dar tabloul se completa din amintiri: iată masa rotundă de sub candelabru, pe care Sandy lăsa de cu seară corespondenţa tatei, iar în spatele ei ceasornicul bunicului, pe care aveam sarcina să-l întorc în fiecare duminică, după slujbă, aşa încât vaporul de sub cifra şase să se legene mereu între cele două rânduri de valuri albastre, pictate pe cadran. Nu vedeam vaporul şi valurile, dar ştiam că sunt acolo. Mai erau şi consola în formă de semilună lipită de perete, vaza de cobalt pe care erau pictaţi o fetiţă şi un căţel, cele două berjere în care nu se aşeza nimeni niciodată, oglinda imensă a cărei ramă mă ducea mereu cu gândul la tentaculele arcuite ale unei caracatiţe aurii. Ca la un ordin, de parcă ar fi urmat indicaţiile unui regizor, Andrea a traversat holul de la intrare. Eram prea departe să îi văd faţa, dar am recunoscut-o după mers. Norma a coborât valvârtej scările şi apoi s-a oprit brusc pentru că îi spusese maică-sa, pesemne, să nu alerge. Norma era mai înăltuţă acum, ori poate că o confundam cu Bright.

— Probabil că ne-a urmărit înainte să vină atunci, prima oară, la noi, a spus Maeve.

— Sau te pomeneşti că o fi stat toată lumea cu ochii pe noi. Ne-o fi pândit toată lumea care trecea iama cu maşina pe strada asta.

I-am căutat în geantă şi am scos ţigările.

— Aici mi se pare că te cam dat mare, mi-a răspuns Maeve. Auzi colo, *toată* lumea!

— Aşa suntem noi educaţi la Choate.

A râs. Mi-am dat seama că nu se aştepta să aibă motive de râs şi m-am bucurat peste măsură.

— Cinci zile întregi cu tine acasă, a zis ea, suflând fumul pe geam. Cele mai fericite zile din tot anul.

Capitolul 2

După prima ei vizită la Casa Olandeză, Andrea s-a ţinut scai de noi. De fiecare dată când eram convinşi că am văzut-o pentru ultima oară şi treceau luni de zile fără să-i mai pomenească nimeni numele, iată că reapărea seara la masă, la început mai rezervată după lungile ei absenţe, dar încetul cu încetul tot mai în elementul ei. Când se simţea cu adevărat în largul ei, Andrea vorbea numai şi numai despre casă. Perora întruna despre câte un detaliu al cornişei sau emitea păreri despre înălţimea exactă a tavanului, ca şi când tavanul era o noutate pentru noi.

— Motivul de acolo se numeşte oul-şi-săgeata, îmi zicea, arătând în sus.

Exact în momentul când devenea de-a dreptul insuportabilă, dispărea din nou şi ne simţeam cuprinşi, eu şi Maeve (presupuneam că şi tata), de o senzaţie de uşurare datorată liniştii desăvârşite care se aşternea.

Apoi, iată că a sosit şi duminica aceea când ne-am întors de la biserică şi am găsit-o – sau mai bine zis Maeve a găsit-o – aşezată pe unul din scaunele albe de fier forjat de pe marginea piscinei. Maeve tocmai trecuse prin bibliotecă şi, din întâmplare, o zărise pe geam. Nu l-a chemat pe tata, aşa cum aş fi făcut eu în locul ei, ci s-a dus glonţ până la uşa din dos a bucătăriei şi a ieşit afară.

— Doamna Smith? a întrebat Maeve, cu mâna streaşină la ochi.

I-am zis amândoi doamna Smith până s-a căsătorit cu tata, pentru că nu ne-a invitat niciodată să-i spunem altfel. După căsătorie, cu siguranţă că ar fi preferat să-i spunem doamna Conroy, dar acest mod de adresare ar fi fost şi mai stânjenitor, dat fiind că Maeve şi cu mine ne numeam tot Conroy.

Din câte mi-a povestit Maeve, Andrea a tresărit pentru

că – cine ştie? — poate aţipise.

— Tatăl tău unde e?

— În casă. Maeve a privit peste umăr. Vă aştepta azi?

— *Eu* îl aşteptam acum o oră, a corectat-o Andrea.

Fiind duminică, Sandy şi Jocelyn nu erau la serviciu. Nu cred că ar fi lăsat-o să intre cât lipseam noi de acasă, dar nu sunt sigură. Dintre ele două, Sandy era mai binevoitoare, Jocelyn, mai suspicioasă. Nu o plăceau pe Andrea şi probabil că ar fi invitat-o să ne aştepte afară până ne întorceam. Era cam friguleţ, dar vremea era destul de bună ca să stai pe marginea piscinei, lumina soarelui scânteia în apa albastră, smocuri firave de muşchi se iveau printre pietrele pavajului. Maeve a lămurit-o că am fost cu toţii la biserică.

Apoi au stat aşa şi s-au fixat reciproc, fără ca vreuna din ele să îşi abată privirea.

— Ştii, eu sunt pe jumătate olandeză, a zis Andrea în cele din urmă.

— Poftim?

— După mamă. Ea era olandeză get-beget.

— Noi suntem irlandezi, a spus Maeve.

Andrea a dat din cap aprobator, de parcă între ele ar fi existat o neînţelegere care acum s-ar fi rezolvat în favoarea ei. Când s-a văzut clar că nu mai au ce discuta, Maeve s-a întors înăuntru să îi spună tatei că doamna Smith îl aşteaptă la piscină.

— Unde dracu’ şi-o fi parcat maşina? m-a întrebat Maeve după ce a ieşit tata. Pe atunci nu prea înjura, mai ales nu după slujba de duminică. Ea mereu parchează în faţa casei.

Aşa că am mers să îi căutăm maşina, mai întâi în flancul cel mai îndepărtat al casei, apoi în partea din dos, în spatele garajului. Negăsind-o în niciunul dintre locurile în care ne aşteptam să fie, am luat-o pe aleea din faţa casei,

unde pietrişul mărunt scrâşnea sub tălpile pantofilor noştri de duminică, apoi am ieşit în stradă. Nu aveam idee unde locuieşte Andrea, dar ştiam că nu e vecină cu noi, deci nu a venit pur şi simplu pe jos. În cele din urmă i-am găsit Chevroletül Impala de culoare crem parcat la o depărtare de un cvartal, cu colţul caroseriei din faţă-stânga turtit. Maeve s-a lăsat pe vine să examineze avaria, iar eu am mers până într-acolo încât i-am atins aripa de deasupra roţii, care atârna într-o rână şi stătea să cadă, şi m-am minunat cum de farul rămăsese intact. Era clar că Andrea s-a izbit cu maşina de ceva şi nu voia să ştim noi.

Nu i-am spus nimic tatei despre maşină. La urma urmei, nici el nu ne spunea nouă nimic. Nu ne vorbea niciodată despre Andrea, nici când dispărea, nici când reapărea. Nu ne spunea dacă se gândeşte că ea ar putea îndeplini vreun rol în viitorul nostru. Când era Andrea la noi, el se purta ca şi când ar fi fost dintotdeauna acolo, iar când pleca nu doream să îi amintim de ea, de teamă să nu o cheme înapoi. La drept vorbind, nu cred că Andrea îl interesa chiar atât de mult. Cred că, pur şi simplu, nu făcea faţă tenacităţii ei. Strategia lui, din câte îmi dădeam eu seama, era să o ignore până se lăsa păgubaşă.

— N-o să-i meargă cu ea, a declarat Maeve.

Singurul lucru de care îi păsa tatei cu adevărat era munca lui: clădirile pe care le construia, şi le deţinea, şi le închiria. Rareori vindea câte ceva, preferând în schimb să se folosească de proprietăţile de care dispunea ca să cumpere altele. Când avea programată vreo întâlnire cu vreun funcţionar de la bancă, venea acesta la el, iar tata îl lăsa să aştepte. Doamna Kennedy, secretara tatei, îl trata cu o ceaşcă de cafea şi îl asigura că nu mai are mult de aşteptat, deşi uneori chiar aşa era. Omul nu avea încotro şi rămânea ţintuit locului, cu pălăria în mână, în mica anticameră de lângă biroul tatei.

Tata îşi păstra pentru mine stropul de atenţie care îi mai rămânea la sfârşit de săptămână, dar transformase până şi acest lucru în parte integrantă a muncii lui. În prima sâmbătă a lunii mă lua cu Buickul să mergem la încasat chirii şi îmi dădea un creion şi un registru contabil ca să scriu pe o coloană cât a plătit fiecare chiriaş, alături de cât datora. În scurt timp, am ajuns să ştiu cine nu o să fie niciodată acasă şi cine o să ne aştepte drept în uşă, cu plicul în mână. Ştiam cine o să facă tot felul de reclamaţii – ba curge rezervorul veceului, ba e înfundat veceul, ba nu mai merge întrerupătorul. Unii chiriaşi aveau ceva de reclamat lună de lună şi refuzau să plătească până nu li se rezolva problema. Tata, care îşi betegise genunchiul în timpul războiului, mergea cu pas uşor şchiopătat până la maşină ca să scoată din portbagaj uneltele de care avea nevoie pentru reparaţii. Când eram copil, îmi imaginam portbagajul maşinii ca pe un soi de cufăr fermecat – cleşti, cleme, ciocane, şurubelniţe, materiale pentru astupat găurile şi fisurile, cuie –, de toate găseai acolo. Ştiu că, de obicei, lucrurile pe care oamenii le reclamă sâmbătă dimineaţa sunt uşor de remediat, iar tatei îi plăcea să facă treburile astea chiar el. Era el un om bogat, dar voia să arate lumii că încă se mai descurcă când e vorba de meşterit. Sau poate că tot spectacolul era pus în scenă pentru mine, fiindcă de fapt el nu avea nevoie să meargă cu maşina din poartă în poartă să încaseze chiriile, după cum nu avea nevoie nici să îşi târască piciorul şubred ca să se urce pe o scară şi să inspecteze nişte ţigle desprinse de pe acoperiş. Avea personal de întreţinere care să se ocupe de lucrurile astea. Poate că pentru mine îşi sufleca mânecile cămăşii şi ridica grătarul câte unui aragaz ca să controleze arzătorul, în vreme ce eu stăteam şi mă minunam de toate câte ştie să facă. Mereu îmi spunea să iau aminte, pentru că într-o zi afacerea are să fie a mea.

Va trebui să ştiu cum să mă descurc.

— Singura cale de a înţelege cu adevărat ce înseamnă banii e să fi fost tu însuţi mai înainte sărac, mi-a spus el pe când ne luam prânzul în maşină. La tine, asta-i hiba. Un băiat ca tine, crescut în belşug, care niciodată nu duce lipsă de nimic, care nu e niciodată flămând – şi a cătinat din cap, de parcă asta ar fi fost alegerea mea, care l-ar fi dezamăgit –, nu ştiu, zău, cum poţi să învingi aşa un handicap. Poţi tu să te uiţi la oamenii ăştia cât oi vrea şi să înţelegi cât au avut de tras, dar tot nu se compară cu a simţi greutăţile pe pielea ta.

A lăsat sandviciul din mână şi a băut o gură de cafea din termos.

— Da, tată, am zis – pentru că ce mai puteam eu să spun?

— Cea mai mare minciună despre afaceri e că ai nevoie de bani ca să faci bani. Ţine minte ce-ţi spun. Trebuie să fii isteţ, să ai un plan, să fii cu ochii-n patru la ce se-ntâmplă în jurul tău. Nimic din toate astea nu costă un şfanţ.

Tata nu prea se pricepea să dea sfaturi şi vorbele astea păreau să-l fi sleit de puteri. Când a terminat ce avea de spus, şi-a scos batista din buzunar şi s-a şters pe frunte cu ea.

Când simt o pornire lăuntrică să fiu generos, îmi amintesc de acest moment şi îmi spun că ăsta a fost motivul pentru care s-au petrecut lucrurile aşa cum s-au petrecut. Tata încerca atunci să-mi împărtăşească din experienţa lui ceva care îmi putea fi de folos.

Tata s-a simţit întotdeauna mai bine printre chiriaşii lui decât printre oamenii de la birou sau printre noi, cei ai casei. Câte un chiriaş începea să îi povestească ceva, ba cum nu au fost în stare ăi din Philadelphia să arunce mingea prinzătorului în meciul cu adversarii din Brooklyn, ba de ce nu sunt destui bani în plic şi îmi dădeam seama,

după postura tatei, după felul cum dădea din cap aprobator către unul sau altul, că ascultă cu atenţie. Cei care nu plăteau chiria integral nu se plângeau niciodată că nu li se deschid ferestrele proaspăt vopsite. Ei nu voiau decât să li se dea şansa să îi spună tatei ce li s-a întâmplat în luna respectivă şi să îl asigure că nu se va mai repeta. Nu l-am văzut niciodată pe tata certându-şi chiriaşii sau ameninţându-i. Doar îi asculta şi apoi le spunea să facă tot ce le stă în putinţă să îşi achite datoria. Numai că după trei luni de discuţii, când reveneam după chirie, se întâmpla să găsim altă familie în apartamentul cu pricina. Nu ştiam ce se întâmplă cu cei ghinionişti, dar am aflat – nu într-o primă sâmbătă a lunii, ci într-o altă zi.

Tata a fumat mult toată ziua aceea. Şedeam lângă el pe bancheta lată a maşinii şi mă uitam peste cifrele din registru sau priveam pe geam la copacii care se topeau repede în urma noastră. Când fuma tata, ştiam că se gândeşte la ceva şi că trebuie să tac. Zonele locuite erau tot mai sordide pe măsură ce înaintam spre Philadelphia. Tata i-a lăsat pentru ultima parte a zilei pe cei mai nevoiaşi dintre chiriaşii lui, parcă acordându-le câteva ore în plus ca să se pregătească cu banii pe care îi datorau. În acele ultime runde aş fi preferat să îl aştept în maşină şi să îmi fac de lucru cu radioul, dar mi-am dat seama că nu e cazul să mă rog de el să mă lase să rămân pe loc, pentru că mi-ar răspunde că nu se poate. Chiriaşii din Mount Airy şi Jenkintown erau întotdeauna amabili cu mine, mă întrebau cum merge cu şcoala şi cu baschetul, îmi dăruiau bomboane, pe care tata îmi spusese să nu le primesc. „Pe zi ce trece, semeni tot mai mult cu tati”, ziceau ei. „Creşti mare ca el.” în zonele mai sărace însă, altfel stăteau lucrurile. Nu că nu ar fi fost chiriaşii amabili, dar erau tensionaţi chiar şi atunci când aveau banii în mână, gândindu-se poate la luna care a trecut şi la ce o să se

întâmple peste o lună. Se purtau cu mult respect nu numai faţă de tata, dar şi faţă de mine, şi tocmai pentru că vedeam atâta deferenţă din partea lor, îmi venea să intru în pământ de ruşine. Bărbaţi mai în vârstă decât tata mi se adresau cu domnule Conroy, când nu aveam decât zece ani, de parcă asemănarea pe care o vedeau între mine şi tata nu era doar una fizică. Poate că priveau lucrurile la fel ca tata, gândindu-se că, într-o bună zi, mie aveau să îmi plătească chiria, aşa încât nu se cuvenea să îmi spună Danny. Pe când urcam scările caselor, dezlipeam fâşii de vopsea coşcovită şi săream peste şipci rupte. Uşi întredeschise se bălăngăneau aproape ieşite din ţâţâni, iar la geamuri nu existau plase de ţânţari. Pe coridoare, fie era o temperatură tropicală, fie nu era căldură deloc. Asta mă făcea să mă gândesc că e un moft să baţi câmpii despre un robinet la care trebuie schimbată garnitura, dar să nu îmi aduci aminte că şi aceasta e o clădire a tatei şi că stă în puterea lui să îşi deschidă portbagajul maşinii şi să îndrepte lucrurile pentru binele oamenilor care locuiesc acolo. Tata bătea pe rând la fiecare uşă şi uşile se deschideau şi noi ascultam ce au de spus oamenii: soţi intraţi în şomaj, bărbaţi morţi, neveste moarte, copii bolnavi. Un om ne-a spus odată că nu are bani pentru chirie pentru că băiatul lui a fost aşa de grav bolnav, încât a fost nevoit să stea acasă cu el, să îl îngrijească. Copilul şi bărbatul locuiau singuri în apartamentul întunecos, pentru că toţi ceilalţi din familie muriseră, cred. Când a auzit tata, s-a dus în camera de zi şi l-a ridicat din pat pe copil, care avea febră. Pe vremea aceea nu aveam idee cum arată un mort, dar am văzut cum stătea băiatul în braţele tatei, cum i-a alunecat mâna moale în jos şi i-a căzut capul pe spate şi asta m-a băgat în toţi sperieţii. Dacă nu i-aş fi auzit respiraţia grea şi chinuită, aş fi crezut că am ajuns la el prea târziu. În apartament era un aer greu din cauza

izului mentolat al suferinţei. Băiatul să fi avut vreo cinci-şase ani şi era puţintel la trup. Tata a coborât scările cu el în braţe şi l-a urcat în maşină, dar tatăl copilului a venit după noi şi i-a spus că nu are de ce să îşi facă griji. „Nu-i nimic grav”, repeta el întruna. „Băiatu’ o să se facă bine.” A urcat totuşi, şi s-a aşezat pe bancheta din spate ca să-şi însoţească băiatul până la spital. Nu mi se mai întâmplase niciodată să stau pe scaunul din faţă în timp ce un adult şade pe bancheta din spate şi din cauza asta eram agitat. Mă întrebam ce ar spune măicuţele dacă ne-ar vedea. Odată ajunşi la spital, tata a discutat cu doamna de la recepţie şi s-a ocupat de toate detaliile, apoi i-am lăsat pe cei doi acolo şi ne-am întors cu maşina acasă pe întuneric, fără să mai suflăm un cuvânt despre cele întâmplate.

— De ce-o fi făcut asta? m-a întrebat Maeve în seara aceea, după cină, în dormitorul ei.

Tata nu o lua niciodată pe Maeve cu el când mergea să încaseze chiriile, deşi era cu şapte ani mai mare decât mine şi în fiecare an câştigase un premiu la matematică şi s-ar fi descurcat mult mai bine cu registrul contabil decât mine, aşa că mi se părea ridicol. În prima sâmbătă a lunii, după ce ne scuzam că trebuie să ne ridicăm mai devreme de la masă, iar tata mergea în bibliotecă cu ceva de băut şi cu un ziar, Maeve mă trăgea înăuntru în camera ei şi închidea uşa. Voia să îi povestesc de-a fir a păr ce am făcut în ziua respectivă: ce s-a întâmplat în fiecare apartament, ce au zis chiriaşii şi ce le-a răspuns tata. Voia să ştie până şi ce am cumpărat pentru prânz de la Carter’s Market, unde ne opream de obicei ca să luăm sandviciuri.

— Puştiul era bolnav de-adevăratelea, asta-i tot. N-a deschis deloc ochii, nici măcar când l-a urcat tata în maşină.

Când am ajuns la spital, tata mi-a spus să merg la toaletă şi să mă spăl pe mâini cu apă fierbinte şi cu săpun,

cu toate că nu îl atinsesem pe băiat.

Maeve a stat şi s-a gândit.

— Ce e? am întrebat-o.

— Păi, ia gândeşte-te. El nu poate să sufere bolnavii. A trecut vreodată pragul camerei tale când erai bolnav? S-a întins pe pat lângă mine şi şi-a înfoiat perna de sub cap. Dacă ai de gând să te sui cu picioarele în patul meu, măcar scoate-ţi încălţările alea jegoase.

Mi-am aruncat pantofii din picioare. A stat el vreodată pe marginea patului meu şi mi-a pus mâna pe frunte? Mi-a adus şi mie un suc, m-a întrebat dacă nu cumva îmi vine să vomit? Maeve, da. La fel au făcut şi Sandy şi Jocelyn când era Maeve la şcoală.

— Nu vine niciodată la mine în cameră.

— Atunci de ce o fi făcut el toate astea dacă tatăl copilului era acolo?

Aproape niciodată nu reuşeam să răspund la o întrebare mai repede decât Maeve, dar, în cazul ăsta, răspunsul era evident.

— Fiindcă lipsea mama copilului.

Dacă în apartamentul acela ar fi fost o femeie, tata nu ar fi ridicat un deget.

Mamele te făceau să te simţi cu adevărat în siguranţă, ceea ce însemna că eu mă simţeam mai protejat decât Maeve. După plecarea mamei, Maeve şi-a asumat sarcina de a se comporta ca o mamă faţă de mine, dar de ea nu s-a îngrijit nimeni. Sigur că ne creşteau Sandy şi Jocelyn. Aveau grijă să fim spălaţi, hrăniţi şi să avem pacheţelul cu mâncare pentru şcoală şi taxele de cercetaşi plătite la zi. Ştiu că ne iubeau, dar la sfârşitul zilei plecau la casele lor. În toiul nopţii, dacă se întâmpla să visez urât, nu era chip să mă culcuşesc în pat cu Sandy ori cu Jocelyn şi nici prin cap nu mi-a trecut vreodată să bat la uşa tatei.

Dădeam fuga la Maeve. Ea m-a învăţat să ţin furculiţa în

mână. Venea la meciurile mele de baschet, şi îmi cunoştea toţi prietenii, şi îmi controla temele, şi mă săruta în fiecare dimineaţă înainte să plecăm la şcoala la care învăţam fiecare, şi apoi din nou seara, înainte de culcare, indiferent dacă simţeam sau nu nevoia să mă sărute. Nu contenea să îmi spună cât sunt de bun, şi de inteligent, şi de ager şi că aş putea să devin orice mi-aş propune, oricât de sus aş ţinti. Se pricepea grozav de bine la treburi de genul ăsta, deşi pe ea nu o încurajase nimeni, niciodată.

— Ba m-a încurajat mama, a ripostat ea, surprinsă că am putut să aduc în discuţie aşa ceva. Ascultă, micuţule, eu am fost cea norocoasă. Am trăit câţiva ani alături de ea, spre deosebire de tine. Nici nu-mi pot imagina cât de mult trebuie să-i simţi tu lipsa.

Dar cum putea să îmi fie dor de o persoană pe care nici nu o cunoscusem? Nu aveam mai mult de trei ani, iar dacă pe atunci îmi dădeam cumva seama de ce se întâmpla în jurul meu, acum nu îmi mai aminteam nimic. Sandy a fost aceea care mi-a povestit totul, dar unele lucruri le ştiam, bineînţeles, de la soră-mea. Maeve avea zece ani când a plecat mama prima oară de acasă. Într-o dimineaţă, Maeve s-a ridicat din pat şi a tras în lături draperiile de deasupra băncuţei de la fereastră ca să vadă dacă a nins în timpul nopţii şi a constatat că, într-adevăr, ninsese. În Casa Olandeză era mereu frig. Exista un şemineu în dormitorul lui Maeve, şi Sandy punea lemne uscate pe grătar, peste un strat de şomoioage de ziar, aşa încât dimineaţa Maeve nu trebuia decât să aprindă un chibrit, treabă pe care avusese voie să o facă din ziua când împlinise opt ani. („Mami mi-a dăruit o cutie de chibrituri de ziua mea”, mi-a spus ea odată. „Zicea că mama ei i-a dat o cutie de chibrituri când a împlinit opt ani şi că a petrecut dimineaţa acelei zile învăţând să le aprindă. Mi-a arătat cum se face focul, iar seara m-a lăsat pe mine să

aprind lumânările de pe tort.”) Maeve a aprins focul în cămin, şi-a pus halatul şi papucii şi a venit la mine în camera de alături să vadă ce fac. Aveam trei ani şi încă dormeam. N- am avut niciun rol în povestea asta.

Apoi a traversat holul până în dormitorul părinţilor noştri, pe care l-a găsit gol, cu patul gata făcut. Maeve s-a întors la ea în cameră să se pregătească de şcoală. Când a intrat Fluffy să o trezească, ea se spălase deja pe dinţi şi pe faţă şi era pe jumătate îmbrăcată.

— În fiecare dimineaţă mi-o iei înainte, i-a zis Fluffy.

— Ar trebui să vii mai devreme să mă trezeşti, i-a răspuns Maeve.

Fluffy i-a spus că nu e nevoie să se scoale mai devreme de atât.

Faptul că tata plecase deja nu era ceva neobişnuit. Faptul că mama nu era acasă era ieşit din comun, dar nu fără precedent. Sandy, Jocelyn şi Fluffy păreau să se comporte ca de obicei. Dacă ele nu dădeau semne de îngrijorare însemna că nu există niciun motiv. De obicei, mama o ducea pe Maeve la şcoală, dar în dimineaţa aceea a dus-o Fluffy cu maşina şi, când a coborât, i-a dat pacheţelul cu mâncare pregătit de Jocelyn. După ore, Fluffy a mers să o ia de la şcoală. Când a întrebat-o Maeve unde e mama, a dat din umeri.

— Cu taică-tău, probabil.

Mama nu a venit la masă în seara aceea şi, când a sosit tata, Maeve l-a întrebat unde s-a dus. El a îmbrăţişat-o şi a sărutat-o pe gât. Pe vremea aceea încă mai făcea asemenea gesturi. I-a spus că mama a plecat la Philadelphia, în vizită la nişte prieteni.

— Fără să spună la revedere?

— Mi-a spus mie, i-a răspuns tata. S-a trezit foarte devreme.

— Şi eu m-am trezit devreme.

— Ea s-a sculat înaintea ta şi mi-a zis să-ţi spun că o să vă revedeţi într-o zi-două. Orice om are nevoie de câte o pauză.

— De la ce? l-a întrebat Maeve, dar de fapt ce voia ea să spună era *De la mine? De la noi?*

— De la treburile casei. A luat-o de mână şi a condus-o la masă. Casa asta înseamnă o mare răspundere.

Ce mare răspundere ar fi putut apăsa pe umerii ei dacă Jocelyn, Sandy şi Fluffy făceau atâta treabă, grădinarii veneau să se ocupe de peluză, să măture frunzele uscate şi să dea zăpada, iar Maeve ar fi făcut orice ca s-o ajute?

Mama a lipsit şi a doua zi dimineaţă, când s-a trezit Maeve, aşa că, din nou, Fluffy a dus-o pe soră-mea la şcoală şi a adus-o înapoi cu maşina. Când s-au întors acasă în acea zi, mama era însă în bucătărie şi bea ceai cu Sandy şi cu Jocelyn. Eu mă jucam pe duşumea de-a scosul capacelor de la cratiţe.

— Părea atât de obosită! mi-a spus Maeve. Arăta de parcă n-ar fi închis un ochi cât timp a fost plecată.

Mama a lăsat ceaşca din mână, a tras-o pe Maeve spre ea şi a luat- o în braţe.

— Iubita mea, a spus ea şi a sărutat-o pe frunte şi pe creştet. Adevărata mea iubire.

Maeve i-a înlănţuit gâtul cu braţele şi a pus capul pe pieptul ei şi a inspirat adânc ca să o simtă aproape, în vreme ce mama îi mângâia părul.

— Cine mai are aşa o fată? a zis ea către Sandy şi Jocelyn. Cine mai are aşa o fată frumoasă, bună şi deşteaptă? Ce am făcut eu ca să merit aşa un copil?

Povestea, cu mici diferenţe, s-a repetat de încă trei ori.

În următoarele două luni, mama a mai lipsit de acasă două nopţi, apoi patru, apoi o săptămână. Maeve a început să se scoale în miez de noapte şi să meargă în camera părinţilor noştri să se asigure că mama este încă acolo.

Câteodată, mama era trează şi o vedea pe Maeve la uşă şi ridica plapuma, şi Maeve păşea în cameră parcă plutind ca să ajungă la pat fără să facă nici cel mai mic zgomot şi se strecura în arcuirea caldă a corpului ei. Adormea neabătută de gânduri în braţele mamei, simţindu-i în spate bătăile inimii şi răsuflarea. Nici un alt moment al vieţii nu se putea compara cu aşa ceva.

— De ce nu-ţi iei rămas-bun de la mine când pleci? o întreba Maeve, iar mama clătina din cap.

— Niciodată n-aş putea să fac aşa ceva. Niciodată, nici într-un milion de ani, n-aş putea să-mi iau rămas-bun de la tine.

Oare mama era bolnavă? Oare starea ei se agrava?

Maeve a dat din cap.

— Se transforma, pe zi ce trecea, într-o nălucă. Într-o săptămână părea că a slăbit, apoi a arătat tot mai palidă, situaţia s-a înrăutăţit rapid. Eram cu toţii la capătul puterilor. Mami venea acasă şi plângea zile în şir. Când mă întorceam de la şcoală, mergeam şi mă cuibăream lângă ea, în pat. Uneori erai şi tu în pat la ea şi te jucai. Când era acasă, tati părea pregătit în orice moment s-o prindă în braţe ca să nu cadă. Nu lipsea mult să umble prin casă numai cu mâinile întinse ca să îi sară în ajutor. Sandy, Jocelyn şi Fluffy erau toate trei cu nervii încordaţi la maximum, dar niciuna nu zicea nici pâs. Când lipsea mama de acasă, atmosfera era insuportabilă, iar când nu lipsea, era tot greu de îndurat, dar în alt sens, fiindcă ştiam că o să plece iar.

Când, în cele din urmă, chiar a plecat din nou, Maeve l-a întrebat pe tata când o să se întoarcă. El a privit-o lung. Nu ştia cât adevăr ar trebui dezvăluit unui copil de zece ani, aşa încât s-a decis să îi spună tot. I-a zis că mama nu se mai întoarce. Că a plecat în India şi nu mai vine înapoi.

Maeve nu a putut spune niciodată ce a fost mai grav în

toată povestea aceasta: faptul că a plecat mama, sau că India e la celălalt capăt al planetei.

— Nimeni nu merge în India!

— Maeve, a rugat-o el.

— Dar poate că n-a plecat încă!

Nici vorbă să îl creadă, nici măcar o clipă, dar dacă tata tot născocise povestea asta, trebuia să i se pună punct.

Tata a clătinat din cap, dar nu a făcut niciun gest ca să o liniştească. Într-un fel, poate că asta a fost partea cea mai ciudată.

Aceasta a fost povestea plecării mamei şi acesta a fost punctul ei final. Ar fi trebuit să fie urmată de întrebări, de explicaţii. Dacă mama era în India, atunci tata ar fi trebuit să meargă până acolo să o găsească şi să o aducă înapoi, dar nu s-a întâmplat nimic din toate acestea, pentru că Maeve nu s-a mai sculat dimineaţa devreme, ca de obicei. Nu a mai vrut să meargă la şcoală. Sandy îi aducea pe tavă griş cu lapte, se aşeza pe marginea patului şi încerca să o convingă să mănânce câte un pic, dar Maeve rareori se lăsa înduplecată. Toată lumea credea că e vorba de starea normală a unei fetiţe care suferă de dorul mamei. Cum sufereau cu toţii într-un fel sau altul, au lăsat-o să se afunde în durere şi nu i-a pus pe gânduri faptul că Maeve bea întruna, bea sucul de portocale şi paharul cu apă şi tot ceaiul de muşeţel din ceainic. Mergea cu cana la baie de nenumărate ori şi o umplea, iar la sfârşit îşi băga capul în chiuvetă şi bea apă direct de la robinet. Fluffy mă aducea în camera lui Maeve şi mă aşeza în patul ei, şi Maeve îmi citea câte o poveste înainte să o fure somnul din nou. Apoi, într-o după-amiază, la mai puţin de o săptămână de la plecarea definitivă a mamei, Maeve nu s-a mai trezit din somn. Fluffy a tras de ea o dată, de două ori, apoi a luat-o în braţe şi a coborât scările în goană şi s-a dus glonţ la maşină.

Unde erau toţi atunci? Unde dispăruseră tata, şi Sandy, şi Jocelyn? Eu unde eram? Sandy spunea că nu îşi mai aminteşte. „A fost groaznic momentul ăla”, povestea ea, clătinând din cap. Tot ce ştia era că Fluffy a dus-o pe Maeve la spital şi până în holul de la intrare, unde nişte infirmiere i-au luat-o din braţe pe copila adormită. A stat în spital două săptămâni. Doctorii spuneau că e posibil ca diabetul să fi fost declanşat de trauma pe care o suferise, sau provocat de un virus. Corpul uman dispune de tot felul de mijloace pentru a lupta cu ceea ce depăşeşte puterea de înţelegere a omului. Cât a stat în spital, în vreme ce medicii se căzneau să-i coboare glicemia, Maeve a plutit între conştienţă şi inconştienţă. Tot ce i se întâmpla se derula ca în vis. Îşi spunea că mamei nu i se dă voie să o viziteze drept pedeapsă aplicată amândurora pentru un lucru pe care l-a făcut chiar ea, dar de care nu îşi mai aminteşte. Surorile Caritătii[6], care erau toate prietene de-ale mamei, au venit să o vadă. Două fete de la Şcoala Sfânta Inimă[7] i-au dăruit o ilustrată semnată de toată clasa, dar nu li s-a permis să mai rămână să stea de vorbă cu ea. Tata venea de obicei seara, dar vorbea foarte puţin. O apuca pe Maeve de picior prin pledul alb de bumbac şi îi spunea că trebuie să se facă bine, că nimeni nu vrea să o vadă bolnavă. Jocelyn, Sandy şi Fluffy veneau pe rând să stea cu ea. „Una din noi pentru tine, una pentru frăţiorul tău şi una pentru tatăl tău”, zicea Sandy. „Nu rămâne nimeni descoperit.” Sandy spunea că, ori de câte ori simţea nevoia să plângă, aştepta să adoarmă Maeve, apoi

---

[6] **Congregaţie religioasă romano-catolică, înfiinţată de Catherine Meauley la Dublin, în 1831 şi dedicată activităţilor educative şi actelor de caritate.**

[7] **De la numele devoţiunii catolice către Preasfânta Inimă a lui Isus.**

ieşea pe culoar.

Când a ieşit Maeve din spital, lucrurile s-au agravat. Logica ne spunea că absenţa mamei a îmbolnăvit-o şi tot logica ne conducea la concluzia că orice discuţie în plus despre mama o poate ucide. În Casa Olandeză s-a aşternut tăcerea. Sandy, şi Jocelyn, şi Fluffy s-au dedicat cu totul soră-mii, acelor de seringă şi insulinei. Erau îngrozite de felul cum se modifica organismul ei după fiecare injecţie. Tata nu voia să se amestece. Fluffy, care în săptămânile acelea dormea în pat cu Maeve, a trebuit, până la urmă, să o ducă înapoi la spital în miez de noapte. Din nou s-au căznit doctorii să o stabilizeze şi din nou au trimis-o acasă. Maeve plângea întruna, până când venea tata în camera ei să îi spună să tacă. Deveniseră cu toţii personaje din episodul cel mai sinistru al unui basm. El era acum un moşneag de o sută de ani. „Taci odată”, îi zicea el, pe un ton de parcă abia mai putea să articuleze cuvintele. „Trebuie să te opreşti.”

Şi în cele din urmă s-a oprit.

Capitolul 3

Într-o sâmbătă după-amiaza, după aproape doi ani de prezenţă sporadică la noi în casă, Andrea a venit însoţită de două fetiţe. Orice s-ar spune despre ea, trebuie să recunosc că avea darul de a face ca imposibilul să pară firesc. Nu îmi era clar dacă doar Maeve şi cu mine le întâlneam pe fiicele ei pentru prima oară sau dacă şi tata afla tot atunci de existenţa Normei şi a lui Bright Smith. Ba nu, cred că ştia de ele. Simplul fapt că nu le-a aruncat nicio privire era o dovadă că se cunosc deja. Erau mult mai mici decât mine. Bright, cea mai micuţă din ele, arăta de parcă i-ar fi stat bine pe o ilustrată de Crăciun, blondă ca maică-sa cum era, rumenă în obrăjori, cu ochi albaştri şi un zâmbet larg pentru toţi cei din jur. Norma avea părul castaniu-deschis şi ochii verzi. Nici nu se compara cu surioara ei cea radioasă şi încântătoare, fie şi numai pentru că era atât de reţinută. Ţinea buzele strânse, desenând cu ele o linie dreaptă. În mod evident, era treaba Normei să se ocupe de unele lucruri.

— Fetelor, le-a spus mama lor, el este Danny, iar ea este sora lui, Maeve.

Bineînţeles că eram şocaţi, dar în adâncul sufletului ne şi bucuram, convinşi fiind că sosirea fetelor va însemna sfârşitul definitiv al prezenţei Andreei în viaţa noastră. Tata nu va mai suporta încă doi copii, mai ales două fete, în casa lui. Oare cine avusese grijă de ele în toate serile acelea de sâmbătă când Andrea venea la noi la masă şi nu ne spunea niciodată că trebuie să se grăbească să se întoarcă acasă? Asemenea lucruri nu se iartă. Când, în pragul uşii, ne-am luat la revedere de la toate trei după o vizită care s-a dovedit a fi relativ scurtă în comparaţie cu cele obişnuite, am crezut că le spunem rămas- bun o dată pentru totdeauna.

— *Sayonara*[8]*,* doamnă Smith, a spus Maeve în seara aceea, în baie, în timp ce punea pastă de dinţi pe periuţa mea, apoi pe a ei. Eram, bineînţeles, în stare să mă descurc şi singur cu tubul de pastă de dinţi, dar acesta era un ritual al nostru. Ne spălam pe dinţi împreună, apoi ne spuneam rugăciunile.

— *Buenas noches*[9]*,* Bright şi Norma, am zis eu. Maeve m-a privit o clipă, pentru că nu se aştepta la aşa ceva din partea mea, apoi a pufnit-o râsul şi hohotele ei nestăpânite au răsunat ca ţipetele unei foci.

Maeve şi cu mine aveam mereu impresia că suntem pe punctul de a descifra codul secret al vieţii noastre şi că nu mai e mult până vom dezlega misterul impenetrabil care era tata, dar, cu toate acestea, am înţeles complet greşit apariţia fiicelor Andreei. Nu a fost nimic spontan, nepregătit din timp, în felul cum ne-au fost prezentate. Dezvăluindu-ne în final că vine la pachet cu fiicele ei, Andrea dovedea că a gândit bine acest plan, de care noi nu aveam habar. În scurt timp, fetele au devenit prezenţe obişnuite la noi în casă, stând serile la masă cu noi sau scoţându-şi şosetele să-şi bălăcească picioarele în piscină, pentru că niciuna din ele nu ştia să înoate. Ni se părea ciudat să mai existe şi alţi copii în jurul nostru. Şi Maeve, şi eu aveam prieteni la şcoală, dar mergeam noi la ei acasă la aniversări şi ca să învăţăm împreună cu ei, şi rămâneam acolo peste noapte. Nimeni nu venea în vizită la noi, în Casa Olandeză. Poate că asta era din cauză că nu voiam să atragem atenţia asupra situaţiei noastre de copii fără mamă, sau poate ne temeam că din pricina casei îşi vor bate joc de noi, dar de fapt cred că înţelegeam că tatei nu-i plac copiii. Tocmai de aceea nu avea niciun sens să le

---

[8] **La revedere“ în japoneză, în original.**

[9] **Noapte bună“ în spaniolă, în original.**

accepte pe cele două fete.

Într-o seară, fetele şi-au făcut apariţia împreună cu mama lor, care purta o rochie albastră de mătase, foarte sofisticată. Bright îşi tot plimba mâinile peste fusta înfoiată ca să o facă să foşnească precum frunzişul suflat de vânt, în vreme ce Norma se juca păşind doar pe dalele negre de marmură din holul de la intrare. Andrea ne-a anunţat pe toţi patru că ea şi cu tata ies să îşi petreacă seara în oraş. Fără să ne pregătească din timp, a decis să lase fetele pe mâna lui Maeve şi a mea.

— Ce avem de făcut? a întrebat-o Maeve, pentru că, sincer, nu ştiam. Nu cădea în sarcina noastră să ne ocupăm de ele. Nu mai rămăseserăm niciodată singuri cu ele.

Andrea i-a alungat întrebarea cu un fluturat al mâinii. În perioada aceea era exuberantă, de parcă totul ar fi fost deja hotărât. Poate chiar fusese.

— Nu trebuie să faceţi nimic, i-a spus lui Maeve, după care a zâmbit larg către fete. Să aveţi grijă de voi, da, fetelor? Aveţi cărţi?

Norma, roag-o pe Maeve să-ţi aducă o carte.

Maeve avea pe noptieră un vraf de romane de Henry James. O *coardă prea întinsă?*[10] Oare să fie pe gustul lor? Tata a coborât scara largă îmbrăcat cu costumul lui cel mai bun, privind drept înainte. Se sprijinea de balustradă, ceea ce însemna că îl doare piciorul, ceea ce însemna că e prost dispus. Oare ştia Andrea prin ce trece? „E timpul să plecăm”, i-a zis el, dar nouă, celorlalţi, nu ne-a adresat niciun cuvânt, n-a spus niciun mulţumesc, nicio noapte bună. A mers direct spre uşă. Cred că se ruşina.

— Să aveţi o seară perfectă, ne-a spus Andrea cu glas cântat, privindu-ne pieziş, peste umăr, apoi a ieşit în urma

---

[10] ***The Turn of the Screw*** **(1898), nuvelă gotică de Henry James (1843- 1916).**

tatei.

El nu se oprise să o aştepte. Pe chipul fetiţelor a rămas întipărită o uriaşă tristeţe până când calota pălăriei mamei lor s-a pierdut în zare, apoi s-au pornit pe plâns de-a binelea.

— Dumnezeule mare! a exclamat Maeve şi s-a dus după şerveţele.

Ca să fiu corect, voi spune că fetele nu boceau. Ba chiar se sileau din răsputeri să nu plângă, dar până la urmă tot le-au podidit lacrimile. S-au aşezat împreună pe o berjeră. Bright şi-a pus capul pe pieptul soră-sii, iar Norma şi-a ascuns faţa în palme de parcă ar fi aflat că vine sfârşitul lumii. Le-am întrebat dacă chiar vor să le dau o carte sau ar prefera să se uite la televizor sau să mănânce îngheţată. Nici nu au vrut să se uite la mine. Dar după aceea s-a întors Maeve, i-a întins fiecăreia câte un şerveţel de hârtie şi, vorbind ca şi când nu plângea nimeni în jur, le-a întrebat dacă nu ar vrea să vadă casa.

Era clar că Norma şi Bright au auzit-o chiar şi aşa, necăjite, cum erau. Erau chitite să îi dea înainte cu plânsul, pentru că asta era direcţia în care se îndrepta întreaga seară, dar au smiorcăit mai puţin din nas, ca să poată asculta.

— Casa nu e doar holul de la intrare, le-a spus Maeve. Acela e doar o părticică din ea. Ia priviţi cum se vede totul de la un capăt la altul al casei. Curtea din faţă – a arătat cu degetul spre uşa pe care intraseră, apoi s-a întors în direcţia opusă şi a făcut semn către ferestrele observatorului –, curtea din dos.

Bright şi-a îndreptat ţinuta pe scaun ca să se uite în ambele direcţii, apoi Norma, după ce a vărsat şi ultima lacrimă, a aruncat şi ea o privire reţinută.

— Sufrageria şi salonul, le-aţi văzut.

Maeve s-a întors către mine:

— Păi cred că am cam terminat, nu? în bucătărie nu cred că au fost.

— De ce să fi mers în bucătărie?

Încercam să nu fiu morocănos – numai fetele sunt morocănoase dar mă gândeam la vreo sută de lucruri pe care aş fi preferat să le fac în seara aceea în loc să mă ocup de copilele Andreei ca să se simtă ele bine.

Maeve s-a dus după o lanternă, apoi a deschis uşa de la subsol.

— Să nu vă ţineţi de balustradă, a zis ea privind în urmă. O să vă înţepaţi în aşchii. Fiţi atente şi uitaţi-vă unde puneţi piciorul.

— Nu vreau să merg în beci, a spus Bright, mijind ochii să privească în întuneric din capul scării.

— Atunci, nu merge, a zis Maeve. Nu stăm mult.

— Du-mă în braţe, a spus Bright.

Maeve nici măcar nu a catadicsit să îi răspundă.

Norma a coborât două trepte şi s-a oprit în loc.

— Ăştia ce-s, păianjeni?

— Exact.

Maeve mergea înainte. Căuta din priviri firul care atârna de singurul bec din mijlocul tavanului. Fetele au stat să cumpănească ce opţiuni au: sus sau jos, apoi au pornit în urma ei, iar eu încheiam convoiul expediţiei. Amândouă fetele purtau rochii, dresuri albe şi pantofi de lac. Subsolul casei arăta ca dintr-un alt veac. Nu avea nicio legătură cu structura de deasupra lui. Pe alocuri, prin unghere, pereţii se surpaseră, prefăcându-se în grămezi de moloz. Cândva găsisem acolo un vârf de săgeată. Aş fi săpat ca să mai descopăr şi altele, dar adevărul e că nici mie nu îmi făcea plăcere să intru în beci.

— Tu de ce cobori aici, în beci? a întrebat Norma îngrozită şi în acelaşi timp fascinată.

— O să-ţi arăt.

Maeve şi-a îndreptat apoi lanterna către colţul îndepărtat al camerei până când fasciculul de lumină s-a răsfrânt de pe o uşiţă metalică montată în perete.

— Acela e tabloul electric. Să zicem că se stinge lumina la toaleta de pe holul de la etaj şi ştii că nu-i din cauză că s-a ars becul. Atunci cobori până aici şi controlezi cutia de siguranţe. Uneori, când nu mai avem siguranţe noi, îndesăm în spate o monedă de un penny ca să o reparăm pe cea veche. Iar dacă nu mai e căldură, trebuie să vii aici să controlezi cuptorul, şi dacă nu mai e apă caldă, trebuie să verifici boilerul. S-ar putea să se stingă flacăra de veghe, iar în acest caz trebuie să ai grijă să nu aprinzi vreun chibrit. S-ar putea să fie o scurgere de gaze. Bum! a zis ea pe un ton neutru.

Sincer, eu habar nu aveam de lucrurile astea.

Maeve a pornit vitejeşte înainte, în timp ce Norma, Bright şi cu mine am căutat să ne ţinem aproape de fasciculul de lumină al lanternei. A deschis o uşă de lemn, care a scârţâit atât de tare, încât fetele s-au lipit de mine preţ de o clipă, apoi Maeve a tras de alt fir şi a aprins alt bec golaş, fără abajur.

— Asta-i cămara de la subsol unde păstrăm proviziile, în caz că sunteţi aici şi vi se face foame. Sandy şi Jocelyn prepară murături, gemuri şi tocană de roşii pentru iarnă. Cam tot ce se pune la borcan.

Am privit în sus la rafturile cu borcane curate-lună, cu data scrisă pe etichetă şi aşezate după culoare, la jumătăţile aurii de pară plutind în sirop, la gemul de zmeură. Pe pardoseala rece erau lăzi cu cartofi dulci, mere creţeşti şi ceapă. Nu m-am gândit niciodată că sunt bogat până în clipa când, în prezenţa acelor fetiţe, am văzut acolo o asemenea abundenţă de mâncare pusă la păstrat.

Când, în cele din urmă, am fost gata să urcăm înapoi în casă, Bright s-a oprit şi a arătat cu degetul cutiile stivuite

sub scară.

— Ce-i în ele?

Maeve a întors lanterna spre turnul jilav de carton cu iz de mucegai.

— Ornamente de Crăciun, decoraţiuni, lucruri de-astea.

Când a auzit de Crăciun, Bright s-a înveselit şi a întrebat-o dacă îi dă voie să deschidă cutiile. Era de la sine înţeles că acolo unde sunt ornamente, sunt şi cadouri, poate chiar unul pentru ea, dar Maeve i-a spus că nu se poate.

— Poţi să vii de Crăciun şi să le deschizi atunci.

Seara, când ne-am spălat pe dinţi împreună, nu i-am mai adresat lui Maeve niciun cuvânt, iar după ce ne-am spus rugăciunile, m-am retras.

— Hai, a zis ea. Nu mai fi supărat.

Dar supărarea nu mi-a trecut. M-am dus la culcare supărat. Turul casei ne ocupase toată seara. Le-a arătat tot ce era de văzut: cămara majordomului, unde ţineam vesela şi feţele de masă rulate în suluri groase, dulapul din dormitorul de la etajul doi cu uşiţa din spate, care dădea în spaţiul din pod cu acces la cablurile electrice şi ţevile pentru instalaţia sanitară. Le-a lăsat să se fâţâie prin sala de bal, făcându-se că valsează. Nouă nu ne trecuse niciodată prin minte să mergem acolo să dansăm. „Cine mai face sală de bal la etajul doi?” se mirase Norma.

Maeve a lămurit-o că, pe vremea când a fost construită casa, era ultima modă să ai o sală de bal la etajul doi. „Un moft, de fapt”, a zis ea. „N-a ţinut mult. Dar odată ce ai făcut sală de bal la etajul doi, e aproape imposibil să o muţi.” Maeve le-a arătat totul până la ultimul dormitor din casă. Norma şi Bright au declarat la unison că dormitorul lui Maeve e cel mai frumos şi s-au aşezat pe băncuţa de la geam, şi Maeve a tras draperiile peste ele. Fetiţele au izbucnit într-un râs chiţăit, iar când a dat în lături

draperiile, i-au strigat: „Nu, nu le trage!” Când s-a încheiat turul casei, soră-mea a adus din bucătărie o scară pliantă ca să se urce ele, una câte una, să întoarcă ceasornicul bunicului, deşi ştia că de asta mă ocup chiar eu în fiecare duminică dimineaţa, îndată ce mă trezesc.

Maeve s-a aşezat pe pat, lângă mine.

— Gândeşte-te cât de copleşitoare trebuie să li se pară lor casa asta, cât de copleşitori trebuie să le părem noi, aşa că dacă le-am arăta totul, nu doar lucrurile frumoase, am dovedi că suntem – cum să zic? — mai prietenoşi.

— Ai fost tare prietenoasă, am ripostat eu pe un ton care nu era câtuşi de puţin prietenos.

Maeve mi-a pus mâna pe frunte, aşa cum făcea când eram bolnav.

— Sunt micuţe, Danny. Mă înduioşează orice copilaş atât de mic.

Le-a culcat în patul ei, iar când s-au întors tata şi Andrea, fiecare a luat o fetiţă adormită şi a coborât scările cu ea în braţe şi a dus-o la maşina Andreei. Maeve a trebuit să coboare în fugă după ei. Uitaseră să ia pantofii fetelor. Maeve mi-a spus că Andrea era puţin ameţită.

La lista lungă de merite pentru care soră-mea nu a primit niciodată vreo laudă, adăugaţi-l şi pe acesta: era bună şi generoasă cu acele fete. Când erau de faţă tata sau Andrea, Maeve afişa o indiferenţă politicoasă faţă de copile, dar dacă o lăsai singură cu Norma şi cu

Bright, făcea întotdeauna câte un gest frumos – ba le învăţa să croşeteze, ba le lăsa să-i împletească părul, ba le arăta cum se prepară tapioca. Drept răsplată, ele se ţineau după ea peste tot prin casă ca doi cockeri topiţi de adoraţie pentru stăpâna lor.

Locul unde luam masa de seară era dictat de un număr de reguli complicate ale gospodăriei noastre, stabilite de Sandy şi Jocelyn. Dacă tata se întorcea de la lucru la timp,

atunci mâneam tustrei în sufragerie. Sandy ne servea mâncarea, în timp ce noi inspiram parfumul uleios-lămâios al lacului de mobilă care stăruia vag deasupra mesei masive. Dacă însă tata rămânea la lucru până mai târziu sau avea alte planuri, Maeve şi cu mine mâneam în bucătărie. În serile acelea, Sandy punea deoparte în frigider, pentru tata, o farfurie cu mâncare acoperită cu o foaie de hârtie cerată şi el mânca tot în bucătărie, când se întorcea. Sau cel puţin aşa presupuneam eu. Ori poate îşi lua farfuria, mergea în sufragerie şi mânca acolo de unul singur. Bineînţeles că atunci când erau la noi Andrea şi fetele, mâneam în sufragerie. Când venea Andrea, Sandy nu doar că servea la masă, ci şi debarasa, dar atunci când Andrea lipsea, ne luam fiecare farfuria şi o duceam înapoi la bucătărie după ce mâneam. Nimeni nu ne explicase lucrurile astea, dar le înţelegeam cu toţii, la fel cum înţelegeam că în fiecare duminică seara, la ora şase, Maeve, tata şi cu mine vom merge la bucătărie să mâncăm hrana rece, lăsată de Sandy cu o zi înainte. Andrea şi fetele nu luau niciodată masa la noi duminică seara. Singuri acasă, noi trei ne strângeam să încăpem toţi în jurul măsuţei din bucătărie şi aveam cumva sentimentul că suntem o familie, fie şi numai pentru că şedeam înghesuiţi laolaltă într-un spaţiu restrâns. Casa Olandezã, în ansamblul ei, era maiestuoasă, în schimb, bucătăria era ciudat de neîncăpătoare. Sandy mi-a explicat că asta e din cauză că bucătăria e menită să fie văzută doar de servitori şi că nici unuia dintre cei care se ocupă cu construcţia marilor proprietăţi nu îi pasă nici cât negru sub unghie (asta era o expresie obişnuită de-a lui Sandy, *nici cât negru sub unghie*) dacă servitorii au destul loc să se mişte. În colţ era o măsuţă albastră de plastic, la care se aşeza Jocelyn să cureţe mazărea sau întindea aluatul de plăcintă, aceeaşi măsuţă pe care Sandy şi Jocelyn mâncau la prânz

şi seara. Maeve avea mereu grijă să şteargă masa după ce terminam de mâncat şi să pună toate lucrurile la locul lor, acolo unde le găsise, considerând că bucătăria le aparţinea lui Sandy şi lui Jocelyn. Spaţiul îngust al bucătăriei era dominat de maşina de gătit uriaşă cu nouă ochiuri, un sertar de încălzire şi două cuptoare, fiecare suficient de încăpător ca să găteşti un curcan în el. Iarna, oricât aţâţa Sandy focul, restul casei era o adevărată calotă glaciară, dar în bucătărioară se făcea destulă căldură de la cuptor. Desigur, vara, lucrurile stăteau altfel, dar chiar şi în timpul verii preferam bucătăria. Uşa care dădea spre piscină era întotdeauna deschisă, iar într-un colţ era un ventilator care împrăştia aroma bunătăţilor ce se coceau acolo. Făceam pluta în piscină sub soarele orbitor al amiezii şi simţeam aroma plăcintei cu vişine pe care o avea Jocelyn în cuptor.

Duminică seara, după ce, cu o zi înainte, ne treziserăm cu fetele Andreei pe cap, mă uitam cu atenţie la Maeve şi mă gândeam că ceva nu e în regulă cu ea. Simţeam când îi creştea glicemia aşa cum simţeam starea vremii. Îmi dădeam seama când nu mă mai ascultă şi e gata să cadă. Eram primul care observa că transpiră sau e palidă. Sandy şi Jocelyn observau şi ele. Ştiau când are nevoie de suc de fructe şi când să îi facă injecţie, dar pe tata crizele ei îl luau de fiecare dată prin surprindere. El privea întotdeauna undeva peste capul lui Maeve.

În cazul acesta, însă, motivul nu a fost zahărul din sânge. Pe când o fixam cu privirea, Maeve a făcut lucrul cel mai uluitor din câte îmi amintesc să fi făcut vreodată: pe un ton foarte firesc, în timp ce ne servea cu salată orientală, i-a spus tatei că nu e treaba noastră să avem grijă de fetele Andreei.

El a stat o clipă şi a reflectat, mestecând bucăţica de carne de pui pe care tocmai o băgase în gură.

— Aveai alte planuri pentru aseară?

— Să-mi fac temele, a spus Maeve.

— Sâmbăta?

Maeve era destul de drăguţă şi avea destui prieteni, aşa încât nu era nevoită să stea acasă sâmbătă seara, dar de cele mai multe ori stătea, şi pentru prima oară mi-am dat seama că o face pentru mine. Nu m-ar fi lăsat niciodată singur acasă.

— Săptămâna asta am avut multe teme.

— Păi se pare că te-ai descurcat. Poţi să ţi le faci şi când sunt fetele la noi.

— N-am reuşit să-mi fac nicio temă sâmbătă. M-am ocupat de fete.

— Dar acum ai temele făcute, nu? Aşa că n-o să fii prinsă pe picior greşit mâine, la şcoală.

— Nu despre asta e vorba.

Tata şi-a pus cuţitul şi furculiţa cruciş în farfurie şi s-a uitat la ea.

— Atunci de ce nu-mi spui despre ce-i vorba?

Maeve era pregătită. Gândise totul bine dinainte. Poate căzuse pe gânduri din momentul în care am spus că nu sunt de acord să facem turul casei.

— Sunt fetele Andreei şi ea ar trebui să aibă grijă de ele, nu eu.

Tata a făcut semn uşor cu capul în direcţia mea.

— De el, cum ai grijă?

Se ocupa de mine tot timpul, dimineaţa, la prânz şi seara. Oare asta voia ea să spună? Că nu mai e cazul să aibă grijă de încă doi copii?

— Danny e fratele meu. Fetele alea n-au nicio legătură cu noi.

Tot ce o învăţase tata era acum folosit împotriva lui: *Maeve, stai dreaptă. Maeve, uită-te în ochii mei când vrei să mă rogi ceva. Maeve, nu-ţi mai trece mâinile prin păr.*

Maeve, vorbeşte tare, nu te aştepta de la nimeni să-ţi facă ţie favoarea să te asculte dacă nu binevoieşti să-ţi foloseşti vocea cum trebuie.

— Dar, dacă fetele ar face parte din familia ta, te-ar mai deranja?

Şi-a aprins o ţigară la masă, cu toate că mâncarea era încă în farfurie – gest de o mârlănie cum nu mai văzusem niciodată la el.

Maeve s-a uitat ţintă în ochii lui. Nu-mi venea să cred cu câtă fermitate îi înfrunta privirea.

— Nu fac parte.

El a dat din cap.

— Dacă locuieşti sub acoperişul meu şi mănânci mâncarea mea, cred că poţi să faci un mic efort să ai grijă de musafirii noştri atunci când te rog.

Se auzea cum picură apa din robinet. *Pic, pic, pic.* Făcea un zgomot incredibil de sâcâitor, amplificat de ecoul din pereţi, exact aşa cum ne spuneau chiriaşii când se plângeau că le picură robinetele. Îl văzusem pe tata înlocuind destule robinete ca să cred că voi putea să fac şi eu acelaşi lucru. Mă întrebam dacă vreunul din ei doi ar observa că am plecat, în cazul în care m-aş ridica de la masă ca să caut o cheie franceză.

— Dar nu m-ai rugat, a spus Maeve.

Tata tocmai îşi împingea scaunul să se ridice, dar ea i-a luat-o înainte. S-a sculat de la masă ţinând încă şerveţelul strâns în pumn şi a ieşit din bucătărie fără să se scuze că pleacă.

Tata a rămas câteva clipe la masă cufundat în muţenia lui obişnuită, apoi şi-a stins ţigara în farfurioara pentru pâine. Am rămas amândoi la masă până la sfârşit, deşi eu unul nu ştiu cum am rezistat. Când am terminat de mâncat, s-a dus în bibliotecă să urmărească ştirile, iar eu am strâns masa, am curăţat tăblia şi am pus vasele în

chiuvetă, să le spele Jocelyn în dimineaţa următoare. Era sarcina lui Maeve să facă ordine după masă, dar am făcut eu treaba asta în locul ei. Tata uitase de desert. Pe o tavă, în frigider, era prăjitură cu lămâie şi mi-am tăiat o felie, apoi am luat o portocală pentru Maeve şi le-am dus sus într-o singură farfurie.

Era în camera ei, aşezată pe băncuţa de la fereastră, cu picioarele ei lungi întinse în faţă. Avea o carte pe genunchi, dar nu citea, privea pe geam în grădină. Camera era uşor, nu cu totul, orientată către apus şi, în ultima fărâmă de lumină a zilei care mai cădea asupra ei, Maeve arăta ca desprinsă dintr-un tablou.

I-am întins portocala şi şi-a înfipt unghiile în ea să o cureţe de coajă. Şi-a îndoit genunchii ca să-mi facă loc să mă aşez lângă ea.

— Pentru noi nu se anunţă nimic bun, Danny, a zis ea. Ca să ştii şi tu.

Capitolul 4

După şase săptămâni de la plecarea ei la Barnard ca studentă în anul întâi, Maeve a fost chemată înapoi, în Elkins Park, ca să fie prezentă la nuntă. Tata s-a căsătorit cu Andrea în salon, sub privirile scrutătoare ale soţilor Vanhoebeek. Bright a presărat pumni de petale roz de trandafiri pe covorul spaniol stil Savonnerie, în vreme ce Norma stătea rezemată de maică-sa şi ţinea în mână două verighete aşezate pe o perniţă roz de catifea. Maeve şi cu mine stăteam în mijlocul celor treizeci şi ceva de invitaţi. Atunci am aflat că Andrea are şi o mamă, o soră, un cumnat, agent de asigurări, şi o mână de prieteni. În timp ce se servea tortul, aceştia îşi lăsau capul pe spate ca să privească în sus şi să se minuneze de tavanul sufrageriei. (Tavanul era zugrăvit într-o nuanţă de albastru strălucitor şi intens şi era acoperit cu un desen complicat de frunze în relief care fuseseră vopsite în auriu sau, mai exact, fuseseră suflate cu aur. Frunzele aurite erau aranjate în mănunchiuri şi încadrate în cercuri alcătuite din frunze aurii, mărginite, la rândul lor, de pătrate formate din frunze aurii. Tavanul se potrivea mai bine la Versailles decât în Pennsylvania de Est şi, pe când eram copil, mi se părea apăsător. Maeve, tata şi cu mine aveam grijă să stăm cu privirea în farfurie în timpul mesei, aşa cum se cuvine.) Lui Sandy şi lui Jocelyn le-a revenit sarcina de a servi şampanie, îmbrăcate în uniformele identice de culoare neagră, cu gulere şi manşete albe, pe care le cumpărase Andrea pentru această ocazie.

— Arătăm ca nişte gardience dintr-un penitenciar de femei, a spus Jocelyn, ridicând mâinile şi arătându-şi încheieturile.

Maeve se întorcea în bucătărie ori de câte ori trebuia destupată o nouă sticlă de şampanie, fiindcă ne anunţase,

ca pe un act de mare bravură, că ăsta e primul lucru pe care l-a învăţat la facultate. Din punctul de vedere al lui Sandy şi al lui Jocelyn, şampania nu era altceva decât o armă încărcată.

Nunta a avut loc într-o zi de toamnă atât de senină, încât lumina părea să ne vină nu doar de la soare, dar şi din iarbă şi din frunze. Toate ferestrele din dosul casei glisau pe verticală şi erau mari până în podea, iar pentru acel eveniment tata a avut grijă să le deschidă pe toate până la ultima, lucru pe care nu îl mai văzusem niciodată. Aşa deschise, ferestrele se transformau în douăsprezece uşi care dădeau către terasa din spate şi mai departe, către piscina care fusese acoperită cu nuferi. Cine să-şi închipuie că se pot închiria nuferi pentru un eveniment? Toată lumea comenta cât de frumos este totul în jur: casa, şi florile, şi lumina, chiar şi femeia care cânta la pian în observator era frumoasă, dar Maeve, Sandy, Jocelyn şi cu mine ştiam că totul e o risipă fără rost.

Tata nu s-a putut cununa cu Andrea la Biserica Imaculata Concepţie şi nici nu l-a putut ruga pe părintele Brewer să vină acasă să îi cunune, pentru că el era divorţat, iar ea nu era catolică, ceea ce făcea ca totul să pară ca şi când nici nu se căsătoreau cu adevărat. Ceremonia a fost oficiată de un judecător de pace pe care niciunul dintre noi nu îl cunoştea, un bărbat pe care tata îl plătise să vină acasă pentru treaba asta, aşa cum ai tocmi un electrician. La sfârşit, Andrea îşi tot ridica paharul să îl privească în lumină şi ne tot spunea cât de bine se asortează şampania cu culoarea rochiei ei. Pentru prima oară am observat cât e de drăguţă, cât e de tânără şi de fericită. Tata avea patruzeci şi nouă de ani la data celei de-a doua căsătorii, în timp ce noua lui soţie, în rochia ei de satin de culoarea şampaniei, avea treizeci şi unu. Şi cu toate acestea, Maeve şi cu mine nu pricepeam deloc de ce

s-a însurat cu ea. Privind în urmă, trebuie să recunosc că ne lipsea imaginaţia.

*

— Crezi că e posibil să priveşti trecutul aşa cum a fost în realitate? am întrebat-o pe soră-mea.

Stăteam în maşina ei, parcată în faţa Casei Olandeze ziua în amiaza mare, în acel început de vară. Teii ne împiedicau să răzbim cu privirea dincolo de ei, spre altceva. Când eram copil, copacii mi se păreau enormi, dar ei au continuat să crească. Poate că într-o zi se vor preschimba în zidul la care visa Andrea. Geamurile maşinii erau deschise şi amândoi stăteam cu câte un braţ în afară – Maeve, cu stângul, eu, cu dreptul – şi fumam. Terminasem primul meu an la Facultatea de Medicină a Universităţii Columbia. Era în vara în care, chipurile, aveam să ne lăsăm de fumat, dar în acea zi încă mai cumpăneam.

— Eu văd trecutul aşa cum a fost, a zis Maeve.

Se uita la copaci.

— Dar judecăm trecutul din perspectiva prezentului. Privim înapoi prin lentila a ceea ce ştim acum, deci nu cu ochii celor care am fost cândva, ci ai acelora care suntem acum, ceea ce înseamnă că trecutul a fost modificat radical.

Maeve a tras un fum şi a zâmbit.

— Îmi *place* ce aud. Asta vă învaţă pe voi la facultate?

— Introducere în psihiatrie.

— Hai, spune-mi că te faci psihiatru! Că tare bine ne-ar prinde.

— Te gândeşti vreodată să mergi la psihiatru?

Să fi fost prin 1971. Psihiatria era în mare vogă.

— Mie nu-mi trebuie psihiatru pentru că privesc trecutul cu luciditate, dar dacă ai nevoie să exersezi pe cineva, atunci mă ofer, cum să nu? Psihicul meu îţi stă la

dispoziţie.

— De ce nu eşti azi la lucru?

Maeve păru total surprinsă.

— Ce întrebare prostească mai e şi asta? Abia ai venit. Azi nu lucrez.

— Ai sunat să te învoieşti pentru că nu te simţi bine?

— I-am spus lui Otterson că vii acasă. Nu-l interesează când mă duc la serviciu. Îmi fac treaba întotdeauna.

Şi-a scuturat scrumul pe geam. De când absolvise facultatea, Maeve lucra la firma Otterson’s, unde ţinea contabilitatea primară. Firma se ocupa de ambalarea şi transportul legumelor congelate. La Barnard, soră-mea câştigase medalia la matematică. Avea un GPA[11] total mai mare decât băiatul de la Universitatea Columbia care câştigase medalia la matematică în acel an, fapt îmbucurător, pe care Maeve îl aflase de la sora băiatului, prietenă cu ea. Folosindu-se de cunoştinţele şi abilităţile ei, nu numai că întocmea statul de plată şi calcula impozitele, dar se preocupa şi să îmbunătăţească sistemul de livrare, aşa încât pungile cu cereale congelate să ajungă rapid în congelatoarele magazinelor din întreaga zonă de nord-est.

— Ai de gând să rămâi să lucrezi la ei? Ar trebui să te întorci la şcoală.

— Noi discutăm acum despre trecut, domnule doctor, nu despre viitor. Nu deviaţi de la subiect.

Mi-am scuturat ţigara. Trecutul despre care voiam să discut era Andrea, numai că tocmai atunci a ieşit doamna Buchsbaum din casă să se uite în cutia de scrisori şi ne-a

---

[11] *Grade Point Average* **(engl.), indicator de performanţă folosit în învăţământul superior din Statele Unite, calculat pentru întreaga perioadă de studii universitare a unui student în funcţie de notele obţinute la toate materiile şi de creditele corespunzătoare fiecărei materii.**

văzut stând acolo. A venit drept la geamul meu deschis şi s-a aplecat spre mine.

— Danny, te-ai întors acasă! a spus ea. Cum e la Columbia?

— E la fel ca înainte, dar mai greu.

Urmasem studiile de licenţă tot la Columbia[12].

— Da’ ştiu că cineva se bucură tare mult să te vadă.

A făcut semn cu capul către Maeve.

— Bună ziua, doamnă Buchsbaum, a spus Maeve.

Doamna Buchsbaum şi-a pus mâna pe braţul meu.

— Trebuie să-i găseşti surorii tale un prieten. Trebuie să fie pe la spital vreun doctor drăguţ care n-are timp să-şi caute soţie. Un doctor drăguţ şi înalt.

— Criteriile mele nu se limitează la înălţime, a zis Maeve.

— Să nu mă-nţelegi greşit: îmi face mereu plăcere s-o văd din nou pe-aici, pe la noi, dar îmi fac griji. Doamna Buchsbaum mi se adresa numai mie, de parcă am fi fost doar noi doi, unul lângă altul, în maşină. N-ar trebui să stea aşa, singurică. Unii şi-ar putea face o impresie greşită din cauza asta. E bine-venită, sigur că da, nu vreau să se înţeleagă altceva.

— Ştiu, am spus. Şi eu îmi fac griji. O să discut cu ea.

— Şi asta de vizavi. Doamna Buchsbaum a făcut un gest vag cu fruntea în direcţia teilor. Nimic. Când trece cu maşina pe lângă noi, nici nu ne face cu mâna. Nu ne bagă în seamă pe niciunul, de parcă n- am exista. Cred că trebuie să fie o persoană tare tristă.

— Sau poate că nu, a zis Maeve.

---

[12] **În Statele Unite, una dintre condiţiile obligatorii pentru admiterea la facultatea de medicină este absolvirea, în prealabil, a unor cursuri pregătitoare de licenţă** *(pre-med)* **de patru-cinci ani în domenii ştiinţifice conexe (biologie, chimie ş.a.), urmate în cadrul unui colegiu sau al unei universităţi.**

— Le mai văd pe fete câteodată. Voi vă mai vedeţi cu ele? Ele sunt mai manierate. Dacă mă-ntrebaţi pe mine, de ele ar trebui să ne fie milă.

Am cătinat din cap.

— Nu ne mai vedem.

Doamna Buchsbaum m-a strâns de braţ, apoi i-a făcut cu mâna lui Maeve în semn de la revedere.

— Puteţi să veniţi oricând pe la noi, a spus ea.

I-am mulţumit în timp ce se îndepărta.

— Doamna Buchsbaum îmi confirmă amintirile despre trecut, a zis Maeve când am rămas din nou doar noi doi.

*

După ce s-au mutat Andrea şi fetele în Casa Olandeză, iar Maeve s-a întors la şcoală, tata şi cu mine ne-am apropiat mai mult unul de altul. De mine avusese grijă întotdeauna soră-mea, dar acum, pentru că ea plecase, tata a început să se intereseze în mod neaşteptat de temele mele şi de meciurile mele de baschet. Nu se gândea nimeni că rolul lui Maeve în viaţa mea poate fi încredinţat Andreei. Întrebarea era dacă eu, la cei unsprezece ani ai mei, sunt suficient de mare să îmi duc viaţa nesupravegheat de cineva. Sandy şi Jocelyn îşi făceau treaba ca de obicei, având grijă să fiu hrănit şi spunându-mi când nu am voie să ies afară fără pălărie de soare pe cap. Aveau, amândouă, antene fine cu care îmi simţeau singurătatea. Se întâmpla să-mi fac temele în camera mea şi să îmi bată Sandy la uşă. „Vino jos să înveţi”, îmi spunea, apoi făcea stânga-mprejur înainte să apuc să-i răspund. Şi coboram cu cartea de algebră în mână. În bucătărie, Jocelyn îşi stingea radioul minuscul şi îmi trăgea un scaun să mă aşez.

— Omul gândeşte mai bine acolo unde e şi mâncare.

A tăiat un colţ de pâine făcută de ea şi mi l-a uns cu unt. Mi-a plăcut întotdeauna să mănânc coltuc.

— Am primit o carte poştală de la Maeve, mi-a spus Sandy şi a arătat cu degetul o ilustrată prinsă de frigider cu un magnet, înfăţişând biblioteca de la Barnard înzăpezită.

Faptul că era expusă acolo dovedea că Andrea nu calcă prin bucătărie.

— Zice că să-i dăm înainte să te hrănim.

Jocelyn a dat din cap.

— Acum, că a plecat ea de acasă, noi n-aveam de gând să-ţi mai dăm să mănânci, dar dacă zice Maeve că trebuie, e musai.

Maeve îmi trimitea scrisori lungi, în care îmi povestea despre New York şi despre cursurile la care mergea şi despre colega de cameră, o fată pe nume Leslie, care lucra la restaurantul cu autoservire în schimbul de seară ca să se întreţină, iar apoi adormea îmbrăcată în timp ce încerca să înveţe stând în pat. Maeve nu dădea niciodată de înţeles că ar fi greu la şcoală ori că i-ar fi dor de acasă, dar îmi spunea mereu că îmi simte lipsa. Acum, că nu mai era lângă mine să mă ajute la teme, mă întrebam pentru prima oară cine a ajutat-o pe ea când era mică. Fluffy? Mă îndoiam. M-am aşezat la masa din bucătărie şi am deschis cartea.

Sandy a privit peste umărul meu.

— Ia să văd şi eu. Pe vremuri eram bună la mate.

— Lasă, că mă descurc, am spus eu.

— Nu te gândeşti decât să scapi de soră-ta, a spus Jocelyn, bătându-mă zdravăn pe umăr ca să nu mă simt prost. Apoi, cum pleacă, cum ţi se face dor de ea.

Sandy a izbucnit în râs şi a plesnit-o pe Jocelyn cu un şervet de vase.

Avea dreptate numai pe jumătate. Nu dorisem niciodată să scap de Maeve.

— Tu ai vreo soră? am întrebat-o pe Jocelyn.

Sandy şi Jocelyn, care râseseră mai înainte, au amuţit amândouă.

— Glumeşti? a întrebat Jocelyn.

— Nu, am zis, întrebându-mă ce anume a fost atât de amuzant şi apoi n-a mai fost, dar într-o clipă, înainte să apuce ele să mă corecteze, am văzut cum stau lucrurile: asemănarea dintre cele două femei, pe care o ştiam încă dinainte de a cunoaşte adevărul.

Sandy şi-a înclinat capul într-o parte.

— Danny, pe bune? Chiar nu ştiai că suntem surori?

În acel moment le-aş fi putut vorbi despre cum se susţineau una pe cealaltă în fel şi chip şi cât de puţin semănau fizic, dar la ce bun? Nu mă interesase niciodată să aflu cu cine se înrudesc ele şi la cine se întorc acasă. Tot ce ştiam era că au grijă de noi şi că ţin la noi. Îmi aminteam că Sandy a lipsit două săptămâni când a fost soţul ei bolnav, apoi alte câteva zile după ce a murit.

— Nu ştiam.

— Asta-i pentru că eu sunt mult mai frumuşică, a spus Jocelyn.

Încerca să ia totul în glumă, să treacă cu vederea ignoranţa mea, dar, drept să spun, mie nu mi se părea deloc că una ar fi mai drăguţă decât cealaltă. Erau mai tinere decât tata şi mai mari decât Andrea, dar nu puteam să-mi dau seama exact ce vârstă au. Ştiam că nu e frumos să întreb. Jocelyn era mai înaltă şi mai subţire şi avea părul o nuanţă neobişnuită de blond, iar Sandy, al cărei păr des, castaniu, era mereu prins în două agrafe, avea, poate, chipul mai plăcut. Avea obraji trandafirii şi sprâncene foarte frumoase, dacă există aşa ceva. Habar nu aveam. Jocelyn era măritată, Sandy era văduvă. Amândouă aveau copii, ştiam asta pentru că Maeve le dădea lor toate hăinuţele care ne rămâneau mici. Ştiam şi pentru că, de fiecare dată când vreunul dintre copiii lor era mai grav

bolnav, nu veneau la lucru. Le-am întrebat vreodată, atunci când se întorceau, cine este bolnav? Dacă se simte mai bine? Nu. Ţineam mult şi la Sandy, şi la Jocelyn. Mă simţeam prost că le-am dezamăgit.

Sandy a clătinat din cap.

— Băieţii ăştia, a spus ea, şi cu aceste două cuvinte m-a absolvit de orice vină.

Exista un telefon la recepţia căminului unde locuia Maeve. Ştiam numărul pe de rost. Dacă o sunam, era trimisă o fată la etajul doi să îi bată la uşă şi să vadă dacă este în cameră, şi de obicei nu era, pentru că lui Maeve îi plăcea să înveţe la bibliotecă. Tot acest schimb de informaţii prin care aflam că nu e la cămin şi apoi îi lăsam un mesaj îmi lua cel puţin şapte minute – cu aproximativ patru minute mai mult decât ar fi trebuit să dureze, după părerea tatei, o convorbire telefonică interurbană. Aşa că, deşi doream cu disperare să vorbesc cu soră-mea şi s-o întreb dacă ştie – iar dacă da, cum de a neglijat să-mi spună şi mie –, nu am sunat-o. M-am dus în salon, unde m-am postat în faţa portretului ei, înjurând în sinea mea sub privirea ei binevoitoare de copil de zece ani. M-am hotărât, în schimb, să aştept până sâmbăta următoare şi să îl întreb pe tata. Cu fiecare zi care trecea, asemănările dintre Sandy şi Jocelyn deveneau tot mai evidente, tot mai bătătoare la ochi. Observam asta în fiecare dimineaţă, când stăteau una lângă alta în bucătărie şi eu plecam să prind autobuzul şcolii, o vedeam în felul în care îmi făceau cu mâna, ca două înotătoare perfect sincronizate şi, bineînţeles, aveau şi vocea absolut identică. Mi-am dat seama că nu am ştiut niciodată care dintre ele mă striga atunci când eram la etaj. Ce se întâmplase, oare, cu mine de îmi scăpaseră toate acestea?

— Ce importanţă are? a spus tata când a sosit, în sfârşit, şi ziua de sâmbătă şi am plecat împreună la încasat chirii.

— Dar tu *ştiai.*

— Bineînţeles că ştiam. Că doar eu le-am angajat, sau maică-ta. Ea mereu angaja pe câte cineva. Mai întâi a venit Sandy, apoi, după vreo două săptămâni, ne-a spus că sora ei are nevoie de o slujbă, aşa că neam ales cu amândouă. Tu te-ai purtat întotdeauna impecabil cu ele. Nu văd care-i problema.

Problema, voiam eu să-i spun, era că trăisem într-o stare de somnolenţă, absent faţă de lumea din jur. Nu aveam idee nici măcar ce se întâmplă la mine acasă. Mama le angajase fiindcă ştia că sunt surori, ceea ce înseamnă că era un om bun. Eu nici măcar nu ştiam că sunt surori, adică eram un mizerabil. Dar zic asta pentru că privesc trecutul prin prisma a ceea ce ştiu acum, în prezent. Pe vremea aceea nici nu aş fi putut spune ce mă nemulţumeşte. Săptămâni întregi am căutat să le evit pe Sandy şi pe Jocelyn, dar mi-a fost imposibil. În cele din urmă m-am decis să cred că am ştiut de legătura dintre ele, dar un timp am uitat de ea.

Sandy şi Jocelyn conduseseră mereu treburile casei bucurându-se de o autonomie deplină. Uneori, le mai spuneam, poate, că ar fi bine să avem din nou la masă tocană de vită cu găluşte, sau plăcinta aceea delicioasă cu mere, dar chiar şi asta se întâmpla rar. Ştiau ce ne place şi ne dădeau după pofta inimii, fără să fie nevoie să le cerem. Nu rămâneam niciodată fără mere sau biscuiţi, erau întotdeauna timbre în sertarul din stânga al biroului din bibliotecă, prosoape curate în baie. Sandy ne călca nu numai hainele, dar şi cearşafurile şi feţele de pernă. Când era Maeve acasă, găseai mereu pe uşa frigiderului un şir lucios, zornăitor de flacoane cu insulină cu capace argintii. Sandy şi Jocelyn sterilizau seringile pe vremuri, înainte să apară cele de unică folosinţă. Nu le atrăgeam niciodată atenţia că sunt rufe de spălat sau că trebuie să mături pe

jos, pentru că făceau toată treaba înainte să apucăm noi să observăm ceva în neregulă.

Totul s-a schimbat după venirea Andreei. Ea stabilea meniurile săptămânale pe care urma să le prepare Jocelyn şi îşi spunea părerea despre fiecare fel de mâncare: supa nu era suficient de sărată; le dăduse fetelor prea mult piure de cartofi. Cum să mănânce atâta piure? De ce servea Jocelyn cod, când Andrea îi ceruse în mod expres limbă de mare? Ar fi fost prea mare deranjul să meargă să caute în altă piaţă? Trebuia să se ocupe Andrea de toate cele? în fiecare zi căuta să o încarce pe Sandy cu câte o sarcină în plus, de exemplu, să şteargă de praf rafturile din cămară sau să spele perdelele. Nu le mai auzeam pe Sandy şi pe Jocelyn stând de vorbă pe hol. Nu mai auzeam fluieratul spectaculos al lui Jocelyn când ajungea dimineaţa la lucru. Nu mai aveau voie să strige la noi de jos, de la baza scării, când voiau să ne întrebe câte ceva. Trebuiau să urce frumos scările până la noi, ca nişte persoane civilizate. Aşa zicea Andrea. Sandy şi Jocelyn s-au străduit să devină mai puţin vizibile, mai civilizate, să muncească acolo unde nu eram noi de faţă. Sau poate că mi se părea. Adevărul e că, după plecarea lui Maeve, stăteam mai mult în camera mea.

La etajul întâi al casei erau şase dormitoare: al tatei, al meu, al lui Maeve, o cameră însorită cu două paturi unde dormeau Bright şi Norma, o cameră pentru musafirii pe care nu-i aveam niciodată şi ultimul, care fusese transformat în cameră de serviciu. Mai era, pe palierul de la etajul întâi, şi un fel de spaţiu de relaxare, mobilat cu fotolii în care nu s-a aşezat nimeni niciodată până au apărut Norma şi Bright. Se părea că le place să stea acolo, în capul scărilor.

Într-o seară, la cină, Andrea ne-a anunţat planurile ei de reconfigurare a casei.

— O mut pe Norma în camera cu băncuţă la geam, a spus ea.

Eu şi tata ne-am uitat la ea şi atât, în vreme ce Sandy, care ne umplea din nou paharele cu apă, a făcut un pas înapoi, îndepărtându-se de masă.

Andrea nici nu a observat.

— Norma e acum fata cea mai mare. Aceea-i camera potrivită pentru fiica cea mai mare a familiei.

Norma a dat să deschidă gura. Se vedea că atunci aude prima oară de aşa ceva. Dacă dorise să stea în camera lui Maeve, asta era doar pentru că voia să fie mereu în preajma lui Maeve.

— Maeve are să se întoarcă acasă, a zis tata. E doar puţin plecată la New York.

— Iar când o să vină din nou în vizită, o să aibă o cameră frumoasă la etajul doi. O să se ocupe Sandy de treaba asta, nu-i aşa, Sandy?

Numai că Sandy nu i-a răspuns. Ţinea carafa cu apă strâns la piept de parcă se stăpânea să nu o arunce cât colo.

— Nu cred că e nevoie de aşa ceva acum, a spus tata. Nu ducem lipsă de locuri de dormit în casa asta. Norma poate să se mute în camera de oaspeţi dacă vrea.

— Camera de oaspeţi e pentru musafirii noştri. Norma va dormi în camera cu băncuţă la fereastră. E dormitorul cel mai frumos din casă, cu vederea cea mai frumoasă. E o prostie să-l păstrăm ca pe un sanctuar dedicat cuiva care nu locuieşte aici. Sinceră să fiu, mă gândeam că poate ar trebui să luăm noi camera, numai că dulapul nu-i foarte încăpător. Norma are nişte rochiţe aşa de micuţe! Dulapul ăla o să fie numai bun pentru tine, nu-i aşa?

Norma a încuviinţat uşor din cap, îngrozită de cuvintele mamă-sii şi totodată fascinată, gândindu-se la băncuţa aceea de la geam, la draperiile acelea minunate, în

spatele cărora te puteai izola complet de lumea din jur.

— Şi eu vreau să dorm în camera lui Maeve, a zis Bright.

Nu se obişnuise încă să locuiască într-un spaţiu atât de generos şi se ţinea scai de soră-sa la fel cum mă ţinusem şi eu de a mea.

— O să aveţi fiecare o cameră şi Norma o să te lase să mergi pe la ea în vizită, a spus mamă-sa. Toată lumea o să fie mulţumită. Aşa cum a spus şi tatăl vostru, casa asta e destul de mare ca să aibă fiecare camera sa.

Şi astfel, cazul a fost închis. N-am scos o vorbă. M-am uitat la tata, care acum devenise, după cât se părea, şi tatăl Normei şi al lui Bright, sperând că va mai face o încercare să o convingă, dar s-a lăsat păgubaş. Andrea era o femeie foarte atrăgătoare. Tata putea să-i facă pe voie acum sau să aştepte să îi facă pe plac mai târziu, dar ea oricum avea să obţină tot ce dorea.

Toate acestea s-au întâmplat cam pe vremea când m-am îndrăgostit de una dintre fiicele soţilor Vanhoebeek, sau mai degrabă de portretul ei, pe care l-am intitulat Julia. Julia avea umerii înguşti şi părul bălai, prins cu o panglică verde. Portretul ei atârna pe peretele unui dormitor de la etajul al doilea al Casei Olandeze, deasupra unui pat în care nu dormea nimeni niciodată. În afară de Sandy, care, în fiecare joi, dădea cu aspiratorul şi ştergea mobilele cu o cârpă de praf, nimeni, cu excepţia mea, nu a mai pus piciorul acolo. Îmi închipuiam că Julia şi cu mine suntem cu adevărat doi îndrăgostiţi ale căror speranţe au fost zădărnicite de faptul că ne-am născut la distanţă în timp unul de altul. Am ajuns într-o asemenea stare de nelinişte tot gândindu-mă cât de nedreaptă a fost soarta cu noi, încât am făcut odată greşeala să o sun pe soră-mea la Barnard şi să o întreb dacă a avut vreodată curiozitatea să afle mai multe despre fata al cărei portret atârnă în dormitorul de la etajul doi, fata cu ochii cenuşii-

verzui, care era una dintre fiicele familiei Vanhoebeek.

— O fiică? a spus Maeve.

Am avut norocul să o prind la telefon.

— Dar n-au avut nicio fiică. Cred că-i doamna Vanhoebeek când era copil. Mergi cu tabloul jos şi uită-te la amândouă. Cred că sunt una şi aceeaşi persoană.

Sora mea era în stare să mă tachineze până la exasperare, dar la fel de bine putea să vorbească cu mine serios, ca de la egal la egal, şi să îmi răspundă sincer la orice întrebare. Îmi dădeam seama, după vocea ei, că acum nu glumeşte, ba chiar că acordă o deosebită atenţie întrebării pe care i-am pus-o. Am rupt-o la fugă pe scara sinuoasă până la etajul doi şi m-am suit în patul nefolosit ca să ridic de pe perete portretul iubitei mele, cu rama lui sculptată şi aurită (rama era mai impunătoare decât şi-ar fi dorit ea, dar nu atât de somptuoasă pe cât ar fi meritat). Julia mea *nu* era doamna Vanhoebeek. Dar când am cărat tabloul la parter şi l-am proptit de poliţa şemineului, s-a văzut clar că Maeve are dreptate. Erau portretele aceleiaşi femei din două etape extreme ale vieţii ei, bătrâna doamnă Vanhoebeek, cu nasturii negri de mătase încheiaţi până în gât, şi tânăra Julia, surprinsă într-o atitudine degajată. Dar chiar dacă cele două nu erau una şi aceeaşi femeie, asemănarea dintre ele arăta clar că fiica va fi într-o zi aidoma mamei. Atunci a apărut Jocelyn de după colţ şi m-a prins stând acolo şi zgâindu-mă la cele două tablouri alăturate. A clătinat din cap.

— Cum zboară timpul! a zis ea.

Sandy şi Jocelyn au mutat lucrurile lui Maeve la etajul doi. Bine măcar că încăperea dădea spre grădina din dos, la fel ca vechea ei cameră. Măcar peisajul care se vedea pe geam era mai mult sau mai puţin acelaşi, ba chiar mai frumos: mai puţine crengi, mai mult frunziş. Numai că ferestrele erau, desigur, lucarne şi nu era nicio băncuţă

sub ele. Camera cea nouă era, totodată, cât o părticică din cealaltă şi aşezată chiar sub streaşină înclinată a acoperişului, aşa că avea tavanul în pantă. Înaltă cum era, Maeve avea să se lovească la cap din două în două minute.

Întreaga manevră dureroasă de transformare a camerei lui Maeve în dormitorul Normei a durat mai mult decât şi-ar fi putut imagina cineva, pentru că, odată scoase lucrurile lui Maeve, Andrea a dorit să fie zugrăvită încăperea, iar după ce a fost zugrăvită, s-a răzgândit şi a început să aducă acasă cataloage cu mostre de tapet. A cumpărat o cuvertură nouă, un covor nou. Timp de două săptămâni, nu am auzit vorbindu-se despre altceva decât despre redecorarea camerei, dar abia când s-a întors Maeve acasă de Ziua Recunoştinţei mi-am dat seama că niciunul dintre noi nu a avut destul curaj să o informeze că a fost exilată. Bineînţeles că sarcina aceasta îi revenea tatei şi bineînţeles că ştiam cu toţii că nu şi-o va îndeplini. Maeve tocmai era în holul de la intrare, mă lua în braţe şi mă rotea ca pe un copil, le săruta pe Sandy şi pe Jocelyn, le pupa pe fetiţe, când deodată am înţeles cu toţii că nu mai e mult până o să urce la etaj şi o să găsească o mulţime de păpuşi împrăştiate pe patul care a fost cândva al ei. În acel moment, Andrea, jucându-şi ca de obicei rolul de generăleasă, a fost aceea care a dat dovadă de prezenţă de spirit.

— Maeve, am făcut unele modificări pe aici cât ai fost tu plecată. Acum ai camera la etajul doi. E foarte drăguţă.

— La mansardă? a întrebat Maeve.

— La etajul doi, a repetat Andrea.

Tata i-a luat valiza. Nu avea nimic de spus pe această temă, dar măcar avea bunăvoinţa să urce împreună cu ea. Din cauza genunchiului care îl supăra la urcatul scărilor, tata nu mergea niciodată la etajul doi. Maeve era încă

îmbrăcată cu haina ei roşie şi purta mănuşi. A râs.

— E exact ca în *Mica prinţesă*[13]! a spus ea. Fata pierde toţi banii pe care îi avea, aşa că e alungată la cucurigu şi pusă să cureţe hornurile. S-a întors spre Norma. Să nu cumva să-ţi vină vreo idee, domnişoară! N-o să-ţi curăţ niciun şemineu.

— De asta încă mă mai ocup eu, a spus Sandy.

De luni de zile nu o mai auzisem pe Sandy intrând în vorbă să facă şi ea o glumă – dacă era ceva amuzant în faptul că Maeve se muta la etajul doi.

— Atunci, hai să mergem, i-a spus Maeve tatei. Ne aşteaptă un drum lung. Ar trebui să pornim dacă vrem să ne întoarcem la timp la masă. Îmi miroase a ceva bun. S-a uitat la Bright. Tu miroşi aşa?

Bright a râs, dar Norma a fugit din cameră cu ochii în lacrimi, dându-şi imediat seama cam ce poate simţi Maeve pentru că i-a luat camera. Maeve a urmărit-o cu privirea şi am înţeles după expresia feţei ei că nu prea ştie pe cine să consoleze mai întâi: pe Norma? Pe Sandy? Pe mine? Cu bagajul ei în mână, tata se îndrepta deja spre scară. După o clipă de ezitare, l-a urmat şi ea. Într-adevăr, au lipsit foarte mult timp, dar nu a urcat nimeni după ei să îi grăbească, să le spună că mâncarea e pe masă şi că îi aşteptăm.

---

[13] *The Little Princess – Mica prinţesă* **(1903), piesă de teatru şi** *A Little Princess – O mică prinţesă,* **(1905), roman de succes pentru copii, ambele semnate de scriitoarea americană Frances Hodgson Bumett (1849-1924).**

Capitolul 5

În anul acela, Maeve s-a întors din nou acasă de Crăciun, dar a rămas doar câteva zile. Fusese invitată la o prietenă, în New Hampshire, la ski, şi o altă fată de la Bamard, care locuia la Philadelphia, a dus-o acolo cu maşina. Erau, toate, fete bogate. Fete inteligente, admirate de cei din jur, care ştiau să coboare cu schiurile pe o pantă abruptă şi visau să citească *Roşu şi negru* în franceză. Când a aflat că nu vor fi închise căminele de Paşte, Maeve s-a hotărât să rămână la şcoală. Multe dintre prietenele ei locuiau în Manhattan şi era invitată mereu la ele, la masă. În afară de asta, mai avea şi de lucru. Putea foarte bine să meargă la slujba de înviere la St. Patrick şi să străbată drumul pe Fifth Avenue în compania unor fete care făceau acest lucru an de an. Nimeni nu ar fi putut să-i găsească vreo vină, dar eu tot mă gândeam la ea cu reproş. Cum să petrec Paştele fără ea?

— Ia trenul şi vino la New York, mi-a spus ea la telefon. Apoi te iau eu cu maşina. Îl sun pe tata la birou să stabilim ce-i de făcut. Cu trenul te descurci şi singur.

Mă simţeam mai matur decât colegii mei de şcoală, aceia care aveau doi părinţi şi case de dimensiuni normale. Chiar şi arătam mai mare decât ei. Eram cel mai înalt din clasă. „Băieţii care au surori înalte cresc şi ei înalţi”, mi-a spus odată Maeve, şi a avut dreptate. Cu toate acestea, nu eram sigur că tata o să mă lase să plec singur la New York. Chiar dacă eram înalt şi bun la învăţătură, chiar dacă eram în stare, în general, să îmi port singur de grijă, nu aveam totuşi decât doisprezece ani.

Tata însă m-a surprins spunându-mi că mă duce el cu maşina până la New York şi mă lasă să mă întorc acasă cu trenul. La Barnard ajungeai în două ore şi jumătate cu maşina. Tata mi-a spus că vom merge să o luăm pe Maeve

şi vom lua masa toţi trei în oraş, apoi el se va întoarce la Elkins Park fără mine. A sunat atât de nostalgic când a spus *toţi trei,* de parcă noi împreună am fi fost cândva un întreg, nu doar rezultatul unui concurs de împrejurări.

Andrea a aflat de planul nostru şi ne-a anunţat la cină că vine şi ea cu noi. Că are o mulţime de lucruri de făcut în oraş. După ce s-a mai gândit puţin, a spus că ar trebui să vină şi fetele şi că tata ar putea să le ducă să viziteze oraşul, după ce mă lasă pe mine la Maeve.

— Fetele n-au fost încă la New York şi tu eşti de acolo! a spus Andrea, ca şi când tata urzise vreun plan secret ca ele să nu vadă New Yorkul. O să mergem cu barca să vedem Statuia Libertăţii. N-ar fi grozav? le-a întrebat pe fetiţe.

Nici eu nu mai fusesem la New York, dar nu voiam să zic nimic de teamă să nu creadă că mă rog să mă ia şi pe mine să fac turul oraşului cu ei. Când a adus Sandy desertul, discuţia era în toi şi Andrea spunea că trebuie făcute rezervări la hotel şi că vrea să meargă să vadă un spectacol. Nu cumva ştia tata pe cineva care le putea face rost de bilete la *Sunetul muzicii?*

— De ce faci întotdeauna planuri în ultimul moment? l-a întrebat ea.

Apoi, schimbând vorba, a vrut să ştie dacă ar putea să discute cu câţiva pictori portretişti ca să aleagă unul.

— Trebuie să angajăm pe cineva să picteze portretele fetelor.

Am examinat pata lăsată de tarta de rubarbă în farfuria mea. N- avea nicio importanţă. Nu aveam de pierdut decât prânzul, ideea aceea ridicolă despre noi trei împreună. Bine măcar că mă ducea cu maşina să o văd pe Maeve, fiindcă asta era tot ce îmi doream, de fapt. Nu conta cine mai e în maşină. Dezamăgirea vine când ai aşteptări, dar eu, pe vremea aceea, nu mă aşteptam să nu obţină

Andrea exact ceea ce îşi doreşte.

Dar în dimineaţa următoare, tata a împins uşa batantă de la bucătărie şi a intrat în timp ce eu încă eram la masă şi mâneam cereale. A bătut cu două degete în masă exact în faţa castronaşului meu.

— E timpul să plecăm, a zis. Chiar acum.

Nici urmă de Andrea în jur. Fetele erau încă în camera lui Maeve (dormeau amândouă acolo, aşa cum prevăzuse Bright), Sandy şi Jocelyn nu sosiseră încă. Nu l-am întrebat ce s-a întâmplat, nici nu i- am amintit că soţia lui şi fetele ei trebuiau să vină cu noi. Nu m-am mai dus să iau cartea pe care mă gândeam să o citesc în tren, la întoarcere, nici nu i-am spus că am stabilit să plecăm abia peste două ore. Mi-am lăsat castronaşul cu Cheerios pe jumătate plin pe masă ca să îl găsească Sandy şi am ieşit pe uşă în urma lui. Ne descotoroseam de Andrea. În acel an, Paştele cădea târziu şi în aerul dimineţii se revărsa dulceaţa dementială a zambilelor. Tata mergea zorit şi avea picioarele atât de lungi, încât, cu tot genunchiul lui şubred, trebuia să alerg ca să ţin pasul cu el. Am luat-o pe lângă gardul lung, năpădit de glicină încă neînflorită şi tot drumul până la garaj mi-am zis în sinea mea *fugim*, *fugim, fugim.* Îngropam cuvântul în pietriş cu fiecare pas pe care îl făceam amândoi.

Îmi e greu să îmi imaginez de cât curaj a avut nevoie să îi spună Andreei să nu vină cu noi. În replică, ea s-a lansat, probabil, într-o discuţie în contradictoriu, care lui i s-a părut nerezonabilă. Pe el nu-l interesa altceva decât să plece de acasă înainte să apuce ea să coboare la parter şi să încerce să îl convingă cu noi argumente, aşa încât, fiind nevoie să ne grăbim, am rupt-o la fugă. Ne-am urcat în maşină cu vreo două ore mai devreme decât plănuiserăm.

Ori de câte ori îl întrebam ceva când era tăcut, tata îmi spunea că are o convorbire cu sine însuşi şi să nu îl

întrerup. Îmi dădeam seama că tocmai e absorbit de o asemenea convorbire, aşa că am privit pe geam şi am admirat dimineaţa splendidă şi m-am gândit la Manhattan şi la soră-mea şi la cât de bine o să ne distrăm împreună. Nu o să o rog pe Maeve să mă ducă să văd Statuia Libertăţii pentru că i se face rău când se plimbă cu barca, îmi ziceam eu, dar mă întrebam dacă aş putea să o conving să mergem la Empire State Building.

— Ştii, pe vremuri locuiam la New York, mi-a spus tata îndată ce am ajuns la bariera de pe Pennsylvania Turnpike[14].

I-am răspuns că ştiu. M-am abţinut să-i amintesc însă că Andrea a adus vorba de asta la masă, cu o seară înainte.

Apoi a semnalizat, înaintând spre ieşire.

— Avem tot timpul. O să-ţi arăt.

Aproape tot ce ştiam despre tata se baza pe ceea ce vedeam: era înalt şi subţire, avea pielea arsă de soare şi părul de culoarea ruginii, ca şi al meu. Toţi trei aveam ochi albaştri. Abia putea să îşi îndoaie genunchiul stâng, care îl supăra mai mult iarna şi când ploua. Nu sufla o vorbă despre asta, dar nu era greu să ne dăm seama când are dureri. Fuma Pali Mall, îşi adăuga lapte în cafea, dezlega cuvinte încrucişate înainte să citească ştirile de pe pagina întâi. Iubea clădirile la fel cum băieţii iubesc câinii. Odată, pe când aveam opt ani, l-am întrebat pe tata seara, la masă cu cine are de gând să voteze, cu Eisenhower, sau cu Stevenson? Eisenhower candida pentru un al doilea mandat şi toţi colegii mei de şcoală erau de partea lui. Tata a bătut uşor cu vârful cuţitului în farfurie şi mi-a spus să nu îi mai pun *niciodată o* asemenea întrebare, nici lui, nici altcuiva. „Băieţii or fi liberi să-şi dea cu părerea, pentru că ei oricum nu pot vota”, a spus el. „Dar să-l întrebi aşa ceva pe un adult înseamnă să-i încâlci dreptul

[14] **Autostradă cu taxă în statul Pennsylvania.**

la confidenţialitate”, a spus el. Privind în urmă, îmi închipui că pe tata l-a îngrozit gândul că l-aş putea crede în stare să îl voteze vreodată pe Stevenson, dar în clipa aceea nu mi-am dat seama. Tot ce ştiam era că nu trebuie să mai ating subiecte sensibile. Iată despre ce discutam cu tata când eram copil: despre baseball – lui îi plăcea echipa din Philadelphia. Despre copaci – ştia cum se numeşte fiecare copac, dar mă muştruluia dacă îl întrebam a doua oară despre acelaşi soi de copac. Despre păsări – la fel. În curtea din dos ţinea vase cu grăunţe şi putea să identifice cu uşurinţă orice pasăre care venea acolo să ciugulească. Despre clădiri – structura de rezistenţă, detalii arhitecturale, valoarea unei proprietăţi, impozitul pe clădiri sau orice altceva –, tatei îi făcea plăcere să discute despre clădiri. Dacă aş face o listă cu lucrurile despre care nu îl întrebam pe tata, ar fi ca şi cum aş enumera stelele de pe cer, aşa că voi aminti doar unul: nu îl întrebam nimic despre femei. Nici despre femei în general şi cum trebuie să te comporţi cu ele şi, bineînţeles, nici despre anumite femei: despre mama, despre soră-mea, despre Andrea.

De ce ar fi stat lucrurile altfel în ziua aceea, nu aş fi putut spune, dar fără îndoială că tot ce s-a întâmplat a avut o oarecare legătură cu cearta lui cu Andrea. Conflictul cu ea, la care se adăuga, poate, şi faptul că se întorcea la New York, oraşul natal al mamei şi al lui, şi că avea să o vadă pe Maeve pentru prima oară în postura de studentă, toate acestea i-au stârnit o undă de nostalgie. Sau poate că motivul nu era decât cel invocat de el: aveam mai mult timp la dispoziţie.

— Pe aici totul arăta altfel, mi-a spus el pe când străbăteam străzile din Brooklyn, una după alta.

Dar Brooklynul nu se deosebea chiar atât de mult de unele cartiere din Philadelphia, unde mergeam sâmbăta să încasăm chiriile. Atâta doar, că în Brooklyn totul era la

scară mai mare şi îţi dădea o senzaţie de densitate care te urmărea peste tot, oriîncotro mergeai. A redus viteza şi a arătat cu degetul.

— Vezi blocurile alea? Pe vremea când locuiam aici în cartier, erau din lemn. Le-au dărâmat pe cele vechi, ori o fi fost vreun incendiu. Un cvartal întreg, ras. Cafeneaua de colo era şi pe atunci...

A făcut semn spre Bob’s Cup and Saucer. Clienţii aşezaţi la masa de la geam îşi terminau micul dejun întârziat, unii citind ziarul, alţii privind în stradă.

— Făceau ei nişte gogoşi, specialitatea casei. N-am mai găsit nicăieri gogoşi ca acolo. După slujba de duminică era o coadă care se întindea pe toată lungimea cvartalului. Vezi atelierul ăla de reparat încălţăminte? Honest Shoe Repair. E acolo dintotdeauna. A făcut din nou semn către o vitrină doar cât uşa de lată. Am fost coleg de şcoală cu băiatul proprietarului. Pun pariu că, dacă am intra în clipa asta, 1- am găsi tot acolo, punând tălpi noi la pantofi. O fi şi ăsta un mod de a- ţi trăi viaţa.

— Da, am spus.

Răspundeam ca un idiot, dar nu prea ştiam cum să primesc toate aceste informaţii.

A virat la colţul străzii şi apoi iarăşi la semafor şi am ajuns pe Fourteenth Avenue.

— Chiar acolo, a spus, şi a arătat înspre etajul al doilea al unei clădiri care arăta ca oricare alta pe lângă care trecuserăm. Acolo am locuit eu, iar maică-ta la o distanţă de un cvartal în direcţia aia.

A arătat repede cu degetul peste umăr.

— Unde?

— Chiar în urma noastră.

M-am suit în genunchi pe scaun şi m-am uitat pe lunetă şi am simţit că mi se pune un nod în gât. Mama?

— Vreau să văd, am spus eu.

— E la fel ca toate celelalte case.

— E încă devreme.

Era Joia Sfântă, şi oamenii care obişnuiau să meargă la slujbă fie fuseseră dimineaţa devreme, fie urmau să se ducă târziu, după ce veneau de la muncă. Singurele persoane de pe stradă erau nişte femei care ieşiseră să-şi facă cumpărăturile. Paralel cu noi a parcat o maşină şi taman când era tata pe punctul de a-mi spune că nu se poate, o altă maşina aflată exact în faţa noastră a luat-o din loc de parcă ne-ar fi invitat să o urmăm.

— Păi acum ce să mai zic? a spus tata şi a înaintat în spaţiul lăsat liber.

De când ieşiserăm din Pennsylvania, cerul se acoperise de nori, dar nu ploua şi am pornit înapoi pe jos cale de un cvartal, tata şontâcăind uşor, înfruntând aerul rece de afară.

— Uite acolo. La parter.

Clădirea era identică cu celelalte, dar gândul că mama a locuit acolo m-a făcut să mă simt de parcă nimeriserăm pe Lună, atât era de imposibil de conceput. La ferestre erau zăbrele şi am ridicat mâna să le ating.

— Alea te apără de nătăfleţi, a zis tata. Aşa zicea bunică-tu. El le-a pus acolo.

M-am uitat la el.

— Bunicul?

— Tatăl maică-tii. Era pompier. De multe ori dormea noaptea la staţie, aşa că a pus zăbrele la ferestre. Dar nu ştiu dacă era nevoie de ele; pe vremea aia nu se întâmpla mai nimic.

Am cuprins cu degetele una dintre zăbrele.

— Tot aici locuieşte?

— Cine?

— Bunicul meu.

Nu mai rostisem niciodată acele două cuvinte împreună.

— O, doamne, nu. Tata a clătinat din cap a aducere-aminte. Bătrânul Jack s-a prăpădit demult. Avea ceva la plămâni. Nu ştiu exact ce. Prea multe incendii.

— Dar bunica mea?

Din nou, cuvintele astea m-au uluit.

Îmi dădeam seama după expresia feţei lui că nu era pregătit pentru asta. Nu voia decât să ne plimbăm cu maşina prin Brooklyn, să îmi arate locurile pe care le cunoştea, casa în care a locuit.

— Pneumonie, nu mult după moartea lui Jack.

L-am întrebat dacă mai avem şi alte rude.

— Chiar nu ştii?

Am cătinat din cap. Mi-a desprins degetele de pe zăbrea cu un gest nu lipsit de blândeţe şi m-a întors în direcţia maşinii în timp ce vorbea.

— Buddy şi Tom au murit de gripă, iar Loretta a murit când a născut. Doreen s-a mutat în Canada cu un tip cu care s-a măritat, iar James, James era prietenul meu, el a pierit în război. Mama ta era mezina familiei şi le-a supravieţuit tuturor, poate cu excepţia lui Doreen. Bănuiesc că Doreen o mai fi trăind încă acolo, în Canada.

Am căutat adânc în mine însumi să găsesc ceva ce nu eram sigur că există, acea parte din mine care mă asemăna cu soră-mea.

— De ce a plecat?

— Tipul cu care s-a căsătorit a vrut să se mute acolo, a răspuns el, neînţelegându-mi întrebarea. Era din Canada sau şi-a găsit o slujbă acolo. Nu-mi aduc aminte ce era.

M-am oprit din mers. Nu am făcut nici măcar efortul să clatin din cap, am repetat, pur şi simplu, întrebarea. Era întrebarea centrală a vieţii mele şi nu o mai rostisem niciodată până atunci.

— De ce a plecat mama?

Tata a oftat, şi-a înfundat mâinile în buzunare şi a ridicat

privirea să cerceteze poziţia norilor, apoi mi-a spus că era nebună. Scurt pe doi.

— Cum adică, nebună?

— Nebună, adică îşi scotea haina de pe ea şi i-o dădea unuia de pe stradă care nici măcar nu i-o cerea. Nebună, adică lua şi haina de pe *tine* şi-o dădea de pomană.

— Dar nu aşa trebuie să facem?

Adică, nu făceam noi aşa ceva, dar oare nu spre asta tindeam?

Tata a dat din cap că nu.

— Nu. Nu trebuie. Ascultă, n-are rost să-ţi baţi capul cu maică-ta. Toată lumea are de dus o povară în viaţă şi asta e povara ta. A plecat. Trebuie să te împaci cu gândul ăsta.

Când ne-am urcat din nou în maşină, discuţia noastră s-a încheiat şi am străbătut străzile din Manhattan ca doi străini care nu s-au intersectat niciodată. Ne-am dus la Barnard şi am luat-o pe Maeve fix la ora stabilită. Ne aştepta pe stradă, în faţa căminului, îmbrăcată cu paltonul ei roşu şi cu părul împletit într-o coadă bogată, care îi cădea peste umăr. Sandy îi spunea mereu că îi stă mai bine cu părul împletit, dar când era acasă nu se pieptăna niciodată aşa.

Ardeam de dorinţa de a sta de vorbă cu soră-mea între patru ochi, dar nu puteam face nimic în sensul ăsta. Dacă ar fi fost după mine, neam fi luat la revedere pe loc de la tata şi l-am fi trimis acasă, dar exista un plan şi trebuia să luăm prânzul împreună. Am mers la un restaurant italienesc pe care îl ştia Maeve, nu departe de campus, unde am fost servit cu un bol uriaş de spaghete cu sos de carne, un meniu care lui Jocelyn i s-ar fi părut de neconceput pentru masa de prânz. Tata a întrebat-o pe Maeve despre cursurile ei, iar ea, încântată nevoie mare de această neobişnuită dovadă de interes din partea lui, i-a spus tot. Urma cursuri de Analiză matematică II şi de

Economie, precum şi unul de Istorie europeană, şi unul de Roman japonez. Când a auzit tata de cursul de roman, a clătinat din cap circumspect, dar nu a făcut nicio obiecţie. Poate că se bucura să o vadă, ori poate că îi părea bine că nu mai stă de vorbă cu mine la un colţ de stradă în Brooklyn, dar pentru prima dată în viaţă o asculta pe fiică-sa cu toată atenţia. Maeve era deja în semestrul al doilea şi el nu ştia nimic despre cursurile ei, în schimb, eu ştiam totul: romanul *Surorile Makioka*[15] a fost răsplata primită pentru faptul că terminase de citit *Povestea lui Genji*[16]; profesorul ei de ştiinţe economice scrisese manualul pe care îl foloseau la ore; cursul de Analiză matematică II i se părea mai uşor decât cel de Analiză matematică I. Mi-am umplut gura cu spaghete ca să nu intru în vorbă şi să schimb subiectul.

Când am terminat de mâncat – şi am terminat destul de repede, pentru că tata nu avea răbdare să zăbovească într-un restaurant –, l-am condus la maşină. Nu ştiam dacă trebuie să plec acasă în seara aceea sau a doua zi. Nu discutaserăm despre asta şi nu venisem cu niciun bagaj, dar nimeni nu a pomenit nimic de întoarcerea mea. Eram lăsat din nou în grija lui Maeve şi nu mai era nimic de spus. A îmbrăţişat-o repede şi i-a strecurat nişte bani în buzunarul paltonului, apoi Maeve şi cu mine am stat unul lângă altul şi i-am făcut cu mâna în semn de la revedere, în vreme ce maşina se îndepărta. În timpul prânzului se pornise pe neaşteptate o ploaie rece şi, cu toate că nu turna cu găleata, Maeve a spus că ar fi bine să luăm metroul până la Metropolitan ca să vedem expoziţia de

---

[15] **Roman al scriitorului japonez Jun’ichiro Tanizaki (1886-1965), publicat în 1943.**

[16] **Roman medieval japonez (începutul secolului al XI-lea) al scriitoarei Murasaki Shikibu (978-1016).**

artă egipteană, fiindcă nu are rost să ne udăm. Metroul era al doilea obiectiv, după Empire State Building, pe care de-abia aşteptasem să îl vizitez, dar acum, pe când coboram scările, aproape că nici nu mă uitam în jurul meu.

Maeve s-a oprit şi s-a uitat lung la mine chiar înainte să ajungem la tumichete. S-o fi gândit că îmi vine să vomit, ceea ce nu ar fi fost departe de adevăr.

— N-oi fi mâncat prea mult?

Am făcut semn cu capul că nu.

— Am fost în Brooklyn.

Probabil că aş fi putut să îi dau vestea asta cu mai mult tact, dar în dimineaţa aceea se întâmplaseră prea multe lucruri pe care nu eram în stare să le exprim în cuvinte.

— Azi?

În faţa noastră era un grilaj negru de metal, iar de partea cealaltă era peronul. A sosit metroul, s-au deschis uşile şi unii au coborât, alţii au urcat, numai Maeve şi cu mine am rămas pe loc. Pe lângă noi treceau în fugă alte persoane, grăbindu-se să treacă prin turnichete.

— Am plecat prea devreme. Cred că el şi cu Andrea s-au certat, pentru că ea avea de gând să vină cu noi împreună cu fetele, dar tata a coborât singur şi s-a grăbit tare să plecăm.

Începusem să plâng, cu toate că nu aveam niciun motiv. Eram mult prea mare pentru aşa ceva. Maeve m-a condus până la o bancă de lemn şi ne-am aşezat acolo unul lângă altul şi ea a scos un şerveţel de hârtie din geantă şi mi l-a întins. Ţinea mâna pe genunchiul meu.

De îndată ce i-am povestit totul, mi-am dat seama că mare lucru nu s-a întâmplat, dar nu puteam să nu mă gândesc că oamenii care au locuit cândva în apartamentul acela sunt acum morţi cu toţii, cu excepţia surorii care a plecat în Canada şi a mamei, şi că e foarte posibil să fi murit şi ele.

Maeve stătea strâns lipită de mine. Mâncase o bomboană mentolată dintr-un bol aşezat lângă uşa de la intrare a restaurantului. Amândoi luaserăm câte una. Ochii ei erau de un albastru diferit de al ochilor mei. Erau mai întunecaţi, de un albastru marin, aproape.

— Ai mai şti să găseşti strada aia?

— E Fourteenth, dar n-aş putea să-ţi spun cum se ajunge acolo.

— Dar îţi aminteşti de cafenea şi de atelierul de cizmărie, aşa că putem s-o găsim.

Maeve s-a dus la omul de la ghişeu care vindea fise de metrou şi s- a întors cu o hartă. A găsit Fourteenth Avenue, apoi s-a gândit cu ce metrou să mergem, a înapoiat harta şi mi-a dat o fisă.

Brooklynul este un cartier mare, mai mare decât Manhattanul, şi nu ai crede că un băieţaş de doisprezece ani care nu a mai fost niciodată pe acolo ar putea să se orienteze şi să facă drumul înapoi până la o anumită clădire pe care a văzut-o preţ de cinci minute, dar eu o aveam pe Maeve alături de mine. Când am coborât din metrou a întrebat cum se ajunge la cafeneaua Bob’s Cup and Saucer şi, odată ajunşi acolo, am ştiut cum să o găsesc: dăm colţul, cotim din nou la semafor. I-am arătat zăbrelele pe care le montase bunicul la ferestre ca să se apere de nătăfleţi şi am rămas un timp acolo, cu spatele rezemat de zidul de cărămidă. Mi-a cerut să îi spun numele unchilor şi ale mătuşilor. Reţinusem numele Lorettei şi al lui Buddy şi al lui James, dar pe ale celorlalţi doi, nu. Mi-a spus să nu-mi fac probleme, că nu-i nimic. Când s-a înteţit ploaia, ne-am întors la cafenea. Chelneriţa a râs când am comandat câte o gogoaşă. Ne-a spus că se vând toate până la opt dimineaţa. Nu era niciun bai, pentru că nu ne era foame. Maeve a băut o ceaşcă de cafea, iar eu, ciocolată fierbinte. Am stat acolo până ne-am încălzit şi

ne-am uscat pe jumătate.

— Nu-mi vine să cred că ţi-a arătat unde a locuit ea, a spus Maeve. Toţi anii ăştia l-am întrebat despre ea, despre familia ei, despre locul unde a plecat, dar n-a vrut să-mi spună nimic.

— Pentru că s-a gândit că o asemenea discuţie o să te ucidă.

Nu îmi făcea plăcere să fiu în situaţia de a-l apăra pe tata în faţa soră-mii, dar ăsta era adevărul. Plecarea mamei o îmbolnăvise pe Maeve.

— E ridicol. Nu moare nimeni din cauza unor informaţii. Pur şi simplu n-a vrut să discute cu mine. Odată, când eram la liceu, i-am spus că am de gând să plec în India şi să încerc s-o găsesc, şi ştii ce mi-a răspuns?

Am clătinat din cap, şocat de ideea monstruoasă că Maeve ar fi putut pleca în India şi aşa ar fi dispărut amândouă fără urmă.

— Mi-a spus că trebuie să mă gândesc la ea ca şi când ar fi murit şi că, probabil, *chiar* a murit.

Şi totuşi, oricât de înspăimântător suna, l-am înţeles.

— N-a vrut să pleci.

— Mi-a spus: „în India sunt acum aproape 450 de milioane de oameni. Îţi urez succes”.

Chelneriţa a revenit cu cafetiera, dar Maeve a refuzat-o.

M-am gândit la zăbrelele de la ferestrele apartamentului. M-am gândit la toţi nătăfleţii din lume.

— Ştii cumva de ce-a plecat?

Maeve a terminat de băut ce mai avea în ceaşcă.

— Tot ce ştiu sigur e că a urât casa.

— Casa Olandeză?

— Nu putea s-o sufere.

— N-a zis niciodată aşa ceva.

— O, ba da. O spunea zilnic. Singura încăpere în care voia să stea era bucătăria. Ori de câte ori o întreba Fluffy

ceva, spunea: „Fă cum crezi tu că-i mai bine. Eşti la tine acasă”. Mereu spunea că Fluffy e la ea acasă. Îmi amintesc că asta îl scotea din sărite pe tata. Mama mi-a spus odată că, dacă ar fi după ea, ar dona casa călugăriţelor, le-ar lăsa s-o transforme în orfelinat sau în cămin de bătrâni. Apoi a mai zis că măicuţelor, orfanilor şi bătrânilor le-ar fi, probabil, jenă să locuiască acolo.

Am încercat să-mi imaginez cum vine asta. Să nu-ţi placă tavanul din sufragerie, da, mai înţelegeam, dar chiar toată casa? Nu exista casă mai bună.

— Oi fi înţeles tu greşit.

— A repetat de mai multe ori.

— Atunci era nebună, am spus eu, dar îndată ce am rostit aceste cuvinte mi-a părut rău.

Maeve a clătinat din cap.

— Nu era nebună.

Când ne-am întors în Manhattan, Maeve m-a dus la un magazin pentru bărbaţi şi mi-a cumpărat lenjerie de corp, o cămaşă nouă şi o pijama, apoi mi-a luat o periuţă de dinţi de la o farmacie de alături. În seara aceea am mers la Paris Theater şi am văzut *Mori Oncle*[17]. Maeve mi-a spus că e îndrăgostită de Jacques Taţi. Mă enerva ideea că o să văd un film subtitrat, dar am constatat că în el nu prea exista dialog. După ce s-a terminat filmul, ne-am oprit să mâncăm îngheţată, apoi ne-am întors la Barnard. Băieţilor, oricine ar fi fost ei, le era strict interzis accesul dincolo de holul de la intrarea în cămin, dar Maeve a vorbit cu fata de la recepţie, prietenă cu ea, i-a explicat care e situaţia şi m-a condus la etaj. Leslie, colega ei de cameră, plecase să-şi petreacă vacanţa de Paşti acasă, aşa că am dormit în patul ei. Camera era atât de mică, încât, dacă am fi întins mâinile peste spaţiul gol dintre noi, am fi putut cu uşurinţă

[17] ***Unchiul meu* (1958), film de comedie al regizorului francez de origine rusă Jacques Taţi (1907-1982).**

să ne atingem degetele. Am dormit în camera lui Maeve tot timpul cât am fost mic, dar uitasem cât e de plăcut să mă trezesc în miez de noapte şi să-i aud respiraţia calmă, regulată.

Până la urmă, am stat la New York toată ziua de vineri şi aproape toată sâmbăta şi dacă Maeve a sunat cumva acasă să anunţe ce planuri avem, nu am fost de faţă să aud. Mi-a spus că până atunci a avut prea mult de învăţat ca să mai aibă timp şi pentru obiectivele turistice pe care şi-a propus să le viziteze, aşa încât am mers amândoi la Muzeul de Istorie Naturală şi la grădina zoologică din Central Park. Cu toate că ploua, ne-am dus la Empire State Building şi am urcat până la ultimul etaj şi tot ce am putut vedea au fost norii grei, lăcrimoşi, adunaţi de jur-împrejurul nostru. M-a dus să vizitez campusul Universităţii Columbia şi mi-a spus că acolo ar trebui să fac facultatea. Am fost în Vinerea Sfântă la Biserica Notre Dame şi frumuseţea clădirii mi-a captat atenţia aproape jumătate din timpul cât a durat slujba aceea interminabilă. În cele din urmă, Maeve a trebuit să se scuze şi să meargă în holişorul situat pe o latură a bisericii, ca să-şi injecteze doza de insulină. Mai târziu, mi-a spus că lumea a crezut, probabil, că e vreo drogată îmbrăcată cum se cuvine, cu jachetă şi bluză asortate[18]. Târziu, în Sâmbăta Sfântă, m-a condus la Penn Station[19]. Mi-a spus că tata va dori să mă aibă acasă de Paşti şi, oricum, trebuie să revenim amândoi la şcoală lunea următoare. Mi-a cumpărat bilet şi mi-a promis că are să sune acasă şi să îi spună lui Sandy când

[18] ***Sweater set*** **(engl.), set de cardigan şi bluză tricotate, purtat în anii ’50 şi ’60 de anumite categorii profesionale (secretare, profesoare ş.a.), considerat mai târziu un simbol al conservatorismului şi al prostului gust vestimentar.**

[19] **Denumirea prescurtată a Gării Pennsylvania (Pennsylvania Station) din New York.**

să mă aştepte, apoi m-a rugat să îi promit că îi voi da telefon de îndată ce voi ajunge acasă. Maeve i-a dat hamalului bacşiş şi l-a rugat să mă aşeze lângă persoana din tren care îi va inspira cea mai mare încredere, dar pentru că s-a întâmplat să fim foarte puţini cei care mergeam la Philadelphia în după-amiaza aceea târzie din Sâmbăta Sfântă, am avut un rând întreg de scaune doar pentru mine. Maeve îmi cumpărase cartea despre Iulius Caesar, aşa cum o rugasem când am mers la Brentano's[20], dar până la urmă am ţinut-o pe genunchi şi am privit pe geam tot timpul. Trenul trecuse deja de Newark când mi-am dat seama că am omis să îi arăt apartamentul în care a copilărit tata şi despre care ea a uitat să mă întrebe.

Tot timpul cât am fost plecat, nu m-am gândit deloc la Andrea, dar acum mă întrebam dacă nu cumva i-o fi făcut tatei un scandal monstru. Apoi mi-am amintit ce mi-a spus tata, că e mai bine să nu ne mai gândim la lucrurile pe care nu le putem schimba. Am încercat să îi urmez sfatul şi am văzut că e mai uşor decât îmi imaginam. Nu am făcut altceva decât să privesc pe geamul compartimentului şi să văd lumea trecându-mi prin faţa ochilor cu viteza săgeţii: oraşe, apoi case, apoi copaci, apoi vite, apoi copaci, apoi case, apoi oraşe şi tot aşa la nesfârşit.

Aşa cum îmi promisese Maeve, Sandy m-a luat de la gară şi, odată urcaţi în maşină, i-am povestit totul despre călătoria mea. Voia să ştie ce mai face Maeve şi cum arată camera ei de la cămin, care, i-am spus eu, e foarte mică. M-a întrebat dacă mănâncă suficient.

— Era numai piele şi os când a venit de Crăciun.

— Crezi? am întrebat-o. Din punctul meu de vedere, arăta ca de obicei.

Când am ajuns acasă erau cu toţii la masă şi tata a spus:

---

[20] **Denumirea unui lanţ de librării din Statele Unite.**

— Ia uitaţi-vă cine-a venit!

La locul meu obişnuit erau deja puse farfuriile şi tacâmurile.

— De Paşte o să primesc un iepuraş, mi-a spus Bright.

— Ba n-o să primeşti, a spus Norma.

— Haideţi să aşteptăm până mâine şi vom vedea ce se-ntâmplă, a spus Andrea, fără să se uite la mine. Hai, mâncaţi.

Jocelyn era de faţă şi mi-a făcut cu ochiul când m-a servit. Venise să dea o mână de ajutor pentru că Sandy trebuia să mă ia de la gară.

— La New York sunt iepuri? m-a întrebat Bright.

Mă amuza felul cum mă tratau fetiţele, de parcă aş fi fost deja om în toată firea, mai apropiat ca vârstă de tata şi de Andrea decât de ele.

— O mulţime, i-am răspuns.

— I-ai văzut tu?

De fapt, chiar văzusem iepuri la Saks, pe Fifth Avenue, într-o vitrină decorată pentru Paşte. I-am spus cum ţopăiau printre gleznele manechinelor îmbrăcate în rochii elegante şi cum am stat noi pe stradă, Maeve şi cu mine, împreună cu o droaie de oameni şi ne-am uitat la ei preţ de zece minute.

— Ai văzut spectacolul? m-a întrebat Norma, şi atunci Andrea a ridicat privirea.

Îmi dădeam seama cât de cătrănită o să fie numai gândindu-se că eu şi Maeve am reuşit să facem ceva la care a visat ea.

Am dat din cap afirmativ.

— A fost multă muzică, dar a fost mai frumos decât mă aşteptam.

— Cum naiba aţi făcut rost de bilete? a întrebat tata.

— Printr-o colegă de facultate a lui Maeve. Tatăl ei lucrează la teatru.

Pe vremea aceea nu prea eram obişnuit să mint, dar pornirea asta mi-a venit de la sine. Nimeni dintre cei de la masă nu ar fi verificat dacă povestea e adevărată şi, chiar dacă ar fi făcut-o, Maeve ar fi confirmat-o fără să stea pe gânduri.

După aceea nu m-a mai întrebat nimeni nimic, aşa că am păstrat pentru mine amintirile cu pinguinii de la Central Park Zoo, şi oasele de dinozaur de la Muzeul de Istorie Naturală, şi *Mori Oncle,* şi camera de la cămin şi tot restul. Mă gândeam să îi povestesc totul prietenului meu Matthew luni, la şcoală. Matthew era aproape obsedat de ideea de a vizita Manhattanul. Andrea a deschis discuţia despre prânzul de Paşte de a doua zi şi cât de ocupată va fi, cu toate că Sandy îmi spusese în maşină că au terminat de gătit. Tot aşteptam să îmi întoarcă tata privirea şi să îmi dea un indiciu cât de mic că lucrurile s-au schimbat între noi, dar degeaba. Nu m-a întrebat cum mi-am petrecut timpul alături de Maeve, nici despre piesa pe care nu am văzut-o şi niciodată nu a mai adus vorba despre Brooklyn.

*

— Nu ţi se pare ciudat că n-o vedem niciodată? am întrebat-o pe Maeve. Mă apropiam pe atunci de vârsta de treizeci de ani. Mă gândeam că am fi putut să o vedem măcar o dată, de două ori.

— De ce-am vedea-o?

— Păi, parcăm în faţa casei ei. Ne-am fi putut sincroniza la un moment dat.

Le zăriserăm o dată pe Norma şi pe Bright trecând prin curte în costume de baie, dar asta a fost tot şi întâmplarea se petrecuse cu o sută de ani în urmă.

— Ăsta nu-i un filaj. Nu e ca şi cum am sta la pândă tot timpul. Trecem şi noi pe aici o dată la câteva luni şi stăm cincisprezece minute.

— Ba mai mult de cincisprezece, am spus, şi poate că mai des decât o dată la câteva luni.

— În fine. Am avut noroc.

— Te mai gândeşti la ea?

Nu mă gândeam prea des la Andrea, dar uneori, când stăteam în maşina oprită în faţa Casei Olandeze, parcă ar fi fost şi ea cu noi, aşezată pe bancheta din spate.

— Mă întreb uneori dacă nu trage să moară, a spus Maeve. Mă întreb când o să moară. Şi cam atât.

Am râs, cu toate că eram convins că nu glumeşte.

— Eu mă gândeam mai degrabă... mă întreb dacă e fericită, mă întreb dacă a întâlnit pe cineva.

— Eu nu. Nu-mi pun asemenea întrebări.

— Nu cred că e foarte bătrână. Ar fi putut găsi pe cineva.

— N-ar lăsa pe nimeni să intre-n casa aia.

— Ascultă, am zis eu, s-a purtat oribil cu noi la sfârşit, de acord cu tine, dar mă întreb uneori dacă îşi dădea seama. Poate că era prea tânără să facă faţă tuturor problemelor, sau poate era doborâtă de durere. Sau poate că i se întâmplaseră în viaţă nişte lucruri care n- aveau nicio legătură cu noi. La urma urmei, ce ştiam noi despre Andrea? Adevărul e că-mi amintesc de o mulţime de situaţii în care s- a comportat cât se poate de rezonabil. Numai că prefer să mă gândesc la acelea în care nu s-a purtat frumos.

— De ce simţi nevoia s-o vorbeşti de bine? m-a întrebat Maeve. Nu văd care-i ideea.

— Ideea e că-i adevărat. Pe vremuri n-am urât-o, aşa că de ce să- mi şterg din memorie toate dovezile ei de amabilitate şi chiar de bunăvoinţă şi să-mi amintesc doar cât de îngrozitoare era?

Ideea era, voiam să spun, că nu ar trebui să mai mergem pe la Casa Olandeză şi cu cât continuăm să o

ţinem una şi bună cu ura, cu atât ne condamnăm să ne ducem traiul pentru tot restul vieţii într-o maşină parcată pe Strada Vanhoebeek.

— Ai iubit-o?

Am scos un sunet care nu putea fi descris altfel decât ca unul de exasperare.

— Nu, n-am iubit-o. Ce, astea sunt singurele opţiuni posibile? S-o iubesc sau să o urăsc?

— Păi, a continuat soră-mea, zici că n-ai urât-o, aşa că vreau să ştiu unde te situezi. De fapt, cred că-i o discuţie ridicolă, dacă vrei să ştii părerea mea. Să zicem că alături locuieşte un puşti, unul cu care nu eşti în relaţii de prietenie, dar nici n-ai nimic de împărţit. Şi într-o zi îţi intră în casă şi o omoară pe sora ta cu bâta de baseball.

— Maeve, pentru numele lui Dumnezeu!

A făcut un gest împăciuitor cu mâna.

— Ascultă-mă până la capăt. Fapta din prezent şterge, oare, trecutul? Poate că nu, dacă ţii la băiatul ăla. Poate că dacă l-ai iubi pe puşti, ai face săpături şi ai încerca să afli ce s-a întâmplat, să priveşti lucrurile din punctul lui de vedere, te-ai întreba cum s-au purtat părinţii lui cu el, sau dacă nu suferă de cine ştie ce dezechilibru chimic. Te-ai putea chiar gândi că sora ta o fi contribuit cu ceva la acel deznodământ – l-a chinuit cumva pe puşti? S-a purtat aspru cu el? Dar ţi-ai pune asemenea întrebări doar dacă l-ai iubi pe puşti. Dacă ai avea doar o uşoară *simpatie* faţă de el, dacă băiatul nu ar fi decât un vecin oarecare şi nimic mai mult, nu văd de ce ai scurma să scoţi la lumină doar amintirile plăcute. L-au băgat la zdup. N-o să mai dat niciodată ochii cu ticălosul.

Îmi făceam rezidenţiatul în medicină internă la Colegiul de Medicină Einstein din Bronx şi o dată la două-trei săptămâni mergeam cu trenul la Philadelphia. Nu aveam timp să rămân şi peste noapte, dar nu lăsam să treacă

lună fără să fac această călătorie. Maeve îmi tot spunea că se aşteaptă să mă vadă mai des după ce voi termina facultatea, dar nu s-a întâmplat aşa. Pe vremea aceea nu aveam niciun pic de timp liber şi nu voiam să îmi petrec şi puţinul răgaz de care dispuneam stând în faţa casei ăleia afurisite, dar, până la urmă, tot acolo ajungeam: precum rândunelele, precum somonii, eram captivi obiceiurilor noastre de vietăţi migratoare. Ne prefăceam spunându-ne că am pierdut doar casa, nu pe mama, nu pe tata. Ne prefăceam a crede că ceea ce am pierdut ne-a fost răpit de persoana care mai locuieşte încă acolo. După câteva nopţi friguroase, frunzele teilor începeau să rugineascâ.

— Bine, am spus, nu mai zic nimic.

Maeve s-a îndepărtat de mine şi a privit copacii.

— Mulţumesc.

Aşa că am încercat de unul singur să îmi readuc în memorie părţile ei bune: Andrea râzând împreună cu Norma şi cu Bright; Andrea venind în toiul nopţii să vadă cum mă mai simt după ce mi-am scos măselele de minte, Andrea stând în pragul uşii şi întrebându-mă dacă mi-e bine; câteva momente din vremurile de demult când am văzut-o aducându-i tatei un pic de linişte şi voie bună, tata lăsându-şi câteva clipe mâna să i se odihnească pe talia ei. Erau lucruri mărunte şi adevărul e că mi se părea obositor să stărui asupra lor, aşa încât mi-am lăsat gândurile să îmi zboare înapoi la spital, la pacienţii pe care trebuia să îi consult în seara aceea, să mă pregătesc pentru ceea ce aveam să le spun. La şapte dimineaţa eram din nou la datorie.

Capitolul 6

După ce a absolvit facultatea, Maeve s-a întors acasă, dar nu s-a pus în discuţie mutarea ei înapoi. De când fusese exilată la etajul doi, venea rar să stea la noi. Îşi cumpărase un mic apartament în Jenkintown, mult mai ieftin decât cele din Elkins Park şi situat nu prea departe de Biserica Imaculata Concepţie, la care mergeam noi. S- a angajat la o firmă care se ocupa cu transportul legumelor congelate. Planul ei era, spunea ea, să ia o pauză de un an-doi înainte de a se întoarce la şcoală ca să obţină o diplomă de maşter în studii economice sau una de licenţă în drept, dar ştiam că rămâne în expectativă ca să stea cu ochii pe mine în ultimii mei ani de liceu, să îmi asigure o ordine şi un echilibru pe care să pot conta.

Habar nu aveau cei de la Otterson’s Frozen Vegetables ce noroc a dat peste ei. După două luni de lucru în Departamentul financiar- contabil, Maeve a conceput un nou sistem de facturare şi un nou mod de urmărire a stocurilor. În scurt timp a ajuns să se ocupe atât de impozitele firmei, cât şi de impozitele personale ale domnului Otterson. Munca i se părea ridicol de uşoară şi, după spusele ei, asta era exact ceea ce voia: o pauză. Şi colegele lui Maeve de la Barnard îşi luau câte o pauză, dar ca să locuiască un an la Paris, sau să se mărite, sau să facă voluntariat ca stagiare la Muzeul de Artă Modernă, în vreme ce taţii lor le achitau facturile pentru apartamentele din Manhattan. Maeve a avut întotdeauna felul ei propriu de a defini odihna.

În perioada aceea se aşternuse un fel de linişte. Eu jucam baschet în echipa şcolii ca elev în anul doi de liceu, sau mai bine zis stăteam pe banca de rezervă, dar eram fericit că mă aflu acolo să îmi câştig şi eu un loc în viitor. Aveam o groază de prieteni şi, prin urmare, existau o

mulţime de locuri unde puteam merge după ore, inclusiv apartamentul lui Maeve. Nu că aş fi evitat să stau pe acasă, dar, ca orice alt puşti de cincisprezece ani, găseam mai puţine motive să îmi petrec timpul pe acolo. Andrea şi fetele păreau să trăiască în propriul lor univers paralel, alcătuit din ore de balet şi mers la cumpărături. Traiectoria pe care o apucaseră se îndepărtase atât de mult de a mea, încât aproape nu mă mai gândeam la ele. Câteodată, în timp ce învăţam, le auzeam pe Norma şi pe Bright în camera lui Maeve. Râdeau sau se ciondăneau pentru o perie de păr, sau se fugăreau pe scări, dar, pentru mine, ele nu erau decât nişte simple zgomote. Nu le venea nicio prietenă în vizită, la fel cum se întâmplase şi în cazul lui Maeve şi al meu, sau poate că nici nu aveau prietene. Mă gândeam la ele ca la un întreg: Norma-şi-Bright, o agenţie de publicitate alcătuită din două fetiţe. Când m-am săturat să le tot aud, am deschis radioul şi am închis uşa.

Tata se evaporase şi el, făcând ca absenţa mea să fie convenabilă pentru toată lumea. Spunea că plecările lui se datorează faptului că suburbiile încep să se dezvolte şi el caută să îşi dubleze afacerile, ceea ce era adevărat, numai că, pe lângă aceasta, se vedea de la o poştă că s-a însurat cu femeia nepotrivită. Dacă ne retrăgeam fiecare în colţurile noastre, ne era mai uşor tuturor. Nu doar că ne era mai uşor, dar ne simţeam mai împăcaţi, iar casa ne oferea destul spaţiu ca să ne ducem vieţile separaţi unul de altul. Sandy servea cina devreme, în sufragerie, pentru Andrea şi pentru fete, iar Jocelyn îmi păstra şi mie o porţie de mâncare. Luam masa când mă întorceam de la antrenamentul de baschet, chiar dacă mai mâncasem o pizza cu colegii. Uneori porneam cu bicicleta pe întuneric să îi duc tatei nişte sandviciuri la birou şi mai mâneam o dată împreună cu el. Tata desfăşura sulurile mari şi albe de planşe cu proiecte şi îmi arăta ce urmează să se

construiască în viitor. Toate şantierele de construcţii nerezidenţiale de la Jenkintown şi până la Glenside aveau la intrare o placă mare de lemn cu numele CONROY. Trei sâmbete pe lună mă trimitea oriunde era nevoie de mine – să car cherestea, să bat cuie şi să fac curăţenie în camerele nou construite. Erau turnate fundaţiile, erau construite structurile de lemn ale caselor. Am învăţat să calc pe căpriorii acoperişului în vreme ce muncitorii obişnuiţi, oamenii care nu se întorceau la casele lor somptuoase din Elkins Park, rămâneau jos şi mă zgândăreau. „Mai bine ia vezi să nu cazi, Danny, băiete!” strigau la mine, dar îndată ce am învăţat să sar ca ei de pe o scândură pe alta, îndată ce am început să discut despre instalaţia electrică şi despre instalaţiile sanitare, m-au lăsat în pace. Ajunsesem să tai cornişe în cutia de tăiat în unghi. Mă simţeam în elementul meu pe şantier, mai curând decât la şcoală sau pe terenul de baschet, mai curând decât în Casa Olandeză. Ori de câte ori se putea, munceam după ore, nu pentru bani – tata considera că foarte puţine dintre orele mele de lucru merită să fie plătite –, ci pentru că îmi plăceau mirosul şi zgomotul de şantier. Îmi plăcea să contribui şi eu la construirea unei clădiri. În prima sâmbătă a fiecărei luni, tata şi cu mine continuam să mergem la încasat chirii, dar acum discutam despre cum să programăm camionul cu ciment pentru un proiect, lăsând alt proiect să mai aştepte. Nu aveam niciodată destule camioane, destui oameni, destule ore într-o zi pentru tot ce ne propuneam să facem. Discutam despre cât de în urmă eram cu un proiect, mai ales că aveam să primim altul exact la data stabilită.

— Ziua în care o să-ţi iei carnetul de conducere o să fie, poate, cea mai fericită din viaţa mea, a declarat tata.

— Te-ai săturat să conduci? Ai putea să mă înveţi chiar tu.

A cătinat din cap, arătând cu umărul înspre geamul deschis.

— E, pur şi simplu, o pierdere de timp să mergem amândoi. Cum împlineşti şaisprezece ani, gata, poţi să încasezi chiriile şi singur.

Aha, carevasăzică aşa stau lucrurile, m-am gândit eu, admirându-mi propria maturitate. Eu unul aş fi preferat să rămân la o sâmbătă pe lună cu noi doi în maşină, dar iată că aveam să mă bucur, în schimb, de încrederea tatei. Asta însemna că m-am maturizat.

Până la urmă însă, nu m-am ales nici cu una, nici cu cealaltă. Tata a murit când nu depăşisem încă vârsta de cincisprezece ani.

Îmi pare rău că trebuie s-o spun, dar tata mi se părea un om bătrân atunci când a murit. Avea cincizeci şi trei de ani. Urca scările unei clădiri de cinci etaje cu birouri aproape terminate ca să controleze hidroizolanţii de la ferestrele ultimului etaj, pentru că cei de la firma de construcţii îi spuseseră că nu sunt perfect etanşi. Eram în zece septembrie, o zi caniculară. Mai era o lună până să fie gata instalaţia electrică, ceea ce însemna că nu funcţionau nici liftul, nici aerul condiţionat. În casa scării fuseseră montate nişte becuri alimentate de un generator care făcea aerul şi mai fierbinte. Domnul Brennan, care era managerul de proiect, spunea că trebuie să fi fost vreo treizeci şi opt de grade. Când au trecut de etajul întâi, tata s-a plâns că nu se simte bine, apoi nu a mai zis nimic. Din cauza genunchiului, nu mergea niciodată repede, dar în acea zi se mişca de două ori mai greu. Avea sacoul ud leoarcă de transpiraţie. Când mai avea de urcat doar şase trepte până la destinaţie, s-a aşezat pe jos fără un cuvânt, a vomat, apoi s-a prăbuşit cu pieptul drept înainte, s-a izbit cu capul de scara de beton şi trupul lui înalt s-a rostogolit la vale. Domnul Brennan nu a reuşit să îl prindă, dar l-a

aşezat întins pe palier cum a putut mai bine, a coborât în fugă scările şi s-a dus la farmacia de vizavi unde i-a spus fetei de la casă să cheme ambulanţa, apoi a luat patru oameni care munceau pe şantier şi toţi împreună l-au cărat până jos pe tata, palier cu palier. Domnul Brennan a spus că în viaţa lui nu a văzut un om albindu-se aşa la faţă – şi domnul Brennan luptase în război.

Domnul Brennan a mers cu el în ambulanţă şi când au ajuns la spital a sunat-o pe doamna Kennedy de la biroul unde lucra tata. Doamna Kennedy a sunat-o pe Maeve. Un puşti a întrat la noi în clasă în timpul orei de geometrie şi i-a dat un bilet împăturit profesorului, care l-a citit în gând şi apoi mi-a spus să îmi iau lucrurile şi să merg în biroul directorului. Nu dă nimeni buzna în ora de geometrie să îţi spună să îţi strângi lucrurile numai pentru că urmează să fii numit titular în următorul meci de baschet. Pe când străbăteam culoarul, aveam în minte un singur gând, şi acela se îndrepta către Maeve. Mi se înmuiaseră picioarele de frică şi doar cu acel gând m-am putut mobiliza să merg înainte. Precis că i se terminase insulina, ori nu şi-a mai făcut efectul. Ori că fusese prea multă, ori insuficientă – oricare ar fi fost cauza, fapt era că murise. Până în acel moment nu mi-am dat seama cât de obsedant mă urmăreşte teama asta pretutindeni, în fiecare clipă a vieţii mele. Eram cel mai înalt băiat din clasă şi aveam muşchii bine lucraţi datorită baschetului şi muncii pe şantierul de construcţii. Biroul directorului era o încăpere cu un perete numai din sticlă care dădea în hol. Când am văzut-o pe Maeve aşezată la masa de scris, cu spatele la mine, cu părul ei inconfundabil, împletit într-o coadă care îi cădea pe umăr, am scos un ţipăt, unul ascuţit şi strident, care părea să vină dinspre genunchi. S-a întors către mine, toată lumea din jur s-a întors spre mine, dar mie nici că îmi păsa. Mă rugasem lui Dumnezeu pentru un singur lucru şi

îmi ascultase ruga – soră-mea nu murise. Când m-a strâns în braţe, Maeve plângea, dar nici măcar nu am întrebat-o de ce. Mai târziu avea să îmi spună că şi-a închipuit că ştiu, judecând după expresia feţei mele, dar eu habar nu aveam. Nu am ştiut nimic până în momentul când ne-am urcat în maşină şi mi-a spus că mergem la spital şi că a murit tata.

Am făcut o greşeală îngrozitoare, dar chiar şi acum mi-e greu să spun exact cine a greşit. Domnul Brennan? Doamna Kennedy? Maeve? Eu? Doamna Kennedy a ajuns la spital înaintea noastră şi, când am sosit noi, aştepta acolo împreună cu domnul Brennan. Domnul Brennan ne-a povestit ce s-a întâmplat. Ne-a spus că nu ştie să acorde un prim ajutor, să facă respiraţie gură la gură. Pe vremea aceea, mai nimeni nu se pricepea. Soţia lui era asistentă medicală şi îl îndemnase să urmeze un curs, dar el nu o ascultase. Avea atâta durere întipărită pe chip, încât Maeve l-a îmbrăţişat, apoi domnul Brennan s- a sprijinit de umărul ei şi a plâns.

L-au ţinut pe tata într-o mică încăpere nu departe de camera de gardă, aşa că nu a trebuit să mergem la morgă. Era aşezat pe un pat obişnuit de spital, fără cravată şi sacou, cu cămaşa lui albastră descheiată la gât şi pătată de sânge. Avea gura căscată şi îmi era limpede că nu mai poate fi închisă la loc. Picioarele goale, albe îi ieşeau de sub cearşaf. Nu aveam idee unde i-au dispărut pantofii şi ciorapii. Nu mai văzusem picioarele tatei de ani de zile, de când fuseserăm ultima oară cu barca pe lac, cândva, într-o vară. Pe frunte avea o tăietură adâncă, fără pic de sânge, care fusese acoperită grosolan cu leucoplast. Eu nu l-am atins, dar Maeve s-a aplecat şi l-a sărutat pe frunte chiar lângă bandaj, apoi l-a sărutat din nou, şi părul lung, împletit îi cădea pe gâtul tatei. Gura căscată a tatei nu părea să o tulbure, dar mie îmi dădea fiori. Gesturile ei

erau atât de delicate şi de tandre, încât mi-a trecut prin minte să îi spun tatei, când o să se trezească, cât de bună e şi cât de mult îl iubeşte. Sau poate să îi spun asta când o să mă trezesc eu. Unul din noi doi era cufundat în somn, şi nu ştiam care anume.

Asistenta ne-a lăsat mult timp singuri cu tata, apoi a intrat în cameră doctorul şi ne-a explicat cum s-a produs moartea. Ne-a spus că infarctul s-a petrecut foarte repede şi că nu s-ar fi putut face nimic ca să fie salvat.

— E posibil ca moartea să fi survenit înainte de căderea. Şi dacă s- ar fi întâmplat chiar aici, în spital, probabil că la fel ar fi decurs lucrurile.

Asta se întâmpla înainte să aflu eu că doctorii pot minţi din dorinţa de a aduce alinare. Fără să se fi făcut autopsie, ne spunea o poveste care doar părea să fie adevărată, dar de care ne-am agăţat fără să o punem la îndoială. Maeve a fost pusă să semneze nişte hârtii şi a primit în schimb, într-o pungă, cravata şi sacoul lui, împreună cu un plic mare, în care erau portvizitul, ceasul şi verigheta.

Eram foarte tineri, şi tata murise. Şi azi continui să cred că nu am avut discernământ. Ne-am oprit în cadrul uşii de la bucătărie şi Sandy şi Jocelyn erau acolo şi le-am spus ce s-a întâmplat. În clipa în care au început să plângă am înţeles ce am făcut. Sandy m-a înlănţuit cu braţele şi m-am zbătut să mă eliberez. Trebuia să o găsesc pe Andrea. Trebuia să o caut eu, fiindcă nu credeam că o să vină Andrea acolo să ne găsească, dar de îndată ce mi-a trecut prin minte gândul ăsta, a intrat chiar ea în bucătărie şi a dat cu ochii de tabloul jalnic cu noi patru, doborâţi de durerea care ne unea pe toţi. Auzise ţipetele. Jocelyn s-a întors şi şi-a îmbrăţişat stăpâna, gest pe care sunt convins că nu îl mai făcuse şi nici nu l-a mai făcut niciodată după aceea.

— Vai, doamna Smith! asta e tot ce a putut spune.

Expresia de groază care s-a aşternut atunci pe faţa Andreei – expresia aceea mi-a stăruit în minte în toţi aceşti ani. Mult timp după ce nu l-am mai putut vedea cu ochii minţii pe tata, întins pe patul de spital, am continuat să văd frica de pe chipul Andreei. A făcut un pas înapoi.

— Fetele mele unde sunt? a şoptit ea.

Maeve a cătinat uşor din cap, pentru că nu încape vorbă că ajunsese să îşi dea şi ea seama de cele întâmplate.

— Ele sunt bine, a spus ea, şi abia i se auzea vocea. E vorba de tata. L-am pierdut pe tata.

Pe masa din bucătărie era punga de plastic cu hainele tatei, proba care ne acuza. Mai târziu aveam să ne spunem că eram siguri că doamna Kennedy a sunat-o, deşi nimic din cele întâmplate nu ne îndreptăţea să credem asta. Adevărul e că se întâmplaseră atâtea, dar la Andrea nu ne gândiserăm deloc. Aşa a devenit cruzimea noastră principalul motiv de supărare: nu moartea tatei, ci faptul că făcuserăm abstracţie de persoana ei.

Oare rezultatul ar fi fost acelaşi dacă am fi fost mai atenţi faţă de ea? Dacă domnul Brennan ar fi sunat-o pe Andrea, şi nu pe doamna Kennedy (dar domnul Brennan nu făcuse cunoştinţă cu Andrea, în schimb cu doamna Kennedy lucrase timp de douăzeci de ani), dacă doamna Kennedy ar fi sunat-o pe Andrea, nu pe Maeve (dar Andrea, de fiecare dată când îl suna pe tata la birou, era necuviincioasă cu doamna Kennedy şi nu îi spunea decât „Daţi-mi-l pe soţul meu”. Doamna Kennedy nu ar fi sunat-o niciodată pe Andrea. Chiar aşa mi-a spus la înmormântare). Dacă Maeve ar fi plecat de la firmă şi ar fi dat fuga la Casa Olandeză să îi spună Andreei în loc să vină să mă ia de la şcoală, sau dacă am fi plecat împreună de la şcoală şi ne-am fi dus să o luăm şi pe ea şi să mergem toţi trei la spital, unde am fi noi acum?

„Tot aici”, obişnuia să spună Maeve. „Nu noi am făcut-o

să se poarte aşa.”

Numai că eu nu eram convins.

Pentru ea, durerea Andreei a fost ca un trofeu, în schimb, ceea ce am simţit eu în acele zile de orbire care au urmat imediat după moartea tatei nu a fost durerea de a-l fi pierdut, ci ruşinea de a nu fi făcut ce trebuie. Norma şi Bright păstrau o mină serioasă de fiecare dată când îşi aminteau cum trebuie să se comporte, dar erau prea mici pentru aşa ceva. Le era imposibil să rămână mult timp în starea aceea de tristeţe. Andrea le-a ţinut acasă a doua zi după moartea tatei, dar în ziua următoare s-au rugat de ea să le lase să se întoarcă la şcoală. În casă, atmosfera era apăsătoare. M-am dus şi eu la şcoală, nedorind să rămân acasă cu ea. A cumpărat două locuri de veci în cimitirul protestant şi a spus clar că are de gând să îl înmormânteze acolo, alături de locul gol unde avea să fie îngropată şi ea într-o zi. Atunci, Maeve l-a sunat pe părintele Brewer. Andrea şi părintele s-au retras în bibliotecă, în spatele uşilor închise, timp de douăzeci şi cinci de minute, iar când au ieşit de acolo, drepturile tatei erau restabilite. Andrea a fost de acord ca tata să fie înmormântat în cimitirul catolic. Şi pentru asta ne socotea vinovaţi tot pe noi.

— De-acum o să fie complet singur, a spus ea, fără altă introducere, când a trecut pe lângă mine, în holul de la intrare, întocmai cum vreţi voi. Atunci, să vă fie de bine. A naibii să fiu dac-o să-mi petrec eu veşnicia c-o droaie de catolici în jur.

A doua zi după ce s-au căsătorit, Maeve, tata şi cu mine tocmai plecam la biserică. Andrea stătea în sufragerie şi eu, încercând să fiu prietenos, am întrebat-o pe maică-mea vitregă dacă nu ar vrea să vină şi ea cu noi, împreună cu fetele.

— Nici moartă n-aş pune piciorul în locul ăla, a zis ea şi a

continuat să îşi mănânce ouăle fierte moi, de parcă mi-ar fi spus să nu uit să îmi iau umbrela.

— Dacă are atâta ură pe catolici, mă întreb de ce s-o fi măritat cu unul din ei, a spus Maeve pe când ne urcam în maşină.

La care tata a râs cu poftă, cum rar l-am auzit râzând.

— A vrut să pună mâna pe casa catolicului, a spus el.

În ciuda a ceea ce credea Maeve, mă gândeam foarte rar la mama când eram mic. Nu o cunoşteam şi îmi era greu să duc dorul unei persoane sau unor vremuri despre care nu îmi aminteam nimic. Eram mulţumit de familia în grija căreia m-a lăsat – o bucătăreasă, o menajeră, o soră iubitoare şi un tată distant. Chiar şi atunci când mă uitam la puţinele fotografii cu ea, care erau păstrate cu grijă, femeia aceea înaltă şi subţire, cu linia maxilarului bine conturată şi cu părul negru, semăna prea mult cu Maeve ca să mă gândesc că mi-ar lipsi ceva. Totuşi, în ziua înmormântării tatei, numai pe mama am avut-o în gând şi am tânjit după mângâierea ei şi am simţit o durere cum nu mi- aş fi imaginat că există.

În casă s-a revărsat un potop de flori. Andreei i-a fost teamă că nu o să avem destule, aşa că a comandat zeci de aranjamente florale. Dacă ar fi fost deşteaptă, s-ar fi gândit şi la nişte cărţi de vizită. Andrea nu a înţeles niciodată locul pe care îl ocupa tata în comunitate; soseau flori de peste tot, de la enoriaşii bisericii noastre şi de la oamenii care lucrau în construcţii, de la cei de la birou şi de la bancă. Erau flori de la poliţişti şi proprietari de restaurante şi profesori, oameni pe care tata îi ajutase cu discreţie de-a lungul anilor. Primeam flori de la chiriaşii care îşi plăteau chiria integral, lună de lună, precum şi de la aceia pe care îi dusese în cârcă şi îi păsuise în vremuri grele. În cea mai mare parte, erau de la persoane cunoscute, dar mai erau şi flori de la oameni de demult, pe

care nu îi ştiam, oameni care se mutaseră sau îşi cumpăraseră locuinţe proprii. Am recunoscut numele unora dintre ei pentru că erau trecute în registrul contabil. Florile s-au aşternut într-un strat gros şi continuu peste mese şi peste pian. Erau fixate pe suporturi închiriate sau aşezate în stative de sârmă. Casa toată era o grădină de flori diferite, imposibil de alăturat şi de adus la acelaşi nivel, unele ţâşnind brusc deasupra altora. Nu aveai loc să aşezi un pahar. Andrea a cerut insistent ca aranjamentele trimise la Imaculata Concepţie pentru slujba de înmormântare să fie adunate şi aduse acasă cât timp suntem noi la mormânt şi ne uităm cum nişte bărbaţi zdraveni coboară sicriul tatei în groapă cu nişte chingi. Când ne-am întors acasă, pe marginea treptelor de la intrare erau buchete de flori, iar uşile casei erau larg deschise. Andrea scrisese în ferpar: *după înmormântare, o masă de pomenire acasă,* uitând că există şi oameni ca ea, care ar veni să caşte gura chiar şi într-o asemenea zi. Sandy şi Jocelyn erau în bucătărie şi pregăteau gustări care erau servite de chelneriţe angajate în acest scop, îmbrăcate în rochii negre şi cu şorţuri albe. Sandy şi Jocelyn se simţeau jignite pentru că nu fuseseră scutite de treabă ca să poată merge şi ele la slujba de înmormântare şi pentru că nu erau socotite destul de potrivite ca să stea în camerele din faţă şi să toarne vin în pahare.

— Pesemne că-i nevoie de una mai arătoasă decât mine ca să toarne un pahar de vin, a spus Sandy.

Maeve s-a întors în bucătărie să stea cu ele şi să ungă feliile de pâine albă şi moale cu cremă de brânză, cu un şervet legat în jurul taliei peste rochia ei cea mai bună, de culoare bleumarin, în vreme ce eu am rămas să am grijă de Andrea şi de fete. De obicei îmi cam pierdeam răbdarea cu Norma şi cu Bright când se luau după mine prin casă, dar în ziua aceea le-am ţinut aproape. Nu îl mai aveam

alături pe tata să îmi spună cum ar trebui să mă port ca un bărbat, dar ştiam ce aşteptări ar fi avut în ceea ce mă priveşte. Fetele pipăiau petalele florilor şi îşi afundau cu totul obrajii în trandafiri ca să îi miroasă. Ziceau că vor să vadă care dintre buchete e preferatul lor pentru că mama lor le spusese că poate să îşi ia fiecare câte o vază şi să o ducă în dormitor, în camera lui Maeve.

— Tu pe care o vrei? m-a întrebat Norma. Purta o rochiţă neagră de bumbac, fronsată în faţă. Ea avea doisprezece ani, iar Bright zece. Fac pariu că îţi dă şi ţie voie să iei una.

Ca să intru în joc, am ales o mică vază cu nişte flori ciudate, portocalii, care arătau de parcă crescuseră pe fundul oceanului. Nu aveam idee ce flori sunt, dar le apreciam pentru culoarea portocalie într-o zi cu atâta risipă de alb funest.

Mi se pare ciudat să îmi amintesc cât de îngrijorat eram atunci din cauza Andreei. De patru zile plângea întruna. A plâns necontenit cât au durat funeraliile. În timpul scurt care trecuse de la moartea tatei, parcă i se împuţinase trupul, şi aşa scund, şi ochii ei albaştri erau umflaţi de plâns. Oamenii cu care lucrase tata veneau unul câte unul să îi strângă mâna şi îşi exprimau condoleanţele pe un ton scăzut. Vecini care nu fuseseră niciodată invitaţi la noi în casă mişunau peste tot. Îi recunoşteam, şi ei îmi vorbeau cu căldură, dar în acelaşi timp căutau să cuprindă cu privirea cât mai mult din mediul nou în care se aflau, atât cât le îngăduia buna-cuviinţă. Am făcut cunoştinţă cu un suedez tăcut, care şi-a plecat capul când mi-a adresat condoleanţe. M- a rugat să îi transmit soră-mii cele cuvenite. Era domnul Otterson, după cum am aflat. Când i-am spus să aştepte, că merg să o caut pe Maeve şi să o aduc, a refuzat categoric.

— Lasă, nu e cazul s-o deranjezi, a spus el, de parcă ea ar fi fost sus, la etajul doi, vărsând şiroaie de lacrimi, şi nu

la bucătărie, unde punea sandviciurile pe tăvi.

Părintele Brewer era pe verandă, încolţit de două enoriaşe din grupul de voluntare care făceau ordine şi curăţenie în biserică. Când am văzut-o pe Maeve ducându-i un pahar de ceai, i-am spus că a venit domnul Otterson să o vadă. Doar cu un minut înainte discutasem cu el, dar când ne-am dus să îl căutăm, nu l-am mai găsit.

Nu făceam un pas prin mulţimea de oameni, oriîncotro aş fi mers, fără să fiu mângâiat şi îmbrăţişat. Întreaga zi s-a derulat ca prin vis, exact aşa cum se spune uneori că nu poate fi adevărat ce vezi, că parcă vizezi. Cum de îmi pierdusem familia? Mă descurcasem atât de bine cu un singur părinte, dar acum îmi dădeam seama că unicul părinte nu îţi asigură nicio protecţie împotriva necazurilor viitoare. În scurt timp, Maeve urma să plece la facultate, ca masterandă, deci eu aveam să locuiesc cu Andrea şi cu fetele, cu Sandy şi cu Jocelyn? Aveam să îmi duc traiul în casa asta numai printre femei? Nu era corect, tata nu ar fi vrut aşa ceva. El şi cu mine, mi-am spus în sinea mea, dar nu mi-am mai continuat gândul. Asta era tot ce voiam să spun despre viaţa mea de până atunci, *el şi cu mine.*

Miresmele discrepante ale florilor începuseră să pună stăpânire pe camera ticsită de lume şi mă întrebam dacă nu cumva părintele Brewer stă afară ca să poată respira în voie. L-am zărit de departe pe domnul antrenor Martin intrând în hol împreună cu toată echipa de baschet până la ultimul băiat. Fuseseră la înmormântare, dar nu credeam că vor veni şi la masă. Până atunci, nu mai veniseră niciodată la mine acasă. Am luat un pahar cu vin de pe tava unei femei în uniformă de menajeră şi, profitând de un moment când nu se uita la mine, m-am dus la baie şi l-am băut.

Casa Olandeză era îngrozitoare. Nu îmi mai trecuse niciodată prin minte un asemenea gând. Când mi-a zis

Maeve că mama o ura, nici măcar nu înţelegeam ce spune. Pereţii băii pentru musafiri erau decoraţi cu basoreliefuri, rândunele cioplite în lemn de nuc, rândunele zburând dintre tulpini înflorite către o lună în creştere. Lambriurile fuseseră sculptate în Italia, pe la începutul anilor ’20, şi aduse în lăzi de lemn ca să fie montate în casa familiei Vanhoebeek, în baia de serviciu de la parter. Oare de câţi ani din viaţa unui om fusese nevoie pentru a sculpta acei pereţi pe meleaguri străine? Am întins un deget şi am pipăit o rândunică. Oare asta voise să spună mama? Simţeam că toată casa îmi stă în spinare ca o cochilie pe care voi fi nevoit să o car după mine tot restul vieţii. Lucrurile nu s-au petrecut aşa, desigur, doar că în ziua înmormântării tatei am crezut că pot să întrevăd viitorul.

Cât despre viitor, primele focuri de armă nu s-au lăsat aşteptate. În ziua următoare, Maeve s-a întors acasă şi i-a spus Andreei că o să renunţe la slujba de la Otterson’s şi o să meargă să lucreze la firma Conroy. Nu mai e nevoie să spun că Andrea nu manifestase niciodată interes faţă de firma tatei şi că, poate, nici măcar nu înţelegea cu ce se ocupă tata. Când era în deplinătatea capacităţilor ei, nu avea, probabil, competenţa necesară ca să conducă firma, iar în momentul acela, doborâtă de durere fiind, nu era nici pe departe în forma cea mai bună.

— Voi avea grijă să fie duse la bun sfârşit toate proiectele planificate, a spus Maeve. Pot să mă ocup de statul de plată şi de impozite. O să lucrez doar pentru un timp, până ne hotărâm ce facem cu firma.

Eram cu toţii în salon, Bright cu capul în poala lui Maeve, care îşi trecea degetele prin părul ei blond, ciufulit, Norma lângă ea, pe canapea.

— Nu, a spus Andrea.

La început, Maeve a crezut că poate se îndoieşte Andrea că este în stare, sau că ar fi cea mai bună soluţie pentru

firmă, sau că ar fi spre binele lui Maeve – Dumnezeu ştie.

— Pot să fac asta, a zis ea. Înainte să intru la facultate, lucram în fiecare vară la birou. Mă descurc cu registrele contabile. Îi cunosc pe oamenii care lucrează acolo. Nu e cu mult diferit de ceea ce fac acum la Otterson’s.

Am aşteptat. Până şi Bright a ridicat privirea, aşteptând explicaţia care avea să urmeze, dar care nu a mai venit.

— Ai vreun alt plan? a întrebat Maeve în cele din urmă.

Andrea a confirmat dând încet din cap.

— Norma, du-te şi spune-i lui Sandy să-mi aducă o cafea.

Norma, nerăbdătoare să scape de atmosfera tensionată şi de discuţia plictisitoare, s-a ridicat dintr-un salt şi a dispărut.

— Nu alerga! a strigat Andrea în urma ei.

— Nu e vorba că vreau să preiau eu conducerea firmei, a zis Maeve, ca şi când ar fi dat impresia că ar avea asemenea veleităţi. E doar ceva provizoriu.

— Mamă-ta te-ar fi trimis să te tunzi, a spus Andrea.

— Ce?

— Cred că i-am spus lui taică-tău de o sută de ori: trimite-o să-şi tundă părul ăla. Dar nu m-a ascultat. Nu-i păsa. Mereu am vrut să-ţi spun chiar eu, pentru binele tău – arată groaznic –, dar nu m-a lăsat el. Zicea mereu că e părul tău.

Bright a privit în sus către soră-mea şi a clipit din ochi.

Comentariul a fost atât de ciudat, încât era uşor de trecut cu vederea, de pus pe seama durerii, a stării de şoc şi aşa mai departe. Nici pomeneală să îi pese Andreei de părul lui Maeve. Peste tot erau flori de la înmormântare. Mă gândeam ce prăpăd va fi când vor muri ele. Mă întrebam dacă discuţia noastră nu ar fi trebuit să pornească de la un subiect mai mărunt – să ne oferim să golim vazele la timpul potrivit, să scriem biletele de

mulţumire.

— Pot să încasez eu chiriile sâmbătă, am zis eu, sperând că aşa o să revenim la o discuţie raţională. Poate să mă ducă Maeve cu maşina. Ştiu drumul.

— Nu va fi nevoie.

Reacţia asta nu o mai înţelegeam.

— Întotdeauna am încasat chirii.

— Chiriile le-a încasat întotdeauna taică-tău, a spus Andrea. Tu doar ai mers cu el cu maşina.

În cameră s-a lăsat o tăcere apăsătoare, din care niciunul dintre noi nu ştia cum să iasă. Am simţit ochii sfredelitori ai soţilor Vanhoebeek pătrunzându-mi drept în ţeastă. Mereu i-am simţit aşa.

— Ce vrem noi să spunem e că dorim să dăm o mână de ajutor, a spus Maeve.

— Ştiu, a zis Andrea, apoi şi-a înclinat capul într-o parte şi i-a zâmbit fiicei ei, care stătea cu capul în poala soră-mii. Şi tu ştii. A ridicat iar privirea spre noi. De ce o dura atâta să aduci o ceaşcă de cafea? Doar au în bucătărie un ibric cu cafea gata făcută. Şi-or fi închipuind că-i cafeaua lor. Andrea s-a bătut cu palmele peste coapse cu un gest de nerăbdare, apoi s-a ridicat. Se pare că va trebui să merg să mi-o iau singură. Vorba aia, nu? Ce face omul cu mâna lui...

După ce a plecat, am avut ceva timp de aşteptat, Maeve, Bright şi cu mine, apoi am auzit paşi la etaj. De la bucătărie urcase cu cafeaua în camera ei pe scara de serviciu. Discuţia se încheiase.

În următoarele două săptămâni după moartea tatei, am suferit atât din cauza pierderii lui, cât şi pentru că, după cum socoteam eu, se amâna momentul când aveam să îmi ocup locul cuvenit în lume. Dacă aş fi avut de ales, m-aş fi lăsat de şcoală la cincisprezece ani ca să conduc firma Conroy împreună cu Maeve. Firma era exact ceea ce îmi

doream, ce corespundea aşteptărilor mele şi planurilor tatei privind viitorul meu. Dacă ocazia asta se ivise într-un moment când nu eram încă pregătit, atunci însemna că trebuie, pur şi simplu, să mă grăbesc să fiu gata pentru a face faţă. Nu mă credeam pe deplin în stare să mă descurc, nici pomeneală de aşa ceva, numai că ştiam care sunt oamenii care mă pot ajuta. Oamenii aceia mă plăceau. De ani de zile mă vedeau muncind.

Cealaltă problemă a mea era un amestec persistent de tristeţe şi nemulţumire. Andrea mă evita, în timp ce fetele stăteau mereu pe lângă mine. Aproape în fiecare noapte venea în camera mea fie Norma, fie Bright să mă trezească din somn ca să îmi povestească ce a visat. Sau nu mă trezeau, dar dimineaţa o găseam pe câte una din ele dormind pe canapeaua din camera mea. Cred că moartea tatei era şi pentru ele o pierdere, cu toate că nu prea îmi aminteam să fi stat el vreodată de vorbă cu vreuna din ele.

Apoi, într-o după-amiază m-am întors de la şcoală, le-am salutat pe Sandy şi pe Jocelyn şi mi-am făcut un sandvici cu şuncă în bucătărie. După douăzeci de minute a apărut Maeve pe uşa din spate. Arăta de parcă ar fi alergat tot drumul de la Otterson’s până la Casa Olandeză, atât de îmbujorată era la faţă. Eu citeam ceva, nu îmi amintesc ce anume.

— Da’ ce s-a-ntâmplat? De ce nu eşti la birou?

De obicei, Maeve nu pleca de la lucru înainte de şase.

— Nu te simţi bine?

M-am uitat în jos să văd dacă nu cumva am vreo pată de sânge pe cămaşă.

— De ce nu m-aş simţi bine?

— M-a sunat Andrea. A zis să vin să te iau. A zis că trebuie să vin urgent.

— Să vii să mă iei – unde?

Şi-a şters fruntea cu mâneca, apoi şi-a pus cheile peste geantă. Nu ştiu unde dispăruseră Sandy şi Jocelyn, dar în clipa aceea eram singur cu Maeve în bucătărie.

— M-a speriat de m-au trecut toate sudorile. Am crezut...

— N-am nimic.

— Mă duc să văd care-i treaba, a zis ea.

M-am ridicat şi m-am luat după ea, dacă tot era vorba de mine şi că trebuia să plec undeva.

Ne-am dus în holul de la intrare şi ne-am uitat în jur. De când venisem acasă, nu le văzusem pe fete, dar asta nu era ceva neobişnuit. Erau mereu ocupate cu tot felul de activităţi. Maeve a strigat-o pe Andrea.

— Sunt în salon, a răspuns ea. Nu-i nevoie să ţipi.

Stătea în picioare, în faţa şemineului, sub portretele masive ale celor doi Vanhoebeeki, exact acolo unde o văzuserăm prima oară, cu mulţi ani în urmă.

— Am venit de la serviciu, a spus Maeve.

— Trebuie să-l iei pe Danny.

Andrea se uita numai la ea.

— Unde să-l iau?

— La tine acasă, la o prietenă. A clătinat din cap. Te priveşte.

— Dar ce se-ntâmplă?

Maeve era cea care vorbea, dar de fapt puneam amândoi aceeaşi întrebare.

— Ce se-ntâmplă? a repetat Andrea. Păi, să vedem, taică-tău a murit. De aici putem să pornim discuţia.

Andrea arăta foarte bine. Avea părul strâns. Purta o rochie în carouri albe şi roşii de care nu îmi aminteam şi avea buzele date cu ruj roşu. Mă întrebam dacă se pregăteşte cumva să plece la vreo petrecere, la vreun dejun protocolar. Nu mi-am dat seama că s-a gătit special pentru noi.

— Andrea? a spus Maeve.

— Nu e fiul meu, a spus ea şi, brusc, i s-a schimbat vocea. Doar nu te aştepţi să-l cresc eu. Nu-i de datoria mea. Tatăl tău nu mi-a spus niciodată că va trebui să-i cresc băiatul.

— Nu-ţi cere nimeni... am dat eu să-i răspund, dar mi-a făcut semn cu mâna să tac.

— Asta-i casa mea, a zis ea. Merit să mă simt în siguranţă la mine acasă. V-aţi purtat, amândoi, oribil cu mine. Nu m-aţi plăcut niciodată. Nu m-aţi susţinut niciodată. Cât a trăit tatăl vostru, poate că a fost de datoria mea să accept să...

— E casa ta? a spus Maeve.

— Când a murit tatăl vostru, v-aţi dat arama pe faţă. Amândoi. Mi- a lăsat mie casa. A vrut să fie a mea. A vrut să trăiesc fericită aici cu fetele mele. Vreau să-l iei de aici... du-te sus, ia-i lucrurile şi plecaţi. Nu-i un moment plăcut pentru mine.

— Cum, adică, e casa ta? a întrebat Maeve.

Am văzut imaginea cu noi doi, ca şi când ne-am fi oglindit în ochii ei – cât de ridicol de înalţi eram în comparaţie cu ea, cât de tineri şi de puternici, baschetul, munca pe şantier. De mult o depăşisem pe Maeve în înălţime, exact aşa cum mă asigurase ea că o să se întâmple. Aveam încă pe mine echipamentul de la antrenament, un tricou şi pantaloni de trening.

— Poţi să discuţi cu avocatul, a spus Andrea. Dar am verificat totul cu atenţie, până la ultima virgulă. Are el toate documentele. Discută cu el cât vrei, dar acum trebuie să plecaţi.

— Fetele unde sunt? a întrebat Maeve.

— Nu le duce tu grija fetelor mele.

Îi lucea faţa din cauza energiei pe care şi-o consuma urându-ne, încercând să se convingă pe ea însăşi că

suntem vinovaţi de toate relele care i s-au întâmplat în viaţă.

Eu tot nu pricepeam ce se întâmplă, ceea ce era ridicol, pentru că

Andrea vorbise cât se poate de clar. În schimb, Maeve înţelegea perfect şi s-a apropiat de Andrea precum Sfânta Ioana de rugul aprins.

— O să te urască, a spus ea pe un ton alb. O să le torni o minciună să o înghită diseară, la cină, dar n-o să ţină. Sunt fete isteţe. Ştiu ele că nu le-am părăsi aşa, dintr-odată. Când o să înceapă să caute explicaţii, o să înţeleagă ce ai făcut. N-o să afle de la noi, dar tot o să afle. Toată lumea o să ştie. Fetele tale o să te urască şi mai mult decât noi. O să te urască şi după ce noi vom fi uitat de tine.

Eu tot mai credeam că aş putea găsi o cale de împăcare, că Andrea şi cu mine vom putea ajunge să avem un limbaj comun şi va vedea că nu îi sunt duşman, numai că Maeve a închis acea portiţă şi a bătut-o în cuie. Nu că ar fi decis ea viitorul Andreei – Andrea şi-o făcea cu mâna ei –, dar ceea ce a zis Maeve atunci, felul cum a spus-o suna a blestem.

Maeve şi cu mine am urcat în camera mea şi am umplut cu haine singura valiză pe care o aveam, apoi ea a coborât la bucătărie după nişte pungi de menaj şi s-a întors cu Sandy şi cu Jocelyn. Plângeau amândouă.

— Hai, le-am zis eu, hai, nu mai plângeţi. O să ne descurcăm noi.

Ceea ce voiam să spun cu asta era nu că o să depăşesc cumva momentul, ci că Maeve şi cu mine vom dovedi că suntem moştenitorii de drept ai Casei Olandeze şi o vom da afară pe intrusă. Eu eram Contele de Monte Cristo. Bineînţeles că aveam intenţia să mă întorc acasă.

— E un coşmar, a spus Jocelyn, clătinând din cap. Săracu’ taică-tu.

Sandy tocmai îmi golea comoda sertar cu sertar şi îmi băga lucrurile într-o pungă când a intrat Andrea şi s-a postat în cadrul uşii să vadă ce luăm.

— Trebuie să plecaţi înainte să se întoarcă fetele.

Jocelyn şi-a ridicat mâna să se uite la ceas.

— Trebuie să termin de pregătit cina.

— N-o să termini nimic, a zis ea. Plecaţi de aici, toţi patru. Mereu aţi fost în cârdăşie. Nu vreau să-mi mai rămână picior de spion în casă.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu! a spus Maeve, ridicând tonul pentru prima oară în ziua aceea. N-o să le dai afară. Ce ţi-au făcut ele?

— Sunteţi împreună, un întreg.

Andrea a zâmbit, ca şi când ar fi spus ceva amuzant. Nu avusese de gând să le concedieze pe Sandy şi pe Jocelyn. Era clar că abia atunci i-a venit ideea, dar odată ce i-a dat glas, i s-a părut bună:

— Nu pot să vă despart.

— Andrea, am zis eu.

Am făcut un pas spre ea, nu ştiu de ce. Voiam să o opresc cumva, să o fac să revină la starea ei obişnuită. Nu muream de dragul ei, dar nici aşa de rea nu credeam că este.

Ea a făcut un pas înapoi.

— O să vă spun eu cu ce am supărat-o, a spus Jocelyn, ca şi când Andrea nu ar fi fost de faţă. Am cunoscut-o pe mama voastră, de aici ni se trage. Mama voastră ne-a angajat, întâi pe Sandy, pe urmă pe mine. Sandy i-a spus mamei voastre că are o soră care are nevoie de un loc de muncă, şi Elna i-a zis: adu-o mâine aici. Aşa era mama voastră, primea cu braţele deschise pe toată lumea. Veneau oameni pe aici cât era ziua de lungă şi ea îi hrănea şi le dădea de lucru. Ne iubea şi o iubeam, şi asta de-aici ştie.

A arătat cu un gest al capului spre femeia din spatele ei.

Andrea a făcut ochii mari, uluită.

— Femeia aia şi-a abandonat copiii. Şi-a părăsit soţul şi copiii. N- am de gând să stau aici şi să vă ascult...

— N-a existat pe lume femeie mai bună decât mama voastră.

Jocelyn a continuat, de parcă nu ar fi tăiat vorba nimănui. Mi-a scos puloverele şi le-a pus în punga deschisă.

— Şi era o adevărată frumuseţe, fiindcă totul pornea din inimă. Oricine a cunoscut-o şi-a dat seama, şi toată lumea a iubit-o. Era o slujitoare, voia să-i servească pe alţii, ştii ce vreau să spun? Se uita drept în ochii mei. Aşa cum ne învaţă Domnul să fim. Tot ce-i aici era al ei, dar ea nici că se gândea la asta. Nu voia să ştie decât ce poate să facă pentru tine, cum poate să ajute.

Sandy şi Jocelyn nu vorbeau niciodată despre mama. Niciodată. Au păstrat bomba asta ca să o detoneze exact acum. Andrea şi-a pus mâna pe cadrul uşii ca să se sprijine.

— Terminaţi ce aveţi de făcut, a zis ea, cu voce stinsă. Eu cobor.

Jocelyn s-a uitat la femeia în casa căreia muncise.

— Zi de zi, de când ai venit în casa asta, ne-am întrebat amândouă: „Ce-o fi fost în mintea domnului Conroy?”

— Jocelyn – doar atât a spus soră-sa, în chip de avertisment.

Jocelyn a clătinat însă din cap.

— Las’ că m-a auzit ea.

Andrea a deschis uşor gura, dar nu a scos un cuvânt. Se simţea învinsă, se vedea cât de colo. Şi-a încasat loviturile şi ne-a lăsat să ne facem treaba.

La ce mă gândeam în ziua aceea, la ora aceea? Nu la camera în care dormisem aproape noapte de noapte de

când mă ştiam. Maeve mi-a spus că pătuţul meu de bebeluş era aşezat în colţul unde este acum canapeaua, că Fluffy dormea la început cu mine în cameră ca să se poată odihni mama. Nu mă gândeam la lumina care inundă odaia, nici la stejarul ale cărui ramuri îmi bat în fereastră pe vreme de furtună. Stejarul meu. Fereastra mea. Mă gândeam să plec dracului cât mai repede de acolo şi de sub ochii Andreei.

Am coborât tuspatru pe scara impunătoare, fiecare cu câte o pungă menajeră în mână, şi am încărcat totul în maşina lui Maeve. Pe când ne îndepărtam, casa ni se arăta în toată splendoarea ei: trei niveluri cu ferestre imense ce dădeau spre peluza din faţă. Stucul galben pal, aproape albicios, al zidurilor avea exact culoarea norilor într-o după-amiază târzie. Veranda spaţioasă de pe care Andrea, în ţinuta ei de culoarea şampaniei, îşi aruncase peste umăr buchetul de mireasă era chiar locul în care, patru ani mai târziu, oamenii au stat la rând să-i prezinte condoleanţe văduvei tatălui meu. Mi-am luat bicicleta şi am vârât-o în portbagajul maşinii, peste pungi, numai pentru că o lăsasem întinsă pe iarbă şi era cât pe ce să mă împiedic de ea şi să cad. Andrea mereu îl bătea la cap pe tata să îmi zică să îmi ridic bicicleta de pe jos. Îi spunea când eram amândoi în cameră: „Cyril, n-ai putea să-l înveţi pe Danny să aibă mai multă grijă de lucrurile pe care i le dăruieşti?”

Le-am sărutat pe Sandy şi pe Jocelyn şi ne-am luat la revedere de la ele. Le-am promis că, odată ce ne vom rezolva problemele, vom fi din nou împreună, neînţelegând niciunul dintre noi că plecăm pentru totdeauna din Casa Olandeză. Când ne-am urcat în maşină, lui Maeve îi tremurau mâinile. Şi-a răsturnat geanta pe scaunul din faţă şi a deschis cutia galbenă care îi servea drept trusă medicală. Trebuia să îşi testeze glicemia.

— Trebuie să plecăm de-aici, a zis ea.

Începea să transpire.

Am coborât şi am dat ocol până pe latura cealaltă a maşinii. Doar asta conta: să-i fie bine lui Maeve. Sandy şi Jocelyn plecaseră deja cu maşina lui Sandy. Nu era nimeni în jur să ne vadă. I-am spus lui Maeve să se mute pe celălalt scaun. Îşi pregătea o seringă. Nu s-a împotrivit spunându-mi că nu ştiu să şofez. Ştia că sunt în stare să conduc măcar până ajungem în Jenkintown.

E de nedescris prostia de care am dat dovadă luând cu noi unele lucruri şi lăsând în urmă altele. Am pus în bagaj haine şi încălţăminte care în şase luni aveau să îmi rămână mici, dar am lăsat cuvertura de la picioarele patului pe care mi-o făcuse mama din fâşii tăiate din rochiile ei. Am luat cărţile de pe birou, dar am lăsat la locul ei, în bucătărie, untiera de sticlă presată care era, din câte ştiam, singurul obiect pe care îl adusese mama cu ea din apartamentul din Brooklyn. Nu am luat niciun obiect de-al tatei, cu toate că mai târziu m-am gândit cu regret la o groază de lucruri de-ale lui pe care mi-ar fi plăcut să le am: ceasul pe care îl purta întotdeauna era pus în plic, alături de portvizit şi de verighetă. Îl ţinusem în mână tot drumul de la spital până acasă şi i-l dădusem Andreei.

Cele mai multe dintre lucrurile lui Maeve fuseseră triate şi puse bine în cutii când se mutase Norma în camera ei şi multe din ele fuseseră duse în apartamentul ei după ce terminase facultatea, pentru că, spunea Andrea, Maeve este de acum o persoană matură şi ar trebui să se îngrijească singură de ceea ce îi aparţine (ca să-i citez exact cuvintele). Cu toate acestea, paltonul cel bun al lui Maeve rămăsese în dulapul din lemn de cedru pentru că se trezise cu o invazie de molii în casă cu o vară înainte, şi mai erau şi alte lucruri – almanahuri, câteva cutii cu romane deja citite, câteva păpuşi pe care le păstra pentru

fetiţa pe care era sigură că o va avea într-o bună zi, toate strânse în pod, sub tavanul înclinat şi îndărătul uşiţei montate în spatele dulapului din dormitorul de la etajul doi. O fi avut Andrea idee de existenţa acelui loc? Maeve li-l arătase fetelor încă din seara în care făcuseră turul casei, dar oare aveau să îşi amintească de el sau să se gândească vreodată să umble acolo? Sau cutiile acelea erau pur şi simplu sortite să facă parte din casă, îngropate în locul tainic dindărătul peretelui, precum o capsulă a timpului, mărturie a tinereţii ei? Maeve zicea că nu îi pasă. Avea la ea toate albumele cu fotografii. Le luase când plecase la facultate. Singura poză lipsă era una înrămată, cu tata copil, ţinând pe genunchi un iepure. Rămăsese, prin nu ştiu ce minune, în camera Normei. Mai târziu, când ne-am dezmeticit de-a binelea, Maeve s-a înfuriat la gândul că au rămas în casă, pierdute pentru totdeauna, afurisitele mele de diplome de cercetaş înrămate şi agăţate pe pereţi, nişte trofee câştigate de mine la baschet, cuvertura matlasată, untiera, fotografia.

Dar lucrul la care mă gândeam obsesiv era portretul lui Maeve, care rămăsese în urma noastră, atârnat acolo, în salon. Cum de uitaserăm de el? Maeve la vârsta de zece ani, în hăinuţă roşie, cu privirea francă şi radioasă, cu părul negru lăsat liber pe spate. Tabloul era la fel de izbutit ca portretele soţilor Vanhoebeek, numai că o înfăţişa pe Maeve, deci ce să facă Andrea cu el? Să-l ascundă în beciul năpădit de igrasie? Să-l arunce? Chiar dacă o aveam pe soră-mea alături, simţeam că am lăsat-o cumva în urmă, singură în casa aceea în care nu va fi în siguranţă.

Maeve se simţea mai bine, dar i-am spus să meargă sus să se odihnească cât timp îmi car eu lucrurile pe scări până în apartamentul ei. Avea un singur dormitor şi mi-a spus să îl iau eu. Am refuzat-o.

— În pat o să dormi tu, a zis ea, pentru că eşti prea înalt ca să încapi pe canapea, dar pentru mine e numai bună. Eu dorm tot timpul pe canapea.

Am inspectat micul ei apartament. Fusesem de multe ori pe acolo, dar priveşti altfel în jurul tău când ştii că urmează să locuieşti în acel loc. Era un apartament mic şi modest şi deodată mi s-a făcut milă de ea la gândul că nu e drept să stea într-un asemenea loc în timp ce eu locuiesc pe Strada Vanhoebeek, uitând pentru o clipă că, de fapt, nu mai locuiesc acolo.

— De ce dormi pe canapea?

— Adorm uitându-mă la televizor, mi-a răspuns ea, după care s-a aşezat pe canapea şi a închis ochii.

Mă temeam că o să înceapă să plângă, dar nu s-a întâmplat aşa. Maeve nu era o plângăcioasă. Şi-a dat înapoi părul des, negru, care îi cădea pe faţă şi m-a privit.

— Mă bucur că eşti aici.

Am dat din cap. Preţ de o clipă m-am întrebat ce m-aş şi făcut dacă Maeve nu ar fi fost acolo – m-aş fi dus acasă la Sandy sau la Jocelyn? L-aş fi sunat pe domnul Martin, antrenorul de baschet, să-l întreb dacă mă primeşte la el? Nu mai era nevoie să aflu.

În noaptea aceea, culcat în patul soră-mii, m-am uitat în tavan şi am simţit cu adevărat că l-am pierdut pe tata. Nu banii lui, nici casa, ci omul alături de care stăteam în maşină. Mă protejase atât de mult de lume, încât habar nu aveam de ce e lumea în stare. Nu mă gândisem niciodată cum era el în copilărie. Nu îl întrebasem niciodată cum era în timpul războiului. Îl privisem doar ca tată şi îl judecasem ca atare. Acum nu mai puteam face nimic altceva decât să adaug încă un punct pe lista greşelilor mele.

Capitolul 7

Domn’ avocat Gooch – aşa îi spuneam noi – era prieten cu tata şi de un leat cu el, şi tot din prietenie a fost de acord să o primească pe Maeve a doua zi, în timpul pauzei ei de prânz. Nu m-a lăsat să lipsesc de la şcoală ca să vin cu ea.

— Mă duc doar ca să-mi fac o idee generală, mi-a spus ea în dimineaţa următoare, în timp ce mâneam cereale la măsuţa ei din bucătărie. Am o bănuială că se vor ivi multe alte prilejuri să mergem împreună.

În drum spre serviciu, Maeve m-a dus la şcoală cu maşina. Toată lumea ştia că tata a murit şi toţi căutau să se poarte cât mai frumos cu mine. În ceea ce îi privea pe profesori şi pe antrenor, asta însemna să mă ia deoparte şi să îmi spună că sunt gata să mă asculte şi să mă ajute dacă am să le spun ceva şi că nu e nevoie să mă grăbesc să îmi termin temele la timp. Din punctul de vedere al prietenilor mei – Robert, care era un pic mai bun la baschet decât mine, T.J., care era mult sub mine, şi Matthew, căruia cel mai mult îi plăcea să vină cu mine pe şantier –, însemna cu totul altceva: tulburarea pe care o simţeau din cauza situaţiei în care mă aflam se manifesta prin stângăcie, printr-un efort comun de a nu face haz de nimic când eram eu de faţă, prin suspendarea, pentru un timp, a suferinţelor pe care ni le cauzam unii altora. Nicio suferinţă pentru cel aflat deja în suferinţă, ceva de genul ăsta. Nici nu mi-ar fi trecut prin cap să mă prefac că tata nu a murit, dar nu doream să ştie nimeni ce s-a întâmplat cu Casa Olandeză. Pierderea ei era ceva prea personal şi cumva ruşinos, dintr-un motiv pe care nu-l înţelegeam. Încă mai credeam că Maeve şi domn’ avocat Gooch vor îndrepta lucrurile şi că ne vom întoarce acasă înainte să afle cineva că am fost daţi afară.

Dar, oare, „întoarcerea acasă” însemna să locuim acolo fără Andrea şi fetele ei? Ce avea să se întâmple cu ele? Ca să rezolv acea parte a ecuaţiei, mai trebuia să îmi forţez un pic imaginaţia.

Am avut antrenament până târziu, aşa că Maeve se întorsese deja de la lucru când am ajuns eu. Mi-a spus că vrea să pregătească omletă şi pâine prăjită pentru cină. Niciunul din noi nu se pricepea la gătit.

Mi-am lăsat ghiozdanul în camera de zi.

— Ei, cum a fost?

— Mai rău decât îmi închipuiam. Vorbea pe un ton atât de liniştit, încât am crezut că glumeşte. Vrei o bere?

Am dat din cap că da. Nu-mi mai făcuse niciodată o asemenea invitaţie.

— Da, aş bea una.

— Adu două.

S-a aplecat să îşi aprindă ţigara de la flacăra aragazului.

— Bine-ar fi să nu mai faci aşa.

Ce voiam eu să spun era: *eşti sora mea, singura mea rudă. Nu-ţi băga faţa în afurisitul ăla de foc.*

Şi-a îndreptat ţinuta şi a pufăit un fuior lung de fum de-a curmezişul bucătăriei.

— M-am învăţat minte. Acum doi ani mi-am ars genele la o petrecere în Village. E de-ajuns s-o păţeşti o dată.

— Bravo.

Am luat două sticle de bere, am găsit deschizătorul, le-am destupat şi i-am întins una.

A luat o înghiţitură, apoi şi-a dres glasul înainte să înceapă.

— Deci, din câte am înţeles, nu mai avem pe lumea asta altceva decât ce vezi în jur.

— Adică nimic.

— Exact.

Nu mă gândisem până atunci că e posibil să nu

rămânem cu nimic şi am simţit cum mă străbate un val de adrenalină, pregătindu-mă fie pentru luptă, fie pentru fugă.

— Cum adică?

— Domn’ avocat Gooch, care, apropo, s-a purtat tare frumos, a fost cât se poate de amabil cu mine, domn’ avocat mi-a spus că regula generală e de la coate-goale înapoi la coate-goale în trei generaţii, dar nouă ne-a reuşit în două, ba chiar într-una singură, de fapt.

— Adică ce-nseamnă asta?

— Înseamnă că, de obicei, prima generaţie face bani, a doua îi cheltuie, iar a treia trebuie să pună iar osul. Doar că în cazul nostru, tata a făcut avere, apoi s-a dus totul pe apa sâmbetei. A încheiat tot ciclul în cursul vieţii lui. A fost mai întâi sărac, apoi bogat, iar acum, noi suntem săraci.

— Adică tata n-a avut bani?

A clătinat din cap, dornică să îmi explice.

— A avut bani să-i întoarcă cu lopata, dar n-a avut destul discernământ. Tânăra lui soţie i-a spus că, după părerea ei, căsnicia înseamnă parteneriat. Să nu uiţi vorbele astea, Danny: *căsnicia e un parteneriat.* L-a convins să pună toate proprietăţile şi pe numele ei.

— A pus toate clădirile şi pe numele ei?

Mi se părea imposibil. Erau în joc o puzderie de clădiri, el tot timpul cumpăra şi vindea.

A clătinat din cap şi a mai luat o înghiţitură.

— Numai ageamiii ar face asta. Conroy, Imobiliare şi Construcţii e o societate cu răspundere limitată, ceea ce înseamnă că tot ce ţine de firmă este adunat sub un singur acoperiş. De fiecare dată când vindea câte un imobil, banii intrau în contul S.R.L.-ului, iar el îi folosea ca să mai cumpere o clădire. Andrea i-a cerut să pună firma şi pe numele ei, adică e coproprietara firmei, cu drept de moştenitoare.

— E legal?

— Toate proprietăţile îi revin prin lege soţiei pentru că e coproprietară. Înţelegi ce zic? Ştiu că mie mi-a luat un minut ca să pricep.

— Înţeleg.

Nu eram sigur că spun adevărul.

— Băiat deştept. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu casa. Casa şi tot ce e-n ea.

— Şi domn' avocat Gooch s-a ocupat de asta?

Îl cunoşteam pe domnul avocat. Venea câteodată la meciurile mele de baschet şi stătea la peluză, împreună cu tata. Doi dintre fiii lui făcuseră liceul la Bishop Medevitt.

— Nici pomeneală. A clătinat din cap. Avea o simpatie pentru domn' avocat Gooch. A venit Andrea cu avocatul ei. Unul din Philadelphia. Firmă mare de avocatură. Domn' avocat Gooch mi-a spus că a discutat de multe ori cu tata despre asta şi ştii ce i-a zis tata? A zis: „Andrea e o mamă bună. O să aibă ea grijă de copii". De parcă de-aia a luat-o el de nevastă, fiindcă credea că ştie să aibă grijă de copii.

— Dar în testament ce scrie?

Poate era adevărat ce spunea Maeve despre generaţia a doua, pentru că până şi eu m-am priceput să întreb de testament.

A cătinat din cap.

— Nu-i niciun testament.

M-am aşezat pe un scaun şi am luat o gură mare de bere. Mi-am ridicat privirea spre soră-mea.

— Cum de nu ne vine să urlăm?

— Suntem încă în stare de şoc.

— Trebuie să existe o soluţie.

Maeve a încuviinţat din cap.

— Aşa mă gândesc şi eu. Cu siguranţă o să încerc s-o găsesc. Dar domn' avocat Gooch mi-a spus să nu-mi fac prea mari speranţe. Tata a ştiut ce face. Se pricepea la

lucruri de-astea. Nu l-a forţat ea să semneze documentele.

— Ba bine că nu!

— Vreau să zic că nu i-a pus pistolul la tâmplă. Ia gândeşte-te: mami îl părăseşte, apoi apare şinşila asta seducătoare şi-i spune că n-o să-l părăsească niciodată. Vrea să se implice în toate activităţile lui, ce-i al meu e şi al tău. O să se ocupe ea de toate şi n-o să mai fie nevoie să-şi facă el griji.

— Păi aici a avut dreptate. Nu mai trebuie să-şi facă el griji.

— Doar patru ani i-a fost nevastă, şi ia totul. Până şi maşina mea e acum a ei. Aşa mi-a spus domn' avocat Gooch. Maşina mea îi aparţine, dar i-a spus că pot s-o păstrez. Nici nu-ncape vorbă că o s-o vând până să apuce ea să se răzgândească. Cred că o să-mi iau un Volkswagen. Tu ce zici?

— De ce nu?

Maeve a dat din cap aprobator.

— Eşti un isteţ, a zis ea, şi eu sunt destul de isteaţă şi pe vremuri mi se părea că şi tata e isteţ, dar toţi trei la un loc nu-i ajungem Andreei Smith Conroy nici la degetul cel mic. Domn' avocat Gooch vrea să mergem amândoi la el. Mi-a spus că mai are de verificat nişte lucruri. A zis c-o să lucreze în continuare pentru noi, în folosul nostru, fără să ne ceară un ban.

— Mai bine lucra în folosul nostru cât trăia încă tata.

— Se pare c-a încercat. Mi-a spus că tata nu se credea atât de bătrân încât să-şi facă testamentul. Maeve s-a gândit o clipă. Pun pariu că Andrea are testamentul gata făcut.

Am supt şi ultima picătură de bere în vreme ce Maeve stătea rezemată de aragaz şi fuma. Eram, în felul nostru şi la o scară mai mică, doi delincvenţi.

— Doi soţi morţi, am zis eu.

Deşi Andrea trebuie să fi avut – câţi ani? Treizeci şi patru? Treizeci şi cinci? O fosilă, după mintea unui băiat la vârsta pubertăţii.

— Te-ai gândit vreodată ce s-o fi întâmplat cu domnul Smith? am întrebat eu.

— Niciodată.

Am clătinat din cap.

— Nici eu. Ciudat, nu-i aşa? Că nu ne-am gândit niciodată la domnul Smith, că nu ne-am întrebat cum o fi murit.

— Da' ce te face să crezi că a murit? Eu am crezut întotdeauna că a aruncat-o în stradă cu copii cu tot şi tata o fi trecut pe acolo exact când nu trebuia şi s-a oferit să le ducă cu maşina.

— Mie-mi pare rău de Norma şi de Bright, că au rămas singure acolo.

— În iad să putrezească. Maeve şi-a stins ţigara într-o farfurioară. Toate trei.

— Nu cred că vorbeşti serios, am zis eu. Fetele nu.

Soră-mea a sărit ca arsă şi preţ de o fracţiune de secundă am crezut că vrea să dea în mine.

— E o hoaţă, ne-a furat. Chiar nu-nţelegi? Se lăfăie în paturile noastre şi mănâncă din farfuriile noastre şi noi n-o să primim nimic înapoi din ce-am pierdut.

Am dat din cap. Ce voiam să spun, ce nu am spus cu voce tare era că la acelaşi lucru mă gândeam şi eu referitor la tata. Că nu îl vom aduce niciodată înapoi.

Maeve şi cu mine am început să ne ocupăm de treburile casei împreună. Am cumpărat un şifonier la mâna a doua de la un magazin Goodwill ca să îmi pot pune lucrurile în el, şi l-am aşezat într-un colţ al dormitorului. Eu tot nu eram împăcat cu ideea de a ocupa dormitorul, dar în fiecare seară, Maeve îşi lua păturile şi le ducea pe canapea. Îmi stătea pe limbă să o întreb dacă nu putem

găsi un apartament mai mare, dar văzând că toate cheltuielile cad pe umerii ei

— Mâncarea şi acoperişul de deasupra capului – am tăcut.

Când ne-am pus lucrurile la punct, le-am sunat pe Sandy şi pe Jocelyn să vină şi să vadă cum am reuşit să ne organizăm. Maeve a adus o cutie albă cu fursecuri, cumpărată de la patiserie. A pus fursecurile pe o farfurie şi a aruncat cutia, de parcă puteam să le păcălim. Eu am înfoiat pernele de pe canapea, ea a aşezat la locul lor paharele care erau puse la uscat pe suportul de pe chiuvetă. Când am auzit, în sfârşit, soneria, ne-am repezit să deschidem uşa şi toţi patru am sărit în sus de bucurie. Ce revedere! Parcă nu ne mai văzuserăm de ani de zile.

Nu trecuseră decât două săptămâni.

— Ia să te văd, mi-a zis Sandy, întinzându-se să-mi pună mâinile pe umeri. Mi s-a părut că a mai încărunţit. Avea ochii în lacrimi.

Sandy şi Jocelyn ne-au strâns la piept şi ne-au sărutat cum nu o mai făcuseră niciodată când eram acasă. Jocelyn purta o pereche de blugi albaştri, iar Sandy o fustă de stambă şi nişte tenişi ieftini. Acum erau persoane obişnuite, nu oameni angajaţi să lucreze pentru noi. Cu toate acestea, ne-au adus un borcan mare cu supă Minestrone[21] (preferata lui Maeve) şi unul cu tocană de vită (care îmi plăcea mie).

— Nu-i cazul să ne daţi de mâncare, a zis Maeve.

— Întotdeauna v-am dat, a răspuns Jocelyn.

Cu o expresie rezervată pe chip, Sandy şi-a aruncat o privire prin camera de zi.

— Aş putea să mai trec din când în când pe-aici să te ajut la curăţenie.

Maeve a pufnit în râs.

---

[21] **Supă deasă de legume, specifică bucătăriei italiene.**

— Cum să nu mă descurc singură aici cu curăţenia?

— Ai de mers la serviciu, a zis Sandy, privind în jos şi trăgând o linie nevăzută cu vârful pantofului pe duşumea. Nu e nevoie să-ţi mai faci griji şi cu menajul, pe lângă toate celelalte. La urma urmei, cât timp mi-ar lua, o oră?

— Pot să fac eu curat, am spus eu şi toate trei s-au uitat lung la mine ca şi când aş fi anunţat că o să-mi confecţionez singur hainele. Maeve nu mă lasă să-mi iau serviciu.

— Tu ţine-te de baschet, a spus Sandy.

— Şi ai grijă să iei note bune, a adăugat Jocelyn.

Maeve a dat din cap.

— Hai să mai aşteptăm un pic, să vedem cum ne descurcăm.

— Ne descurcăm de minune, zău, am spus eu.

Sandy a dispărut în dormitor şi s-a întors după cinci secunde şi s-a uitat la mine.

— Tu unde dormi?

— Se pricepe să aibă grijă de tine? a întrebat-o Jocelyn pe soră-mea.

Maeve a făcut un semn cu mâna ca s-o liniştească.

— Mă simt bine.

— Maeve! a apostrofat-o Jocelyn.

E ciudat, dar îi vorbea pe un ton sever şi categoric. Sandy şi Jocelyn nu erau niciodată severe cu Maeve.

— Am eu grijă de tot ce trebuie.

Jocelyn s-a întors spre mine.

— De multe ori am găsit-o pe soră-ta leşinată. Câteodată uită să mănânce sau nu îşi face destulă insulină. Uneori îi creşte glicemia din senin, fără să fi greşit ea cu nimic. Trebuie să stai cu ochii pe ea, mai ales când e stresată. Ea zice că n-are nicio legătură cu stresul, dar are.

— Opriţi-vă, a spus Maeve.

— Are tablete de glucoză. Spune-i să-ţi arate ea unde le

ţine şi ai grijă să aibă mereu câteva în geantă. Dacă i se face rău, trebuie să-i dai o tabletă şi să chemi ambulanţa.

Încercam să mi-o închipui pe Maeve zăcând pe duşumea.

— Ştiu, am răspuns eu, forţându-mă să nu-mi tremure vocea. De insulină ştiam, dar de glucoză nu. Mi-a arătat.

Maeve stătea relaxată pe scaun şi zâmbea.

— A aflat direct de la sursă.

Jocelyn ne-a cercetat cu privirea pe amândoi, apoi a clătinat din cap.

— Sunteţi groaznici, şi unul, şi altul, dar nu contează. Acum, că el ştie despre ce-i vorba, o să te pună să-i arăţi. Danny, cum plecăm noi, te ţii de capul ei să-ţi arate, da?

Cu toate că mă îngrijora orice fluctuaţie a glicemiei lui Maeve, mi- am dat seama că nu cunosc unele amănunte. Ştiam că trebuie să fiu alături de ea şi să mă asigur că se îngrijeşte de sănătatea ei, dar asta nu însemna că ştiu cum să am efectiv grijă de ea. Oricum, avea dreptate Jocelyn. După ce plecau ele, aveam de gând să o rog pe Maeve să îmi explice ce am de făcut.

— Da.

— Ştii că locuiesc singură în apartamentul ăsta de ceva timp, nu-i aşa? a spus Maeve. Doar n-a venit Danny cu bicicleta în fiecare seară pe aici să-mi facă injecţii.

— Sau sună-mă pe mine, a continuat Jocelyn, fără să se sinchisească de soră-mea. O să-ţi spun eu tot ce trebuie să ştii.

Sandy îşi găsise un post de menajeră în Elkins Park.

— Sunt oameni cumsecade. Nu-s prea mulţi bani, a spus ea, dar nu-i nici la fel de mult de lucru ca înainte.

Jocelyn îşi găsise de lucru ca bucătăreasă la o familie din Jenkintown, dar mai trebuia să aibă grijă şi de doi copii şi să plimbe câinele. Mai puţini bani, dar mult mai multă muncă. Cele două surori făceau haz. Mai bine că au fost

date afară, ziceau ele. Asta era ca o diplomă de onoare pentru ele. Oricum, fără mine n-ar mai fi rămas niciun minut în casa aia.

— Îndată ce-o să se mai aşeze lucrurile la noul meu loc de muncă, o să încerc să conving familia asta s-o angajeze şi pe Jocelyn. Au nevoie de bucătăreasă. Aşa că am putea să fim iar împreună, a spus Sandy.

Dacă m-aş fi comportat mai bine în situaţia dată şi nu aş fi avut o atitudine atât de critică – nu doar la sfârşit, ci în toţi anii de când a apărut Andrea în viaţa noastră –, Sandy şi Jocelyn ar sta şi acum împreună la masa albastră din bucătărie, cu radioul deschis, şi ar curăţa mazăre, mă gândeam eu.

Sandy se uita în sus, la tavan, la ferestre, de parcă ar fi măsurat în minte încăperea.

— De ce nu te-ai mutat într-una din clădirile lui taică-tu? a întrebat-o pe soră-mea.

— Nu ştiu, a răspuns Maeve. Era încă tulburată după discuţia despre insulină.

Jocelyn a luat loc pe canapea, lângă Sandy. Maeve s-a aşezat pe scaun, iar eu pe duşumea.

— Când ţi-ai cumpărat apartamentul, m-am gândit la treaba asta, dar acum mi se pare de neînţeles, a continuat Sandy. Trebuie că te-ai căznit mult să găseşti în oraşul ăsta o clădire care să nu fie a lui taică- tu.

Îmi pusesem şi eu aceeaşi întrebare. Singurul motiv care îmi venea în minte era că i-a cerut un apartament şi el a refuzat-o.

Maeve ne-a privit pe toţi trei, singura familie pe care o mai avea.

— Am crezut că o să mă admire pentru asta.

— Pentru apartamentul ăsta?

Sandy s-a aplecat şi a îndreptat un vraf de manuale de pe măsuţa din faţa ei.

Maeve a zâmbit din nou.

— Mi-am făcut socotelile şi asta e tot ce mi-am putut permite. Am crezut că o să observe că nu i-am cerut nimic, că mi-am pus deoparte banii de buzunar din ultimul an de facultate. Am avut de plătit drept garanţie chiria pentru prima şi ultima lună[22]. Mi-am luat serviciu. Mi- am cumpărat patul, apoi, în luna următoare, canapeaua, apoi scaunul de la Goodwill. Ştii cum era el, cum îi plăcea să ne spună mereu că sărăcia face minuni în viaţa omului, că singurul mod de a învăţa ceva e să te apuci să faci totul singur, fără ajutorul altora. Am crezut că aşa îi dovedesc că nu sunt ca fetele alea bogate pe care le-am întâlnit la colegiu. Nu aşteptam din partea lui să-mi cumpere un cal.

Pe Sandy a pufnit-o râsul.

— Mie nici nu mi-a trecut vreodată prin cap că cineva o să-mi cumpere un cal.

— Păi te-ai descurcat binişor. Jocelyn a zâmbit. Ştiu că era mândru de tine, de felul cum te-ai descurcat singură.

— Aş, nici n-a observat, a spus Maeve.

Sandy a clătinat din cap.

— Ba da, nici nu încape vorbă.

Şi totuşi Maeve avea dreptate. Nu a înţeles ce a vrut ea să-i demonstreze. Habar nu avea cât e de capabilă să se bizuie pe propriile forţe. Singurul lucru pe care îl observa la soră-mea era ţinuta.

Maeve a făcut cafea şi a fumat împreună cu Jocelyn, în timp ce Sandy şi cu mine le urmăream cu privirea. Am mâncat fursecurile şi ne-am depănat toate amintirile groaznice despre Andrea. Ni le-am povestit ca nişte copii

---

[22] **Plata chiriei pe „prima şi ultima lună“ – sistem impus de unii proprietari din Statele Unite pentru a se asigura că îşi recuperează măcar o parte din pagubă în cazul în care chiriaşul pleacă fără a-şi achita restanţele sau chiria pe ultima lună.**

care fac schimb de cartonaşe cu pozele jucătorilor de baseball, scoţând câte un strigăt de mirare de fiecare dată când mai aflam câte ceva nou. Discutam despre cât de târziu se trezea dimineaţa, despre rochiile nepotrivite pe care le purta, despre cum stătea ea câte o oră de vorbă la telefon cu maică-sa, dar nu o invita niciodată pe la noi. Irosea mâncarea şi lăsa luminile aprinse toată noaptea, şi nu dădea niciun semn că ar fi citit vreodată o carte. Şedea ore în şir pe marginea piscinei şi îşi studia unghiile şi o aştepta pe Jocelyn să-i aducă prânzul pe tavă. Nu ţinea cont de ce spunea tata. Lui Maeve i-a luat dormitorul ca să-l dea altcuiva. Pe mine m-a dat afară din casă. Am săpat o groapă şi am prăjit-o în ea.

— Poate să-mi explice şi mie cineva de ce s-a însurat, la urma urmei, cu ea? a întrebat Maeve.

— Sigur. Jocelyn nu a avut nevoie să stea prea mult pe gânduri. Andreei i-a plăcut casa. Taică-tău socotea casa aia cel mai frumos lucru din lume şi şi-a găsit o femeie care era de aceeaşi părere cu el.

Maeve şi-a ridicat mâinile a exasperare.

— Păi toată lumea era de aceeaşi părere! Nu i-ar fi fost chiar aşa de greu să găsească o femeie cumsecade căreia să-i fie drag de casa aia.

Jocelyn a dat din umeri.

— Adevărul e că mamă-ta ura casa, şi Andrea o iubea. El credea că a rezolvat problema. Dar nu-i aşa că am atins-o unde-o doare? Când i- am spus toate lucrurile alea despre mamă-ta.

Sandy şi-a ascuns faţa în mâini şi a pufnit în râs.

— Am crezut c-o să pice moartă pe loc.

M-am uitat întâi la Sandy, apoi la Jocelyn. Acum râdeau amândouă.

— Adică nu vorbeai serios?

— Despre ce? a întrebat Sandy, frecându-se la ochi.

— Despre mama, că era nu ştiu cum, ca o sfântă.

Atmosfera din cameră s-a schimbat şi am devenit cu toţii foarte atenţi la felul cum şedeam şi la gesturile pe care le făceam cu mâinile.

— Mamă-ta, a spus Jocelyn, apoi s-a oprit şi s-a uitat la soră-sa.

— Sigur c-am iubit-o pe maică-ta, a zis Sandy.

— Toţi am iubit-o, a spus Maeve.

— A fost mult timp plecată, a spus Jocelyn, căutându-şi cuvintele.

— Muncea mult.

Maeve era încordată, dar în alt sens decât Sandy şi Jocelyn.

Habar nu aveam despre ce discută ele acolo, nici că mama a lucrat vreodată undeva.

— Ce fel de muncă făcea?

Jocelyn a clătinat din cap.

— Dar ce nu făcea!

— Muncea pentru săraci, mi-a răspuns Maeve.

— În Elkins Park?

Nu existau oameni săraci în Elkins Park, sau cel puţin eu nu văzusem niciunul.

— Lucra pentru oamenii sărmani de peste tot, a spus Sandy, dar mi-am dat seama că se căzneşte să-mi explice situaţia cu blândeţe. Mereu găsea oameni care aveau nevoie de ajutor.

— Se ducea peste tot să caute oameni nevoiaşi? am întrebat eu.

— Din zori şi până-n noapte, a confirmat Jocelyn.

Maeve şi-a stins ţigara.

— Destul, terminaţi odată. Vorbiţi de parcă n-a stat deloc pe acasă.

Jocelyn a ridicat din umeri, iar Sandy s-a întins să ia un fursec rotund cu gem de caise la mijloc.

— Oricum, a zis Maeve, ne bucuram întotdeauna când se întorcea acasă.

Sandy a zâmbit şi a încuviinţat din cap.

— Întotdeauna, a spus ea.

Duminică, dis-de-dimineaţă, Maeve a intrat în dormitor şi a tras jaluzelele.

— Scularea, îmbrăcarea! Mergem la biserică.

Mi-am tras o pernă peste cap, sperând să îmi continui visul întrerupt, un vis pe care deja nu mi-l mai aminteam.

— Nu.

Maeve s-a aplecat şi mi-a dat perna la o parte.

— Vorbesc serios. Hai, scularea.

M-am uitat la ea, mijind un ochi. Purta o fustă şi avea părul împletit, încă ud de la duş.

— Dorm.

— Am fost cât se poate de îngăduitoare. Te-am lăsat să dormi cât a durat slujba de la ora opt. Acum mergem s-o prindem pe cea de la zece jumate.

Mi-am îngropat faţa în pernă. Mă trezeam şi nu îmi convenea.

— Nu stă nimeni cu ochii pe noi. Nu mai stă nimeni de capul nostru să mergem la biserică.

— Am eu grijă să mergem.

Am clătinat din cap cu încăpăţânare.

— Ai grijă să mergi tu. Eu mă culc iar.

S-a aruncat cu toată puterea pe marginea patului, zgâlţâindu-mă puţin.

— Ba mergem la biserică şi cu asta, basta.

M-am răsucit şi am deschis ochii, plin de ciudă.

— Nu-nţelegi?

— Hai, scularea.

— Nu vreau să mă îmbrăţişeze toţi şi să-mi spună ce rău le pare de mine. Vreau să mai dorm.

— O să te îmbrăţişeze duminica asta, dar duminica

viitoare o să-ţi facă doar semn cu mâna de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

— N-o să merg nici duminica viitoare.

— Ce-ţi veni? N-ai zis niciodată că nu-ţi convine să mergi la biserică.

— Cui să-i fi spus că nu-mi convine? Lui tati? Am privit-o. Tu întotdeauna câştigi când intri în luptă cu cineva. Ştii că-i aşa, da? Când ai copii, poţi să-i obligi să meargă la biserică în fiecare dimineaţă şi să spună Rozariul înainte să plece la şcoală. Dar pe mine nu mă obligă nimeni să merg, pe tine nu te obligă nimeni să mergi. N- avem părinţi. Putem să ieşim în oraş să mâncăm clătite.

Maeve a dat din umeri.

— Ia-ţi singur clătite, a spus ea. Eu plec.

— N-am nevoie să-mi cumperi tu. M-am ridicat sprijinindu-mă în coate. Nu-mi venea să cred că e aşa de insistentă. N-am nevoie să-mi dai tu exemplu de bună purtare.

— N-o fac pentru tine, Danny. Doamne Isuse! îmi place să merg la biserică, îmi place să cred în Dumnezeu. Comunitate, bunătate, cred în lucrurile astea. Ce naiba ai făcut tu la biserică în toţi anii ăştia?

— În cea mai mare parte a timpului am memorat date statistice din baschet.

— Atunci dormi în continuare.

— Vrei să spui că tu mergeai la biserică pe vremea când erai la facultate? Te sculai în fiecare duminică dimineaţa când erai la New York şi nu stătea nimeni cu ochii pe tine?

— Bineînţeles că mergeam. Nu-ţi mai aduci aminte când ai venit la mine în vizită? Am mers împreună la slujba din Vinerea Sfântă.

— Am crezut că ai vrut doar să mă duci pe mine.

Era purul adevăr. Chiar şi la vremea aceea, am bănuit că i-a promis tatei că dacă mă lasă să stau la ea, o să mă

ducă la slujbă în Vinerea Sfântă.

A dat să mai spună ceva, apoi a renunţat. A băgat mâna pe sub cuvertură şi m-a bătut uşor pe gleznă.

— Hai, odihneşte-te, mi-a zis ea şi a plecat.

Ar fi fost greu de spus de ce mergeam la biserică, dar adevărul era că toată lumea mergea. Tata se întâlnea acolo cu colegii şi cu chiriaşii lui. Eu şi Maeve îi vedeam acolo pe profesorii şi pe prietenii noştri. Poate că tata se ducea să se roage pentru sufletele răposaţilor lui părinţi irlandezi, ori poate că mersul la biserică era o dovadă că încă mai are o urmă de respect faţă de mama. După spusele celor din jur, ea iubea nu doar biserica şi comunitatea parohială, dar şi pe toţi preoţii şi călugăriţele. Maeve zicea că mama se simţea ca acasă în biserică, mai ales atunci când se ridicau măicuţele şi cântau. Judecând după puţinele lucruri pe care le ştiam despre ea, eram sigur că nu s-ar fi căsătorit niciodată cu tata dacă ar fi refuzat să meargă la biserică. Când ea nu a mai fost alături de noi, tata a continuat să ne târască după el până la altar, păstrând forma chiar şi în absenţa fondului. Poate că făcea asta pentru că nu îi trecuse niciodată prin minte că lucrurile s-ar fi putut desfăşura şi altfel, ori poate pentru că fiică-sa urmărea mesa cu luare-aminte, aplecată uşor înainte şi ţinând în mână broşura cu textul prescurtat al slujbei, în vreme ce fiu-său se gândea la şansele celor de la Sixers[23] în finale, iar lui însuşi îi zbura gândul la o clădire de la periferia Cheltenhamului care era de vânzare, cu toate că, din câte ştiam, fără să bag mâna în foc, tata era atent la ce spune preotul şi asculta cuvântul lui Dumnezeu. Nu discutam niciodată despre asta. Din câte îmi aminteam, întotdeauna Maeve era cea care se agita duminica dimineaţa şi avea grijă să fim gata: să ne

[23] **Prescurtare a denumirii echipei de baschet Philadelphia 76ers.**

îmbrăcăm, să mâncăm, să ne urcăm la timp în maşină. După ce a plecat ea la facultate, ne-ar fi fost cât se poate de uşor, mie şi tatei, să punem capăt mersului la biserică. Numai că trebuia să o luăm în calcul şi pe Andrea. Dispreţuia catolicismul, pe care îl considera un cult al unor nebuni care se închină la idoli şi pretind că mănâncă trupul Domnului. De luni până vineri, înainte de revărsatul zorilor, tata putea să plece la birou şi să găsească tot felul de scuze ca să rămână în oraş până la cină. Sâmbăta, când mergea să încaseze chiriile sau să controleze unele lucrări de construcţii, putea să ia masa în maşină. Duminica era însă greu să îşi ocupe timpul cu ceva. Dacă voia să scape de sub controlul tinerei lui soţii, mersul la biserică era singura soluţie. Tata i- a spus părintelui Brewer că ar vrea să mă facă băiat de altar, apoi chestiunea a fost tranşată fără să mi se ceară şi mie părerea. Băieţii de altar trebuiau să ajungă la biserică cu o jumătate de oră mai devreme ca să ajute la pregătirea Sacramentelor şi să îl asiste pe părintele Brewer să îşi îmbrace veşmintele. Deşi am fost repartizat pentru slujba de la ora opt, de multe ori rămâneam în continuare să lucrez şi la cea de la zece şi jumătate. Mereu se întâmpla să sune cineva ca să se învoiască pe motiv de boală, ori să plece în vacanţă, ori pur şi simplu să nu aibă chef să se scoale din pat, răsfăţuri care mie nu mi se îngăduiseră niciodată. Dacă tot eram băiat de altar, tata a socotit că e important să merg şi la şcoala de duminică şi să fiu un bun exemplu pentru alţii, zicea el, cu toate că şcoala de duminică era pentru puştii de la şcolile publice, care nu erau supuşi nici unei îndoctrinări religioase de cinci ori pe săptămână. Când discutam cu tata, nu se ivea însă niciodată momentul potrivit să îi spun cât de absurde sunt ideile lui. După slujbă se urca în maşină cu ţigările şi ziarul şi mă aştepta, iar când terminam ce aveam de făcut, de spus ultima

rugăciune şi de spălat potirul, mă ducea undeva să luăm prânzul împreună. Înainte, pe vremea când era Maeve acasă, nu luam niciodată masa în oraş. Aşa se făcea că ora noastră de mers la biserică se prelungea atât cât să cuprindă jumătate din ziua de duminică, scutindu-ne de obligaţiile familiale şi oferindu-ne măcar un scurt răgaz, între aprinderea şi stingerea lumânărilor, pentru a fi împreună. Pentru acest lucru îi voi fi întotdeauna recunoscător, dar nu suficient de recunoscător ca să mă dau jos din pat.

Luni de dimineaţă, domnul antrenor Martin m-a chemat la el în birou să îmi spună încă o dată cât de rău îi pare de situaţia în care mă aflu. Apoi mi-a zis că trebuie să merg la slujbă, la biserică, să mă rog pentru tata.

— Toţi membrii echipei liceului Bishop Medevitt merg la slujbă, mi-a spus el. Absolut toţi.

Aveam să mai fiu şi eu, o vreme, unul dintre ei.

După o săptămână am fost sunaţi de la biroul de avocatură să stabilim o întâlnire. Avocatul putea să ne primească la ora trei, după ce ieşeam de la şcoală, dar asta însemna să lipsesc de la antrenament, iar Maeve era nevoită să se învoiască o jumătate de zi de la serviciu. Ne-am aşezat toţi trei în jurul unei mese, într-o mică sală de şedinţe, şi acolo ne-a informat că singura măsură financiară pe care a luat-o tata în beneficiul nostru a fost aceea de a crea un fond pentru studii.

— Pentru amândoi? l-am întrebat eu.

Soră-mea stătea pe scaun alături de mine, îmbrăcată cu aceeaşi rochie bleumarin pe care o purtase la înmormântare. Eu purtam cravată.

— Fondul e pentru tine şi pentru fiicele Andreei.

— Pentru Norma şi Bright? Maeve s-a aplecat spre el, peste masă. Cum adică, ea ia totul şi tot noi trebuie să le plătim studiile?

— Voi nu plătiţi nimic. Din fond se plăteşte totul.

— Dar Maeve nu primeşte nimic? am întrebat eu.

Aici era toată absurditatea, în amănuntul pe care nu găsise de cuviinţă să îl discute cu noi.

— Dat fiind că Maeve a terminat deja facultatea, tatăl tău a considerat că are studiile încheiate, a răspuns domn' avocat Gooch.

Cu excepţia acelei singure dăţi când am luat masa la restaurantul italienesc din New York, tata nu a discutat niciodată cu Maeve despre studiile ei, nici nu asculta ce-i spunea ea legat de acest subiect. Credea că dacă se va înscrie la un program de maşter, se va mărita pe la mijlocul lui şi se va lăsa de şcoală înainte să termine ce a început.

— Fondul ăsta o să acopere cheltuielile cu facultatea? a întrebat Maeve.

Din felul cum a spus-o mi-am dat seama că acesta era încă unul dintre motivele ei de îngrijorare, şi anume cu ce bani o să mă trimită la facultate.

— Fondul este pentru studii, a spus domnul avocat Gooch, accentuând cuvântul *studii.*

Maeve s-a aplecat înainte.

— Pentru toate studiile?

Parcă erau doar ei doi în cameră.

— Toate.

— Pentru toţi trei.

— Da, dar Danny va fi, desigur, primul care va beneficia de el, fiind cel mai mare. Cred că riscurile de a se epuiza fondul sunt minime. Norma şi Bemice îşi vor putea face studiile fără probleme.

Bright, am vrut eu să-l corectez, dar m-am abţinut. Nimeni nu-i spunea Bemice.

— Dar ce se-ntâmplă cu banii rămaşi necheltuiţi, dacă o să mai rămână ceva?

— Toţi banii care vor rămâne după ce toţi cei trei copii îşi vor fi terminat studiile vor fi împărţiţi în mod egal între voi patru.

Era ca şi cum ar fi spus că jumătate din sumă se întoarce în buzunarul Andreei.

— Şi dumneavoastră sunteţi administratorul fondului? a vrut să ştie Maeve.

— Avocatul Andreei s-a ocupat de el. Andrea i-a spus tatălui vostru că vrea să se asigure că sunt bani suficienţi pentru studiile copiilor şi de aici...

A clătinat din cap.

— „Dacă tot suntem într-un birou de avocatură, de ce să nu pui şi pe numele meu tot ce-ţi aparţine?”

Maeve încerca să ghicească ce s-a întâmplat.

— Cam aşa ceva.

— Atunci Danny trebuie să se gândească să facă un maşter, a spus Maeve.

Domn’ avocat Gooch, gânditor, a bătut cu stiloul într-un blocnotes cu file galbene.

— Până atunci mai e, dar bineînţeles, dacă Danny ar vrea să urmeze studii de maşter, costurile ar fi acoperite. Fondul stipulează faptul că trebuie să îşi asigure un GPA minim de trei puncte şi că studiile trebuie să fie în domenii conexe. Tatăl tău credea cu tărie că şcoala nu trebuie să fie ca o vacanţă.

— Tata n-a avut niciodată motive să-şi facă griji din cauza notelor lui Danny.

Aş fi vrut să adaug şi eu ceva referitor la acest subiect, dar m-am gândit că niciunul din ei nu ar fi ascultat ce am de spus. Tatei nici că îi păsa de notele mele, deşi cred că i-ar fi păsat dacă ar fi existat vreo problemă. Nu îl interesa dacă am o medie de trei puncte atâta timp cât mă descurcam. Ceea ce îl interesa cu adevărat era cât de repede şi cât de bine pot să bat un cui şi dacă ştiu în cât

timp trebuie turnat cimentul. Pe amândoi ne interesau aceleaşi lucruri.

— Ştiaţi că am urmat liceul la Choate? ne-a întrebat domnul avocat, de parcă anii lui de liceu ar fi căpătat brusc o anume relevanţă pentru discuţia noastră.

Maeve a tăcut câteva clipe, apoi i-a răspuns că nu, nu ştia. Avea o voce surprinzător de duioasă, ca şi când o întrista gândul că domn' avocat Gooch a fost trimis la internat.

— A fost foarte costisitor?

— Aproape cât facultatea.

Maeve a dat din cap şi şi-a privit mâinile.

— Aş putea să sun nişte persoane. De obicei, nu acceptă elevi noi la mijlocul anului şcolar, dar date fiind împrejurările, cred c-ar fi dispuşi să ia în considerare cererea unui jucător de baschet cu note excelente la învăţătură.

Au decis amândoi să mă mut în ianuarie la Choate.

— Ai idee ce fel de copii merg la internat? am întrebat-o pe Maeve când ne-am urcat în maşină, după ce am plecat de la biroul avocatului.

Vorbeam pe un ton plin de reproş, deşi în realitate nu cunoscusem pe nimeni care să fi mers la internat. Ştiam doar nişte băieţi pe care i- au ameninţat părinţii că o să fie trimişi la internat după ce au fost prinşi fumând marijuana sau au rămas corijenţi la algebră. Ori de câte ori Andrea i se plângea tatei că nu îmi pun hainele murdare în coşul de rufe, că am impresia că Sandy nu are altă treabă de făcut decât să- mi culeagă mie lucrurile de pe jos şi să le spele şi să le împăturească frumos şi să mi le ducă la mine în cameră, el îi răspundea: „Păi atunci n-avem altă soluţie decât să-l trimitem la internat". Asta însemna internatul pentru mine – o ameninţare, sau o ameninţare spusă în glumă.

Maeve era de altă părere.

— Băieţii inteligenţi din familii bogate merg la internat şi apoi la Columbia, la facultate.

M-am afundat cu toată greutatea în scaun şi mi s-a făcut milă de mine însumi. Pe lângă toate necazurile, asta îmi mai lipsea, să îmi mai pierd şi şcoala, şi prietenii, şi pe soră-mea.

— De ce te mai încurci cu internatul şi nu mă trimiţi direct la orfelinat?

— Nu îndeplineşti condiţiile, a spus ea.

— Nu am părinţi.

Subiectul acesta nu îl discutam de obicei.

— Mă ai pe mine, a ripostat ea. Nu te-ar primi.

*

— Acum ce mai studiezi? m-a întrebat Maeve. Da, ar trebui să ştiu, dar nu-mi amintesc niciodată. Cred că prea vă plimbă de la o materie la alta.

— Pneumologia.

— Studiul trenurilor[24]?

Am zâmbit. Venise din nou primăvara. De fapt, era sărbătoarea Paştelui şi mă întorsesem în Elkins Park pentru două nopţi. Cireşii care se înşirau de-a lungul trotuarului, pe partea cu locuinţa familiei Buchsbaum, erau o explozie de roz şi se clătinau uşor sub povara mulţimii de petale. Făceau ca lumina însăşi să ia nuanţe de roz şi auriu. Era ziua cireşilor înfloriţi, ora lor de glorie, iar eu, care nu mai vedeam nimic din ceea ce se întâmplă în afara zidurilor spitalului, mă aflam în acel loc şi îi priveam.

— Cu trenurile am cam terminat. Săptămâna viitoare

---

[24] **Ironie bazată pe jocul de cuvinte dintre *pulmonology* (engl.), pneumologie, şi termenul omofon, inexistent în limba engleză, la care se gândeşte Maeve, *Pullmanology,* pornind de la numele firmei americane producătoare de vagoane de tren, Pullman Company.**

urmează ortopedia.

— Puternic precum un catâr, dar de două ori mai deştept.

Maeve şi-a scos braţul pe geamul maşinii parcate şi l-a legănat, reînviind cu un gest al degetelor amintirea ţigărilor de altădată.

— Ce-i aia?

— N-ai mai auzit expresia asta? Bănuiesc că ortopezii nu fac asemenea glume. Tata ne-o spunea mereu.

— Avea vreun dinte contra ortopezilor?

— Nu, avea un dinte contra conopidei! îi ura pe ortopezi.

— De ce?

— I-au pus genunchiul invers. Sigur îţi aminteşti.

— I-a pus cineva genunchiul invers? Am clătinat din cap, surprins. Asta trebuie că s-a întâmplat înainte să mă nasc eu.

Maeve a stat un pic pe gânduri. Parcă o vedeam derulând în minte cele petrecute de-a lungul anilor.

— Posibil. Voia să ne facă să râdem, dar când eram copil credeam că vorbeşte serios. Genunchiul chiar *nu* i se îndoia normal. Mergea mereu pe la ortopezi, încercând să îşi dreagă genunchiul ca să se îndoaie cum trebuie, probabil. Acum, dacă stau şi mă gândesc, era ceva de groază.

Erau nenumărate întrebările pe care regretam că nu i le-am pus tatei. După atâţia ani, mă gândeam mai puţin la faptul că nu voia să mi se destăinuie şi mai mult la cât de prost am fost că nu am insistat mai mult cu întrebările.

— Chiar presupunând că chirurgul i-a fixat genunchiul invers, ceea ce e, bineînţeles, de neconceput, ar trebui să-i fim recunoscători că nu i-a amputat piciorul. Ştii, asta se întâmplă mereu pe timp de război. Îţi ia mult mai mult timp să salvezi ceva decât să tai.

Maeve a făcut o grimasă.

— Doar n-a luptat în Războiul *Civil,* a zis ea, ca şi cum după Appomattox[25] nu s-ar mai fi făcut amputări. Nici nu cred că l-au operat la genunchi. Mi-a spus că, în Franţa, doctorii erau aşa de zoriţi, încât nu lucrau întotdeauna cu atenţie. Mai făceau şi treabă de mântuială. La drept vorbind, e înduioşător că mai putea să şi glumească pe tema asta.

— Mai mult ca sigur, a fost operat când s-a întâmplat necazul. Dacă eşti împuşcat în genunchi, e musai să fii operat.

Maeve m-a privit de parcă aş fi fost un străin care a deschis portiera maşinii şi s-a aşezat pe scaunul de lângă ea.

— N-a fost împuşcat.

— Ba a fost, cum nu?

— Şi-a fracturat umărul când a sărit cu paraşuta şi şi-a rupt ceva la genunchi sau şi-a strivit genunchiul. A aterizat sprijinindu-se pe piciorul stâng, apoi a căzut şi şi-a rupt umărul stâng.

Drept în spatele ei era Casa Olandeză, fundalul pe care s-a desfăşurat totul. Începusem să mă îndoiesc că am crescut amândoi în aceeaşi casă.

— De unde mi-o fi venit ideea că a fost împuşcat în timpul războiului?

— Habar n-am.

— Dar a fost internat într-un spital din Franţa?

— Pentru umăr. Problema e că nimeni n-a luat în seamă durerea lui de genunchi când s-a întâmplat accidentul. Cred că avea umărul complet zdrobit. Apoi, de-a lungul timpului, şi-a forţat genunchiul, deformându-l. Mulţi ani a purtat orteză şi i s-a înţepenit piciorul. I-au spus că are artro...

---

[25] **Bătălia de la Appomattox, Virginia (9 aprilie 1865), care a avut loc către sfârşitul Războiului Civil american (1861-1865).**

S-a oprit la jumătatea cuvântului.

— Artrofibroză.

— Exact.

Îmi aminteam că orteza a fost cauza durerii lui: era grea şi prost montată. Se plângea de orteză, nu de genunchi.

— Dar cu umărul cum s-a rezolvat?

A ridicat din umeri.

— Bănuiesc că i s-a vindecat. Nu ştiu, de umăr nu spunea niciodată nimic.

Tot timpul cât am fost student la medicină şi cel puţin încă zece ani după aceea, m-am visat la o şedinţă de lucru cu colegii, în care prezentam cazul unui pacient pe care nici nu l-am consultat, şi chiar aşa mă simţeam în acea dimineaţă de Paşti. *Cyril Conroy este un paraşutist american în vârstă de treizeci şi trei de ani. Nu a fost împuşcat*...

— Să-ţi spun ceva, a zis Maeve. Când a făcut infarct, am crezut că s-a întâmplat asta din cauza scărilor. Nici nu puteam să mi-l imaginez căznindu-se să urce până la etajul cinci. Trebuie că îl înfuriase cineva prea tare de a urcat pe zăpuşeala aia să controleze cum sunt izolate ferestrele. Din câte ştiu, nu a urcat în viaţa lui decât până la etajul doi al Casei Olandeze, de două ori: în ziua în care ne-a adus prima oară, pe mami şi pe mine, să vedem casa şi când am venit acasă de Ziua Recunoştinţei şi Andrea m-a anunţat că m-a exilat. Îţi mai aduci aminte? Tata mi-a cărat valiza până sus. Şi când am ajuns sus a trebuit să se întindă pe pat. Îl durea înfiorător piciorul. I-am pus valiza sub picior ca să i-l ridic. Ar fi trebuit să urlu de furie din cauza Andreei, dar nu mă puteam gândi la altceva decât că n-o să mai izbutesc să îl cobor la parter. Că eu şi tata o să fim nevoiţi şi locuim în cele două dormitoare mici de lângă sala de bal. O idee înduioşătoare, la drept vorbind. Păcat că nu s-a întâmplat aşa. Mi-a zis: „Frumoasă casă,

da’ a naibii de înaltă”. I-am spus c-ar trebui s-o vândă şi să cumpere una cu un singur nivel. I-am mai zis că asta ar fi soluţia pentru toate problemele lui şi am râs amândoi. A fost lucru mare, a spus ea privind pe geam la cireşii familiei Buchsbaum, că am reuşit să-l fac pe tata să râdă, pentru că, pe vremea aceea, rar îl stârneai să facă haz de ceva.

Există momente în viaţă când faci un salt în timp şi trecutul în care erai bine instalat se năruie în urma ta, iar viitorul pe care vrei să îl atingi cu piciorul nu e încă bine conturat, şi astfel rămâi un timp suspendat în aer, nemaiştiind nimic şi pe nimeni, nemaiştiind nici măcar cine eşti tu însuţi. În iarna aceea, când Maeve m-a dus până în Connecticut cu Oldsmobile-ul, m-am trezit azvârlit într-un prezent aproape insuportabil de limpede şi de intens. Maeve tot căuta să se descotorosească de maşină, dar aveam atât de puţine lucruri din trecut de care să ne agăţăm! Cerul era de un albastru strălucitor şi soarele îşi răsfrângea razele pe zăpadă, aproape orbindu-ne. Cu toate pierderile suferite, fuseserăm fericiţi în toamna aceea petrecută în micul ei apartament. Andrea vânduse firma cu totul, nemaipăstrând nicio fărâmă din ea. Vânduse tot, până la ultima clădire aflată cândva în proprietatea tatei. Nici nu îmi puteam imagina la cât s-o fi ridicat toată afacerea. Voiam să îi spun lui Maeve că nu merită să ne despărţim doar ca să mai stoarcem nişte bănuţi din fondul menit să asigure viitorul Normei şi al lui Bright, pentru că s-ar putea foarte bine să nici nu fiu în stare să mă ţin de şcoală atât cât să mă folosesc de ei. Aveam să merg la facultate, fără discuţie, dar deocamdată voiam să mai joc puţin baschet cu prietenii şi să stau cu ea la masa din bucătărie, să mâncăm ouă cu pâine prăjită şi să povestim cum ne-am petrecut ziua. Dar lumea mergea înainte şi simţeam că nu e chip să o oprim în loc. Maeve luase

hotărârea să merg la internat, la Choate. Pe lângă asta, mai hotărâse să fac facultatea de medicină. Când a fost să se decidă asupra specialităţii, a ales domeniul cu durata de şcolarizare şi taxele cele mai mari cu putinţă.

— Nu te interesează chiar deloc faptul că nu vreau să mă fac doctor? am întrebat-o. Nu vrei să ţii cont şi de dorinţele mele, de ce vreau eu să fac cu viaţa mea?

— Ia spune-mi, ce vrei să faci?

Voiam să lucrez cu tata, să cumpăr şi să vând clădiri. Voiam să construiesc case noi pornind de la temelie, dar nu se mai putea.

— Nu ştiu. Poate să joc baschet.

Chiar şi mie mi se părea că am fost obraznic. Maeve ar fi fost fericită să aibă problemele mele, să descopere până unde ar putea ajunge cu învăţătura urmând calea cea mai lungă şi cea mai costisitoare.

— Poţi să joci baschet cât oi vrea când o să te întorci de la lucru, de la spital, a spus ea şi a condus înainte, urmând indicatoarele rutiere până în Connecticut.

PARTEA A DOUA

Capitolul 8

În miercurea dinaintea Zilei Recunoştinţei, zăpada se aşternea grea şi apoasă peste New York. Penn Station arăta ca o păşune, iar noi, călătorii nerăbdători şi îngrijoraţi, eram asemenea vitelor, afundaţi în bălţi de fleşcăraie, încotoşmănaţi şi strânşi ciorchine pe peronul supraîncălzit. Nu puteam să ne scoatem paltoanele, pălăriile şi fularele pentru că aveam mâinile ocupate cu valize, genţi şi cărţi, pe care nu voiam să le punem pe pardoleala infectă. Ne-am zgâit la panoul de afişare a plecărilor, aşteptând informaţii. Cu cât ajungeam mai repede la tren, cu atât aveam şanse mai mari să apucăm un loc orientat în direcţia mersului şi nu prea aproape de toaletă. Un puşti cu un rucsac plin de cărămizi se tot întorcea să-i spună ceva prietenei lui şi de fiecare dată când făcea asta mă izbea cu toată greutatea poverii pe care o purta în spinare.

Voiam să mă întorc înapoi la Columbia, în camera mea de la cămin.

Voiam să mă văd urcat în tren.

Voiam să îmi dau jos paltonul.

Voiam să învăţ cum sunt aşezate elementele chimice în tabelul periodic.

Maeve ar fi putut să mă scutească de toată porcăria asta dacă ar fi binevoit să vină la New York. Pentru că terminase ea de supervizat livrarea la magazine a cine ştie câtor tone de legume congelate pentru perioada sărbătorii, firma Otterson’s era acum închisă până luni. Colegul meu de cameră îşi petrecea Ziua Recunoştinţei la

Greenwich, împreună cu părinţii, aşa că Maeve ar fi putut să doarmă în patul lui şi am fi putut cumpăra mâncare chinezească şi, poate, am fi mers să vedem o piesă de teatru. Dar Maeve nu venea la New York decât atunci când era forţată de împrejurări – de exemplu, când mi s-a perforat apendicele în primul semestru din anul întâi de colegiu. Am mers cu ambulanţa la Columbia-Presbyterian[26], însoţit de supraveghetorul din sala de examen. Când m-am trezit după operaţie, Maeve era acolo, adormită pe scaunul tras lângă pat, cu capul pe saltea, lângă braţul meu. Claia ei de păr negru se revărsa peste mine ca o a doua pătură. Nu îmi aminteam să o fi sunat, dar poate că o sunase altcineva. La urma urmelor, ea era aparţinătoarea mea, persoana de contact în caz de urgenţă, ruda cea mai apropiată. Pluteam încă între starea de inconştienţă datorată anesteziei şi cea de trezie, o urmăream cu privirea în timp ce ea era cufundată în vis şi îmi spuneam în sinea mea: *Maeve a venit la New York. Lui Maeve nu-i face nicio plăcere să vină la New York.* Asta pentru că îi plăcuse mult la Barnard şi îşi descoperise acolo tot potenţialul. Pentru ea, New Yorkul însemna ruşinea pe care o resimţea din cauza unor lucruri de care nu era vinovată cu niciun chip, sau cel puţin eu aşa credeam. Am închis ochii şi, când i-am deschis din nou, stătea dreaptă pe acelaşi scaun şi mă ţinea de mână.

— Iată-te, în sfârşit, a zis ea şi mi-a zâmbit. Cum te simţi?

Abia după mulţi ani aveam să înţeleg prin ce pericol trecusem, de fapt. Eul meu de atunci privea operaţia ca pe ceva între neplăcere şi jenă. Am dat să fac o glumă, dar mă privea cu atâta drag, că m-am abţinut.

---

[26] **Newyork-Presbyterian Hospital, unul dintre cele mai bune spitale americane, afiliat facultăţilor de medicină ale universităţilor Columbia şi Corneli.**

— Sunt bine, i-am răspuns.

Îmi simţeam gura lipicioasă şi uscată.

— Ascultă-mă, a spus ea pe un ton liniştit. Întâi eu, apoi tu. Înţelegi ce zic?

I-am răspuns cu un zâmbet poznaş, dar a clătinat din cap.

— Întâi eu.

Pe panoul de afişaj a început să se deruleze un potop de litere şi cifre şi când s-a oprit, a apărut scris HARRISBURG: 4.05., LINIA 15, LA TIMP. Baschetul mă învăţase să mă mişc în mulţime. Cele mai multe dintre bietele vite veneau la Penn Station o dată pe an şi intrau uşor în derută. În fojgăiala generală, puţini se îndreptau în direcţia corectă. Până să se lămurească ei încotro trebuie să o apuce, eu eram deja urcat în tren.

Partea pozitivă a călătoriei era aceea că îmi oferea un răgaz de mai bine de o oră să învăţ, timp de care aveam nevoie ca să continui să îmi ispăşesc păcatele de la cursul de chimie organică. Profesorul meu, dr. Able[27], care avea un nume atât de potrivit, mă chemase în biroul lui la începutul lui octombrie ca să îmi spună că risc să nu trec examenul. Eram în anul de graţie 1968 şi Columbia dădea în clocot[28]. Studenţii protestau, manifestau, ocupau. Eram o copie în miniatură a unei ţări aflate în război şi zi de zi ţineam în mână o oglindă ca să îi arătăm ţării ceea ce vedeam noi. Gândul că cineva putea face caz de faptul că un student în anul întâi riscă să pice la examenul de chimie era absurd, dar exact cu situaţia asta mă

---

[27] **Capabil“.**

[28] **Aluzie la revoltele studenţeşti din 1968, de la Universitatea Columbia, care au avut loc în contextul manifestaţiilor din SUA. Împotriva încălcării drepturilor civile şi împotriva Războiului din Vietnam.**

confruntam eu. Chiulisem deja de la mai multe ore şi profesorul avea în faţă un vraf de teste de-ale mele, aşa încât nu era nevoie să fie vreun clarvăzător ca să-şi dea seama că sunt la ananghie. Biroul de la etajul doi al domnului profesor Able era ticsit de cărţi şi tot acolo se mai afla o tablă mică, iar pe ea era scrisă formula unei sinteze chimice de neînţeles, pe care mă temeam că îmi va cere să o explic.

— Figurezi ca student care se pregăteşte pentru facultatea de medicină, a zis el, uitându-se peste nişte notiţe. Corect?

Am răspuns că e corect.

— Nu a început de mult semestrul. Mă voi redresa.

A bătut cu creionul pe grămada mea de teste care nu se ridicau la nivelul aşteptărilor sale.

— La facultatea de medicină se pune mare accent pe chimie. Dacă nu treci, nu eşti admis acolo. De aceea e mai bine să discutăm lucrurile acum. Dacă vom lăsa pe mai târziu, n-ai să poţi ajunge la zi cu materia.

Am dat din cap aprobator şi am simţit un spasm dureros în intestine. Unul dintre motivele pentru care învăţasem cu mult zel în liceu şi luasem note mari era acela că mă căzneam să evit exact genul ăsta de discuţie.

Dr. Able mi-a spus că predă chimia de ceva timp şi a avut ocazia să vadă o mulţime de băieţi ca mine, şi că problema mea nu e că nu mă duce mintea, ci că nu aloc timpul necesar pentru studiu. Bineînţeles că avea dreptate, că de la începutul semestrului şi până atunci nu mă concentrasem asupra învăţăturii, dar în acelaşi timp se înşela, pentru că nu îmi venea să cred că a mai întâlnit mulţi băieţi ca mine. Era un bărbat uscăţiv, cu o hălăciugă de păr castaniu prost tuns. N-aş fi putut ghici câţi ani are, dar cu sacoul şi cravata aceea arăta ca o făptură de pe lumea cealaltă, aşa cum mi-o imaginam eu.

— Chimia e un sistem fascinant, a spus dr. Able. Fiecare segment al lui se sprijină pe cel precedent. Dacă nu înţelegi capitolul 1, nu are rost să treci la următorul. Capitolul 1 oferă cheile pentru capitolul 2, iar capitolele 1 şi 2 luate împreună oferă cheile pentru capitolul 3.

Acum suntem la capitolul 4. Nu poţi să înveţi temeinic începând brusc cu capitolul 4 şi să îi ajungi din urmă pe ceilalţi colegi de grupă. Nu dispui de cheile necesare.

I-am spus că aşa am simţit şi eu.

Dr. Able m-a sfătuit să iau manualul de la început şi să citesc primul capitol, să răspund la toate întrebările de la sfârşit, să le las deoparte, iar când mă voi trezi în dimineaţa următoare, să răspund la ele din nou. Abia după ce am răspuns corect în ambele dăţi la toate întrebările pot trece la capitolul următor.

Voiam să-l întreb dacă ştie dumnealui că sunt studenţi care dorm pe duşumea, în biroul rectorului. În loc de asta, i-am spus „Trebuie să ţin pasul şi la celelalte materii”, ceea ce suna ca şi când negociam cât din timpul meu preţios sunt dator să aloc cursului său. Colegilor mei nu li se ceruse niciodată să răspundă la toate întrebările de la sfârşitul fiecărui capitol, şi cu atât mai puţin să răspundă la ele de câte două ori.

S-a uitat la mine lung, apatic.

— Atunci s-ar putea să nu fie anul tău norocos pentru studiul chimiei.

Nu îmi puteam permite să pic la examenul de chimie organică, nu puteam să pic la nici o altă materie. Numărul meu de recrutare[29] era 17 şi, dacă nu beneficiam de o amânare pe perioada studiilor universitare, riscam să

---

[29] **În timpul Războiului din Vietnam s-au organizat în SUA loterii** *(draft lotteries***) pentru a stabili ordinea în care aveau să fie recrutaţi tinerii care urmau să fie trimişi pe front.**

dorm prin şanţuri, în Khe Sanh[30]. Scandalul pe care mi l-ar fi făcut soră-mea dacă m-aş fi lăsat de facultate ar fi întrecut însă cu mult orice decizie catastrofală de care ar fi fost în stare guvernul în ceea ce mă privea. Nu era de glumă. Era ca şi cum ai adormi la volan conducând pe viscol, în miez de noapte, pe autostrada cu taxă din New Jersey. Dr. Able mă scuturase puţin ca să mă trezească la realitate exact în ultimul moment, ca să pot vedea farurile care goneau ameninţător drept în direcţia parbrizului meu, şi nu mai aveam la dispoziţie decât o fracţiune de secundă să cârmesc maşina înapoi la locul ei, pe banda de circulaţie corectă. Distanţa dintre mine şi dezastru era de mărimea unui fulg de nea.

În tren, m-am aşezat pe un loc dinspre culoar. Nu aveam ce vedea pe drumul din Manhattan până la Philadelphia. În condiţii normale, mi-aş fi pus geanta pe scaunul de alături şi aş fi încercat să par cât mai voluminos, dar acum era săptămâna Recunoştinţei şi nu era chip să ocupi două locuri. În schimb, am deschis manualul şi am sperat să fiu perceput exact drept ceea ce sunt: un student serios care învaţă la chimie şi nu poate fi atras în nicio discuţie despre vreme, ori despre Ziua Recunoştinţei, ori despre război. Dintre vitele de la Penn Station, cele din contingentul cu destinaţia Harrisburg trecuseră printr-un turnichet şi formaseră o coadă pe un singur rând ce înainta de-a lungul peronului şi până în vagon, fiecare din ele lovind cu bagajele în banchetele pe lângă care trecea. Am rămas cu ochii pironiţi în carte până când o femeie m-a bătut pe gât cu degetele ei îngheţate. Nu pe umăr, cum ar fi făcut orice alt om, ci pe gât.

— Tinere, a spus ea, apoi s-a uitat în jos, la valiza de la picioarele ei. Era bunica cuiva, care se întreba ce caută ea într-o lume în care bărbaţii lasă femeile să se chinuie cu

[30] **Sat în sudul Vietnamului, bază de luptă în timpul războiului.**

urcatul bagajelor în tren, şi totul în numele egalităţii. Vitele din spatele ei continuau să împingă, neînţelegând cauza acelui blocaj temporar. Le era prea frică să nu plece trenul fără ele. M-am ridicat şi i-am urcat bagajul – o valijoară prăpădită dintr-un material de lână maro în carouri, legată la mijloc cu o curea pentru că avea fermoarul stricat – în compartimentul de bagaje de deasupra. Prin această unică dovadă de amabilitate, mi-am făcut singur reclamă, oferindu-mi serviciile de hamal şi toate femeile din vagon au venit să mă roage să le ajut. Multe dintre ele aveau, pe lângă valize, pungi de la magazinele Macy’s şi Wanamaker’s burduşite cu pachete cu cadouri de Crăciun şi mă întrebam cum o fi să-ţi gândeşti paşii cu atâta timp înainte. Am luat pungă cu pungă, căznindu-mă să îndes toate lucrurile pe barele de metal de deasupra banchetelor, unde evident că nu aveau cum să încapă. Poate că universul se extindea, dar compartimentul de bagaje ba.

— Uşurel, mi-a spus o femeie, ridicând mâinile şi mimând gestul ca să îmi arate cum ar face ea dacă ar fi cu treizeci de centimetri mai înaltă.

Când, în cele din urmă, m-am uitat la stânga şi la dreapta mea şi am ajuns la concluzia că nu mai am nimic de urcat, am întors spatele lumii şi m-am retras la locul meu. Acolo am dat peste o fată cu părul blond numai inele, care şedea pe locul de la geam şi citea din manualul meu de chimie.

— Ţi-am ţinut locul, a spus ea în timp ce trenul se urnea cu o smucitură. Nu ştiam dacă se referă la locul de pe banchetă sau din manual şi nici nu am întrebat-o, pentru că nici într-un caz, nici în celălalt nu era nevoie să îmi ţină cineva locul. Eram la capitolul 9, pentru că, în sfârşit, chimia îmi oferise cheile ei. M-am aşezat pe palton fiindcă nu apucasem să îl pun în compartimentul de deasupra.

— Am făcut chimia în liceu, a spus blonda dând pagina. Alte fete au optat pentru dactilografié, dar un A la chimie e mai valoros decât un A la dactilografié.

— Mai valoros? Cum adică?

Existau mai multe şanse ca ştiinţa chimiei să servească binelui public, dar fără doar şi poate că mult mai mulţi oameni urmau să aibă nevoie, în viitor, să ştie să bată la maşină.

— Contează mai mult la media generală.

Faţa ei era locul de confluenţă a unor cercuri: ochi rotunzi, obraji rotunjiţi, o linie circulară a gurii, un năsuc rotunjit. Nu aveam de gând să stau de vorbă cu ea, dar în acelaşi timp nu ştiam dacă am de ales, atâta vreme cât ţinea în mână cartea mea. Când am întrebat-o dacă a avut un A la chimie, a continuat să citească. Dăduse peste un pasaj care o interesa şi, drept răspuns la întrebarea mea, a făcut un semn distrat cu capul că da. Chimia i se părea mai captivantă decât faptul că luase cândva un A şi asta, recunosc, era o bilă albă în favoarea ei. Am aşteptat două minute bune să îi spun să îmi înapoieze cartea pentru că am nevoie de ea.

— Sigur, a zis ea şi mi-a dat-o, ţinând semn cu degetul în secţiunea a doua din capitulul 9. E ciudat că mi-a picat iar sub ochi, ca atunci când dai nas în nas cu cineva alături de care ai petrecut mult timp cândva.

— Eu unul petrec mult timp învăţând la chimie.

— Cunosc, a spus ea.

Mi-am aruncat o privire pe pagina cu pricina în vreme ce ea a scotocit prin geantă, de unde a scos un volumaş de poezie de Adrienne Rich, intitulat *Nevoile vieţii*[31]. Mă

[31] **Volum de poezie originală şi traduceri din poeţi olandezi al poetei şi eseistei americane Adrienne Rich (1929-2012), recunoscută pentru ideile sale progresiste privind „eliberarea femeilor“ şi atitudinea critică faţă de cultura de tip patriarhal.**

întrebam dacă citeşte pentru şcoală sau e genul de fată care are obiceiul să citească poezie în tren. Nu am întrebat-o, aşa încât ne-am ţinut companie unul altuia în linişte tot drumul până la Newark. Când s-a oprit trenul şi s-au deschis uşile, a luat o lamă de Juicy Fruit din pachetul pe care îl avea în buzunar şi a îndesat-o între paginile cărţii ei, apoi s-a uitat din nou la mine cu o privire insuportabil de gravă.

— Trebuie să discutăm, mi-a spus ea.

Prietena mea, Susan, îmi spusese *Trebuie să discutăm* la sfârşitul anului întâi, înainte să mă anunţe că vrea să ne despărţim.

— Chiar trebuie?

— Dacă nu cumva vrei să dai jos bagajele tuturor femeilor care coboară la Newark şi să cari toate bagajele ălora care se urcă.

Bineînţeles, avea dreptate. Unele femei priveau în direcţia mea cu o expresie încruntată pe chip, apoi se uitau cu înţeles în sus, la bagajele lor. Mai erau în tren şi alţi bărbaţi în toată puterea, numai că ele se obişnuiseră cu mine.

— Deci mergi acasă, a spus vecina mea de compartiment, aplecându-se înainte, zâmbitoare.

Îşi dăduse cu ceva pe buze să le facă să lucească. Privindu-ne de la distanţă, cineva ar fi crezut că suntem angajaţi într-o discuţie plină de miez sau că suntem logodnici. Stăteam suficient de aproape de ea să simt o urmă de iz de şampon.

— De Ziua Recunoştinţei, am spus eu.

— Frumos.

A dat din cap aprobator, captându-mi imperios privirea şi nelăsând-o să se abată, aşa încât i-am văzut clar pleoapa puţin căzută a ochiului stâng, defect care ar fi trecut neobservat dacă nu ar fi existat acel moment de

privire intensă, aţintită asupra ei.

— La Harrisburg?

— Philadelphia, am zis eu şi, pentru că acel moment ne apropiase, am adăugat şi numele zonei rezidenţiale de la periferia oraşului. Elkins Park.

Am uitat, pentru o clipă, că nu mai locuiesc în Elkins Park. Locuiam în Jenkintown, dacă se putea spune că locuiesc undeva. Maeve era cea care locuia în Jenkintown.

Când am pomenit de Elkins Park, i s-a luminat privirea ca la auzul unui nume cunoscut.

— Rydal.

Şi-a atins fularul albastru de lână care îi acoperea sternul. Elkins Park era la un orăşel distanţă de Rydal, ceea ce însemna că suntem, practic, vecini. O femeie s-a aplecat spre noi să ne spună ceva, dar vecina mea de scaun a expediat-o cu un gest al mâinii.

— Buzzy Carter, am zis eu, pentru că ăsta era numele cel mai răsunător pe care trebuia să-l aminteşti într-o discuţie despre Rydal, dacă voiai să te dai mare.

Buzzy şi cu mine fuseserăm în aceeaşi patrulă la cercetaşi, iar mai târziu jucaserăm baschet în echipe de ligă adverse din parohiile noastre. Era predestinat să se bucure de admiraţia tuturor şi, până să intrăm la liceu, toată lumea aflase că are note bune, o dantură perfectă şi talentul de a înscrie patruzeci de puncte într-un joc, fără a mai pune la socoteală şi mingile servite perfect coechipierilor pentru a înscrie. Acum juca la Penn[32] şi avea bursă integrală de studii.

— Era cu un an mai mare decât mine, a spus ea cu acea expresie a feţei pe care o aveau întotdeauna fetele când se gândeau la Buzz. A însoţit-o pe vară-mea la balul de la sfârşitul primului an de liceu, dar n-am ştiut niciodată de

---

[32] **Prescurtarea denumirii Universităţii din Pennsylvania, instituţie privată de învăţământ superior din Philadelphia.**

ce. Ai făcut liceul la Cheltenham?

— La Bishop Medevitt, am zis, nevrând să intru în detalii, dar ultimele două clase le-am făcut la internat.

A zâmbit.

— Nu te-au mai suportat ai tăi?

Îmi plăcea fata asta. Puncta bine, la momentul potrivit.

— Îhî, am spus. Cam aşa ceva.

Când a pornit din nou trenul, ne-am comportat iarăşi ca nişte străini, ea retrăgându-se cu volumul ei de poezie, eu cu chimia mea. În coexistenţa noastră paşnică, aproape că am uitat unul de altul.

Îndată ce a intrat trenul în 30th Street Station[33], femeia cu geamantanul cadrilat, cea de la care pornise totul, a venit valvârtej la mine şi m-a târât după ea pe culoar să îi dau jos valiza. Era, într-adevăr, înţepenită acolo sus, îndesată printre celelalte bagaje. Chiar dacă s-ar fi urcat pe braţul banchetei, tot nu ar fi putut ajunge la ea. Apoi o altă femeie a avut nevoie să o ajut, apoi încă una şi încă una şi am început să îmi fac griji că o să se închidă uşile şi o să fiu nevoit să merg cu trenul până la Paoli şi să fac cale-ntoarsă. Am zărit capul blond al vecinei mele de scaun îndreptându-se spre uşă. Poate că mă aşteptase atât cât i se păruse prudent, ori poate că nu mă aşteptase deloc. Mi-am zis că nu are importanţă. M-am căznit să dau jos un ultim bagaj al unei femei care părea sincer convinsă că e de datoria mea să i-l car până pe peron, după care am respirat uşurat, mi-am înhăţat haina, valiza şi manualul şi am coborât din tren fix înainte să se închidă uşile.

Soră-mea nu era niciodată greu de găsit. Unu la mână, pentru că puteam fi aproape sigur că o să domine prin înălţime pe toată lumea din jurul ei şi, doi la mână, pentru că era întotdeauna punctuală. De fiecare dată când

---

[33] **Gara de pe Strada 30, principala gară din Philadelphia, statul Pennsylvania.**

soseam cu trenul, Maeve stătea proţăpită în faţa şi în centrul mulţimii care aştepta. În miercurea aceea dinaintea Zilei Recunoştinţei, era acolo, de cealaltă parte a terminalului, îmbrăcată cu jeanşi şi un pulover roşu de lână de-al meu, pe care îl credeam pierdut. Mi-a făcut semn cu mâna şi am ridicat şi eu mâna să îi răspund, dar vecina mea de compartiment m-a apucat de încheietură.

— La revedere, mi-a spus ea, o apariţie blondă şi toată numai zâmbet. Baftă la chimie. Şi-a ridicat geanta pe umăr. Probabil că o lăsase jos cât stătuse să mă aştepte.

— Să fie.

Am avut o pornire ciudată să o ascund de ochii soră-mii sau să îi fac vânt să plece, dar iată că soră-mea se apropia de noi cu paşi urieşeşti. Maeve m-a cuprins bine cu braţele, m-a săltat câţiva centimetri de la pământ şi m-a scuturat. Începuse să facă asta de când venisem prima oară acasă de Crăciun de la Choate, apoi a ţinut-o tot aşa, păstrând tradiţia, doar ca să dovedească că poate.

— Te-ai întâlnit cu cineva în tren? a întrebat Maeve privindu-mă pe mine, în loc să se uite la ea.

M-am întors spre fată. Era de statură medie, deşi orice persoană părea scundă când stătea între mine şi soră-mea. Abia atunci mi-am amintit că nu am întrebat-o cum o cheamă.

— Celeste, a spus fata şi a întins braţul, aşa că ne-am strâns mâinile tustrei.

— Maeve, a spus Maeve, iar eu am spus „Danny”, după care neam urat la mulţi ani de Ziua Recunoştinţei, ne-am luat la revedere şi ne-am despărţit.

— Te-ai tuns! am zis eu de îndată ce ne-am îndepărtat şi nu mai puteam fi auziţi.

Maeve a ridicat mâna şi şi-a atins gâtul exact acolo unde i se oprea brusc părul tuns bob.

— Îţi place cum îmi stă? M-am gândit că mă face să arăt

mai matură.

Am râs.

— Credeam că te-ai săturat să arăţi mereu ca o persoană matură

M-a luat de braţ şi şi-a lăsat capul pe o parte să îmi atingă umărul. Părul i s-a revărsat, acoperindu-i faţa preţ de o secundă, aşa că şi-a scuturat capul pe spate. *Ca o fată,* mi-am zis în sinea mea şi mi-am amintit că Maeve chiar este o tânără fată.

— Astea o să fie cele mai frumoase patru zile din an, a spus ea. Cele mai frumoase zile până o să vii iar acasă de Crăciun.

— Poate vii tu de Crăciun să mă vezi. Eu am venit la tine de Paşte când erai la facultate.

— Nu-mi place să merg cu trenul, a spus Maeve, de parcă voia să încheie discuţia.

— Ai putea să vii cu maşina.

— Până-n Manhattan? M-a pironit cu privirea ca să sublinieze stupiditatea ideii mele. E mult mai simplu să iei trenul.

— Trenul a fost un coşmar, am zis eu.

— A fost un coşmar din cauza fetei ăleia?

— Nu, fata a fost la locul ei. De fapt, mi-a fost de mare ajutor.

— Ţi-a plăcut de ea?

Eram aproape de uşa care dădea spre parcare. Maeve ţinuse să vină cu maşina să mă ia.

— Mi-a plăcut de ea aşa cum îţi place de cineva lângă care stai când călătoreşti cu trenul.

— De unde e?

— Ce te interesează de unde e?

— Pentru că e tot acolo, pironită locului şi aşteaptă şi n-a venit nimeni s-o întâmpine. Dacă-ţi place de ea, am putea s-o luăm noi cu maşina.

M-am oprit în loc şi am privit peste umăr. Nu se uita la noi. Privea în direcţia opusă.

— Acum te pomeneşti că ai ochi şi la spate.

Dintotdeauna o bănuisem că ar putea avea. Celeste, care în tren dăduse impresia că e atât de descurcăreaţă, arăta total dezorientată în gară. Mă salvase de la căratul multor bagaje.

— E din Rydal.

— Ne-am putea rupe zece minute din timpul nostru s-o ducem până la Rydal.

Soră-mea era mai atentă decât mine la ceea ce se întâmpla în jur. Era şi mai serviabilă decât mine. A rămas lângă bagaje să mă aştepte şi m-a trimis înapoi să o întreb pe Celeste dacă nu are nevoie să o ducem cu maşina. După ce a mai stat câteva minute să scruteze peronul după vreun membru al familiei ei – nu spusese clar cine urmează să o ia de la gară fata m-a întrebat din nou dacă nu e un deranj prea mare pentru noi. I-am răspuns că nu ne încurcă cu nimic. Am pornit toţi trei spre locul de parcare şi Celeste a continuat să se scuze. Apoi, ghemuindu-se, s-a urcat în Volkswagenül soră-mii, pe bancheta din spate şi am dus-o acasă.

*

— Tu eşti cel care-a zis c-ar trebui s-o luăm cu maşina, a spus Maeve. Îmi amintesc perfect cum a fost. Ne duceam la familia Gooch la masă de Ziua Recunoştinţei şi eu trebuia să ajung acasă să fac o plăcintă, şi atunci *tu* ai spus că ai cunoscut fata asta în tren şi i-ai promis că o s-o duc acasă cu maşina.

— Scorneli. În viaţa ta n-ai făcut plăcintă.

— Trebuia să merg la patiserie să iau plăcinta pe care o comandasem.

Am dat din cap.

— Întotdeauna am luat trenul de 4.05. Până la ora la

care aş fi sosit eu ar fi închis la patiserie.

— Nu vrei să *termini* odată? Nu spun decât că nu-s eu răspunzătoare de cum au decurs lucrurile cu Celeste.

Eram amândoi în maşina ei şi râdeam. Volkswagenül îşi trăise traiul şi fusese înlocuit cu ceva ani în urmă cu un Volvo Break cu scaune încălzite. Maşina rula uşor pe zăpadă.

În ziua aceea era însă doar frig, nu ningea. În Casa Olandeză, luminile, deja aprinse, scânteiau în întunericul din jur. Drumul nostru era parte a unei noi tradiţii care s-a statornicit câţiva ani mai târziu: după ce eu şi Celeste am început să ieşim împreună, ne-am despărţit şi ne-am împăcat, după ce ne-am căsătorit şi după ce s-au născut May şi Kevin, după ce am ajuns doctor şi apoi m-am lăsat de meserie, după ce ne-am străduit cu toţii, ani de-a rândul, să petrecem Ziua Recunoştinţei împreună în mod civilizat şi apoi am renunţat. An de an, în miercurea dinaintea Zilei Recunoştinţei, eu, Celeste şi copiii plecam din New York cu maşina şi mergeam la Rydal. Îi lăsam pe toţi trei acasă la părinţii ei şi mă duceam să cinez cu soră-mea. De Ziua

Recunoştinţei, Maeve, împreună cu un grup de enoriaşe, se ocupa de servitul prânzului pentru oamenii străzii, iar eu mă întorceam să iau masa la familia numeroasă şi în continuă creştere a lui Celeste. Mai târziu, pe seară, mă întorceam la Jenkintown cu copiii să-i facem o vizită lui Maeve. Îi duceam vase pline ochi cu resturi de la masă şi cu felii din plăcinta făcută de mama lui Celeste. Ne înfruptam din mâncarea aceea rece în timp ce jucam poker de plăcere, nu pe bani, la masa din sufragerie. Fiică-mea, care din fragedă pruncie dădea semne clare că îi place să se dea în spectacol şi să exagereze, spunea că asta e mai rău decât să ai părinţii divorţaţi – tot acest du-te-vino. I-am zis că nu ştie ce vorbeşte.

— Mă întreb dacă Norma şi Bright mai dau pe acasă de Ziua Recunoştinţei, a spus Maeve. Mă întreb dacă nu s-or fi măritat cu bărbaţi pe care nu-i înghite Andrea.

— Tot ce-i posibil, am zis eu, şi într-o clipită mi-am şi imaginat cum s-or fi petrecut lucrurile.

Îi compătimeam pe bărbaţii aceia pe care nu aveam să-i cunosc niciodată.

— Mi-e milă de bieţii băieţii ăia pe care i-or fi adus în Casa Olandeză.

Maeve a cătinat din cap.

— Greu de spus cine ar fi fost suficient de bun pentru fetele alea.

M-am uitat la soră-mea cu înţeles, crezând că o să priceapă poanta, dar degeaba.

— Ce?

— Asta spune mereu Celeste despre tine, am zis eu.

— Ce spune Celeste mereu despre mine?

— Că după părerea ta nicio fată n-ar fi fost destul de bună pentru mine.

— N-am afirmat niciodată că n-ar fi fost niciuna destul de bună pentru tine. Am zis c-ai fi putut găsi una mai bună decât ea.

— O, da, am spus eu, şi am ridicat mâna într-un gest defensiv. Cu uşurinţă.

Nevastă-mea făcea comentarii denigratoare la adresa soră-mii, şi soră-mea o ponegrea pe nevastă-mea, iar eu stăteam să le ascult pe amândouă, pentru că altfel nu se putea. Mulţi ani am căutat să le dezbar de obiceiul ăsta, să apăr onoarea uneia în faţa celeilalte, dar m- am lăsat păgubaş. Existau totuşi nişte limite până la care puteau merge cu înţepăturile şi amândouă erau conştiente de acest lucru.

Maeve s-a uitat iar pe geam să vadă casa.

— Celeste are copii frumoşi, a zis Maeve.

— Mulţumesc.

— Nu seamănă deloc cu ea.

O, cât aş fi vrut să trăim într-o lume în care fiecare bărbat, femeie şi copil să fie dotat cu un dispozitiv de înregistrare audio, de fotografiat şi de filmat. Mi-ar fi plăcut să am dovezi mai irefutabile decât propria mea memorie, pentru că nici soră-mea, nici nevastă-mea nu erau de acord cu ceea ce susţineam eu: că Maeve a fost cea care a ales-o pe Celeste, şi pe Maeve a îndrăgit-o Celeste mai întâi şi mai întâi. În 1968, când am făcut drumul acela cu maşina pe zăpadă de la 30th Street Station la casa din Rydal a părinţilor lui Celeste, Maeve ne-a înconjurat cu atâta căldură, încât putea să topească cu ea gheaţa de pe şosele. Celeste şedea pe bancheta din spate, înghesuită între valizele noastre, cu genunchii ridicaţi, pentru că nu prea era loc acolo în spate, în Buburuza[34] soră-mii. Privirea lui Maeve se tot abătea spre oglinda retrovizoare în vreme ce o bombarda pe fată cu întrebările: unde studiază?

Celeste era studentă în anul doi la Colegiul Thomas More[35].

— Eu îi zic Fordham.

— Acolo m-aş fi dus şi eu. Am vrut să-mi fac studiile la iezuiţi.

— Dar dumneavoastră unde aţi învăţat? a întrebat Celeste.

Maeve a oftat.

---

[34] *Beetle* **(engl.), porecla dată Volkswagenului.**

[35] **Thomas More College, instituţie de învăţământ universitar din New York, înfiinţată în 1964 şi specializată în domeniul artelor liberale. În 1974 a fuzionat cu Fordham College at Rose Hill, din cadrul Universităţii Fordham din New York, una dintre cele mai vechi universităţi catolice şi iezuite din Statele Unite, fondată în 1841.**

— La Bamard. Mi-au oferit bursă, aşa că m-am dus.

Din câte ştiam, nimic din povestea asta nu era adevărat. Cu siguranţă, Maeve nu primise nicio bursă ca studentă.

— Ce studiezi? a întrebat Maeve.

— Engleza e materia de bază, în care mă specializez, a răspuns Celeste. Semestrul ăsta fac un curs de Poezie americană a secolului douăzeci.

— Orele de poezie au fost preferatele mele! şi Maeve a ridicat, uimită, din sprâncene. Acum nu mai citesc atât cât ar trebui. Asta-i adevărata problemă când termini facultatea. Nu prea mai găseşti timp pentru lectură când nu mai e nimeni care să te pună să citeşti.

— Când ai mers tu la cursuri de poezie? am întrebat-o pe soră-mea.

— I-atât de tristă casa, a spus soră-mea. E cum a fost lăsată, pe gustul celui ce-a plecat, firește, de parcă să-l îmbie înapoi ar vrea. Dar iată că făr-a fi liman cuiva se ofileşte, că nu e suflet care s-o anime[36].

Când s-a asigurat că Maeve s-a oprit, Celeste a continuat cu celelalte versuri, pe un ton mai mângâios.

— S-o reînvie-ntocmai cum era, s-aşeze lucrurile cum ar trebui, şansă de mult ratată. Se vede cum era cândva: priviţi tablourile şi tacâmurile. Bancheta pianului şi partiturile. Vaza aceea.

— *Larkin,* au strigat amândouă într-un glas.

Mai că puteai să le căsătoreşti pe cele două, pe Maeve şi pe Celeste. Aşa de mare era iubirea dintre ele în momentul acela.

M-am uitat la Maeve, uluit.

— De unde *ştiai* versurile astea? Nu erau în programa de la facultate.

Maeve a râs, plecându-şi capul în direcţia mea, aşa că a

---

[36] **Aici şi mai jos sunt citate versuri din poemul** *Home is so Sad (I-atât de trist acasă*) **de poetul englez Philip Larkin (1922-1985).**

râs şi Celeste.

— Dumneavoastră în ce domeniu v-aţi specializat? a întrebat Celeste.

Când m-am întors spre ea să o privesc, avea un aer cât se poate de misterios. Amândouă aveau o aură de mister.

— Contabilitatea.

Maeve a încetinit lovind schimbătorul de viteze cu latul palmei şi maşina a alunecat uşor la vale de pe o colină înzăpezită. Peste râu şi prin pădure[37].

— Tare plictisitor, dar foarte practic. Trebuia să-mi câştig existenţa.

— Sigur, a spus Celeste dând din cap.

Numai că Maeve nu urmase cursuri de specializare în domeniul contabilităţii. La Barnard nu se predau cursuri de contabilitate. Îşi făcuse specializarea în matematică. Şi a fost prima la învăţătură în seria ei. Contabilitatea era domeniul în care lucra, dar nu o studiase la facultate. Era ceva ce putea face şi în somn.

— Ia uitaţi-vă ce frumoasă e bisericuţa aceea episcopală. Maeve a redus viteza pe Homestead Road. Am fost odată acolo la o nuntă. Când eram mică, măicuţele săreau în sus ca arse dacă auzeau că am pus piciorul într-o biserică protestantă.

Celeste a dat din cap aprobator, fără să-şi dea seama că i se pusese, de fapt, o întrebare. Thomas More era un colegiu iezuit, dar asta nu însemna neapărat că fata de pe bancheta din spate e de confesiune catolică.

— Noi mergem la St. Hilary.

Era deci catolică.

Când am oprit în faţa casei, clădirea s-a dovedit a fi mult mai puţin somptuoasă decât Casa Olandeză, dar mult mai

---

[37] **Over** *the River and through the Wood* **este titlul unei poezii publicate în 1844 de Lydia Maria Francis Child (1802-1880) şi dedicate Zilei Recunoştinţei.**

impunătoare decât apartamentul de la etajul doi dintr-un bloc cu scări exterioare, unde încă mai locuia Maeve pe atunci. Casa lui Celeste era o clădire colonială respectabilă, cu acoperiş din şindrilă, cu faţada vopsită în galben cu alb, cu doi arţari pleşuvi tremurând în bătaia vântului în curtea din faţă, unul din ei echipat cu un leagăn de frânghie; genul de casă care te ducea poate prea iute cu gândul la o posibilă copilărie fericită, cu toate că, în cazul lui Celeste, o asemenea presupunere s-a dovedit a fi întemeiată.

— Aţi fost atât de drăguţă cu mine, a început Celeste, dar Maeve i- a tăiat vorba.

— Te ducem până la uşă.

— Dar nu e...

— Dacă tot am bătut drumul până aici, a continuat Maeve, parcând maşina. Măcar să te conducem până la intrare.

Simţeam oricum nevoia să cobor din maşină. Mi-am împins scaunul înainte şi m-am aşezat din nou, ca să poată coborî Celeste, apoi i-am luat valiza. Tatăl ei era încă la clinica lui stomatologică, unde avea să pună plombe pacienţilor până mai târziu, pentru că de Ziua Recunoştinţei şi a doua zi cabinetul avea să fie închis. Oamenii se întorceau acasă de sărbători cu dureri de dinţi pentru că tot amânaseră să se trateze. Cei doi fraţi ai ei mai mici se uitau la televizor cu nişte prieteni şi au salutat-o pe Celeste strigând în gura mare, dar nu s-au deranjat să se întrerupă. Mult mai călduros a fost întâmpinată de un labrador negru pe nume Lumpy.

— Când era puiuţ îl chema Larry, dar cu timpul s-a făcut cam rotunjor, ne-a spus Celeste.

Mama lui Celeste era amabilă, dar foarte stresată, având de gătit pentru douăzeci şi două de rude care urmau să-şi facă apariţia a doua zi, la amiază. Nu-i de

mirare că uitase să îl ia de la gară pe cel de-al treilea copil al ei. (Erau, cu totul, cinci copii în familia Norcross.) După ce s-au făcut prezentările, Maeve a pus-o pe Celeste să-şi noteze numărul ei de telefon pe o bucăţică de hârtie şi i-a spus că din când în când merge în oraş cu maşina şi poate să o ducă şi pe ea unde are nevoie, ba încă i-a mai şi promis că o să stea pe scaunul din faţă. Celeste s-a arătat recunoscătoare, la fel şi mama ei, care mesteca de zor într-o oală cu sos de merişor de pe aragaz.

— Ar trebui să rămâneţi la noi, la cină. Trebuie să mă revanşez cumva! ne-a spus mama lui Celeste, apoi şi-a dat seama de gafa pe care a făcut-o. Da' ce tot spun eu? Abia v-aţi întors acasă, şi voi. Columbia! Părinţii voştri trebuie că mor de nerăbdare să vă revadă.

Maeve i-a mulţumit pentru invitaţie şi a primit o mică îmbrăţişare din partea lui Celeste. Mie Celeste mi-a strâns mâna. Am ieşit cu soră-mea pe aleea troienită din faţa casei. După câte se părea, erau aprinse toate luminile în toate casele de la un capăt la altul al cvartalului, de o parte şi de alta a străzii. În Rydal, toată lumea venise acasă de Ziua Recunoştinţei.

— De unde-ai scos-o c-ai urmat cursuri de poezie? am luat-o eu la întrebări cum ne-am urcat în maşină.

— Aşa mi-a venit când am văzut că-şi vâră în geantă un volum de poezie. Maeve a încercat să regleze aeroterma la o temperatură mai mare, dar în zadar. Ei, şi ce-i cu asta?

Maeve nu căuta niciodată să epateze, nici măcar când era de faţă domn' avocat Gooch, de care credeam că e îndrăgostită în secret.

— Ce-ţi pasă ţie dacă Celeste din Rydal crede că citeşti poezie?

— Fiindcă mai devreme sau mai târziu o să-ţi găseşti şi tu o fată şi aş prefera să fie o catolică din Rydal mai curând decât o budistă de cine ştie unde, din *Maroc.*

— Vorbeşti serios? încerci să-mi găseşti o fată?

— Încerc să-mi apăr propriile interese, doar atât. Hai, nu-ţi mai bate tu capul.

Nu mi l-am mai bătut.

Capitolul 9

În 1968, dacă locuiai în Jenkinson sau învăţai la Choate, aveai mari şanse să te intersectezi cu majoritatea celor de acolo, fie şi numai atât cât să îi saluţi cu o simplă înclinare a capului sau cu un bună ziua, dar în New York, totul era un joc al întâmplării. Fiecare oră se compunea dintr-o serie de şanse şi decizia de a merge pe o anumită stradă în loc de alta avea potenţialul de a schimba totul: cu cine te întâlneai, ce vedeai sau ce erai scutit să vezi. În perioada de început a relaţiei noastre, lui Celeste îi plăcea cel mai mult să povestească străinilor, uneori şi mie, când eram doar noi doi, cum ne-am cunoscut. În ziua aceea avusese de gând să ia trenul de 13.30 din Penn Station, dar colega ei de cameră a ţinut să meargă cu ea, cu metroul, până la staţia Grand Central. Atâta s-a mocăit fata cu făcutul bagajelor, încât au pierdut trenul.

— Aş fi putut să merg cu alt tren, spunea ea, punându-şi capul pe pieptul meu. Sau aş fi putut să-l iau pe cel de 16.05 şi să nimeresc până la urmă în alt vagon. Sau aş fi putut să fiu în acelaşi vagon, dar să aleg un alt loc. Am fi ratat amândoi întâlnirea.

— Poate doar în ziua aceea, spuneam eu atingându-i buclele fascinante cu vârful degetelor. Dar până la urmă tot te-aş fi găsit eu.

Spuneam aşa pentru că ştiam că asta vrea să audă Celeste, fata caldă din braţele mele, care mirosea a săpun Ivory, dar şi credeam ce spun, dacă nu romantic vorbind, măcar statistic: era destul de probabil ca doi puşti din Jenkintown şi din Rydal care mergeau la colegiu în oraşul New York să dea nas în nas undeva, cândva.

— Singurul motiv pentru care am ales locul ăla a fost faptul că am dat cu ochii de manualul de chimie. Tu nici măcar nu erai acolo.

— Aşa e, am confirmat eu.

Celeste a zâmbit.

— Dintotdeauna mi-a plăcut chimia.

Celeste dădea pe dinafară de fericire pe vremea aceea, deşi, privind în urmă, pot spune că a fost victima absolută a unei nefericite sincronizări, de vreme ce s-a gândit că fiind ea bună la chimie, ar trebui să se mărite cu un medic în loc să ajungă ea însăşi doctoriţă.

Dacă ar fi apărut în viaţa mea mai târziu, nu ar fi căzut în capcana aceea.

Manualul de chimie era, şi el, o pură întâmplare. Dacă încă de la începutul semestrului aş fi acordat chimiei atenţia cuvenită, dr. Able nu ar fi avut niciun motiv să mă bage în toţi sperieţii spunându-mi că nu o să trec examenul, iar eu nu aş fi transformat manualul *Chimia organica azi* într-o prelungire a braţului meu. Cine ar fi crezut că o carte de chimie ar putea fi o momeală pentru fetele drăguţe?

Dacă nu aş fi fost gata-gata să nu promovez, nu aş fi citit cărţi de chimie în tren. Dacă nu aş fi citit aşa ceva în tren, nu aş fi cunoscut-o pe Celeste şi viaţa mea, aşa cum a fost ea, nu ar fi luat niciodată o asemenea turnură.

Dar reducând povestea asta la manual şi la tren, la cinetică şi la fată, am pierdut din vedere începutul, motivul pentru care am fost pe punctul de a pica la examenul de chimie.

Maeve mi-a spulberat orice speranţă că aş putea candida pentru un loc în echipa de baschet de la Columbia. Mi-a zis că asta mi-ar distrage atenţia de la învăţătură, mi-ar afecta GPA-ul şi astfel aş rata şansa de a face praf banii din fondul pentru studii până să apuce Norma şi Bright să intre în ei. La urma urmei, nici nu era cine ştie ce echipă nemaipomenită. Rezultatul a fost că am jucat baschet oricând s-a ivit câte o ocazie, iar într-o

dimineaţă însorită de sâmbătă, la începutul primului an de facultate, întâmplarea a făcut să mă întâlnesc cu cinci băieţi de la Columbia care tocmai se duceau în parcul Mount Morris. Aveam mingea la mine. Priviţi în ansamblu, eram toţi slăbănogi, lăţoşi, bărboşi, ochelarişti, ba unul din noi era şi desculţ. Ari, care a ieşit din camera lui de la cămin fără încălţări, ne-a spus că a auzit el că în Mount Morris sunt mereu băieţi dornici să joace un meci. Ne-a impresionat aplombul lui, deşi retrospectiv sunt convins că habar nu avea despre ce vorbeşte. Harlemul era în fierbere, şi chiar dacă primarul Lindsay[38] era dispus să se aventureze pe străzi, studenţii de la Columbia preferau să stea prudenţi la locul lor, în spatele gardului. Alta fusese situaţia în 1959, pe când era Maeve studentă la Barnard. Fetele şi băieţii care le curtau mai aveau încă obiceiul să se îmbrace elegant şi să meargă la Apollo[39] la câte un *amateur night,* dar mai târziu, încă înainte de 1968, în toată ţara, aproape orice expresie a speranţei, a încrederii în viitor a fost pusă la zid şi executată. Băieţii de la Columbia se duceau la cursuri, în vreme ce puştii din Harlem mergeau la război, realitate pe care un meci ca între prieteni, într-o zi de sâmbătă, nu o putea înlătura.

În drum spre parc am început să pricepem toţi şase cum stă treaba. Eram cu ochii în patru, aşa că i-am văzut cum se uitau lung la noi toţi cei pe lângă care treceam – puştii tolăniţi pe scările de la intrare ale caselor, şi bărbaţii strânşi ciorchine în câte un colţ, şi femeile aplecate peste ferestrele deschise –, cu toţii stând la pândă. Femeile şi fetele care treceau pe stradă ne-au spus să ne cărăm dracului de acolo. Pungile cu gunoi care zăceau morman

---

[38] **John Lindsay, primar al New Yorkului în perioada 1966-1973.**

[39] **Apollo Theater, sală de spectacole de revistă şi spectacole-concurs de tinere talente *(Amateur Nights*) din New York.**

de-a lungul bordurii erau sparte şi îşi împrăştiau conţinutul pe străzi. Un tip îmbrăcat cu un maiou alb şi cu un pieptene mare cât o farfurie înfipt la spate, în tunsoarea lui afro[40], s-a aplecat, a băgat capul pe geamul deschis al unei maşini şi a dat radioul mai tare. Pe zidul unei case cu faţada placată cu gresie cafeniu-roşcată, cu ferestrele acoperite cu scânduri şi fără uşă la intrare era lipit un anunţ: *Executare silită pentru neplata impozitelor. De vânzare prin licitaţie publică.* Parcă îl vedeam pe tata notându-şi ora şi data licitaţiei în blocnotesul mic, spiralat, pe care îl ţinea în buzunarul de la piept.

— Uite, un anunţ ca ăsta – mi-a spus el odată, când eram copil şi ne aflam amândoi în faţa unui bloc de locuinţe din nordul Philadelphiei – e ca şi cum ar spune: *Vino şi cumpără-l.*

I-am zis că nu înţeleg.

— Proprietarii au renunţat, banca a renunţat. Singurii care nu se lasă sunt cei de la administraţia fiscală, pentru că ei nu renunţă niciodată. Tot ce trebuie să faci ca proprietar al unei clădiri e să-ţi plăteşti impozitele.

— Conroy! m-a strigat privind în urma lui un băiat pe nume Wallace, cu care eram în grupă la cursul de chimie. Hai mai repede.

Băieţii o luaseră înainte şi acum eram doar eu, un alb răzleţ pe trotuar, cu o minge de baschet în mână.

— Conroy! Mişcă-ţi curuM mi-a strigat unul din cei trei băieţi care şedeau pe treptele din faţa casei de alături.

Apoi încă unul:

— Conroy! Fă-mi un sandvici!

Ăsta a fost momentul trezirii mele spirituale de pe 120th Street.

---

[40] **Obiceiul de a purta un pieptene cu dinţii rari înfipt în tunsoarea afro este perceput ca un mod prin care unii afro-americani îşi exprimă cu mândrie identitatea culturală.**

Am arătat cu degetul spre anunţul cu licitaţia.

— Cine locuieşte acolo? l-am întrebat pe puştiul care credea că am venit acolo să-i dau lui de mâncare.

— De unde p... a mea să ştiu io? mi-a răspuns el pe limba unui copil de zece ani.

— E copoi! a spus al doilea puşti.

— Copoii n-are mingiuţe[41], a zis al treilea şi asta i-a făcut pe toţi trei să se tăvălească pe jos de râs, într-o isterie totală.

Coechipierii mei se opriseră să mă aştepte, dar au luat-o înapoi, cu pas grăbit.

— E timpul s-o luăm din loc, frate, a spus Ari.

— E copoi, a repetat puştiul, apoi şi-a ţinut degetele ca pe un pistol. Toţi sunteţi copoi.

I-am dat o pasă cu mingea de la piept puştiului cu tricou roşu şi el mi-a aruncat mingea înapoi – unu, doi.

— Arunc-o aici, a zis următorul.

— Luaţi-i şi pe puştii ăştia în parc, le-am spus coechipierilor mei. Eu o să întârzii un minut.

Niciunul dintre ei nu a considerat că e o idee bună, nici coechipierii, nici puştii de pe trepte, dar eu deja pornisem înapoi spre magazinul de spirtoase din colţ să văd dacă pot să împrumut de acolo un pix. Puteam să-mi notez chiar în palmă tot ce aveam nevoie să ştiu.

În drum spre parcul Mount Morris, spre un meci de baschet ca între prieteni, am devenit unicul beneficiar al unei moşteniri mai mari decât afacerea tatei sau decât casa. Întreaga viaţă mi s-a înfăţişat brusc înaintea ochilor cu o claritate de Technicolor: aveam nevoie de o clădire, mai exact, de cea de pe 120th Street, din apropiere de Lenox, ca să devin ceea ce eram menit să fiu. Aveam să

---

[41] **Joc de cuvinte bazat pe sensul cuvântului *balls* (engl.) în engleza literară („mingi“) şi sensul argotic („ouă“) – „mingiuţe“.**

pun chiar eu geamuri la ferestre şi să montez uşa. Aveam să consolidez pereţii de gips- carton şi să lustruiesc podelele cu şmirghel şi cândva aveam să ajung să încasez chiriile sâmbăta. Maeve credea că destinul meu e facultatea de medicină, Celeste îşi închipuia că destinul meu e chiar ea, dar amândouă se înşelau. Lunea următoare l-am sunat pe domn' avocat Gooch şi i-am explicat situaţia: e adevărat că tata s-a îngrijit să am mijloacele necesare pentru studii, dar oare nu ar fi mult mai în concordanţă cu dorinţele lui să folosesc banii aceia ca să cumpăr o clădire şi să mă lansez în cariera pe care chiar el a vrut să o îmbrăţişez? Dincolo de violenţă şi de mizerie, de cele câteva oaze de prosperitate aberantă, Manhattanul era, la urma urmei, o insulă, iar această parte a insulei se învecina cu o universitate în continuă creştere. Nu ar putea dumnealui să mă ajute făcând demersurile necesare privind fondul pentru studii? Domn' avocat Gooch m-a ascultat răbdător, apoi mi-a explicat că dorinţele şi logica nu pot fi folosite ca argumente când vorbim de asemenea fonduri. Tata luase măsuri pentru a-mi asigura banii de studii, nu o carieră în domeniul afacerilor imobiliare. Două săptămâni mai târziu, am mers la licitaţia publică pentru clădirea care, după cum credeam eu, avea să îmi schimbe viaţa. S-a vândut la preţul de 1.800 de dolari. Nu îmi mai făceam planuri în direcţia asta.

Ca de obicei însă, s-a dovedit că greşesc. Existau clădiri câte vrei în zona prin care dădeam târcoale acum şi nu era exclus să mai găsesc una distrusă în vreun incendiu, colcăind de oameni ai străzii şi programată pentru licitaţie. Petreceam aşa de mult timp umblând de colo până colo prin Harlem, încât chiar şi mie mi s-a părut că nu-i lucru curat. Un alb venea acolo fie cu gândul să cumpere sau să vândă ceva, fie pornit să strice ploile altor comercianţi. Intram şi eu în această clasificare, chiar dacă aveam de

gând să cumpăr ceva mai substanţial decât o punguţă cu marijuana şi intenţionam să rămân în zonă. Aş fi putut să fac pe ghidul în Harlem, în timp ce majoritatea studenţilor de la Columbia nu călcaseră în viaţa lor pe acolo. Am făcut cercetări laborioase la bibliotecă şi la birourile administratorilor imobiliari ca să găsesc informaţii despre impozitele pe clădiri şi preţurile imobilelor vândute recent pe o rază de zece cvartale. M-am dus vă vizitez clădiri scoase la vânzare şi am urmărit executările silite anunţate în presă. Singurul lucru de care nu m-am ocupat a fost chimia, după care am lăsat deoparte şi latina, fiziologia şi istoria Europei.

Tata mă învăţase cum să controlez grinzile de sub verandă ca să mă asigur că nu sunt putrezite, cum să calmez un chiriaş furios şi cum să împământez o priză, dar nu l-am văzut niciodată făcând o achiziţie mai mare decât un sandvici. Mi-am dat seama că am în minte două naraţiuni diferite privind viaţa tatei: una care spunea că a locuit în Brooklyn şi a fost sărac, şi una potrivit căreia a fost patronul şi managerul unei mari firme imobiliare şi de construcţii, şi a fost un om înstărit. Ceea ce-mi lipsea era liantul dintre ele. Nu aveam idee cum a făcut saltul de la una la alta.

— Afaceri imobiliare, a spus Maeve.

O sunasem acasă într-o sâmbătă, având pregătită pe raftul metalic din faţa telefonului public de la cămin o pungă cu fise de douăzeci şi cinci de cenţi pe care ar fi trebuit să le păstrez.

— Ştiu că s-a ocupat de afaceri imobiliare, dar ce a făcut? Ce a cumpărat? Cine i-ar fi dat lui credit dacă era aşa de sărac cum spunea?

Nu am mai auzit nimic preţ de un minut.

— Da’ ce ai, ce vrei să faci?

— Caut să înţeleg ce s-a întâmplat în viaţa noastră.

Încerc să fac şi eu ce faci tu, să descifrez trecutul.

— Sâmbătă dimineaţa? a întrebat ea. Într-o convorbire interurbană?

Maeve era exact persoana potrivită cu care ar fi trebuit să discut, pentru că îmi era soră şi pentru că avea fler la treburile băneşti. Dacă m-ar fi putut ajuta cineva să îmi rezolv problema, acel cineva era soră-mea, numai că Maeve nu voia să audă de nimic care mă putea abate de la visul ei, facultatea de medicină. Şi chiar dacă i-aş fi putut mărturisi ce intenţii am, ce i-aş fi spus? Că am mai găsit în Harlem o clădire scoasă la licitaţie? Un imobil cu camere de închiriat şi cu câte o singură baie pe etaj?

— Încerc doar să mă lămuresc ce s-a întâmplat, am spus eu, şi până aici era adevărat.

Petrecusem nenumărate ore alături de tata, dar niciodată nu-l întrebasem nimic. Centralista a intrat pe fir şi mi-a zis că trebuie să mai introduc şaptezeci şi cinci de cenţi în următoarele trei minute, iar când am refuzat, s-a întrerupt legătura.

Dr. Able a fost singurul care şi-a dat seama că am lăsat-o mai moale cu şcoala şi tot el a fost acela care m-a chemat în biroul lui ca să mă readucă pe calea cea bună a studiului chimiei. M-a trimis la secretara facultăţii să stabilesc ore de consultaţie ca să mă pot întâlni cu el o dată pe săptămână, în timpul programului de lucru. Mi-a spus că nu mai am dreptul la absenţe şi că din acel moment va trebui să fiu prezent la ore indiferent de starea mea de sănătate. În timp ce restul studenţilor primeau ca temă patru-cinci întrebări de la sfârşitul fiecărui capitol, eu trebuia să răspund la toate şi să vin la el să îmi controleze răspunsurile. N-am ştiut niciodată cu certitudine dacă m-a ţinut sub observaţie ca să mă pedepsească sau din pură bunăvoinţă, dar oricare i-ar fi fost intenţia, nu am crezut că merit aşa ceva.

— Să vii aici cu părinţii, mi-a spus el cu câteva zile înainte de weekendul consacrat vizitei părinţilor. Le voi spune cât eşti de studios, ca să nu-şi mai facă griji.

Stăteam în pragul uşii de la biroul domnului profesor Able şi mi-a luat câteva clipe să mă hotărăsc dacă să îi spun adevărul sau să zic doar mulţumesc şi atât. Îl simpatizam pe omul ăsta care mă persecuta, doar că povestea mea era complicată şi trezea de fiecare dată în alţii un sentiment de compasiune pe care niciodată nu l-am putut suporta.

— Ei? a întrebat el, aşteptând răspunsul. Ce, nu ai părinţi?

A spus-o în glumă, aşa că am râs.

— N-am părinţi, am răspuns.

— Atunci voi fi sâmbătă la birou cu prilejul festivităţilor, în caz că tu şi tutorele tău legal vreţi să treceţi să stăm de vorbă.

— Poate venim, i-am răspuns eu, i-am mulţumit şi am plecat.

M-am dat pe brazdă destul de uşor şi câţiva ani mai târziu, Maurice

Able, căruia toată lumea îi spunea Morey, mi-a confirmat ceea ce bănuiam: a mers la oficiul de evidenţă a persoanelor ca să îmi vadă dosarul. Nu m-a mai întrebat nimic despre părinţii mei, dar mi-a propus să ne ţinem şedinţele săptămânale de consultaţie la masa de prânz, la Hungarian Pastry Shop[42]. Mă invita seara la masă când el şi soţia lui îi aveau în vizită pe studenţii masteranzi în chimie. Se interesa cum mă descurc la celelalte materii şi îi informa pe profesorii respectivi despre situaţia mea. Lui Morey Able îi era milă de mine şi a devenit îndrumătorul

[42] **Veche cafenea-patiserie din Manhattan, situată în apropiere de Universitatea Columbia şi frecventată în special de studenţi şi profesori.**

meu, considerând că situaţia de copil orfan fusese cauza problemelor mele la învăţătură, când, de fapt, totul mi se trăgea de la tata. Pe la jumătatea perioadei de studenţie ajunsesem să înţeleg că semăn foarte mult cu tata.

Principiul lui Arhimede afirmă că orice corp cufundat total sau parţial într-un fluid în repaus este împins de jos în sus cu o forţă a cărei mărime este egală cu greutatea volumului de fluid dezlocuit de acel corp. Altfel spus, poţi să ţii cu mâna o minge de plajă în apă, dar în momentul în care îi vei da drumul, va sări înapoi în sus. La fel şi eu, pe tot parcursul interminabilei mele studenţii, mi-am reprimat pornirile fireşti. Am făcut tot ce mi s-a cerut, dar în acelaşi timp am întocmit o listă secretă a clădirilor scoase la vânzare pe care le ratasem: preţul de pornire al fiecăreia, preţul de vânzare, câte săptămâni a fost pe piaţă. Am stat pe margine şi am pândit licitaţiile cu imobile în executare silită, obicei de care nu mă puteam dezbăra. La fel ca Celeste, am luat un A la chimie organică. Apoi am continuat cu biochimia în semestrul al doilea, apoi cu un an de fizică şi laborator în ultimul an. Dr. Able, care mă întâlnise când eram gata să mă înec, nu m-a mai scăpat o clipă din ochi. Cu excepţia acelei unice jumătăţi de semestru, am fost un student bun, dar chiar şi după ce mi-am recăpătat statutul de băiat silitor, dumnealui era de părere că pot şi mai mult de atât. Mi-a explicat cum să învăţ, să îmi reîmprospătez cunoştinţele, să studiez până când răspunsul la fiecare întrebare îmi rămâne codificat o dată pentru totdeauna în amprenta digitală. Îi spusesem că vreau să devin doctor, şi el m-a crezut. Când a venit vremea să mă înscriu la facultatea de medicină, nu numai că mi-a scris o scrisoare de recomandare, dar a şi mers cu cererea mea cale de douăzeci de cvartale ca să i-o înmâneze personal directorului de departament de la Columbia care se ocupa de admiterea la medicină.

Faptul că nu mi-am dorit niciodată să urmez cariera de medic nu era decât o simplă notă de subsol într-o poveste care nu interesa pe nimeni. N-ai crede că cineva ar putea reuşi într-un domeniu atât de dificil cum este medicina dacă nu ar dori aşa ceva, dar s-a dovedit că eu urmam o îndelungată şi nobilă tradiţie de autoconstrângere. Aş zice că cel puţin jumătate dintre colegii mei de grupă ar fi preferat să fie studenţi oriunde altundeva decât la medicină. Noi nu făceam decât să răspundem aşteptărilor altora: era de aşteptat ca fiii de doctori să devină doctori şi să urmeze astfel tradiţia familiei; era de aşteptat ca fiii imigranţilor să ajungă doctori ca să asigure un trai mai bun familiilor lor; era de aşteptat ca băieţii ambiţioşi, care depuseseră cel mai mult efort şi se dovediseră a fi cei mai inteligenţi, să devină doctori, pentru că pe vremea aceea facultatea de medicină încă mai era locul unde mergeau tinerii cu mintea brici. În schimb, fetele încă mai trebuiau să ceară permisiunea părinţilor ca să se înscrie la Columbia, la colegiu, dar erau câteva şi la medicină, în grupa mea. Cine ştie, poate că tocmai ele erau cele care chiar doreau să facă facultatea asta. În 1970, părinţii nu se aşteptau ca fiicele lor să devină doctoriţe, fetele încă mai trebuiau să lupte pentru visul lor. P&S, denumirea sub care era cunoscut College of Physicians & Surgeons[43], avea o puternică trupă de teatru alcătuită din actori-studenţi medicinişti şi dacă le vedeai spectacolele – viitori radiologi şi urologi sobri şi posomorâţi, cu ochii mânjiţi cu tuş gros de un centimetru, lălăind de mama focului melodii sprinţare – îţi dădeai seama cam ce ar fi ales să facă dacă ar fi fost stăpâni pe propriile vieţi.

Prima zi de orientare am petrecut-o într-o sală de curs

[43] **Colegiul pentru pregătirea „medicilor“ (doctori cu diverse specializări, cu excepţia chirurgilor) şi a chirurgilor – în traducere literală, „Colegiul pentru medici şi chirurgi“.**

cu locurile aşezate în trepte, ca la stadion. Mai mulţi profesori ne-au prezentat fel de fel de cazuri imposibile şi ne-au spus că până la sfârşitul anului o să fim în stare, dacă nu să le rezolvăm, măcar să putem discuta despre ele în cunoştinţă de cauză. Şeful catedrei de chirurgie cardiacă a urcat pe scenă şi a ridicat în slăvi temele fascinante studiate în cadrul programului de chirurgia inimii, la care băieţii care le mărturisiseră mamelor lor că vor să devină chirurgi cardiovasculari au fluierat şi au izbucnit în urale şi l-au aplaudat, fiecare din ei gândindu-se că într-o zi va ajunge aidoma lui: stăpânul absolut al domeniului. Apoi a urmat un neurolog şi alt grup din sală a bătut din palme şi l-a aclamat. Rând pe rând, fiecare organ a avut momentul lui de glorie. Rinichii! Plămânii! O, ce bucurie, ce entuziasm pe capul lor! Eram cei mai mintoşi tontălăi de pe pământ.

Cât am fost student la medicină, am avut telefon în apartamentul meu. Toţi aveam. Chiar din anul întâi, profesorii au vrut ca noi să fim conştienţi de faptul că putem fi chemaţi la spital la orice oră. Într-o zi, când am intrat pe uşă în cea de-a doua săptămână de şcoală, tocmai îmi suna telefonul.

— Am să-ţi dau *cea mai* formidabilă veste, a spus Maeve.

Costul convorbirilor interurbane scădea după ora şase, apoi scădea şi mai mult după zece. Ceasul arăta zece şi cinci.

— Îs numai urechi.

— Azi am luat prânzul cu domn’ avocat Gooch în afara orelor de program, crede că acum trebuie să-mi fie şi tată. În timpul mesei mi-a spus că l-a contactat Andrea.

A existat o vreme când o asemenea veste m-ar fi făcut să ciulesc urechea şi să mă bucur, dar acum eram prea obosit să îmi mai pese. Îmi ziceam că dacă m-aş apuca în

clipa aia de teme, până la două dimineaţa aş putea fi deja în pat, dormind dus.

— Şi?

— L-a sunat să-i spună că, vezi, Doamne, a fost un plan exagerat de costisitor să te trimit la facultatea de medicină. A zis că i s-a dat de înţeles că fondul pentru studii e destinat să acopere doar costurile pentru colegiu.

— Cine i-a dat de înţeles?

— Nimeni. Sunt scornelile ei. A zis că nu a ridicat nicio obiecţie în legătură cu Choate fiindcă tocmai îţi pierduseşi tatăl, dar că în momentul ăsta crede că o tragem pe sfoară cu fondul de studii.

— O tragem pe sfoară cu fondul. M-am aşezat pe unicul scaun din bucătărie şi m-am rezemat de masă. Telefonul era în bucătărie, sau oficiu, cum îi spuneam eu. Am urmărit cu privirea traiectoria unui gândac care a coborât de pe un dulap de alamă şi s-a strecurat pe sub uşă.

— Mi-a spus că s-a interesat ea de taxele de la Columbia şi că este cea mai scumpă facultate de medicină din ţară. Aveai idee de aşa ceva? Prima pe ţară. A spus că asta dovedeşte că totul e un complot împotriva ei, şi că ai putea să înveţi la U-Penn[44] pe jumătate din costurile de la Columbia, ca să mai laşi ceva bani şi pentru fete. I-a spus că n-are de gând să mai dea niciun ban pentru studiile tale la Columbia.

— Dar nu dă ea banii. Banii se plătesc din fond.

— Consideră că fondul este chiar ea.

M-am frecat la ochi şi am dat din cap.

— Dar domn’ avocat Gooch ce spune? Argumentul ei stă în picioare?

— Nici vorbă! Vocea veselă a lui Maeve îmi răsuna în ureche. Zice că poţi să rămâi la facultate pentru tot restul vieţii.

---

[44] **Universitatea din Pennsylvania.**

— Asta n-o să se întâmple.

— Nu se ştie niciodată. Sunt o mulţime de lucruri fascinante care merită studiate. Poţi să-ţi dedici viaţa preocupărilor intelectuale.

M-am gândit la labirintul nesfârşit de la Columbia-Presbyterian Medical Center, la profesorii noştri în halatele lor albe plutind pe culoare precum zeii în ceruri.

— Nu vreau să fiu doctor. Ştii asta, nu?

Maeve nici nu a stat pe gânduri.

— Nu trebuie să *fii* doctor, trebuie doar să studiezi medicina. Odată ce-ai terminat facultatea, din partea mea poţi să joci şi roluri de doctor la televizor. Poţi să fii orice vrei tu, numai să fie nevoie de ani mulţi de studiu ca s-ajungi acolo.

— Du-te să-i ajuţi pe săraci, i-am spus eu. Maeve preda, în cadrul organizaţiei Catholic Charities[45], un curs seral despre cum să alcătuieşti un buget, iar marţi seara stătea până târziu să noteze caietele de teme şi să corecteze exerciţiile la matematică. Am de învăţat.

— Îmi pare rău că nu te bucuri, a zis ea. Dar, de fapt, nu contează. Mă bucur eu destul pentru amândoi.

Nu mă aşteptam la nicio bucurie în viitorul apropiat. Urmam cursuri de histologie umană, embriologie şi anatomie macroscopică. Lecţiile de chimie cu care m-a tot pisat dr. Able au rămas un exemplu de urmat: răspundeam la toate întrebările de la sfârşitul fiecărui capitol, iar dimineaţa, când mă trezeam, răspundeam din nou la ele. Am fost împărţiţi în grupuri de câte patru, ni s-a dat pe mână un cadavru, un fierăstrău şi un bisturiu şi ni s-a spus să mergem să lucrăm pe el. Singurul mort pe care îl mai văzusem până atunci era tata şi mi-a venit prea repede în minte imaginea unui grup de halate albe descinzând precum vulturii de jur-împrejurul patului lui, abia

[45] **Organizaţie caritabilă din Statele Unite.**

aşteptând să îl sfâşie. Să îl taie în bucăţi şi apoi să pună totul la loc. Cadavrul nostru era al unui bărbat mai bătrân decât tata, mai scund, cu pielea negricioasă. Avea gura căscată grotesc ca şi el, de parcă tuturor oamenilor le era dat să încerce să îşi tragă o ultimă suflare chinuită, fără a izbuti. Îmi închipuiam că e nevoie să dau dovadă măcar de un dram de curiozitate ca să disec un om şi să-i etichetez organele, dar m-am înşelat. Am făcut-o pentru că mi se dăduse ca temă. În acea primă zi, unii dintre colegii de grupă au vomat în laborator, alţii au reuşit să se stăpânească până în hol sau chiar până la toaletă, dar eu unul mi-am dat seama de grozăvia carnagiului comis de noi abia când am ieşit din clădire, simţind încă în nări izul dulce-bolnăvicios de formaldehidă. Am vărsat pe trotuar, în rând cu drogaţii şi beţivanii din Washington Heights.

În anii trei şi patru de colegiu, m-am mai văzut cu Celeste din când în când. M-am mai întâlnit şi cu alte fete. A face curte unei fete era o chestiune care cerea chibzuinţă, şi planificare, şi timp, iar eu, la facultatea de medicină, nu îmi permiteam aceste luxuri. Ieşitul în oraş cu Celeste îmi dădea cel mai puţin senzaţia că merg la o întâlnire romantică. Nu îmi cerea aproape nimic, dar în schimb oferea totul.

Era simpatică şi jovială, drăguţă fără să mă tulbure cu frumuseţea ei şi să îmi distragă atenţia de la studiu. Mă însoţea ori de către ori mergeam cu trenul la Philadelphia. Maeve şi cu mine o duceam cu maşina până în Rydal, dar Celeste nu insista niciodată să îmi petrec timpul liber cu familia ei. Pe atunci, Maeve şi Celeste încă se mai purtau afectuos una faţă de alta. Maeve era fericită pentru că facultatea de medicină de la Columbia era costisitoare, se clasa printre primele şi nu îmi oferea niciun sprijin financiar. Celeste se bucura pentru că facultatea mea era mai la nord de campusul principal de la Columbia şi îi era,

prin urmare, mai uşor să ajungă acolo de la Thomas More, unde era încă studentă la engleză. Micuţul meu apartament era la o distanţă de două cvartale de facultate şi Celeste obişnuia să vină din Bronx vineri după-amiaza după ultimul ei curs şi să stea la mine până luni dimineaţa, când se făcea timpul să meargă la lucru la secretariatul decanatului. Când eram la colegiu, ne întâlneam în funcţie de programul colegului meu de cameră, dar odată ajuns medicinist am intrat într-un soi de mariaj de trei zile pe săptămână, ceea ce, retrospectiv vorbind, era maximum de relaţie matrimonială de care eram în stare pe vremea aceea. Am trăit după regulile pe care le stabiliserăm când ne-am cunoscut în tren: eu trebuia să învăţ, iar ea trebuia mă lase să îmi văd de învăţătură. Numai că trăiam în America anului 1969: războiul nu se mai termina, protestatarii umpleau străzile, studenţii continuau să ocupe birourile administrative şi cu toţii făceam sex protejat atât cât ne îngăduia timpul liber, fără urmă de sentiment de vinovăţie. Întotdeauna am să asociez studiul anatomiei umane nu cu cadavrul din sala de disecţie, ci cu trupul tânăr al lui Celeste, întins gol pe patul meu. Mă lăsa să-i cercetez cu mâinile fiecare muşchi şi fiecare os, în timp ce rosteam denumirea fiecăruia. Acele părţi ale corpului ei care erau ascunse privirii le examinam pipăindu-le şi astfel învăţam totodată să mi-o apropii cât mai mult. Puţinele momente de destindere şi bună dispoziţie le-am petrecut pe vremea aceea în compania lui Celeste – răsfăţul cu tăieţei Szechuan în cutii albe de carton, mâncaţi noaptea târziu pe acoperişul spitalului, întâmplarea aceea când a primit bilete gratuite la *Cowboyul de la miezul nopţii* de la profesorul ei de franceză, care sperase să o însoţească el însuşi la film. Totul a mers strună în relaţia noastră până când şi-a îndreptat atenţia spre momentul iminent al absolvirii

facultăţii. Voia să înceapă să îşi facă planuri de viitor. Acela a fost momentul în care mi-a spus că va trebui să ne căsătorim.

— Nu pot să mă însor după primul an la medicină, i-am spus eu, fără să adaug că nici nu voiam să mă însor. Cu şcoala o să-mi fie tot mai greu, nu mai uşor.

— Dar ai mei n-o să ne lase să locuim împreună şi n-o să-mi dea bani să-mi cumpăr un apartament şi să te aştept până termini tu facultatea. Nu-şi pot permite aşa ceva.

— Atunci o să-ţi iei un serviciu, nu? Aşa face toată lumea când termină facultatea.

Dar, de îndată ce am rostit aceste cuvinte, am înţeles că se presupune că *eu* sunt ocupaţia lui Celeste. Cursurile de poezie şi lucrarea de licenţă despre opera lui Trollope[46] îşi aveau locul lor, dar adevăratul ei obiect de studiu am fost eu. Voia să aibă grijă ca micul nostru apartament să fie mereu curat şi să pregătească cina şi în cele din urmă să facă un copil. Femeile citiseră cărţi despre eliberarea lor, dar nu multe dintre ele văzuseră cu ochii lor cum arată asta în viaţa de zi cu zi. Celeste habar nu avea ce să facă cu o asemenea viaţă, care să îi aparţină în întregime.

— Vrei să mă părăseşti, a spus ea.

— Nu vreau să te părăsesc.

Voiam ceea ce aveam: trei nopţi pe săptămână. Şi ca să fiu foarte sincer, aş fi fost mai mulţumit cu două. Nu înţelegeam de ce trebuie să doarmă la mine şi duminica şi apoi să se scoale lunea cu noaptea în cap ca să prindă trenul cu care să se întoarcă la şcoală.

Celeste s-a aşezat pe pat şi s-a uitat fix pe geam la tubul murdar de ventilaţie şi la zidul de cărămidă de dincolo de el. Stătea cu spinarea arcuită, cu frumoasele ei bucle

---

[46] **Anthony Trollope (1815-1882), scriitor englez, autor de romane realiste, tablouri ale societăţii victoriene.**

blonde căzându-i în dezordine pe umerii lăsaţi şi îmi venea să îi spun să stea dreaptă. Totul ar fi mers mult mai bine în viaţa ei dacă ar fi putut sta dreaptă şi fermă pe poziţie.

— Dacă nu vrei să mergem înainte înseamnă că vrei să rupi relaţia cu mine.

— Nu rup relaţia, am repetat eu, dar nu m-am aşezat lângă ea pe pat şi nu i-am luat mâna într-a mea.

Ochii ei albaştri, uimitori de rotunzi erau înecaţi în lacrimi.

— De ce nu vrei să m-ajuţi? m-a întrebat ea cu o voce atât de pierită, că abia se auzea.

*

— S-o ajuţi? a întrebat Maeve. Ce vrea ea să spună nu e să-i schimbi un cauciuc spart. Vrea s-o iei de nevastă.

Venisem acasă cu trenul în weekend. Simţeam nevoia să stau de vorbă cu soră-mea. Trebuia să cântăresc bine lucrurile fără să o am înaintea ochilor pe Celeste întinsă în patul meu, pentru că, deşi o ţinea una şi bună că vreau să mă despart de ea, continua să doarmă la mine de vineri până duminică. Mă întorsesem acasă ca să pun ordine în viaţa mea.

Maeve mi-a spus că are în torpedou un pachet de ţigări pentru cazuri de urgenţă şi am decis amândoi că e momentul potrivit să ne apucăm iar de fumat. Prin desişul de frunze şi flori de primăvară timpurie ne era deja greu să răzbim cu privirea până la Casa Olandeză. Pitulicele se plimbau de colo-colo pe trotuar, în căutare de rămurele.

— Nu se poate să te însori cu ea după un an de facultate de medicină. E absurd. N-are dreptul să-ţi ceară aşa ceva. După ce o să termini facultatea şi o să începi rezidenţiatul, o să fie şi mai greu. N-o să mai ai timp de nimic până nu-ţi termini tot stagiul de pregătire.

Aşa cum se prezentau lucrurile acum, în comparaţie cu facultatea de medicină, anii de colegiu în care mă

pregătisem pentru admiterea la medicină păreau un simplu joc de badminton prelungit. Nu ştiam prea bine ce trebuie să fac ca să nu clachez atunci când lucrurile o să se complice. Pentru că întotdeauna se complicau.

— Când o să-mi termin rezidenţiatul, n-o să mai am niciun pic de timp liber, am zis eu. O să-mi deschid un cabinet, o să lucrez. Sau n-o să-mi deschid niciun cabinet, pentru că n-am nicio intenţie să profesez medicina, aşa că va trebui să-mi caut de lucru şi nici *atunci* n-o să fie momentul potrivit pentru însurătoare. Pot să spun că e valabil pentru tot restul vieţii mele, nu-i aşa? Nu e momentul potrivit.

Dr. Able îmi spusese însă că lucrurile nu stau chiar aşa. Zicea că primul an este cel mai greu, apoi al doilea, apoi al treilea. Spunea că totul se reduce la a deprinde un nou sistem de învăţare şi cu cât voi avansa, cu atât mai uşor îmi va fi. Nu îi spusesem nimic despre Celeste.

Maeve a scos celofanul de pe pachetul de ţigări. Când şi-a aprins ţigara, mi-am dat seama că nu s-a lăsat, de fapt, de fumat. Avea o atitudine prea firească, prea relaxată.

— Atunci problema nu e să aştepţi momentul potrivit, a spus ea. Meriţi să te însori şi niciodată nu va fi momentul potrivit pentru asta.

— Diabeticii n-ar trebui să fumeze.

Avansasem suficient cu învăţatul ca să ştiu măcar atâta lucru. De fapt, asta n-avea nimic de-a face cu studiile mele medicale.

— Bolnavii de diabet n-ar trebui să facă nimic.

— Ţi-ai măsurat glicemia?

— Isuse, acum o să mă chestionezi despre zahărul din sânge? Nu schimba vorba. Ce-ai de gând în privinţa lui Celeste?

— Aş putea să mă-nsor cu ea la vară.

O spusesem înadins pe un ton caustic pentru că mă repezise, dar în mod surprinzător, de îndată ce am rostit cuvintele astea, mi-am dat seama de avantajele practice. De ce nu? Un apartament curat, mâncare bună, sex cât cuprinde, o Celeste fericită, un nivel de maturitate pe care nu mi-l putusem imagina până atunci. Am repetat cuvintele doar ca să le simt cum se înfiripă. Sunau cumva a treburi obişnuite, lumeşti. *Aş putea să mă-nsor cu ea la vară.* Toate scenariile pe care mi le construisem în minte până atunci aveau să o dezamăgească pe Celeste – ea avea să sufere, iar eu aveam să mă simt vinovat şi apoi, după ce se termina totul între noi, aveam să simt lipsa acelei fete goale din patul meu. Nici nu mă gândisem că aş putea să spun da, să privesc lucrurile ca şi când ar fi vorba de un moment nepotrivit dintr-un lung şir de momente nepotrivite care vor urma. Poate că dacă m-aş însura acum nu ar fi cu nimic mai rău decât dacă aş amâna. Poate că ar fi chiar mai bine.

Maeve a dat din cap de parcă se aştepta să spun asta.

— Îţi mai aduci aminte când s-au căsătorit tata şi Andrea?

— Sigur.

Ea nu mă asculta.

— E ciudat, dar întotdeauna, în amintirea mea, nunta lor şi înmormântarea tatei se contopesc.

— Deloc ciudat, la fel mi se-ntâmplă şi mie. Mă gândesc că din cauza florilor.

— Crezi că a iubit-o?

— Pe Andrea? am întrebat eu, ca şi cum am fi putut discuta despre altcineva. Nici vorbă!

Maeve a încuviinţat din nou cu capul şi a suflat o pală mare de fum pe fereastră.

— Cred că se săturase de singurătate, asta cred. Bănuiesc că exista un mare gol în viaţa lui şi Andrea era

mereu pe-aproape şi-i spunea că e femeia care poate umple acel gol, şi până la urmă a crezut-o.

— Ori poate s-o fi săturat s-o tot asculte.

— Crezi tu că s-a însurat cu ea doar ca să-i închidă gura?

Am ridicat din umeri.

— S-a însurat ca să încheie odată discuţia asta dacă să se căsătorească sau nu.

Îndată ce am spus aceste cuvinte, am înţeles despre ce e vorba.

— Deci o iubeşti pe Celeste şi vrei să-ţi petreci viaţa alături de ea.

Nu era o întrebare. Voia doar să se asigure că lucrurile sunt clare, să pună punct discuţiei.

Nu voiam să mă căsătoresc în vara aceea. Ideea îmi ieşise din minte la fel de repede şi de ferm cum se ivise, iar în final am simţit exact ceea ce am bănuit: amărăciune, euforie, regret pentru ce am de pierdut.

— Nu, nu-i chiar aşa.

Am amânat decizia finală pentru o vreme.

— Eşti sigur?

Am dat din cap afirmativ, mi-am aprins a doua ţigară.

— Da’ despre viaţa ta amoroasă de ce nu discutăm niciodată? Ar fi o mare uşurare pentru mine.

— Şi pentru mine, a spus Maeve, numai că n-am aşa ceva.

M-am uitat fix în ochii ei.

— Nu te cred.

La care soră-mea, care putea să înfrunte cu privirea până şi o bufniţă, a întors capul.

— Ei bine, ar trebui.

*

Când m-am întors de la Jenkintown, Celeste a tras concluzia că Maeve e de vină pentru tot ce se întâmplă.

— Îţi spune să-mi dai papucii cu trei săptămâni înainte

de examenul de licenţă? Ce om poate să facă aşa ceva?

Eram în apartamentul meu. Îi spusesem să nu vină, că o să vin eu cu trenul la ea şi o să putem discuta acolo, dar mi-a zis că e ridicol.

— Doar n-o să discutăm de faţă cu colega mea de cameră, a spus ea.

— Maeve nu mi-a spus să mă despart de tine. Nu mi-a spus nimic. N-a făcut decât să mă asculte.

— Ţi-a spus să nu te-nsori cu mine.

— Ba nu.

— Oricum, de ce-ar discuta cineva lucruri de genul ăsta cu soră-sa? Crezi că frate-miu, pe vremea când încerca să se decidă dacă să meargă la facultatea de stomatologie sau nu, a venit în Bronx să se sfătuiască cu mine? Nimeni nu *face* aşa ceva. E anormal.

— Poate că n-a vrut să vorbească cu tine.

Brusc, am simţit că-mi pierd cumpătul şi am lăsat ca enervarea să se transforme în furie, pentru că furia mi se părea preferabilă sentimentului de vinovăţie.

— Şi poate că n-a vrut pentru că ştia el că n-o să-l asculţi. Sau poate că o fi discutat cu părinţii, pentru că voi *aveţi* părinţi. Eu o am doar pe Maeve, OK? Asta e.

Celeste a simţit că pierde teren şi a cârmit precum o corăbioară pe lac pe timp de furtună.

— O, Danny!

Şi-a pus mâna pe braţul meu.

— Hai, lasă, am spus, de parcă eu eram cel care avea să fie rănit. N-o să meargă. Nu înseamnă că e cineva de vină. Nu e momentul potrivit, asta-i tot.

Şi pentru acele câteva cuvinte magice de împăcare, s-a culcat iar cu mine. După aceea a zis că vrea să rămână peste noapte şi că o să plece în zori, dar i-am spus că nu se poate. Fără să mai stăm la discuţii, am făcut bagajul cu lucrurile ei şi am călătorit împreună cu trenul de Bronx

aşezaţi unul lângă altul, fiecare cu câte o geantă de voiaj pe genunchi.

Capitolul 10

M-am descurcat de minune în special la orele de practică chirurgicală. Eram la fel de conştiincios ca orice alt coleg de grupă, dar de două ori mai rapid, ceea ce dovedeşte că baschetul îmi folosise la ceva. Spitalele făceau bani lucrând în ritm alert şi de aceea, deşi se punea mult preţ pe acurateţe, viteza de lucru era aceea prin care te puteai remarca. Chiar înainte să termin facultatea, doctorul sub îndrumarea căruia lucram m-a îndemnat să mai fac, după rezidenţiat, încă trei ani de specializare în domeniul chirurgiei toracice. În ultimele două ore îl asistasem la o lobectomie a lobului drept inferior şi mi-a admirat îndemânarea cu care făceam nodurile chirurgicale. Ne aflam într-o cămăruţă cu paturi supraetajate şi un birou, loc special amenajat ca să ne odihnim douăzeci de minute între cazuri. Mie nu-mi dădea pace gândul că încă mai simt mirosul de sânge şi, în timp ce îndrumătorul îmi turuia întruna despre talentul meu care mi-ar putea aduce mari beneficii, m-am sculat pentru a doua oară să mă spăl pe faţă la micuţa chiuvetă din colţ. Nu eram prea binedispus şi, pe când mă ştergeam cu nişte prosoape de hârtie, i-am spus că oi avea talent, dar nu-mi fac planuri să îl valorific.

— Atunci ce cauţi aici?

Zâmbea, anticipând poanta a ceea ce i se părea a fi o simplă glumă.

Am clătinat din cap.

— Sunt în practică. Treaba asta nu-i de mine.

Nu avea niciun rost să-i explic. Probabil că părinţii lui veniseră tocmai din Bangladesh pentru ca fiul lor să poată deveni cândva chirurg în New York. Toată familia lui se chinuise, fără îndoială, sub povara unei mulţimi de datorii şi, prin urmare, nu îi ardea lui să audă cât de greu le e

unora să dea iama într-un fond de studii.

— Ascultă-mă, a spus el, scoţându-şi bluza uniformei medicale şi aruncând-o în coş. Chirurgii sunt regii. Dacă poţi să fii rigă, n-are sens să fii doar valet, corect?

Îi vedeam clar fiecare os din cutia toracică.

— Eu sunt valet, am spus.

A râs, cu toate că nu reuşisem să fac o glumă.

— Sunt două categorii de oameni care ies din clădirea asta: chirurgii şi cei care n-au fost în stare s-ajungă chirurgi. Astea două şi- atât. Tu o să fii chirurg.

I-am spus că o să mă mai gândesc, doar aşa, ca să-i închid gura. Din cele douăzeci de minute de pauză îmi mai rămâneau paisprezece şi aveam nevoie de ele. Eram frânt de oboseală cum nu îmi aminteam să mai fi fost vreodată. Voiam să îi spun că nu intenţionez să îmi fac rezidenţiatul şi nici măcar stagiatura. Aveam să termin facultatea de medicină şi să dau lovitura în domeniul afacerilor imobiliare şi să părăsesc locul ăla fără să mai arunc nici măcar o privire în urmă.

Numai că lucrurile nu s-au întâmplat aşa. Am încercat şi am dat greş şi iarăşi am încercat şi am dat greş. Clădirile rămâneau pe piaţă cu anii şi se vindeau apoi la un preţ de nimic. Am văzut imobile în executare care s-au vândut doar cu 1.200 de dolari şi, chiar dacă nu erau decât nişte simple carcase distruse de incendiu şi acoperite de graffiti, chiar dacă niciun geam nu scăpase neochit de o cărămidă, credeam că eu sunt cel în stare să le salveze. Pe ele, reţineţi, nu pe oameni, pe aceia care poate că locuiau în acele case. Nu îmi făceam iluzii că aş fi eu cel chemat să salveze viaţa bărbaţilor şi femeilor care umpleau culoarele secţiilor de primiri urgenţe, aşteptând să le acord un minut din timpul meu. Eu voiam să salvez imobile. Dar apoi trebuia să plătesc impozitele restante, să cumpăr uşi, să repar ferestrele, să plătesc asigurarea. Trebuia să scap de

şobolani şi de oamenii străzii care îşi găsiseră adăpost în ele. Şi nu mă pricepeam la niciuna din treburile astea.

Cu toate promisiunile pe care mi le făcusem mie însumi, am început programul de stagiatură la Albert Einstein, în Bronx. Nu numai că nu se percepea nicio taxă („OK”, a zis Maeve, „nu ştiam”), dar m-au plătit ei pe mine. În acest moment, din fondul de studii trebuia să mi se achite doar chiria şi să mi se asigure o sumă modică pentru cheltuielile curente, pe care am depus-o la bancă. Nu o mai trăgeam pe sfoară pe Andrea în niciun fel – nu că aş fi făcut asta vreodată. Nu o mai răzbunam pe soră-mea. Îmi încheiam, de fapt, pregătirea în domeniul medicinii. M-am înţeles bine cu oamenii cu care am lucrat, am făcut o impresie bună profesorilor, mi-am ajutat pacienţii şi zi de zi mi s-a confirmat lecţia pe care o învăţasem studiind chimia: ca să ai rezultate bune, nu e nevoie să îţi placă munca pe care o faci. Am rămas la Albert Einstein să îmi fac rezidenţiatul şi în acelaşi timp mai mergeam uneori şi la facultatea de drept de la Columbia să audiez, din fundul sălii, câte un curs de drept imobiliar, dar acele drumuri au fost puţine şi la intervale mari unul de altul. Urmăream piaţa imobiliară aşa cum alţii urmăreau meciurile de baseball: memoram date statistice, dar nu jucam niciodată.

Dr. Able încă mă mai ţinea sub observaţie sau poate, cum ar fi spus el, deveniserăm prieteni. Mă invita la cafea la fiecare trei-patru luni şi se ţinea de capul meu până stabileam data întâlnirii. Îmi vorbea despre studenţii lui, iar eu mă plângeam de cât de mult am de lucru. Discutam despre mica bârfă şi jocurile de culise din mediul academic sau, atunci când fiecare îşi arăta partea mai luminoasă a personalităţii lui, discutam despre ştiinţă. Nu i-am vorbit despre afacerile imobiliare, nici nu l-am întrebat dacă şi-a dorit dintotdeauna să îşi dedice viaţa chimiei. Nu mi-ar fi trecut prin minte aşa ceva.

Chelneriţa ne-a adus cafeaua.

— Vara asta mergem la Londra, a spus el. Am închiriat un apartament în Knightsbridge. Pentru două săptămâni. Fiica noastră, Nell, lucrează acolo. O ştii pe Nell.

— Da.

Dr. Able vorbea rar despre familia lui, fie din delicateţe, ţinând cont de situaţia mea, fie pentru că nu eram într-o relaţie aşa de apropiată, dar în acea zi de primăvară era prea fericit ca să păstreze pentru sine aceste detalii despre viaţa lui privată.

— Se ocupă de restaurarea operelor de artă. A plecat acolo acum trei ani la un program de studii post-doctorale care s-a transformat într-o slujbă cu normă întreagă. Nu cred că se mai întoarce.

Nu era cazul să-i spun că la un revelion petrecut în apartamentul lui cu ani în urmă, Nell Able şi cu mine, într-o stare de euforie datorată şampaniei, ne-am sărutat. Intrase în dormitorul părinţilor în timp ce eu scotoceam prin maldărul de haine negre de pe pat după paltonul negru al lui Celeste. Camera, cufundată în întuneric, era la capătul culoarului, la un milion de kilometri distanţă de muzică şi de râsetele zgomotoase ale petrecăreţilor. Nell Able. Preţ de câteva minute ne-am rezemat de grămada de haine înainte să ne îndreptăm ţinuta.

— De când a plecat, n-am fost nici măcar o dată în vizită la ea, a continuat taică-său. Mereu o rugăm să vină ea la noi. Dar Alice a făcut rost, în sfârşit, de o donaţie substanţială în campania de strângere de fonduri pentru clădirea departamentului de Ştiinţele Sănătăţii[47]. Cinci ani s-a tot zbătut să obţină banii ăia. Le-a spus că-şi dă demisia dacă n-o lasă să plece în concediu.

---

[47] ***Health Sciences*** **se referă la studii interdisciplinare (cunoştinţe medicale generale, cunoştinţe privind îngrijirea sănătăţii, sistemele de sănătate ş.a.).**

Alice Able, care avusese generozitatea să îmi rezerve un loc la masa lor în toţi aceşti ani, lucra la Biroul de dezvoltare al Facultăţii de Medicină de la Columbia. Nu eram sigur că am ştiut vreodată mai mult de atât despre ocupaţia ei. Mă întrebam dacă dr. Able mi-o fi vorbit de-a lungul anilor despre acest lucru: de faptul că soţia lui se ocupă cu strângerea fondurilor pentru construirea unei noi clădiri a Departamentului de ştiinţele sănătăţii. Nu eram sigur dacă nu cumva mi-a spus chiar Alice şi pur şi simplu nu am reţinut eu. Uneori mă mai întâlneam cu ea prin campus. Mă întreba de fiecare dată despre cursurile la care merg. Oare îi mai puneam şi eu, la rândul meu, câte o întrebare, aşa cum cer regulile unei conversaţii politicoase, sau doar îi răspundeam şi aşteptam să mă mai întrebe ceva?

— Acum se face un fel de radiografie a tablourilor, spunea dr. Able, ca să se afle dacă nu există vreo altă pictură dedesubt. Un *pentimento*[48] în loc de simple presupuneri.

— Unde? l-am întrebat eu.

Intuiam ce o să urmeze, chiar înainte să înţeleg pe deplin – viitorul meu, decis în momentul acesta.

— La Tate[49], a spus dr. Able. Nell e la Tate.

Am luat o gură de cafea şi am numărat până la zece.

— Unde se va construi noua clădire a Departamentului

---

[48] ***Pentimento*** **(it.), „căinţă“, „regret“, „părere de rău“; „corecturi“ (făcute de pictor/ scriitor în opera sa) – reapariţia unei picturi (care a rămas un timp acoperită de modificările ulterioare făcute de pictor) prin decolorarea pigmentului sub acţiunea luminii. Aici, scoaterea la lumină a picturii originale.**

[49] **The Tate Gallery, muzeu de artă din centrul Londrei, fondat în 1897, cunoscut până în 1932 sub denumirea The Naţional Gallery of British Art (Galeria Naţională de Artă a Marii Britanii).**

de ştiinţele sănătăţii?

A fluturat mâna ca să arate că undeva acolo, spre nord.

— N-am idee. Ai fi înclinat să crezi că alegerea locului e prioritatea lor numărul unu, dar până nu intră în posesia acelei donaţii mari, nu stabilesc nimic ferm. Bănuiesc că locul trebuie să fie pe undeva pe lângă Arsenal. Ştii unde e Arsenalul? O să fie un adevărat dezastru.

Am dat din cap că da, iar când a venit chelneriţa cu nota de plată, m-am repezit s-o iau. Dr. Able a insistat să plătească el, dar pentru prima oară de când îl cunoşteam, am învins eu.

Înainte să mă întorc înapoi în Bronx, m-am abătut pe la librăria de la Columbia să cumpăr harta campusului Centrului Medical şi a zonei Washington Heights. Studenţii de colegiu pe lângă care treceam ar fi putut fi luaţi drept nişte puşti de paisprezece ani, lăţoşi şi desculţi, care merg la plajă. M-am aşezat pe treptele Bibliotecii Butler din faţa peluzei South Field şi mi-am despachetat cumpărăturile. La fel ca domnului profesor Able, şi mie mi se părea că zona din apropiere de Track and Field Armory e singurul loc potrivit, chiar dacă mai dura până ca Facultatea de Medicină să ajungă la această concluzie. În scurt timp, Arsenalul urma să fie transformat într-un adăpost cu 1.800 de paturi pentru oamenii străzii, ceea ce, fără îndoială, avea să coboare preţul spaţiilor de parcare din jur. Nu au fost greu de găsit. Până la sfârşitul săptămânii am încheiat contract pentru două, cu o perioadă de garanţie contra viciilor ascunse de şase luni. După toţi anii aceia în care bătusem pe la toate uşile fără niciun rezultat, am găsit uşa larg deschisă. Vânzătorul era un tip care de mult nutrea convingerea că nu are alte opţiuni. Îl concediase pe agentul lui de vânzări şi a venit să discute cu mine îmbrăcat cu cămaşă şi cravată, sperând să se descurce singur. Era suficient de obosit şi de sastisit ca să accepte

preţul oferit de mine. I-am zis că sunt doctor şi că doctorii nu au un loc sigur de parcare. L-am făcut să râdă când i-am spus că de-aia nu avem maşină niciunul dintre noi. I-a plăcut de mine destul de mult încât să-i pară rău că îmi bagă pe gât două terenuri de parcare scoase la vânzare de trei ani. A crezut că îmi dau foc la valiză când i- am cerut să adauge în contract o anume clauză: el renunţă la dreptul de a se răzgândi şi eu renunţ la dreptul de a mă răzgândi. Eram amândoi obligaţi să respectăm această condiţie. Vânzătorul primea asigurarea că va ieşi din această relaţie contractuală după şase luni, cu banii încasaţi. Cumpărătorul promitea că va face rost de bani şi îşi va lua în primire terenurile de parcare. Privind în urmă, totul era limpede, dar în momentul acela aveam senzaţia că stau cu spatele la masa de barbut şi arunc zarurile peste umăr. Cumpăram două spaţii de parcare de lângă ditamai adăpostul pentru oamenii străzii. Mizam pe bani pe care nu îi aveam, mergând pe ipoteza că voi deveni proprietarul terenului de sub o clădire care urmează să fie construită. Contam pe faptul că decizia privind amplasamentul clădirii va fi luată înainte să fiu eu nevoit să iau un credit pentru care nu aş fi îndeplinit condiţiile.

După cinci luni am bătut palma cu College of Physicians and

Surgeons pentru spaţiile de parcare şi cu suma frumuşică obţinută am plătit banii pe care îi datoram vânzătorului, am luat un credit de la Fondul pentru Construcţia de Locuinţe şi am depus avansul pentru primul meu imobil de pe West 116th. Cele mai multe din cele optsprezece apartamente erau ocupate, spaţiul comercial de la parter era împărţit între o spălătorie şi un magazin alimentar cu preparate chinezeşti – două afaceri solide. Potrivit analizelor comparative de piaţă, imobilul a fost subevaluat cu doisprezece la sută. Eram, în sfârşit, în

căutare de oportunităţi de profit peste posibilităţile mele financiare de atunci. Nu eram doctor. Eram, în sfârşit, eu însumi. Aş fi renunţat la programul de rezidenţiat chiar în ziua în care am semnat actele de depozit *escro*w[50], dar nu a fost de acord Maeve.

— Ai mai putea să faci şi un doctorat în chimie, mi-a spus ea la telefon. Că doar îţi plăcea chimia.

Nu mi-a plăcut niciodată chimia, numai că până la urmă am ajuns să fiu bun la chimie. Mai discutaserăm subiectul ăsta şi înainte.

— Atunci gândeşte-te la nişte studii în domeniul afacerilor. Ţi-ar prinde bine acum – sau facultatea de drept. Cu o licenţă în drept, ai fi o forţă de neoprit.

Răspunsul meu a fost nu. Aveam cariera mea, sau măcar un început de carieră. Mai ferm de atât nu mi-am exprimat niciodată revolta.

— Păi n-are niciun rost să renunţi acum, a spus ea. Termină ce-ai început.

Maeve a fost de acord să se ocupe de evidenţele contabile ale afacerii mele şi de problemele fiscale, în timp ce eu m-am întors la Albert Einstein pentru o perioadă de mai puţin de şase luni. Nu am regretat. Acele ultime luni au fost singurele din întreaga mea perioadă de pregătire de specialitate în care am lucrat cu plăcere, ştiind că nu mai e mult şi o să termin cu şcoala. Am cumpărat două imobile aflate în executare silită, care aveau faţada acoperită cu gresie roşiatică, una la preţul de 1.900 de dolari şi cealaltă la 2.300. Erau într-o stare jalnică. Erau ale mele.

---

[50] **Depozitul bancar *escrow* este un mijloc prin care se garantează că suma destinată plăţii unui imobil poate fi încasată de vânzător doar în momentul în care toate condiţiile contractuale au fost îndeplinite. Termenul din engleză a fost preluat în limbajul bancar din România.**

La trei săptămâni după aceea m-am dus la Biserica Imaculata Concepţie din Jenkintown, la slujba de înmormântare a domnului Martin, antrenorul meu de baschet din liceu. Cancer pulmonar fără celule mici la vârsta de cincizeci de ani, fără să fi fumat în viaţa lui nici măcar o zi. Domnul Martin se purtase frumos cu mine în acele zile zbuciumate de după moartea tatei şi mi-o aminteam pe soţia lui, care la toate meciurile era în tribună şi ne încuraja echipa ca o mamă. După aceea a urmat o masă de pomenire la subsolul bisericii şi, când am văzut o fată îmbrăcată într-o rochie neagră, cu părul blond strâns, îngrijit, m-am dus la ea şi am atins-o pe umăr. În clipa când s-a întors Celeste spre mine, mi-am amintit de fiecare lucru care mi-a plăcut la ea. Niciun reproş, nicio rezervă din partea ei. M-am aplecat să o sărut pe obraz şi ea mi-a strâns mâna cu naturaleţe, de parcă ne-am fi pus în gând să ne întâlnim acolo, la subsol, după slujbă. Celeste fusese prietenă cu fiicele familiei Martin, amănunt pe care fie îl uitasem, fie nu îl ştiusem niciodată.

Aflasem o mulţime de lucruri despre Celeste în anii aceia când dispăruse din viaţa mea: am ajuns să privesc dorinţa ei de a nu-mi distrage atenţia de la învăţătură ca pe ceva care necesita mult efort. Nici măcar nu am ştiut că trebuie să-i fiu recunoscător pentru asta până nu am avut de-a face cu alte femei care doreau să îmi citească articole din ziar dimineaţa, în timp ce învăţam, sau să îmi citească horoscopul, al lor sau al meu, sau să îmi descrie ce simt pentru mine şi să se plângă că eu nu le-am mărturisit niciodată ce sentimente am faţă de ele. Celeste, în schimb, se cufunda în lectura romanului ei englezesc de sute de pagini, şi acolo rămânea. Nu trântea farfuriile ca să-mi îndrept atenţia asupra ei, nici nu călca pe vârfuri ca să-mi arate cât e ea de grijulie să nu facă zgomot. Curăţa o piersică şi o tăia felii pe o farfurioară sau îmi făcea un

sandvici şi îl lăsa pe masă, dar fără să facă comentarii cum aveau obiceiul Sandy şi Jocelyn. Celeste se pricepuse atât de bine să facă din mine principala ei ocupaţie, încât eu nici nu observasem. Abia după ce a plecat am înţeles că rămânea la mine duminica peste noapte pentru că atunci spăla cearşafurile şi restul rufelor, făcea patul şi se culca înapoi în el.

Am reluat relaţia din punctul în care o întrerupseserăm, sau mai curând am continuat-o din punctul unde ne aflaserăm cu câteva luni înainte de a ne despărţi, când lucrurile mergeau mai bine. Locuia în casa părinţilor ei din Rydal. Preda citirea la şcoala primară. Spunea că îi e dor de oraş. În scurt timp şi-a făcut obiceiul să ia trenul vineri seara şi să plece acasă duminica, aşa cum dorisem eu de la bun început. Îşi pregătea planurile de lecţie în vreme ce eu făceam gărzi la spital. Părinţii ei or fi avut rezerve privind moralitatea acestei relaţii, dar nu au spus nimic. Era treaba lui Celeste şi au lăsat-o să facă cum vrea.

În toţi anii de când o cunoşteam, începând cu acea primă călătorie cu trenul şi povestea cu cartea de chimie, nu îi spusesem nimic lui Celeste despre planurile mele. Ştia că nu am părinţi, dar nu îi dădusem detalii. Nu ştia nimic despre Andrea şi despre fondul de studii, nici că am locuit cândva în Casa Olandeză. Nu ştia că am cumpărat două terenuri de parcare şi le-am vândut ca să achiziţionez o clădire, nici că nu voi practica medicina. Nici măcar nu fusese o decizie conştientă din partea mea să îi ascund aceste informaţii, doar că nu obişnuiam să vorbesc despre viaţa mea. Rezidenţiatul era pe sfârşite şi ceilalţi colegi ai mei îşi terminaseră interviurile de angajare, acceptaseră ofertele şi îşi închiriau furgonete cu care să-şi transporte lucrurile. Lui Celeste, care se mândrea cu faptul că nu avea obiceiul să mă descoasă, nu îi rămânea decât să se întrebe încotro o să plec şi dacă o să vină şi ea cu

mine. Vedeam că încearcă să se abţină, amintindu-şi de cele întâmplate ultima oară când mi-a dat un ultimatum. Ştiam că îi e groază de incertitudine şi cu toate acestea făceam dragoste cu ea şi mâneam cina pregătită de ea, dar amânam discuţia cât puteam, pentru că era mai simplu aşa.

În final, sigur că i-am mărturisit totul. Odată ce sari în lac, nu te mai poţi opri. După o explicaţie a urmat alta şi astfel ne întorceam înapoi în timp: mama, tata, soră-mea, casa, şi Andrea, şi fetele, şi fondul de studii. A ascultat cu atenţie şi a înţeles totul şi în vreme ce îi povesteam despre trecut era toată numai compasiune. Nu se întreba de ce m-am hotărât atât de târziu să îi vorbesc despre viaţa mea, în schimb privea ca pe o dovadă de iubire faptul că îi povestesc acum. I- am pus mâna pe coapsă şi ea mi-a acoperit-o punând picior peste picior, ţinându-mă astfel captiv. Singurul lucru care i se părea de neînţeles era detaliul cel mai puţin interesant din toată povestea: nu aveam de gând să profesez ca doctor.

— Dar de ce te-ai mai omorât atâta cu învăţătura dacă n-ai de gând s-o foloseşti la nimic?

Şedeam pe o bancă şi priveam spre malul celălalt al Râului Hudson. Purtam amândoi tricouri în acel sfârşit de aprilie.

— Atâta învăţătură. Atâţia bani irosiţi.

— Asta a fost şi ideea, am spus eu.

— N-ai vrut să urmezi facultatea de medicină. Bun. Cum-necum, tot acolo ai ajuns. Dar acum eşti doctor. Trebuie să încerci măcar.

Am cătinat din cap. Nu departe de noi era un remorcher care împingea un şlep enorm şi mi-am luat un răgaz să mă delectez cu gândul la aspectele fizice ale problemei.

— N-am de gând să lucrez ca doctor.

— Nici măcar nu te-ai apucat. Nu poţi să renunţi la o

treabă pe care nici n-ai început-o!

Urmăream în continuare ce se întâmplă pe râu.

— Rezidenţiatul tocmai asta e. Practici medicina.

— Atunci ce-ai de gând să faci cu viaţa ta?

Voiam cu toată fiinţa mea să-i întorc întrebarea, dar n-am făcut-o.

— Afaceri imobiliare şi activităţi de dezvoltator. Sunt proprietarul a trei clădiri.

— Eşti medic şi vrei să vinzi case?

Nu era cazul să îşi dea Celeste votul în privinţa viitorului meu.

— E ceva mai mult de-atât.

Auzeam tonul paşnic-condescendent al vocii mele. Refuza să priceapă partea cea mai uşor de înţeles din tot ce-i spuneam eu.

— Câtă risipă, a spus ea cu ochii scăpărând scântei. Zău, nu ştiu cum oi putea să te împaci cu ideea asta. Ai ocupat locul altcuiva la facultate, la asta nu te gândeşti? Locul unuia care voia să fie doctor.

— Oricine o fi fost ăla, te asigur că nici el nu voia să se facă doctor. I-am făcut tipului un bine.

Problema nu era a mea, la urma urmei, ci a ei. Celeste îşi dorea din toată inima să se mărite cu un doctor.

*

Jucam tenis cu Maeve pe terenul liceului când a trăsnit o dată şi ea s-a oprit. Cum eu aveam o rachetă de aluminiu, mi-a spus că nu vrea să mă vadă electrocutându-mă în timp ce servesc, aşa că ne-am urcat în maşină şi ne-am dus la Casa Olandeză doar cât să ne aruncăm un ochi înainte să se lase întunericul. Vara se cam terminase şi în curând venea timpul să mă întorc la Choate ca elev în anul doi. Din cauza asta eram amândoi trişti, fiecare în felul său.

— Mi-aduc aminte când am văzut prima oară casa asta,

a spus

Maeve ca din senin.

Deasupra noastră, cerul încărcat de nori groşi era gata-gata să se rupă în două.

— Nu se poate. Pe vremea aia erai copil mic.

A coborât geamul Volkswagenului.

— Aveam aproape şase ani. Poţi să-ţi aminteşti unele lucruri de pe vremea când aveai şase ani. Să ştii că, dacă ai fi fost în locul meu, şi tu ţi-ai fi amintit de ziua când ai venit aici.

Avea dreptate, firește. Îmi aminteam limpede ce mi s-a întâmplat încă de pe când m-a pocnit Fluffy cu linguroiul.

— Aşa, şi ce s-a-ntâmplat?

— Tata a împrumutat o maşină de la un tip şi ne-a adus de la Philadelphia până aici. Trebuie să fi fost într-o sâmbătă, ori s-o fi învoit de la serviciu.

Maeve s-a oprit şi a căutat cu privirea printre tei, încercând să se întoarcă în timp în locul acela. Vara chiar nu se vedea nimic, atât de des era frunzişul.

— Când ne-am apropiat pe aleea de acces şi am văzut casa, am avut un şoc. Ăsta-i exact cuvântul potrivit. Ştiu, pentru tine e ca o a doua natură fiindcă te-ai născut aici. Când erai mic, îţi închipuiai, probabil, că toată lumea locuieşte într-o casă ca asta.

Am clătinat din cap.

— Credeam că toţi băieţii de la Choate locuiesc într-o asemenea casă.

Maeve a râs. Chiar dacă mă trimisese cu de-a sila la internat, se amuza ori de câte ori aruncam câte o săgeată în direcţia aia.

— Tata cumpărase deja casa, dar mami habar n-avea.

— *Cum adică?*

— Vorbesc serios. I-a cumpărat-o ca să-i facă o surpriză.

— Da’ de unde-a făcut rost de bani?

Chiar şi pe vremea când eram elev de liceu, asta era prima întrebare pe care mi-o puneam.

Maeve a clătinat din cap.

— Tot ce ştiu e că locuiam în baza militară şi tata ne-a spus că o să mergem la plimbare cu maşina prietenului lui. Pune ceva la pachet pentru prânz! Toată lumea în maşină! Chiar şi atâta lucru era o nebunie curată. Că doar nu mai luaserăm niciodată o maşină cu împrumut.

Familia se compunea din ei trei. Eu nu apărusem în peisaj.

Maeve îşi ţinea braţul bronzat întins pe spătarul scaunului meu, sus, în dreptul capului. Îmi găsise de lucru pe perioada verii la Otterson’s, adică trebuia să număr pungile de plastic pline cu porumb şi să le pun în cutii, pe care să le sigilez cu scotch. În weekenduri jucam împreună tenis la liceu. Ţineam în maşină rachetele şi o cutie de mingi şi uneori venea pe la ora prânzului să mă ia să facem un meci. Taman în toiul zilei de lucru, şi nimeni nu ne zicea nimic, de parcă eram stăpâni acolo.

— Tot drumul, tata a fost vesel nevoie mare. Tot oprea maşina pe marginea drumului să-mi arate ba vitele, ba oile. L-am întrebat unde dorm toate animalele alea noaptea şi mi-a răspuns că de cealaltă parte a dealului sunt grajduri, ditamai grajdurile, unde fiecare văcuţă îşi are cămăruţa ei, locşorul ei. Mami s-a uitat la el şi s-au pornit pe râs amândoi. Tot ce simţeam atunci era bucurie şi voie bună.

M-am gândit la toţi kilometrii aceia fără număr pe care îi străbătusem cu tata de-a lungul anilor. Nu era el genul de om care să oprească maşina ca să admire vitele.

— Greu de imaginat.

— Cum îţi spuneam, asta s-a-ntâmplat demult.

— Bun, şi aţi ajuns aici.

A dat din cap, în timp ce scotocea prin geantă.

— Tata a oprit chiar în faţa casei şi am coborât tustrei din maşină şi am rămas ţintuiţi locului, cu gurile căscate. Mama l-a întrebat dacă acolo e un muzeu, şi el a clătinat din cap, apoi l-a întrebat dacă e cumva o bibliotecă, la care eu am spus: „E o casă”.

— Tot aşa arăta şi atunci?

— Aproape. Curtea era în paragină. Mi-amintesc că iarba era înaltă. Tata a întrebat-o pe mami ce părere are despre casă şi ea i-a răspuns: „E ceva deosebit, n-am ce zice”. La care el, cu zâmbetul acela larg, s-a uitat drept în ochii ei şi i-a zis: „E a *ta.* Ţie ţi-am cumpărat-o”.

— Pe bune?

În maşină era aer închis şi zăpuşeală. Chiar şi cu geamurile deschise, ni se lipeau picioarele de scaune.

— Nici. Cea. Mai. Vagă. Idee.

Asta ce mai era? Un gest romantic? Eram doar un adolescent şi ideea că cineva i-ar face soţiei o surpriză cumpărându-i o casă somptuoasă îmi suna a iubire înflăcărată, aşa cum îmi închipuiam eu că trebuie să fie, numai că o cunoşteam pe soră-mea şi ştiam că nu îmi spune o poveste de dragoste.

— Aşa, şi?

Maeve şi-a aprins ţigara cu un chibrit. Bricheta din Volkswagen nu mergea niciodată.

— Ea tot n-a priceput, dar, la urma urmei, cum era să priceapă? Războiul tocmai se sfârşise, noi locuiam în incinta bazei navale, într-o chichineaţă de casă cu două camere. Era ca şi cum ar fi dus-o la Taj Mahal şi i-ar fi spus: uite, o să locuim aici doar noi trei. Chiar dacă îţi spune cineva una ca asta uitându-se drept în ochii tăi, tot n-ai cum să- nţelegi.

— Aţi intrat înăuntru?

— Sigur că da. El avea cheile în buzunar. Era *proprietarul* casei. A luat-o de mână şi am urcat cu toţii

scările de la intrare. Dacă stai să te gândeşti, *ăsta* e, de fapt, antreul casei – şi a întins braţele cuprinzând cu palmele deschise peisajul – strada, copacii, aleea care duce spre casă. Toate acestea ţin lumea la distanţă. Dar apoi ajungi în dreptul casei şi faţada e toată numai sticlă, aşa că îţi apare totul expus în faţa ochilor. Nu numai că nu văzuserăm în viaţa noastră aşa o casă, dar nu mai văzuserăm niciodată genul de lucruri care îşi au locul potrivit într-o asemenea casă. Săraca mami.

Maeve a clătinat din cap la gândul acesta.

— Era îngrozită, de parcă el era gata să-i dea brânci într-o încăpere plină de tigri. Îi spunea întruna: „Cyril, asta e casa cuiva. N-avem voie să intrăm”.

Aşa s-a întâmplat cu familia Conroy: o generaţie a fost împinsă să intre, iar următoarea a fost îmbrâncită să iasă.

— Da’ tu ce-ai zis?

S-a gândit puţin.

— Eu eram copil, aşa că eram fascinată. Îmi părea rău de mami, fiindcă se vedea clar că e încremenită de frică, dar în acelaşi timp înţelegeam că e casa noastră şi că o să locuim în ea. Copiii de cinci ani nu ştiu ce-s alea proprietăţi imobiliare, pentru ei totul e ca-n basme, iar în basme dai mereu peste câte un castel. Dacă vrei să ştii adevărul, mi-era milă de tata. Nimic din ce încerca el să facă nu-i reuşea. Poate că îmi părea chiar mai rău de el decât de ea.

Şi-a umplut plămânii cu fum pal, cenuşiu, apoi l-a suflat înspre cerul pal, cenuşiu.

— Cu asta cred că te-am şocat. Îţi mai aduci aminte ce căldură înăbuşitoare era după-amiaza în holul de la intrare, chiar şi atunci când nu era arşiţă afară?

— Sigur.

— Aşa era şi atunci. Am început să facem câţiva paşi prin casă, fără să ne aventurăm prea prea mult la început, pentru că mami nu voia să se îndepărteze de uşă. Îmi

amintesc că vaporul bunicului stătea înţepenit pe valuri pentru că nu mai întorsese nimeni ceasornicul. Îmi amintesc de pardoseala de marmură şi de candelabru. Tata încerca să facă pe ghidul: „Ia uită-te la oglinda asta! Ia uite ce mai scară!” Ca şi când nu vedea şi singură scara. Cumpărase cea mai frumoasă casă din Pennsylvania şi nevastă-sa se uita la el de parcă ar fi împuşcat-o. Până la urmă, am trecut prin toate camerele. Poţi să-ţi închipui aşa ceva? Mama îl tot întreba: „Cine sunt oamenii ăştia? De ce-au lăsat totul şi au plecat?” Am pornit pe holul din spate cu toate păsărelele alea de porţelan, fiecare aşezată pe raftul ei. O, Doamne, ce mult îmi plăceau păsărelele alea! îmi venea să vâr una în buzunar. După spusele tatei, casa fusese construită de soţii Vanhoebeek pe la începutul anilor ’20 şi toţi membrii familiei erau morţi. Am intrat în salon şi iată-i acolo, în tablouri uriaşe, pe cei doi Vanhoebeeki ţintuindu-ne cu privirea ca pe nişte tâlhari.

— „Toţi sunt morţi”, am zis eu, imaginându-mi vorbele tatei, „şi am cumpărat casa de la bancă şi toate lucrurile lor sunt acum ale noastre”.

Or mai fi fost toate lucrurile acolo, la locul lor? Oare mai atârnau încă hainele în dulapuri? Nici nu o cunoşteam bine pe mama, dar o compătimeam când priveam lucrurile din această perspectivă.

— A durat ceva până a urcat tata scările. Am trecut în revistă toate dormitoarele. Toate erau la locul lor: paturile, şi pernele, şi prosoapele din băi. Mi-aduc aminte că pe măsuţa de toaletă din dormitorul cel mare era o perie de argint cu fire de păr în ea. Când am ajuns în camera mea, tata mi-a spus: „Maeve, mă gândeam că poate ţi-ar plăcea aici”. Cărui copil nu i-ar fi plăcut camera aia? Mai ţii minte seara în care le-am arătat-o Normei şi lui Bright?

— Da, cum să nu?

— Ei bine, află că aşa s-a întâmplat şi cu mine. M-am

dus glonţ la băncuţa de sub fereastră şi tata a tras draperiile peste mine. Shangri- la[51]. Mi-am ieşit din minţi de atâta fericire, şi apoi mami şi-a pierdut şi ea capul pentru că încă mai credea că toată nebunia asta o să se termine odată şi o să fiu dezamăgită că nu am şi eu o cameră de prinţesă. Mi-a spus: „Maeve, ieşi de-acolo. Nu-i băncuţa ta”. Dar era a mea. Ştiam eu că-i a mea.

— Ştiai tu la vârsta aia?

Eu nu fusesem niciodată în stare să înţeleg ce mi s-a dat, ce e al meu. Am înţeles doar ce am pierdut.

Mi-a răspuns cu un zâmbet obosit şi m-a mângâiat pe cap. Aveam părul tuns scurt, ras la ceafă. Asta era regula la Choate, chiar şi pe la mijlocul anilor şaizeci.

— Pricepeam eu câte ceva, dar, sinceră să fiu, nu, n-am înţeles pe de-a-ntregul până când Norma şi Bright nu mi-au reînviat, în felul lor, copilăria. Cred că de-aia mi s-a făcut milă de ele, pentru că, într-un fel, îmi era milă de mine însămi.

— Ţi-ai şi găsit seara potrivită pentru aşa ceva. Eu unul îmi plângeam mie însumi de milă.

Maeve a trecut cu vederea cuvintele mele. De data asta, ca niciodată, o interesa povestea ei, nu a mea.

— După eşecul din dormitor, am urcat la etajul doi. Tata voia să ne arate totul. Ştia că urmează partea mai grea a turului casei, dar nu se putea abţine. Etajul doi l-a dat gata. Pe vremea aia purta la genunchi o orteză care nu i se potrivea perfect şi trebuia să urce scările fără să îndoaie piciorul. Scările erau un chin pentru el. Putea să urce un etaj, dar nu două. A cumpărat casa fără să fi urcat

---

[51] **Shangri-la, tărâm ideal imaginat de scriitorul englez James Hilton (1900-1954) în romanul *Lost Horizon (Orizont pierdut*, 1933) după modelul regatului mitic tibetan Shambala. Cuvântul este folosit azi cu sensul fie de paradis terestru, fie de refugiu idilic.**

vreodată la etajul doi, iar când, în cele din urmă, a ajuns acolo, sus, a constatat că o parte din tavanul sălii de bal s-a surpat. Cu podeaua înţesată de bucăţi mari de tencuială spartă, camera arăta de parcă ar fi fost detonată o bombă acolo. Ratonii îşi croiseră drum în casă rozând zidurile şi erau plini de purici. Sfâşiaseră salteaua din dormitorul cel mic ca să-şi facă cuib, sfâşiaseră pernele şi cuvertura şi peste tot erau numai fulgi şi puf. Te mai trăsnea şi duhoarea aia amestecată de sălbăticiune, de excremente de sălbăticiune şi de hoit de sălbăticiune.

S-a strâmbat amintindu-şi de toate acestea.

— Dacă tot se aştepta să ne facem o primă impresie bună despre casă, nu ar fi trebuit să ne ducă la etajul doi.

Mă aflam încă într-un moment al vieţii în care casa era eroina fiecărei poveşti, era iubita noastră ţară pierdută. Era acolo un gard viu de cimişir, bine îngrijit, care fusese strunit să crească pe verticală şi pe deasupra cutiei poştale, şi îmi venea să cobor din maşină şi să trec strada să îl ating aşa cum făceam de fiecare dată când mă trimitea Sandy să aduc corespondenţa, de parcă aş fi locuit tot acolo.

— Te rog, spune-mi că aţi plecat acasă după aia.

— Nu, drăguţă, ăsta a fost doar începutul.

S-a întors cu spatele la casă, aşa că acum mă privea frontal. Purta tricoul pe care i-l adusesem de la Choate şi un şort vechi, şi şi-a aşezat bine pe scaun picioarele lungi, bronzate, ca să-şi facă loc.

— Pe tata îl durea piciorul de nu mai putea, dar a ieşit din casă şi s- a dus la maşină şi a adus pachetul cu mâncarea de prânz, apoi a luat farfurii din bucătărie şi a umplut paharele cu apă de la robinet şi ne-a întins masa în sufragerie, în timp ce mami şedea într-unul din fotoliile alea franţuzeşti groaznice din vestibul şi tremura ca o frunză. A pus sandviciurile în farfurii şi ne-a chemat la

masă. În sufragerie! Vreau să spun, dacă măcar s-a fi uitat la ea să vadă ce se întâmplă, ne-ar fi lăsat să mâncăm în bucătărie sau în maşină sau altundeva, fără tavan colorat în albastru şi auriu deasupra capului. Sufrageria a fost greu de suportat chiar şi în vremurile cele mai bune. El a condus-o la masă de parcă era oarbă. Ea tot lua sandviciul în mână şi îl punea la loc, în farfurie, în timp ce tata ciripea vesel ca un cintezoi despre suprafaţa proprietăţii, când a fost construită casa şi cum a făcut familia Vanhoebeek bani din afaceri cu ţigări în timpul războiului.

A tras un ultim fum şi şi-a stins ţigara în scrumiera maşinii.

— Mulţumirile noastre, domnule şi doamnă Vanhoebeek.

S-a auzit un tunet şi dintr-odată s-a pornit ploaia, un potop de picături enorme care au spălat ca un val parbrizul. Niciunul dintre noi nu s-a mişcat să închidă geamul.

— Da’ n-aţi dormit în noaptea aia acolo.

Am rostit cuvintele astea ca şi când ştiam sigur, pentru că nu suportam gândul că nu ar fi fost aşa.

A clătinat din cap. Ploaia răpăia atât de tare pe capotă, că a trebuit să ridice un pic tonul. Ni se îmbibau spinările de apă.

— Nu. Tata ne-a dus puţin afară să ne arate împrejurimile, dar terenul din jurul casei arăta mizerabil. Piscina era năpădită de frunze uscate. Chiar şi aşa, îmi venea să îmi scot pantofii şi şosetele şi să îmi bag picioarele în apă, dar nu m-a lăsat mami. Credeam că mă ţine de mână fiindcă îi e frică să nu fug, dar, de fapt, mă ţinea aproape de ea pentru că, vezi tu, avea nevoie să se ţină de ceva. Apoi tata a bătut din palme şi ne-a spus că ar cam trebui să plecăm acasă. Împrumutase maşina pentru o zi de la un funcţionar de bancă şi trebuia s-o ducă înapoi. Poţi să-ţi închipui aşa ceva? Vasăzică cumpără o casă ca

asta, dar nu are maşină? Ne-am întors înăuntru şi el a luat sandviciurile şi le-a împachetat şi le-a pus la loc în pungă. Adevărul e că niciunul dintre noi nu mâncase nimic, aşa că era normal să luăm sandviciurile şi să le ducem acasă pentru cină. Doar nu era să arunce bunătate de sandviciuri! Mami a dat să strângă farfuriile, dar tata, de asta îmi amintesc cel mai bine, i-a atins încheietura mâinii şi i-a spus: „Lasă- le. O să le strângă fata”.

— Nu se poate!

— Şi mami l-a întrebat: „Care fată?” Adică, pe lângă toate astea, mai avea acum şi o roabă.

— Fluffy.

— Hotărât lucru, a zis Maeve, tata a fost un bărbat care nu şi-a cunoscut bine propria soţie.

Capitolul 11

Lui Sandy i-a revenit sarcina de a mă suna ca să îmi spună că Maeve e internată în spital.

— Îşi făcuse planuri să se interneze şi să iasă din spital fără să ştii tu, dar asta-i o prostie. Mi-au spus că s-ar putea să fie nevoie să o ţină acolo două nopţi.

Pe când o întrebam pe Sandy ce s-a întâmplat, auzeam cum vorbeşte doctorul din mine, cu calmul acela studiat, menit să liniştească toate temerile: *Spuneţi-mi ce vă supără.* Dorinţa mea era să o zbughesc urgent pe uşă afară, să alerg într-un suflet până la Penn Station.

— I-a apărut semnul ăla urât, roşu, care urcă pe tot braţul. I l-am văzut pe mână şi, când am întrebat-o ce e, mi-a zis să-mi văd de treaba mea, aşa că am sunat-o pe Jocelyn, şi Jocelyn a dat-o pe brazdă. A venit şi a dus-o pe Maeve la doctor. I-a spus că dacă nu se urcă în maşină, cheamă ambulanţa. Jocelyn s-a priceput întotdeauna mai bine ca mine să strângă omul cu uşa. Putea s-o forţeze pe soră-ta să facă unele lucruri, aşa cum eu n-am fost niciodată în stare. Eu una nu puteam nici măcar s-o conving pe Maeve să se pieptene.

— Şi doctorul ce-a spus?

— A zis că trebuie să se ducă la spital chiar în clipa aia, asta a zis. N-a lăsat-o nici măcar să meargă acasă să-şi facă bagajul. De-aia a trebuit să mă sune pe mine să-i aduc nişte lucruri. M-a pus să jur că nu spun la nimeni, da' nu-mi pasă. Ce crede ea, că n-o să-ţi spun că-i în spital?

— Ţi-a spus de când are pata aia roşie?

Sandy a scos un oftat.

— A zis că a purtat mâneci lungi ca să nu se mai gândească la ea.

Eram la mijlocul săptămânii, aşa că Celeste era acasă la ai ei, în

Rydal. Când am ajuns la Penn Station, am sunat-o de la un telefon public şi i-am spus la ce oră soseşte trenul meu. M-a luat de la gară, din Philadelphia, şi m-a dus cu maşina la spital, lăsându-mă pe aleea circulară de la intrare. Celeste era supărată foc pe Maeve pentru că nu mă îndemnase să îmi deschid un cabinet de medicină internă, de parcă, dacă mi-ar fi spus Maeve să fac asta, aş fi ascultat-o. Încă mai credea că e vina lui Maeve că m-am despărţit de ea cu ani în urmă şi i- am dat peste cap planurile la absolvirea facultăţii. Celeste arunca vina pe Maeve pentru tot ceea ce îi era teamă să-mi reproşeze mie. La rândul ei, Maeve nu o iertase pe Celeste pentru că mă bătuse la cap să o iau de nevastă în primul meu an la facultatea de medicină. Maeve credea că Celeste şi-a regizat apariţia la slujba de înmormântare a domnului Martin, ştiind foarte bine că o să mă întâlnească acolo. Nu eram de acord cu ea – nu că asta ar fi contat. Ceea ce conta în schimb era faptul că Celeste nu voia să dea ochii cu Maeve, şi Maeve nu voia s-o vadă pe Celeste, iar tot ce îmi doream eu era să cobor din maşină şi să o găsesc pe soră-mea.

— Să-mi spui dacă ai nevoie să te aduc acasă cu maşina, a zis Celeste şi m-a sărutat, apoi a plecat.

Eram în 21 iunie, ziua cea mai lungă a anului. Opt seara, şi razele soarelui la apus încă mai alunecau peste toate geamurile de pe latura de vest a spitalului. Femeia de la ghişeul de informaţii îmi spusese numărul salonului lui Maeve şi mă expediase. Faptul că îmi petrecusem ultimii şapte ani în diverse spitale din New York nu însemna că sunt pregătit şi să găsesc salonul soră-mii într-un spital din Pennsylvania. Nu exista nicio logică în felul cum erau amplasate încăperile dintr-un spital – spitalele se extindeau precum cancerul, noi aripi metastazau pe neaşteptate la capătul unor holuri lungi ca nişte tuneluri.

Mi-a luat ceva timp să găsesc etajul de medicină internă, apoi să o dibui pe soră-mea în tot haosul acela. Uşa de la salonul ei era întredeschisă şi am bătut de două ori înainte să intru. Era un salon dublu, dar perdeaua care îl împărţea în două era trasă în lături, lăsând să se vadă un al doilea pat gata pregătit, curat, care îşi aştepta ocupantul. Un bărbat blond, îmbrăcat cu costum, stătea pe scaunul de lângă patul lui Maeve.

— O, Doamne Isuse, a spus Maeve când a dat cu ochii de mine. S- a jurat pe capul soră-sii că n-o să te sune.

— Te-a minţit, am spus eu.

Bărbatul în costum s-a ridicat. Nu mi-a luat decât o secundă să-mi dau seama cine e.

— Danny.

Domnul Otterson mi-a întins mâna.

I-am strâns mâna şi m-am aplecat să o sărut pe Maeve pe frunte. Avea faţa congestionată şi uşor transpirată şi pielea fierbinte.

— Sunt bine, a spus ea. Mă simt cât se poate de bine.

— I se dau antibiotice. Domnul Otterson a făcut semn spre o tijă argintie de care era agăţată o pungă cu fluid care se scurgea întruna, apoi s-a uitat la Maeve. Are nevoie de odihnă.

— Dar mă odihnesc. Ce poate fi mai odihnitor de atât?

Părea atât de stângace aşa, întinsă în pat, de parcă repeta rolul de pacientă într-o piesă de teatru, dar sub pătură era îmbrăcată cu hainele ei de stradă şi avea pantofi în picioare.

— Ar cam trebui să plec, a spus domnul Otterson.

Am crezut că Maeve o să încerce să îl oprească, dar nu a făcut-o.

— Vineri mă întorc la lucru.

— Luni. Crezi că nu putem să ne descurcăm o săptămână fără tine?

— Nu puteţi, a spus ea, la care el i-a zâmbit afectuos.

Domnul Otterson a atins-o uşor pe mâna sănătoasă, apoi m-a salutat cu un gest al capului şi a plecat. Ne întâlniserăm de multe ori de-a lungul anilor şi lucrasem la el, la fabrică, vara, când mă întorceam acasă de la Choate, dar întotdeauna l-am perceput ca pe o persoană timidă. Nu am înţeles niciodată cum a putut un asemenea om să pună pe picioare o asemenea afacere. Legumele congelate ale firmei Otterson’s erau de acum livrate în toate statele de la est de Mississippi. Aşa mi-a spus Maeve, şi se mândrea cu asta.

— Dacă m-ai fi sunat înainte, ţi-aş fi spus să nu vii, a zis ea.

— Iar dacă m-ai fi sunat tu înainte, ţi-aş fi spus la ce oră o să vin.

Am luat suportul metalic cu foaia de observaţie care atârna de un cârlig la picioarele patului ei. Avea tensiunea nouăzeci cu şaizeci. Îi administrau Cefazolin din şase în şase ore.

— Vrei să-mi spui ce s-a-ntâmplat?

— Dacă nu o să practici medicina ca profesie, nu văd cu ce drept o practici în familie.

Am dat ocol patului şi i-am luat mâna cu perfuzia intravenoasă. O dâră roşie, inflamată, de celulită pornea de la o tăietură din dosul palmei, apoi mergea şerpuit în sus şi se arcuia către partea din interior a braţului, apoi dispărea la subraţ. Cineva o însemnase cu marker negru ca să urmărească evoluţia infecţiei. Avea braţul fierbinte, uşor inflamat.

— Când ţi-a apărut?

— Am ceva să-ţi spun, numai să-mi dai drumul la braţ. Voiam să aştept până în weekend, dar acum eşti aici.

Am întrebat-o din nou când i-a apărut dâra aceea. Poate că, până la urmă, tot mă alesesem cu ceva bun de pe

urma facultăţii de medicină. Cu siguranţă m-a învăţat să pun insistent o întrebare la care nimeni nu crede că are vreun rost să răspundă.

— Cum te-ai rănit la mână?

— N-am idee.

Am pus degetele pe încheietura mâinii ei.

— Lasă-mă, nu-mi mai lua pulsul, a spus ea.

— Te-a lămurit cineva ce se-ntâmplă? Ţi se infectează sângele, faci septicemie, nu-ţi mai funcţionează organele.

La fiecare sfârşit de săptămână, Maeve lucra la punctele de colectare a hainelor şi alimentelor pentru săraci, unde se ocupa de aprovizionarea depozitelor caritabile. Mereu se rănea, mereu se înţepa la mâini în câte o capsă sau în câte un afurisit de cui. Avea numai vânătăi de la încărcatul cutiilor în portbagajele maşinilor care aşteptau la intrare.

— Te rog, nu mai fi aşa de prăpăstios. Sunt pe un pat de spital, nu? Mă îndoapă cu antibiotice. Mai mult de atât nu prea ştiu ce-ar mai trebui să fac.

— Normal e să mergi la doctor înainte ca infecţia de la mână să ajungă la inimă. Parcă te-ar fi mânjit cineva cu pensula cu vopsea pe braţ, de la un capăt la altul. Tu n-ai observat?

— Vrei sau nu să afli ce veşti am?

Buna-creştere nu mă ajuta să ascund furia pe care o simţeam văzând-o cum zace acolo pe pat. Avea febră. Poate că avea şi dureri, dar eram ultima persoană faţă de care ar fi recunoscut. Mi-am zis în sinea mea că trebuie să încetez, pentru că altfel nu o să-mi spună nimic. M-am dus înapoi, pe cealaltă parte a patului, şi m-am aşezat pe scaun, care încă mai era cald după ce stătuse pe el domnul Otterson. I- am vorbit din nou, luând-o de la început.

— Îmi pare rău că eşti bolnavă.

M-a privit un moment, încercând să îşi dea seama cât

sunt de sincer.

— Mulţumesc.

Mi-am aşezat mâinile pe genunchi ca să mă abţin să o tot ating.

— Hai, spune-mi ce veşti ai.

— Am văzut-o pe Fluffy, a spus ea.

În ziua aceea, când am mers la spital, aveam douăzeci şi nouă de ani. Maeve avea treizeci şi şase. Ultima oară când o văzusem pe Fluffy aveam patru ani.

— Unde?

— Unde crezi?

— Cred că glumeşti.

— Aş fi preferat să-ţi dau vestea în maşină, zău aşa. Ăsta era planul meu.

Ne păstram cele mai importante discuţii pentru timpul petrecut împreună în maşină, dar având în vedere împrejurările, trebuia să ne mulţumim cu salonul de spital, cu dalele verzi ale pardoselii şi tavanul scund, izolat fonic, cu semnalele intermitente transmise prin sistemul de alarmă, care anunţau că cineva a intrat în stop cardio-respirator.

— Când?

— Duminică.

Jumătatea superioară a patului era puţin ridicată. Ea stătea întinsă pe spate, dar îşi întorsese faţa spre mine.

— Tocmai ieşisem din biserică şi mă gândeam să dau o raită pe la Casa Olandeză în drum spre casă.

— Locuieşti la două cvartale de biserică.

— Nu mă-ntrerupe. Nu trec nici cinci minute, că o altă maşină opreşte în spatele meu şi din ea coboară o femeie şi trece strada. E Fluffy.

— De unde Dumnezeu ştiai că-i Fluffy?

— Ştiam, pur şi simplu. Trebuie că e trecută de cincizeci de ani şi şi-a tăiat părul ăla lung. E tot roşcată, sau poate

se vopseşte. E tot zbârlită. Mi-o amintesc foarte bine.

Şi eu îmi aminteam de ea.

— Deci ai coborât din maşină...

— Întâi am urmărit-o. Se oprise la capătul aleii şi-mi dădeam seama că stă în cumpănă dacă să meargă să bată la uşă. Că doar a crescut acolo, la fel ca noi.

— În niciun caz la fel ca noi.

Maeve a dat din cap, aşa cum stătea, rezemată pe pernă.

— Am trecut strada. Din ziua în care am plecat, nu mai pusesem piciorul pe partea aia a străzii şi eram un pic tulburată, dacă vrei să ştii adevărul. Mă tot gândeam că Andrea o să vină în fuga mare pe alee înarmată cu o tigaie.

— Ce i-ai spus?

— Am strigat-o pe nume, atâta tot. Am spus ***Fiona*** şi s-a întors spre mine. Vai, Danny, să fi văzut ce faţă a făcut.

— Te-a recunoscut?

Maeve a dat din cap şi avea privirea febrilă.

— Mi-a spus că sunt leită mami, când era ea tânără. Mi-a zis că m- ar fi recunoscut oriunde.

A intrat o asistentă tânără cu o bonetă albă pe cap, dar când ne-a văzut, s-a oprit în loc. Mă aplecasem atât de mult spre Maeve, încât bărbia mi se sprijinea, practic, de umărul ei.

— Vă deranjez, poate nu-i momentul potrivit? a întrebat asistenta.

— Nu-i deloc momentul potrivit, a spus Maeve.

Asistenta a mai spus ceva, dar nu i-am mai dat nicio atenţie. A tras uşa după ea şi Maeve a continuat:

— Fluffy mi-a spus că tocmai trecea pe acolo şi se întreba dacă încă mai locuim în casa aia.

— Iar tu i-ai spus nu, sunt doar obsedată de casă şi stau tot timpul cu ochii pe ea.

— I-am spus că am plecat de acolo în ’63, după moartea tatei. N-ar fi trebuit s-o spun aşa, dar nu m-am gândit. De îndată ce mi-au ieşit cuvintele pe gură, biata Fluffy s-a făcut roşie la faţă şi i s-au umplut ochii de lacrimi. Se vede treaba că spera să-l găsească tot acolo. Cred că pe el venise să-l vadă.

— Bun, şi după aia?

— Păi ea plângea şi eu nu voiam să mai zăbovesc acolo, pe partea aia a străzii, unde n-ar fi trebuit să fiu, aşa c-am invitat-o să urce în maşină să discutăm.

Am clătinat din cap.

— Tu şi Fluffy în maşina parcată în faţa Casei Olandeze.

— Poţi să spui şi-aşa. Danny, a fost ceva extraordinar. Când s-a urcat în maşină, am fost la fel de apropiate una de cealaltă cum suntem noi doi acum, iar ce am simţit atunci – eram nemaipomenit de ***fericită,*** simţeam că-mi creşte inima şi mi se deschide în faţa ei. Era îmbrăcată cu jacheta aia veche, albastră, aproape la fel cum mi-o aminteam. Îmi venea să mă aplec şi să o pup. Mereu am crezut că o urăsc pe Fluffy pentru că te-a lovit şi pentru că s-a culcat cu tata, dar îmi dau seama acum că n-am niciun resentiment faţă de ea. E ca şi cum aş fi incapabilă să urăsc pe cineva sau ceva de pe vremea dinaintea venirii Andreei, adică de pe vremea lui Fluffy. E frumuşică la faţă, chiar şi acum. Nu ştiu dacă-ţi mai aminteşti chipul ei, dar era blând, foarte irlandez. Nu mai are pistrui, dar are ochii ăia mari, verzi, cum îi ştiam.

I-am spus că îmi amintesc de ochii ei.

— La început am vorbit mai mult eu. I-am povestit cum s-a însurat tata şi cum a murit şi cum ne-a dat Andrea afară din casă, şi ştii ce-a spus?

— Ce?

— A zis: „Ce mai ştoarfă!”

— Fluffy!

Maeve a râs până i s-au învineţit obrajii şi a început să tuşească.

— Ştii ce? A nimerit-o la fix, a spus ea şi i-am întins un şerveţel de hârtie. Voia să ştie totul despre tine. A fost impresionată când a auzit că eşti doctor. Spunea întruna că erai un neastâmpărat şi că nu-şi poate închipui că ai sta locului nici atât cât să citeşti o carte, darămite să mai studiezi şi medicina.

— Vrea să dreagă busuiocul. Nu eram eu chiar aşa de neastâmpărat.

— Ba erai.

— Pe unde-a umblat în toţi anii ăştia?

— Mai înainte a locuit în Manhattan. Zicea că nu ştia ce să facă în ziua în care a dat-o tata afară. Zicea că a stat, pur şi simplu, acolo, în capătul aleii, şi a bocit şi până la urmă a ieşit Sandy şi i-a zis că o să-l sune pe bărbată-su să vină s-o ia. Sandy şi soţul ei au luat-o la ei acasă.

— Draga de Sandy!

— Zicea că s-au sfătuit împreună câteva zile şi în final au hotărât să se ducă la Imaculata Concepţie şi să discute cu părintele. Bătrânul părinte Crutcher a ajutat-o pe Fluffy să-şi găsească un post de dădacă la o familie înstărită din Manhattan.

— Adică Biserica Catolică ajută o femeie care a fost concediată pentru că a lovit un copil să se angajeze ca să îngrijească alţi copii. Frumos, n-am ce zice.

— Hai, serios, *nu* mă mai întrerupe. Mă faci să pierd firul poveştii. Pune mâna pe un post bun de dădacă şi cât sunt copiii încă mici se mărită cu portarul clădirii în care lucrează. Zicea că au ţinut secret până a rămas însărcinată, ca să nu-şi piardă slujba. Spunea că primul lor copil a fost o fetiţă, şi fetiţa aia e acum studentă la Rutgers. Tocmai era în drum spre ea când a decis să se abată un pic, să mai vadă casa.

— Nimeni nu mai învaţă geografie în ziua de azi. Casa Olandeză nu e în drumul spre Rutgers când vii dinspre oraş.

— Acum locuiesc în Bronx, ea şi soţul ei, a continuat Maeve, neluând în seamă cuvintele mele. Au avut trei copii împreună, fata, apoi doi băieţi.

Cu greu m-am abţinut să îi spun că nici dacă mergi din Bronx spre Rutgers nu-ţi e în drum Casa Olandeză.

— Fluffy spunea că nu poate să nu mai dea câte o raită din când în când. A lucrat acolo încă înainte să ne mutăm noi în casa aia. A căzut în sarcina ei să aibă grijă de casă după moartea doamnei Vanhoebeek. Zicea că i-a fost teamă să meargă să bată la uşă, fiindcă nu ştia ce-o să spună tata când o s-o vadă, dar că mereu a sperat să dea acolo peste vreunul din noi.

Am clătinat din cap. De ce îmi era dor de soţii Vanhoebeek, după atâta amar de ani?

— M-a întrebat dacă mai am diabet şi i-am spus că da, bineînţeles, apoi s-a întristat din nou. Îmi amintesc că Fluffy era foarte dură pe vremea când eram noi copii, dar cine ştie? Poate că nu era.

— Ba era.

— Vrea să te vadă.

— Pe mine?

— Nu locuieşti chiar aşa departe de ea.

— De ce vrea să mă vadă?

Maeve mi-a aruncat o privire de parcă voia să spună că sunt, de bună seamă, destul de isteţ ca să înţeleg de ce, dar eu habar nu aveam.

— Vrea să îndrepte răul pe care ţi l-a făcut.

— Spune-i că nu-i nevoie să-ndrepte nimic.

— Ascultă-mă. E important, şi doar nu eşti ocupat.

Maeve nu privea ca pe o ocupaţie munca pe care o făceam la o clădire. În privinţa asta, era gând la gând cu

Celeste.

— N-am nevoie să reiau legătura cu o persoană pe care n-am mai văzut-o de când aveam patru ani.

Recunosc că povestea exercita asupra mea o anume fascinaţie pentru că era despre întâlnirea lui Maeve cu Fluffy, care mi se părea ceva senzaţional, dar nu mă interesa să restabilesc relaţia cu Fluffy.

— Ei bine, i-am dat numărul tău de telefon. I-am spus că o să mergi să te întâlneşti cu ea la Hungarian Pastry Shop. N-o să fie niciun deranj pentru tine.

— Nu-i vorba de deranj, pur şi simplu nu vreau.

Soră-mea a căscat ostentativ şi şi-a afundat şi mai bine faţa în pernă.

— Sunt obosită.

— Ia nu încerca să schimbi vorba.

Când s-a uitat la mine cu ochii ei albaştri injectaţi, mi-am adus aminte unde ne aflăm şi de ce suntem acolo. Simţise dintr-odată o nevoie covârşitoare de somn şi a închis ochii de parcă nu i se putea împotrivi.

Am rămas aşezat pe scaun, privind-o. Mă întrebam dacă nu e cazul să vin mai aproape de casă. Acum, că terminasem cu rezidenţiatul, nu mai era nevoie să locuiesc în New York. Eram proprietarul a trei imobile, dar ştiam foarte bine că cele mai mari imperii imobiliare au fost construite în afara oraşului.

Mai târziu, când a sosit doctorul la Maeve să vadă cum se mai simte, m-am ridicat şi i-am întins mâna.

— Dr. Lamb, s-a prezentat el.

Nu era cu mult mai mare decât mine. S-ar putea să fi fost chiar de aceeaşi vârstă cu mine.

— Dr. Conroy, am spus eu. Sunt fratele lui Maeve.

Maeve nici nu s-a mişcat când i-a ridicat braţul ca să urmărească cu degetele traiectoria dârei care îi dispărea în mâneca de la cămaşă. La început am crezut că se

preface, că vrea să evite întrebările doctorului, dar apoi mi-am dat seama că, într-adevăr, doarme. Nu ştiu cât timp stătuse Otterson acolo înainte de a veni eu. O ţinusem prea mult de vorbă, nelăsând-o să doarmă.

— Ar fi trebuit să ajungă aici acum două zile, mi-a spus dr. Lamb, privindu-mă.

Am clătinat din cap.

— Eu am aflat ultimul.

— N-o lăsaţi să vă aburească. Vorbea de parcă eram doar noi doi în salon. Situaţia nu e simplă deloc.

I-a aşezat braţul pe lângă corp şi a tras cearşaful să îl acopere din nou. Apoi a bifat pe foaia de observaţie şi a plecat.

Capitolul 12

La sfârşitul scurtei mele cariere medicale am fost cuprins de o neaşteptată senzaţie de uşurare. După ce mi-am terminat rezidenţiatul, am trecut printr-o perioadă în care eram în stare să văd partea bună a fiecărui lucru, mai cu seamă a rău-famatei zone de nord a Manhattanului. Pentru prima oară în viaţa mea de adult îmi puteam permite să irosesc o oră discutând cu un tip, într-un magazin de bricolaj, despre izolanţi şi etanşanţi. Puteam să fac o greşeală când încercam să repar ceva, un closet, de exemplu, fără consecinţe nefaste. Am curăţat şi lustruit duşumelele şi am zugrăvit pereţii unuia dintre apartamentele neocupate din clădirea mea, iar când am terminat treaba, m-am mutat acolo. Judecând după standardele camerelor de cămin şi ale apartamentelor modeste în care locuisem în tinereţea mea extravagantă, apartamentul acesta era spaţios – însorit, zgomotos şi în întregime al meu. Faptul că eram proprietarul clădirii în care locuiam, sau că banca acţiona ca proprietară în numele meu umplea un gol care de ani de zile nu îmi dădea pace. Celeste a cusut perdelele în Rydal, la maşina de cusut Sânger a mamă-sii, şi mi le-a adus cu trenul. S-a angajat la o şcoală primară din apropiere de Columbia, unde a început să predea citirea şi o materie care se chema Artele limbajului[52], în vreme ce eu m-am apucat de lucru în celelalte spaţii din clădire şi apoi în imobilele placate cu gresie roşiatică. Nu aveam motive să cred că era împăcată cu decizia pe care o luasem, dar a avut tact şi nu m-a mai iscodit pe tema asta. Intraserăm în şuvoiul care te împinge înainte. Clădirea, apartamentul, slujba ei,

[52] ***Language Arts*** **(engl.), materie de studiu predată în şcoala elementară, care dezvoltă abilităţile de comunicare scrisă şi orală ale elevilor.**

relaţia noastră, totul a început să se lege cu o logică irefutabilă. Lui Celeste îi plăcea să spună o variantă mai sentimentală a poveştii noastre – cum am pornit-o noi pe drumuri diferite după ce a terminat ea colegiul, ca nişte victime ale timpului şi împrejurărilor, şi apoi cum ne-am regăsit la o slujbă de înmormântare, dintre toate locurile posibile. „Aşa a fost să fie”, conchidea ea, rezemându-se de pieptul meu.

Aşadar, nu îmi stătea mie gândul la Fluffy. Nu m-am mai gândit la ea până în clipa când a sunat telefonul, la câteva luni după externarea lui Maeve, şi vocea de la celălalt capăt al firului a spus „Alo, Danny?” şi am ştiut cine e, la fel cum şi Maeve o recunoscuse pe Fluffy când o văzuse acolo, pe Strada Vanhoebeek. Ştiam că i-a luat atât de mult timp să se hotărască să mă sune pentru că încerca să îşi facă curaj şi ştiam că vom bea o cafea împreună la Hungarian Pastry Shop, cu sau fără vrerea mea. Că ar fi o risipă de energie să încerc să mă opun.

Cafeneaua aceea nu rămânea niciodată goală. Fluffy sosise mai devreme şi aşteptase să prindă un loc la geam. Când m-a văzut pe trotuar apropiindu-mă, a bătut în geam şi mi-a făcut semn cu mâna. Stătea în picioare când am ajuns la masa ei. Nu fusesem sigur că am să o recunosc după descrierea făcută de Maeve. Nu mă gândisem că ea ar putea să mă recunoască doar bazându-se pe propriile-i amintiri despre copilul de patru ani de altădată.

— Îmi dai voie să te îmbrăţişez? m-a întrebat ea. Nu te superi?

Am strâns-o în braţe pentru că nu aveam idee cum să o refuz. În amintirea mea, Fluffy era o uriaşă, care creştea tot mai mult în înălţime pe zi ce trecea, dar în realitate era o femeie micuţă şi plăpândă. Era îmbrăcată cu o pereche de pantaloni largi şi jacheta albastră despre care îmi vorbise Maeve, sau poate că avea mai multe jachete

albastre. Şi-a apăsat obrazul de sternul meu preţ de o clipă, doar atât, apoi mi-a dat drumul.

— Phiu! a exclamat ea, făcându-şi vânt cu mâna în dreptul feţei, şi ochii ei verzi erau umezi. S-a aşezat din nou la masă, având în faţă cafeaua şi brioşa. Asta-nseamnă mult pentru mine. Ştii, tu ai fost copilaşul meu. Aşa simt eu ori de câte ori mă văd cu vreunul dintre copiii pe care i-am îngrijit, dar tu ai fost primul meu copilaş. Pe vremea aia nu ştiam că nu trebuie să-ţi dăruieşti toată inima unui copil care nu-i al tău. Asta-i sinucidere curată, dar şi eu eram doar o copilă, şi mama ta plecase, şi sora ta era bolnavă, şi tatăl tău... A sărit peste partea descriptivă despre tata. Aveam multe motive să mă ataşez. S-a oprit doar atât cât să bea jumătate de pahar de apă cu gheaţă, apoi şi-a dus şerveţelul de hârtie la buze. E zăpuşeală aici, nu-i aşa? Sau poate m-am înfierbântat eu. Am emoţii. Şi-a tras gulerul rotunjit al bluzei descoperindu-şi gâtul, şi şi-a făcut vânt cu el. Am emoţii, dar sunt şi la *vârsta aia.* Pot să-ţi spun asta, da? Că doar eşti doctor, cu toate că arăţi ca şi cum ai fi încă elev de liceu. Chiar eşti doctor, pe bune?

— Da.

Nu avea rost să lungesc vorba.

— Asta-i bine. Mă bucur. Părinţii tăi ar fi fost mândri de tine. Pot să-ţi mai zic ceva? Stau aşa şi mă uit la tine şi faţa ta e fără cusur. Nu ştiu ce mă aşteptam să văd, dar nu ţi-a rămas niciun semn.

Am vrut să îi arăt mica cicatrice de lângă sprânceană, dar m-am răzgândit. Lizzy, o chelneriţă pe care o ştiam şi care îşi purta buclele negre prinse în vârful capului cu un elastic, a venit la masa noastră şi mi-a pus dinainte o cafea şi o brioşă cu mac.

— E proaspătă, a spus ea şi a plecat.

Surprinsă, Fluffy a urmărit-o cu privirea în timp ce se

îndepărta de noi.

— Te cunoaşte lumea pe-aici?

— Locuiesc în apropiere.

— Şi mai eşti şi chipeş, a spus ea. Nicio femeie n-o să uite un băiat chipeş ca tine. Dar Maeve zice că ai o iubită şi nu prea îi place de ea, dacă cumva nu ştiai. Dar nu-i treaba mea. Atâta doar, mă bucur că nu ţi-am sluţit faţa. Ultima oară când te-am văzut, erai plin de sânge şi zbierai, şi Jocelyn a venit ca o vijelie şi te-a dus la spital. Am crezut că te-am omorât, cu tot sângele ăla care ţi-a curs, dar până la urmă ai trecut totul cu bine.

— Sunt bine.

Şi-a mişcat buzele, încercând să schiţeze un zâmbet.

— Mi-a zis Sandy că eşti bine, dar n-am crezut-o. Ce era să-mi zică? Ani de zile am dus povara asta. Mi-a fost tare greu. N-am mai ţinut legătura cu nimeni, să ştii. Odată ce m-am mutat la New York, s- a terminat – nu m-am mai uitat înapoi. Uneori trebuie să laşi trecutul în urmă, acolo unde e.

— Sigur.

— Asta mă duce cu gândul la tată-tău. A băut şi restul de apă. Mi-a spus Maeve că s-a prăpădit. Îmi pare rău. Ştii că semeni mult cu el, nu? Copiii mei sunt nişte corcituri, toţi trei. Nu seamănă nici cu mine, nici cu bărbată-miu. Bobby e italian, Dicamillo. Fiona Dicamillo e un nume corcit. Bobby nu a ştiut de povestea dintre mine şi tată-tău. S-a oprit panicată şi gâtul i s-a înroşit brusc. Era o femeie pe care biologia o trăda la fiecare pas. Emoţiile i se învolburau pe chip şi i se citeau de la o poştă. Maeve ţi-a spus, nu-i aşa? Despre mine şi tată-tău.

— Da.

Fluffy a expirat lung, a clătinat din cap.

— Doamne, credeam c-am făcut-o de oaie. Bobby nu trebuie să ştie lucrurile astea. Poate nici tu nu trebuie să

ştii, dar hai. Eram doar o copilă pe vremea aia şi eram o prostuţă. Am crezut că tatăl tău o să mă ia de nevastă. Dormeam chiar acolo, la etajul întâi, într-o cameră alături de a ta şi a soră-tii, şi am crezut că nu mai rămâne decât să mă mut pe cealaltă parte a culoarului. Ha!

Chelneriţele de la Hungarian Pastry Shop erau nevoite să se întoarcă pieziş ca să se strecoare printre mese, ţinând cafetierele ridicate cât mai sus. Se ciocneau de toată lumea şi lumina bătea peste mesele de plastic şi tacâmurile argintii şi ceştile dolofane din porţelan chinezesc, dar eu nu vedeam nimic. Mă întorsesem cu gândul în bucătăria din Casa Olandeză şi Fluffy era acolo.

— În dimineaţa aia, a spus ea dând din cap ca să se asigure că înţeleg despre ce dimineaţă e vorba, tată-tău şi cu mine ne-am certat şi nu aveam mintea limpede. Nu zic că n-a fost vina mea, spun doar că nu eram în apele mele.

— Din ce v-aţi certat?

Mi-am lăsat privirea să-mi rătăcească înspre vitrina cu dulciuri de patiserie, în care plăcintele şi prăjiturile erau de două ori mai mari decât ar fi trebuit.

— Pentru că nu ne căsătoream odată. Nu-mi spusese niciodată clar că o să se însoare cu mine, dar în ce an eram, 1950, ’51? Mie niciodată nu mi-a trecut prin minte că n-o să ne căsătorim. Eram acolo, în patul lui, iartă-mă că-ţi spun asta, şi s-a ridicat să se îmbrace şi eu eram aşa de fericită de cum mergeau treburile între noi, că i-am zis c-ar trebui să începem să ne facem planuri. Şi el m-a întrebat: „Ce fel de planuri?”

— O, am spus eu stânjenit, pentru că totul îmi suna cunoscut.

Fluffy a ridicat din sprâncene, ceea ce a făcut ca ochii ei verzi să pară şi mai mari.

— Dacă era doar din cauză că nu avea de gând să se însoare cu mine, sigur, ar fi fost destul de rău, dar

motivul...

S-a oprit şi a luat cu furculiţa o bucăţică de brioşă. Apoi, dumicat după dumicat, a mâncat-o pe toată. Terminase cu povestea. Fluffy, căreia nu-i stătuse gura de când intrasem pe uşă, se oprise asemenea unui căluţ mecanic în care trebuia să introduci o nouă monedă. Am aşteptat, mai mult decât ar fi fost prudent, să reia firul povestirii.

— Ai de gând să-mi spui?

A dat din cap doar, pentru că energia ei extraordinară o părăsise.

— Am multe să-ţi spun, a zis ea.

— Sunt numai urechi.

Mi-a amncat o privire severă, privirea unei guvernante, îndreptată asupra unui copil obraznic, cu limba ascuţită.

— Tată-tău mi-a spus că nu poate să mă ia de nevastă pentru că este încă însurat cu mamă-ta.

Asta era ceva nou, la care niciodată nu mă gândisem.

— Mai erau căsătoriţi?

— Acceptam să duc o viaţă imorală, cred că treaba asta am lămurit-o. Mă culcam cu un bărbat cu care nu eram măritată – OK, bun, greşeala mea, o să mă împac cu gândul ăsta. Numai că eu credeam că tată-tău e *divorţat.* Nu m-aş fi culcat niciodată cu un om însurat. Mă crezi pe cuvânt, nu-i aşa?

I-am spus că da, bineînţeles. Ceea ce nu i-am spus a fost că un bărbat care vrea să se culce cu dădaca tânără şi frumuşică de pe cealaltă parte a culoarului nu are nicio intenţie să se căsătorească cu ea. Ce minciună mai bună putea găsi decât să îi spună că e încă însurat? Tata nu era mult mai catolic decât mine, dar era prea catolic ca să fie bigam, şi Andrea era prea isteaţă ca să se mărite cu un bigam, şi domn' avocat Gooch prea meticulos ca să nu observe un asemenea detaliu.

— N-aş fi făcut *niciodată* ceva împotriva mamă-tii. Îmi

plăcea de tată-tău, recunosc. Era chipeş şi trist şi te atrăgea cu toate chestiile alea pe care fetele, la vârsta aia, le cred importante, dar Elna Conroy era sufletul meu. Nu m-am văzut niciodată stând în locul ei, nimeni n-ar fi putut să facă asta, dar voiam să am grijă de tine şi de soră-ta şi de taică-tău aşa cum ar fi vrut ea. Înainte să plece, era aşa de îngrijorată din cauza voastră. Tare mult vă iubea pe toţi trei!

Înainte să apuc eu să-mi formulez toate întrebările pe care voiam să i le pun, m-am simţit atins pe umăr de o mână puternică.

— Danny! Ai zi liberă. Dr. Able radia de bucurie. Ar trebui să te văd mai des acum, că ţi-ai terminat rezidenţiatul, nu mai rar ca înainte. Am auzit nişte zvonuri.

Fluffy şi cu mine şedeam la o masă de patru persoane. Erau două locuri libere în dreptul cărora fuseseră puse tacâmuri şi şerveţele, amănunt pe care am sperat că o să aibă buna inspiraţie să îl treacă cu vederea.

— Domnule profesor Able, am spus eu. Dânsa e prietena mea, Fiona.

— Morey.

Dr. Able s-a aplecat peste masă să dea mâna cu ea.

— Fluffy.

Morey Able a zâmbit şi a dat din cap.

— Ei, văd că sunteţi ocupaţi. Danny, n-o să mă laşi să te caut mult şi bine până să te găsesc, nu-i aşa?

— Promit. Transmiteţi-i complimentele mele doamnei Able.

— Doamna Able ştie cine a fost proprietarul parcărilor ălora, a spus el şi a râs. S-ar putea să nu primeşti anul ăsta invitaţie la masă de Ziua Recunoştinţei.

— Bun, i-a spus Fluffy. Atunci Danny poate să vină de Ziua Recunoştinţei la noi.

Cum a plecat el de la masa noastră, mi s-a părut că

Fluffy a înţeles că nu avem la dispoziţie un timp nelimitat pentru întâlnirea de la Hungarian Pastry Shop. Aşa că s-a hotărât să treacă la subiect.

— Ştii, mamă-ta e aici, a spus ea. Am văzut-o.

Pilotând printre mese, Lizzy a trecut pe lângă noi, înclinându-şi cafetiera în direcţia mea. Am refuzat clătinând din cap, dar Fluffy şi-a întins ceaşca să îi mai toarne.

— Ce-ai zis?

Asta era ca un vânt rece suflând dinspre uşa deschisă. ***E moartă,*** voiam eu să spun. ***Nu încape nicio îndoială că a murit***

— N-am putut să-i spun soră-tii. Doar nu era să-i fac şi mai mult rău, cu diabetul ei.

— Dacă ştii unde e mama ta nu ţi se agravează diabetul, am spus eu, încercând să aduc argumente logice într-o discuţie lipsită de orice logică.

Fluffy a clătinat din cap.

— Ba bine că nu. Ai uitat ce rău i-a fost? Erai prea mic. Mamă-ta mai venea, mai pleca şi iar mai venea şi iar mai pleca şi la sfârşit, când a plecat de tot, Maeve aproape că era să moară. Ăsta-i adevărul. După aia, tată-tău i-a spus că n-o mai primeşte înapoi. I-a scris o scrisoare când era Maeve în spital. Ştiu sigur. I-a spus că n-a lipsit mult să vă omoare pe amândoi.

— Pe amândoi?

— Ei, a spus ea, pe tine nu. A pomenit şi de tine doar aşa, ca s-o facă să se simtă şi mai vinovată. Dacă vrei să ştii părerea mea, încerca s-o convingă să se întoarcă. Numai că n-a ştiut cum.

Dacă m-ar fi întrebat cineva cu o oră înainte de întâlnirea aceasta ce sentimente am pentru mama, aş fi jurat că nu simt nimic, că subiectul mă lasă rece, motiv pentru care îmi era greu să înţeleg furia fără margini pe

care o simţeam acum. I-am făcut semn cu mâna lui Fluffy să tacă o clipă, doar ca să poată creierul meu să absoarbă totul, apoi a ridicat şi ea mâna şi şi-a atins uşor palma de a mea, de parcă ne-am fi măsurat degetele, să vedem cât sunt de lungi. Poate pentru că el era la două mese distanţă de noi, în compania unui student, un băiat cam de vârsta pe care trebuie să o fi avut eu când ne-am cunoscut, m-am văzut stând în pragul uşii de la biroul lui Morey Able.

Nu ai părinţi? m-a întrebat el.

— Ea unde-i acum?

Brusc, m-a străfulgerat gândul că e posibil ca mama să intre în cafenea, la Hungarian Pastry Shop, şi să-şi tragă un scaun, că toată întâlnirea asta a fost doar cadrul dinainte pregătit pentru o surpriză groaznic de neplăcută.

— Nu ştiu pe unde-o fi *acum.* Am văzut-o acum mai bine de-un an, poate doi. Nu ţin minte niciodată anii şi datele. Dar sunt sigură că era în Bowery[53]. Eram în autobuz şi m-am uitat pe geam şi iat-o pe ea, pe Elna Conroy, pironită acolo, parcă pe mine mă aştepta. Mai că mi s-a oprit inima-n loc.

Am expirat şi mi-a venit inima la loc.

— Vrei să spui c-ai văzut din autobuz pe cineva care semăna cu mama?

Ideea de a vedea pe cineva cunoscut când te uiţi pe geamul unui autobuz mi se părea cam trasă de păr, dar eu unul nu mergeam de obicei cu autobuzul, iar când mergeam, nu cred că mă uitam pe geam.

Fluffy şi-a dat ochii peste cap.

— Isuse! Doar nu sunt tâmpită, Danny. M-am dat *jos* din autobuz. M-am întors din drum şi am găsit-o.

---

[53] **The Bowery, zonă din partea de sud a Manhattanului, locuită în mare parte, până prin anii ’90 (când a început procesul de gentrificare), de oameni cu venituri modeste sau persoane aparţinând păturilor sociale defavorizate.**

— Şi era ea?

Elna Conroy, cea care fugise în India în puterea nopţii, lăsându-şi în urmă soţul şi doi copii care dormeau, era în Bowery?

— Era neschimbată, îţi jur. A încărunţit şi acum îşi poartă părul împletit, cum se pieptăna Maeve înainte. Amândouă au claia aia de păr.

— Şi-a adus aminte de tine?

— Nu m-am schimbat chiar aşa de mult, a spus Fluffy.

Eu eram cel care se schimbase.

Fluffy şi-a vărsat cafeaua în paharul de apă şi a lăsat gheaţa să se topească.

— Prima întrebare pe care mi-a pus-o a fost despre tine şi Maeve şi, pentru că nu ştiam nimic, n-am avut ce să-i spun. Nu ştiam nici măcar unde locuiţi. Mi s-a făcut iar ruşine gândindu-mă la toate câte am făcut, de parcă povestea aia s-ar fi întâmplat deunăzi. N-o să-mi treacă niciodată. Când mă gândesc că am fost dată afară, când mă gândesc ***de ce*** am fost dată afară şi că nu am rămas să am grijă de voi cum i-am promis ei.

Durerea ei plutea între noi.

— Eram copiii ei. Poate că ar fi trebuit să rămână şi să aibă grijă de noi chiar ea.

— E o femeie minunată, Danny. A pătimit mult.

— A pătimit mult pentru că a locuit în Casa Olandeză?

Fluffy s-a uitat în jos la farfuria goală. Nu era vina ei. Chiar dacă mă lovise, chiar dacă fusese dată afară din cauza asta. Aveam în suflet o minimă capacitate de a ierta, dar toată iertarea de care eram în stare i-am dăruit-o lui Fluffy.

— N-ai tu cum să-nţelegi, a spus ea. Nu putea să trăiască aşa. Îşi ispăşeşte păcatele acolo, servind supă la săraci. Încearcă să îndrepte ce a făcut, ca să fie iertată.

— De cine? De mine, de Maeve?

Fluffy a stat să se gândească.

— De Domnul, cred. Nu văd nici un alt motiv pentru care s-ar fi dus acolo, în Bowery.

Eu, care cumpărasem proprietăţi în Harlem şi în Washington Heights, nu aş fi pus piciorul în Bowery pentru nimic în lume.

— Când a plecat din India?

Fluffy a rupt două pacheţele cu zahăr, le-a vărsat conţinutul în cafeaua cu gheaţă şi a amestecat. Voiam să îi spun că ar fi fost mai bine dacă ar fi pus zahărul cât era cafeaua fierbinte. De fapt, voiam să îi spun că ar fi fost preferabil să ne întâlnim cu altă ocazie ca să-i explic cum se dizolvă zahărul.

— Demult. Zicea că de mulţi ani. Zicea că oamenii au fost tare buni cu ea. Poţi să-ţi închipui? Ar mai fi stat bucuroasă acolo, numai că a trebuit să plece în altă parte, unde era nevoie de ea.

— Adică nu în Elkins Park.

— A renunţat la toate. Asta trebuie să-nţelegi tu. A renunţat la tine, la soră-ta, la tatăl vostru şi la casa aia ca să-i ajute pe săraci. A trăit în India şi Dumnezeu ştie în câte alte locuri de groază. A fost acolo, în Bowery. Un cartier împuţit, să ştii. E-o duhoare acolo, cu mizeria aia şi cu oamenii ăia, şi mama ta împarte supă la drogaţi şi la beţivi. Dacă nici asta n-o fi căinţă, atunci nu ştiu ce poate fi.

Am clătinat din cap.

— Asta-i rătăcire a minţii, nu-i căinţă.

— Îmi pare rău că n-am stat mai mult de vorbă cu ea, a spus Fluffy, căreia îmi era clar că i-am rănit sentimentele. Numai că întârziam la lucru. Acum sunt dădacă la un sugar. Lucrez un timp într-un loc şi după aia plec, să nu mă ataşez prea mult. Şi, drept să-ţi spun, derbedeii mişunau peste tot în jurul nostru şi nu mă simţeam în

siguranţă stând acolo, pe stradă. Chiar când mi-a trecut gândul ăsta prin minte, mi-a spus că mă conduce ea până la staţia de autobuz. M-a luat de braţ ca şi cum eram două vechi prietene. Mi-a zis c-o să lucreze un timp pe acolo şi că, dacă vreau, pot să vin şi eu să ajut, sau doar să mai trec pe acolo s-o văd. M-am tot gândit că o să mă duc în ziua mea liberă, dar nu m-a lăsat Bobby. Mi-a zis că nu-i treaba mea să gătesc pentru o adunătură de drogaţi.

M-am lăsat pe spătarul scaunului, încercând să înţeleg tot ce am auzit. Îmi părea bine că Maeve nu vine la New York. Nu voiam să se uite pe geamul unui autobuz şi s-o vadă pe mama bătând străzile.

— Ştii cumva pe unde-i acum?

A clătinat din cap.

— Ar fi trebuit să dau de tine mai curând ca să-ţi pot spune. N-ar fi fost greu. Îmi pare rău.

I-am făcut semn lui Lizzy să vină cu nota de plată.

— Dacă ar fi vrut mama să ne vadă, ne-ar fi găsit chiar ea. Cum bine ziceai, n-ar fi fost greu.

Fluffy îşi făcea de lucru cu şerveţelul, răsucindu-l pe degete.

— Crede-mă, ştiu cât de greu v-a fost. Doar eram acolo. Dar mama voastră are o misiune mai înaltă decât noi, ăştilalţi, asta e.

Am pus banii pe masă.

— Atunci sper să se bucure de ea.

Când m-am uitat la ceas, am constatat că se făcuse deja târziu. Stabilisem o întâlnire cu un contractant ca să mă asigur că timpul întâlnirii mele cu Fluffy va fi limitat. M-a însoţit pe o distanţă de două cvartale până ne-am dat seama că merge în direcţia greşită. M-a luat de mână.

— Ne mai întâlnim şi altă dată, nu-i aşa? a spus ea. Maeve are numărul meu. Mi-ar face plăcere să vă văd pe amândoi. Vreau să-i cunoaşteţi pe copiii mei. Sunt copii

minunaţi, la fel ca tine şi ca soră-ta.

Avea dreptate Maeve. Nu numai că a fost extraordinar s-o revăd pe Fluffy, dar nu am simţit nici urmă de resentiment faţă de ea. Se aflase într-o situaţie imposibilă. Nimeni n-ar putea spune că ceea ce s-a întâmplat a fost din vina ei.

— Tu i-ai părăsi?

— Pe cine?

— Pe copiii tăi minunaţi, am spus eu. Ai pleca acum şi i-ai lăsa şi nu le-ai mai da niciun semn de viaţă? I-ai fi părăsit înainte să crească ei destul de mari încât să-şi mai poată aduce aminte de tine? I-ai fi lăsat în grija lui Bobby, să-i crească el singur?

Am văzut că vorbele mele au lovit-o în plin. A făcut un pas înapoi, îndepărtându-se de mine.

— Nu, a spus ea.

— Atunci tu eşti femeia cea bună, am zis, nu mama.

— O, Danny, a spus ea, şi i s-au oprit vorbele în gât.

M-a îmbrăţişat de rămas-bun. Când a plecat, a întors de atâtea ori capul înapoi să mă mai privească, încât în mersul ei parcă desena pe trotuar o serie de cercuri aproape concentrice.

Adevărul este că şi eu o văzusem pe mama, numai că nu mi-am dat seama la momentul respectiv că e ea. După ce m-am despărţit de Fluffy, pe când mergeam spre 116th Street, nu aveam niciun dubiu în privinţa asta. Se întâmplase în camera de gardă de la Albert Einstein, pe la miezul nopţii, cu vreo doi ani înainte, poate trei. Toate scaunele din sala de aşteptare erau ocupate. Erau acolo părinţi care ţineau pe genunchi copilaşi încă mici, sau măsurau încăperea de la un capăt la altul cu copiii în braţe. Erau oameni rezemaţi de pereţi, cu răni sângerânde şi gemând de durere, vomând în poală – o noapte obişnuită de sâmbătă în Clubul Şişul şi Pistolul. Tocmai îi

făcusem endoscopie unei tinere care avea căile aeriene făcute zob (un volan? un iubit?) şi, îndată ce i-am introdus endoscopul prin căile nazale, ambele corzi vocale i-au paralizat. Sângele şi saliva se scurgeau peste tot şi mi-a luat o veşnicie să fixez un tub endotraheal. Când am terminat procedura, m-am dus în sala de aşteptare să caut persoana care o adusese. În clipa când am strigat numele de pe fişă, o femeie din spatele meu m-a atins pe umăr şi a spus: *Domnule doctor.* Toţi ni se adresau aşa, bolnavii şi cei care vorbeau în numele lor, toţi ne strigau şi ne implorau: *domnule doctor, doamnă asistentă, domnule doctor, doamnă asistentă.* Camera de gardă de la Albert Einstein era un turbion de nevoi şi necazuri omeneşti şi soluţia era să te concentrezi asupra lucrului pe care îl faci şi să ignori restul. Dar când m-am întors spre ea, femeia aceea m-a privit cu atâta – ce era? Surprindere? Teamă? îmi amintesc că am dus mâna la faţă să văd dacă nu sunt cumva mânjit de sânge. Mi se mai întâmplase şi altă dată. Ea era înaltă şi dezolant de slabă şi în sinea mea am plasat-o în categoria cazurilor fără speranţă, a bolnavilor de cancer pulmonar şi de tuberculoză în fază avansată. Nimic din înfăţişarea ei nu o făcea să se remarce în mulţimea de acolo. Singurul motiv pentru care am ţinut- o minte a fost faptul că mi s-a adresat cu numele Cyril.

Aş fi întrebat-o de unde îl cunoaşte pe tata, dar mai era acolo un bărbat care îmi spunea că persoana pe care tocmai am examinat-o e prietena lui. Mergeam alături de el pe culoar şi mă întrebam dacă nu a strâns-o chiar el de gât. Stătusem în sala de aşteptare mai puţin de un minut şi când, în sfârşit, am avut răgazul să mă gândesc la femeia cu păr cărunt, împletit, care mă strigase pe numele tatei, ea era de mult plecată, iar pe mine nu mă mai interesa. Nu m-am întrebat dacă o fi fost chiriaşă în vreuna dintre imobilele familiei Conroy, ori vreo cunoştinţă de-a

tatei din Brooklyn. Bineînţeles că la mama nu mă gândeam. La fel ca toţi ceilalţi care lucrau la camera de gardă, îmi vedeam de cazurile pe care le aveam în faţă şi astfel rezistam până la sfârşitul turei de noapte.

Una era să creşti ştiind că ai o mamă care a fugit în India şi de la care nu ai mai primit nicio veste – exista, în acest caz, un punct final, un fel de moarte. Dar să afli că ea e la distanţă de cincisprezece staţii cu Metroul Numărul Unu în direcţia Canal şi că nu s-a sinchisit să ţină legătura cu tine, asta era crunt. Orice idei romantice aş fi nutrit, orice justificări şi oricâtă îngăduinţă ar fi încăput în inima mea în ceea ce o privea, toate acestea s-au năruit într-o clipită.

Când m-am întors acasă, antreprenorul mă aştepta în holul de la intrare şi am discutat cu el despre lemnăria ferestrelor care nu era bine fixată în zidărie pe partea din faţă a clădirii. La o oră după aceea, el încă mai făcea măsurători, când s-a întors Celeste de la şcoală. Era atât de veselă, de plină de viaţă, cu părul ei blond vâlvoi de la vântul care se pornise. Îmi povestea despre elevii ei, cum au decupat ei frunze din hârtie glasată şi şi-au scris numele pe ele pentru ca ea să construiască un copac pe care să-l lipească pe uşa clasei şi, în vreme ce ascultam, fiind atent mai puţin la ceea ce îmi spunea şi mai mult la sunetul plăcut al vocii ei, ştiam că Celeste va fi întotdeauna alături de mine. Îşi dovedise de nenumărate ori devotamentul şi fidelitatea. Dacă e adevărată vorba aceea, că bărbaţii sunt sortiţi să aibă o relaţie indisolubilă cu mamele lor, iată că eu aveam şansa să merg împotriva curentului.

— Vai! a spus ea, dând drumul sacoşelor cu cărţi pe duşumea şi întinzându-se să mă sărute. Vorbesc prea mult! Sunt la fel ca micuţii ăia. Mă ambalez imediat. Mai bine povesteşte-mi tu despre lumea oamenilor mari.

Spune-mi ce-ai mai făcut azi.

Nu i-am povestit nimic, nici despre Pastry Shop, nici despre Fluffy, nici despre mama. În schimb, i-am spus că m-am tot gândit şi cred că e timpul să ne căsătorim.

Capitolul 13

Mi-a părut rău că tot ceea ce îmi revenea mie de făcut a căzut pe umerii lui Maeve, care s-a dus până la Rydal să ia prânzul cu Celeste şi cu mama ei şi să discute despre culoarea şervetelor şi despre avantajul de a servi spirtoase la petrecerea de nuntă, în loc de bere, vin şi şampanie pentru toast.

— Legume congelate, mi-a spus Maeve mai târziu. Am vrut să-i spun că asta va fi contribuţia mea. O să le umplu curtea cu mazăre, ceea ce o să mă scutească de obligaţia de a suporta încă o discuţie în jurul întrebării dacă peluza o să mai fie la fel de frumoasă şi de verde şi în iulie.

— Îmi pare rău, i-am spus. N-ar trebui să te ocupi tu de lucrurile astea.

Maeve şi-a dat ochii peste cap.

— Doar nu vrei să-mi spui c-o să te ocupi tu. Dacă nu mă implic eu, atunci nimeni din partea noastră n-o să aibă niciun cuvânt de spus la nuntă.

— Am de gând să am eu un cuvânt de spus pentru amândoi.

— Nu-nţelegi ce vreau să spun. Eu nici măcar nu sunt căsătorită, şi tot înţeleg.

Celeste spunea că lui Maeve îi e greu să ne vadă căsătorindu-ne înaintea ei. Celeste zicea că, la treizeci şi şapte de ani, Maeve nu prea mai are nicio şansă să găsească pe cineva, aşa că planurile noastre de nuntă nu au cum să o umple de bucurie. Dar nu avea dreptate. În primul rând, Maeve nu m-ar fi invidiat niciodată pentru că sunt fericit, iar în al doilea rând, nu am auzit-o niciodată spunând, nici măcar ca pe o toană de moment, că ar interesa-o măritişul. Maeve nu avea nimic împotriva nunţii noastre. Ea cu mireasa avea ce avea.

Am încercat să îi explic soră-mii că am făcut curte

multor femei, dar Celeste este cea mai bună alegere. Nu-i vorbă, că nici nu mă grăbisem cu însurătoarea. Relaţia noastră începuse în studenţie şi trecuserăm prin despărţiri şi împăcări.

— De fapt, tu o alegi pe aceea pe care o placi cel mai mult dintr-un grup de femei care nu-ţi plac, a spus Maeve. Grupul tău de control e total aberant.

Dar eu alesesem femeia care se angajase să îmi netezească drumul în viaţă şi să îmi fie trup şi suflet alături. Problema era că Maeve credea că de asta are ea însăşi grijă.

Despre viaţa amoroasă a lui Maeve sau lipsa ei nu ştiam nimic. Doar atâta voi spune: o viaţă întreagă o urmărisem cum îşi controlează glicemia şi îşi injectează insulină, dar niciodată nu o făcea de faţă cu alte persoane decât în caz de urgenţă. Când eram student la medicină şi mai târziu doctor rezident, am căutat să o conving că are nevoie de monitorizare permanentă, dar nici nu a vrut să audă. „Am endocrinologul meu”, îmi spunea.

— Dar n-am de gând să fiu endocrinologul tău. Ţi-o spun doar aşa, ca frate, că mă interesează starea ta de sănătate.

— Foarte drăguţ din partea ta. Acum, gata, termină.

Maeve şi cu mine aveam nenumărate motive să fim suspicioşi când venea vorba de căsătorie – fie şi numai povestea copilăriei noastre ar face pe oricine să se declare împotriva ei –, dar dacă aş fi stat să mă gândesc, nu aş fi dat vina pe Andrea şi nici pe vreunul dintre părinţii noştri. Dacă ar fi fost să fac o simplă presupunere în ceea ce o privea pe Maeve, aş fi spus că nu ar fi dat voie nimănui să fie de faţă, în aceeaşi cameră cu ea, când îşi înfigea un ac în stomac.

— Încă o dată, lămureşte-mă şi pe mine ce legătură are căsătoria voastră cu faptul că nu sunt eu măritată.

— Niciuna. Vreau doar să fiu sigur că nu te deranjează.

— Ai toată încrederea că nu, a spus ea. Nu mă căsătoresc eu cu Celeste. E toată numai şi numai a ta.

Dacă nu ar fi fost Maeve, toate detaliile legate de nuntă, toate costurile şi deciziile ar fi căzut în sarcina familiei Norcross. Maeve era de părere că noi, cei din familia Conroy, nu ar trebui să intrăm în această alianţă pornind de la o asemenea situaţie de inegalitate. La urma urmei, dacă era să punem la socoteală unchii şi mătuşile şi toţi verii de diferite grade, rude de sânge şi prin alianţă, cei din partea familiei Norcross erau mai mulţi decât stelele de pe cer, pe când noi, familia Conroy, eram doar doi. Înţelegeam că cineva din partea noastră trebuie să meargă să pună umărul şi, cum familia noastră consta doar din noi doi, din Maeve şi din mine, datoria asta i-a revenit lui Maeve. În perioada aceea, mă întâlneam cu electricienii şi învăţam meşteşugul nebănuit de dificil al renovării pereţilor de rigips. Eram prea ocupat să iau parte şi eu la pregătiri, aşa că am trimis-o pe soră-mea, care locuia la numai cincisprezece minute de casa părinţilor lui Celeste, să mă reprezinte.

În spiritul acestei diviziuni a muncii, Maeve s-a oferit să compună anunţul de logodnă pentru presă. *Mary Celeste Norcross, fiica lui William şi a Juliei Norcross, se va căsători cu Daniel James Conroy, fiul Elnei Conroy şi al răposatului Cyril Conroy, sâmbătă, 23 iulie.*

Lui Celeste nu i-a plăcut însă cuvântul „răposatului”. Considera că aruncă o umbră de tristeţe asupra fericitului eveniment.

— Dar mamă-ta? mi-a spus Maeve la telefon, imitând neaşteptat de bine vocea lui Celeste. Chiar vrei să apară în anunţ numele mamei tale?

— Of, am spus eu.

— I-am spus că ai mamă. O mamă dispărută şi un tată

mort. Asta-i tot ce avem. Şi atunci ea m-a rugat dacă n-am putea să nu îi mai trecem în anunţ, de vreme ce nu sunt cu noi. Că asta nu înseamnă că le rănim sentimentele.

— Ei, şi?

Nu mi se părea deloc o idee scandaloasă.

— Mi-ar răni *mie* sentimentele, a spus Maeve. Doar n-oi fi o ciupercă ivită aşa, după ploaie. Ai nişte părinţi.

Julie Norcross, viitoarea mea soacră, femeie cu scaun la cap, a tranşat diferendul în favoarea lui Maeve. „Aşa se obişnuieşte”, i-a explicat fiicei ei. Soluţia de compromis propusă apoi, pe care Maeve a acceptat-o în cele din urmă, după multe obiecţii şi bombăneli, a fost ca numele părinţilor noştri să nu apară pe invitaţia de nuntă.

Şi în tot acest timp nu i-am spus soră-mii că mama este undeva acolo, la doi paşi de noi, şi dă târcoale. Am amânat să-i spun nu pentru că mă temeam că asta are să dăuneze sănătăţii ei, ci pentru că ne era mai bine fără ea. Asta înţelesesem eu din ce îmi spusese Fluffy. După ani şi ani de haos şi de înstrăinare, vieţile noastre, în sfârşit, se aşezaseră pe un făgaş bun. Acum, că nu mai era treaba mea să toc banii din fondul de studii, rareori mai discutam despre Andrea. Nu ne stătea gândul la ea. Nu practicam medicina. Eram proprietarul a trei imobile. Urma să mă căsătoresc. Maeve, din cine ştie ce motive numai de ea ştiute, a continuat să lucreze la Otterson’s fără să se plângă.

Părea mai fericită decât o ştiusem eu vreodată, chiar dacă nu voia să mă însor cu Celeste. După mulţi ani în care trăiserăm amândoi în răspăr cu trecutul, ieşiserăm cumva, în chip miraculos, din acest blocaj şi mergeam înainte, la fel ca toată lumea. Dacă i-aş fi spus lui Maeve că mama e acolo, aproape de noi, dacă i-aş fi spus că nu sunt sigur că părinţii noştri au divorţat, aş fi reaprins focul pe care o viaţă întreagă mă chinuisem să îl sting. De ce

am merge noi să o căutăm? Ea nu venise niciodată să ne caute.

Asta nu însemna că Maeve nu merita să ştie, sau că nu aveam să îi spun niciodată adevărul. Credeam doar că nu e momentul potrivit.

Celeste şi cu mine ne-am cununat într-o zi caniculară de iulie târziu, la Biserica St. Hilary din Rydal. Ar fi fost mai confortabil să ne căsătorim toamna, dar Celeste a spus că vrea să fie totul stabilit şi rezolvat până să înceapă ea şcoala în septembrie. Maeve zicea că Celeste nu vrea să îmi dea timp să bat în retragere. Familia Norcross a închiriat un cort pentru petrecerea de nuntă, iar Celeste şi Maeve au lăsat la o parte divergenţele dintre ele, cu această ocazie. Morey Able mi-a fost cavaler de onoare. Considera că a fost ridicol din partea mea să abandonez preocupările ştiinţifice. „Mi-am irosit jumătate din cariera profesională ocupându-mă de tine”, mi-a spus el, ţinându-şi braţul petrecut peste umărul meu ca orice tată mândru de fiul lui. Câţiva ani mai târziu, aveam să cumpăr un imobil de lux pe Riverside Drive, construit înainte de război, cu un hol la intrare în stil Art Déco şi intarsii de sticlă verde pe uşile de la lifturi. Le-am oferit soţilor Able jumătate din ultimul etaj şi o cheie pentru uşa de acces la acoperiş contra unei sume pe care ar fi plătit-o pentru un apartament mic şi modest, gata mobilat. Aveau să locuiască acolo tot restul vieţii.

În luna de miere, Celeste şi-a azvârlit diafragma în Atlantic. În primele ore ale dimineţii, am privit-o de pe coastă, din Statul Maine, cum urcă pe un mic val şi pluteşte înainte, pierzându-se în depărtare.

— E cam scârbos, am spus eu.

— Lumea o să creadă că-i o meduză. A închis cu un pocnet cutia roz, goală, şi şi-a aruncat-o în geantă. Încercaserăm să intrăm în apă cu o zi înainte, dar chiar şi

în acel iulie târziu ne-a fost imposibil să ne cufundăm mai mult decât până la genunchi, aşa că ne-am întors la hotel, unde Celeste şi-a îmbrăcat costumul de baie doar ca să i-l scot eu. Era de părere că şi aşa am aşteptat prea mult. La douăzeci şi nouă de ani, nu avea de gând să se mai opună naturii, amânând pentru încă un ciclu. Fiica noastră s-a născut la nouă luni după aceea. În ciuda obiecţiilor ei, i-am dat fetiţei numele soră-mii, dar am fost de acord să facem un compromis şi să-i spunem May.

Cu May, totul a decurs uşor. I-am spus lui Celeste că am putea să punem o muşama pe pat şi să o asist eu dacă vrea să nască acasă, dar nu a vrut. Am luat un taxi şi am mers în miez de noapte la Columbia Presbyterian, şi după şase ore a venit pe lume fiica noastră, moşită de unul dintre foştii mei colegi. Mama lui Celeste a venit să stea la noi o săptămână, iar Maeve a venit pentru o zi. Maeve şi Julie Norcross se îndrăgiseră în timpul pregătirilor de nuntă, şi lui Maeve i se părea că relaţia ei cu Celeste merge mai bine când e şi mama ei pe aproape. Şi- a planificat scurtele vizite la noi ţinând seama de acest lucru. Celeste a renunţat la slujba de la şcoală şi după cinci luni a rămas din nou însărcinată. Se pricepea la făcut copii, cum îi plăcea ei să spună. Avea de gând să se folosească la maximum de acest punct forte.

Dar copiii sunt în mare măsură o chestiune de noroc şi nimeni nu îţi garanta că ceea ce a fost uşor o dată va fi la fel şi a doua oară. La a doua sarcină, în cea de-a douăzeci şi cincea săptămână, Celeste a început să aibă contracţii şi i s-a recomandat să stea întinsă în pat. I s- a spus că are un col uterin leneş, incapabil să facă faţă neobositei forţe gravitaţionale şi să ţină copilul. A luat-o ca pe o acuză la adresa ei.

— Anul trecut nu mi-a spus nimeni că e leneş, a zis ea.

Ar fi reţinut-o la spital dacă cei de acolo nu ar fi

considerat că am suficiente competenţe medicale ca să-i administrez medicaţia şi să-i urmăresc tensiunea. Ceea ce nu puteam face era să am grijă de May, pe lângă munca mea şi sarcina de a mă ocupa de Celeste.

— Va trebui să angajăm pe cineva, am spus eu.

Celeste îmi spusese clar că nu vrea să se mute maică-sa la New York, iar ideea de a o chema pe Maeve să vină să ne ajute nici nu intra în discuţie.

— Păcat că n-o să fie cineva cunoscut, a spus Celeste.

Se simţea frustrată, era speriată şi supărată pe ea însăşi că nu poate să se ocupe, ca de obicei, de toate treburile.

— Nu vreau să aibă grijă de May o străină.

— Aş putea s-o rog pe Fluffy, am spus eu, deşi cam fără tragere de inimă.

A o readuce în viaţa noastră pe Fluffy, a readuce şi alte lucruri, mi se părea a fi un mare pas înapoi. O ţineam pe May pe un picior şi ea s- a zvârcolit şi a întins mânuţele dolofane spre mamă-sa.

— Ce-i *fluffy*?

— *Cine* e Fluffy.

— Despre ce vorbiţi voi acolo?

— Nu ţi-am povestit niciodată despre Fluffy?

Celeste a oftat şi i-a îndreptat pledul.

— Nu cred. N-ai cum să uiţi de cineva cu un nume ca ăsta.

În anii de început ai relaţiei noastre, Celeste mă întrebase despre mica cicatrice de lângă ochi şi îi spusesem că mi se trage de la o lovitură de rever primită odată, când jucam tenis la dublu la Choate. Nu aveam de gând să îi spun fetei drăguţe care era în pat cu mine că m-a plesnit odată dădaca mea irlandeză cu o lingură. Dacă nu îi vorbisem niciodată depre Fluffy, Celeste nu ştia nici de aventura tatei. Mi-ar fi fost greu să-i propun pe cineva care s-a culcat cu stăpânul casei şi i-a lovit copilul, dar

adevărul e că o iertasem pe Fluffy pentru tot ce făcuse. Cum spunea Maeve, nu avea rost să purtăm pică nici unei persoane cunoscute în acea perioadă din viaţa noastră.

— A fost dădaca noastră. Acum locuieşte în Bronx, am spus eu.

— Credeam că Sandy şi Jocelyn au fost dădacele voastre.

— Sandy era menajera, Jocelyn era bucătăreasa, Fluffy era dădaca.

Celeste a închis ochii şi a dat din cap, împăciuitoare.

— Mi-e greu să ţin minte tot personalul casei voastre.

— Să o sun?

May, care avea o stranie capacitate de a se lăsa pe cineva cu toată greutatea, parcă se transformase, în braţele mele, într-un sac de cartofi de peste douăzeci de kilograme. Am aşezat-o în pat, lângă mamă-sa.

— De ce să nu-ncercăm? Pe voi v-a crescut destul de bine. Celeste s-a întins după fetiţă, pe care o putea ţine alături de ea, dar nu o putea ridica. Măcar avem un punct de pornire.

Şi aşa s-a întâmplat că, la aproape treizeci de ani după ce trăiserăm sub acelaşi acoperiş, Fluffy a venit la noi, pe 116th Street, să aibă grijă de fiica noastră. Celeste a fost cât se poate de mulţumită de felul cum s-au aşezat lucrurile.

— Peste tot erau numai purici! am auzit-o pe Fluffy povestindu-i nevesti-mii a doua zi după ce am angajat-o.

Tocmai intrasem pe uşa din faţă şi am rămas în vestibul să le ascult. Nu trăgeam cu urechea, apartamentul era prea mic pentru aşa ceva. Ştiau foarte bine că sunt acolo.

— Prima oară când m-am dus să mă întâlnesc cu familia Conroy erau cu toţii acolo şi se scărpinau de zor. Ştiţi, ţineam morţiş să le fac o impresie bună. Fusesem îngrijitoarea casei pe vremea când nu era ocupată şi

speram c-o să mă păstreze să lucrez în continuare acolo, aşa că m-am îmbrăcat cu rochia mea cea mai bună şi m-am dus să mă prezint, şi ei erau acolo, cu o grămadă de cutii în jurul lor. Vedeam cum umblă puricii pe picioruşele lui Maeve. Trăgeau la ea ca la o căpăţână de zahăr.

— Stai un pic, a spus Celeste, nu locuiai cu ei în casă?

— Locuiam în garaj. Deasupra lui era un apartament unde locuiseră înainte ai mei, pe vremea când lucrau la familia Vanhoebeek. Sigur, am locuit în casă cât timp am îngrijit-o pe bătrână, n-am lăsat-o singură niciodată. Dar după ce s-a prăpădit, ei, toată treaba asta m-a întristat, aşa că m-am întors la garaj. Copilărisem acolo. Fusesem una din menajere, apoi am fost singura slujnică din toată casa aia, apoi am fost dădacă, apoi îngrijitoare a casei, apoi dădacă la familia Conroy, mai întâi a lui Maeve, apoi a lui Danny.

Apoi ai fost amantă, mi-am zis în sinea mea, punând la loc plicurile cu scrisori.

— M-am descurcat bine în toate posturile, numai ca îngrijitoare nu. Ca îngrijitoare, am făcut-o de oaie.

— Dar sunt treburi complet diferite, a spus Celeste. Să ai grijă de oameni şi să ai grijă de o casă goală.

— Mi-era frică să stau în casa aia. Mă tot gândeam că Vanhoebeekii sunt tot acolo, prefăcuţi în stafii. Nici nu puteam să-mi închipui casa fără ei, măcar că muriseră. Abia dacă aveam curaj să intru în casă în fuga mare o dată pe săptămână şi să-mi arunc un ochi la vremea amiezii, aşa că habar n-aveam că ratonii au ros tot şi au ajuns până-n sala de bal, împreună cu puzderia aia de purici. Pesemne că atunci tocmai se înmulţiseră, pentru că nu era niciunul când a venit omul de la bancă şi nici când au sosit domnul şi doamna Conroy să vadă casa, dar când s-au mutat, erau purici în tot locul, îi vedeai cum sar de colo-colo pe covoare, pe pereţi. Zău că nu le-aş fi găsit nicio

vină dacă m-ar fi dat în clipa aia pe uşă afară.

— N-ai nicio vină că erau purici acolo, a spus Celeste.

— Ba am, dacă stai să te gândeşti. Am dormit în post. Ce ziceţi? S- o duc pe fetiţă la culcare şi să vă pregătesc ceva de prânz?

— Danny! a strigat Celeste. Vrei să mănânci de prânz?

Am intrat în dormitor. Celeste stătea întinsă în pat, iar Fluffy şedea pe un scaun şi o ţinea în braţe pe May, adormită.

Celeste s-a uitat la mine şi a zâmbit.

— Fluffy mi-a povestit despre purici.

— Mama lui m-a ţinut să lucrez în continuare acolo, a spus Fluffy zâmbindu-mi, ca şi când eu făcusem asta. Nu era mult mai mare decât mine, dar m-am purtat întotdeauna de parcă ar fi fost mama mea. Mă simţeam atât de singură! Şi ea era aşa de bună! Aşa necăjită cum era, Elna m-a făcut întotdeauna să simt că se bucură că sunt acolo.

— Era necăjită din cauza puricilor?

— Din cauza ***casei.*** Biata Elna ura casa aia.

— Aş mânca ceva, am spus eu.

— De ce „biata Elna”? a întrebat Celeste.

De când îi spusesem povestea vieţii mele, nevastă-mea îşi făcuse o părere tare proastă despre mama. Credea că nu poate exista pe lumea asta motiv întemeiat pentru care cineva să părăsească doi copii.

Fluffy s-a uitat în jos la fiică-mea, care dormea la pieptul ei.

— Era prea bună ca să locuiască într-un loc ca ăla.

Celeste a ridicat privirea spre mine, derutată.

— Parcă ziceai că îţi place casa aia.

— Mă duc să fac nişte sandviciuri, am spus eu şi am plecat.

Voiam să îi spun lui Fluffy să înceteze, dar de ce aş fi

făcut-o? îi spunea poveştile astea lui Celeste, singura persoană din lume dispusă să le asculte. Fluffy îi povestea lui Celeste despre Casa Olandeză precum Şeherezada, care căuta să mai câştige o noapte povestind, iar Celeste, care, în sfârşit, reuşise să nu se mai gândească la problemele ei, nu ar fi lăsat-o pentru nimic în lume să plece de lângă ea.

Kevin a venit pe lume înainte de termen şi şi-a petrecut primele şase săptămâni de viaţă în incubator, privindu-ne ţintă prin peretele transparent de plastic cu ochişorii lui de broscuţă, iar în vremea aceasta, Fluffy a rămas acasă cu May. „Toate bune", îmi spunea Fluffy, pupând-o pe fiică-mea pe căpşor, copleşind-o cu săruturi mici şi iuţi, unul după altul. „Suntem toţi acolo unde trebuie să fim." în timp ce Celeste era la spital, Maeve a venit cu trenul ca să petreacă câteva zile şi cu Fluffy, şi cu tiza ei. De fiecare dată când se întâlneau, Maeve şi Fluffy aveau o poftă uriaşă, insaţiabilă să discute despre vremurile trecute. Treceau în revistă toate încăperile din Casa Olandeză. „îţi mai aduci aminte de aragazul ăla", spunea una din ele. „Cum trebuia să aprinzi arzătoarele cu chibritul? Mereu mă gândeam că o să dau foc la casă şi-o să zburăm cu toţii direct pe lumea ailaltă, atât de mult dura până să se aprindă focul." „Mai ţii minte cearşafurile alea roz de mătase din dormitorul de la etajul doi? Aşa cearşafuri n-am mai văzut niciodată. Pun pariu că şi acum arată perfect. N-a dormit nimeni niciodată în patul ăla." „îţi aminteşti când ne-am dus noi două să înotăm în piscină şi Jocelyn a spus că nu e frumos să vezi o dădacă bălăcindu-se în apă ca o focă, taman în miezul zilei de lucru?" Apoi se porneau pe râs şi nu se mai opreau, şi atunci râdea şi May împreună cu ele.

Imediat după naşterea lui May, îi cumpărasem lui Celeste un imobil placat cu gresie roşiatică, situat chiar la

nord de Muzeul de Istorie Naturală, şi lucrasem eu însumi la el în weekenduri – o clădire impunătoare, cu trei etaje, peste posibilităţile noastre, genul de casă în care am fi putut rămâne să locuim pentru tot restul vieţii. Cartierul avea unele neajunsuri, dar era mai bun decât cel în care locuiam atunci. Vântul gentrificării începuse să îşi schimbe direcţia şi să bată spre Upper West Side şi voiam să i-o iau înainte. Ca să începem o viaţă nouă, trebuia să străbatem toate cele douăzeci şi cinci de cvartale. Aveam să le plătesc pe Sandy şi pe Jocelyn să vină în weekend şi, împreună cu Fluffy, să ne împacheteze lucrurile, să le pună în cutii, apoi să le despacheteze iar.

— Ne mutăm *acum*? a întrebat Celeste pe când stăteam în sala de aşteptare a Unităţii de Terapie Intensivă Neonatală.

Programul de vizită începea la ora nouă.

— Niciodată nu-i momentul potrivit pentru o mutare, am spus eu. În felul ăsta, Kevin o să poată veni direct în casă nouă.

Noua locuinţă avea patru dormitoare, dar i-am ţinut pe Kevin şi pe May împreună într-unul dintre ele cât au fost mici. „Mai puţină alergătură”, a spus Fluffy. „Sunt prea multe afurisite de scări în casa asta.” Celeste era de aceeaşi părere şi m-a rugat să fac loc în dormitorul copiilor şi pentru un pat de o singură persoană. Până la urmă, făcuse o cezariană de urgenţă şi, după cum spunea ea, era mai bine să nu fie nevoită să umble mult de colo-colo prin casă când plângea unul din copii.

Într-o noapte, după ce i-a adus lui Celeste un pulover din dormitorul nostru de la ultimul etaj, apoi a cărat o grămadă de rufe la parter, apoi i-a schimbat scutecul lui May şi a urcat la etajul doi ca să- i aducă alte lucruşoare cu care să o îmbrace, şi a coborât iar cu cele murdare ca să le spele, Fluffy s-a prăbuşit pe canapea, lângă Celeste,

cu obrajii roşii ca para focului şi respirând greu de i se cutremura pieptul.

— Eşti bine? a întrebat-o Celeste, care îl ţinea pe Kevin în braţe.

May a făcut câţiva paşi împleticiţi înspre cămin, unde tocmai aprinsesem focul.

— *May,* am strigat-o eu.

Fluffy a tras adânc aer în piept şi a întins mâinile, moment în care May s-a întors şi s-a dus la ea cu paşi mici şi şovăielnici de piticuţă.

— Prea multe afurisite de scări, a spus Celeste.

Fluffy a încuviinţat şi în clipa următoare şi-a recăpătat suflul.

— Asta mă duce cu gândul la biata doamna Vanhoebeek când trăgea să moară. Uram toate scările alea de acolo.

— A căzut? am întrebat eu, pentru că nu ştiam despre Vanhoebeek decât că fuseseră producători de ţigări şi că muriseră.

— Păi n-a căzut pe scări, dacă asta mă întrebi. A căzut când era în grădină şi culegea bujori. A căzut în iarba moale de acolo şi şi-a rupt şoldul.

— Când?

— Când? a repetat Fluffy, derutată un pic de întrebarea mea. Războiul începuse de ceva vreme, asta ştiu sigur. Toţi băieţii se prăpădiseră deja. Domnul Vanhoebeek era mort. Eu şi cu coniţa eram singure în casă.

Când a venit prima oară să lucreze la noi, Fluffy a încercat să i se adreseze lui Celeste cu cuvântul ***coniţă,*** dar Celeste nu i-a dat voie.

— Dar băieţii cum au murit?

Celeste a tras păturica în jurul gâtului lui Kevin. Chiar şi cu focul aprins, era frig în cameră. Mai aveam de lucru la ferestre.

— Vreţi să ştiţi despre toţi? Linus a avut leucemie. S-a

prăpădit când era mic, nu cred că făcuse doisprezece ani. Băieţii mai mari, Pieter şi Maarten, au murit amândoi în Franţa. Spuneau că dacă nu-i iau americanii, o să se întoarcă în Olanda, să lupte acolo. Am primit înştiinţare că a murit unul din ei şi la nicio lună după aia am aflat de celălalt. Erau doi tineri frumoşi ca prinţii din poveşti. N-aş fi putut să spun pe care din ei îl iubesc mai mult.

— Dar domnul Vanhoebeek?

Şedeam în fotoliul mare de lângă cămin. Se auzea tic-tacul ceasornicului marcând clipele serii care se scurgeau. Nu avusesem de gând să stau cu ele, dar am stat. Camera de zi ne cuprindea tot mai strâns, ca într-o îmbrăţişare, în lumina tremurândă. Auzeam cum gonesc maşinile de pe Broadway de la o depărtare de un cvartal. Auzeam ropotul ploii.

— Emfizem. Uite, de-aia n-am fumat eu niciodată. Bătrânul, domnul Vanhoebeek, fuma cât pentru toţi ai casei. Cumplită moarte, a spus Fluffy uitându-se la mine.

Celeste şi-a tras picioarele sub ea.

— Aşa deci, şi doamna Vanhoebeek?

Voia să-i povestească mai departe. May a gângurit ceva preţ de un minut în poala lui Fluffy, apoi s-a liniştit, pregătită, parcă, să asculte.

— Am sunat la ambulanţă şi au venit şi au ridicat-o de unde era căzută în grădină şi au dus-o la spital. M-am urcat în ultima maşină pe care o mai avea familia şi am mers în urma lor. Taică-miu fusese şoferul casei, aşa că ştiam să conduc. I-am întrebat pe cei de la spital dacă pot să dorm în salon cu bătrâna ca să stau cu ochii pe ea şi asistenta mi-a spus că nu. A zis că o să trebuiască să-i vâre o tijă în şold şi că o să aibă nevoie de odihnă. Părinţii mei îşi găsiseră de lucru amândoi în Virginia, toţi ceilalţi din personalul casei îşi pierduseră slujbele în timpul Marii Crize. La vremea aia, numai eu mai rămăsesem pe loc.

Eram trecută de douăzeci de ani şi în viaţa mea nu mai stătusem noaptea singură în casă. Fluffy a clătinat din cap la gândul acesta. Eram moartă de frică. Tot timpul mi se părea că aud oameni vorbind. Apoi, într-o zi, după ce s-a lăsa întunericul, mi-am dat seama că e de datoria mea să am grijă de coniţa să nu i se întâmple ceva, nu invers. Cum puteam eu să-mi închipui că bătrânica asta, o mână de om, e ocrotitoarea mea?

May a căscat şi şi-a lăsat căpşorul să-i cadă în culcuşul sânilor lui

Fluffy, ridicând privirea spre ea pentru o ultimă oară ca să se asigure că e tot acolo, înainte să se lase în voia somnului şi să închidă ochii.

— A murit în spital? am întrebat eu.

Mă gândeam că în perioada anilor patruzeci, după o operaţie de montare a unei tije în şold, rezultatul nu putea fi unul prea favorabil.

— A, nu. A trecut cu bine de operaţie. M-am dus în fiecare zi s-o văd şi, după două săptămâni, cei de la ambulanţă au adus-o înapoi, acasă. Despre asta era vorba, în primul rând, în povestea mea – de ce am urât eu scările alea. Au dus-o cu targa sus, la etaj şi au culcat-o în pat şi eu i-am aşezat bine pernele sub cap. Era aşa de bucuroasă că s-a întors acasă la ea! Le-a mulţumit brancardierilor, le-a zis că îi pare rău că e atât de grea, când de fapt nu cântărea mai mult decât o găinuşă. Dormea în odaia mare din faţă, unde au dormit şi părinţii tăi. După ce au plecat oamenii, am întrebat-o dacă vrea un ceai şi ea a zis ca da, şi am dat fuga jos să-l pregătesc, şi de atunci nu m-am mai oprit. Era de făcut ba una, ba alta, şi tot aşa. Urcam şi coboram scările alea din cinci în cinci minute şi nu-mi păsa, că eram tânără, dar după vreo săptămână mi-am dat seama ce greşeală am făcut. Ar fi trebuit s-o instalez la parter, chiar acolo, în holul de la intrare, unde ar fi avut şi

o privelişte frumoasă. De acolo, de jos, ar fi putut să privească peluza, şi copacii, şi păsările şi toate lucrurile alea care erau încă ale ei. La etaj, unde era ea, în afară de şemineu, nu avea la ce să se uite. De unde era, nu vedea pe geam nimic altceva decât cerul. Nu se plângea niciodată, dar mie-mi părea tare rău de ea. Ştiam că mai bine de atât nu o să se mai facă. Nu avea cum. Era o bătrânică tare cumsecade. De fiecare dată când aveam de mers la cumpărături sau după medicamente, trebuia să-i dau o pastilă în plus ca s-o adorm, pentru că, altfel, dacă vedea că nu mai sunt lângă ea, era ca năucă şi se căznea să se dea singură jos din pat. Problema era că nu-şi mai aducea aminte că are şoldul rupt. Tot dădea să se scoale din pat. Îi spuneam să stea liniştită şi coboram în goană pe scări să-i aduc lucrurile de care avea nevoie, dar în jumătate din timpul ăsta ea se ţâra de-a buşilea până atingea cu un picior duşumeaua, aşa că am început să o trag înspre mijlocul patului şi să fac un zid de perne de jur-împrejurul ei, cum ai face pentru un bebeluş, şi apoi să cobor scările de două ori mai repede. Aş fi putut să alerg şi la maraton, zău aşa, numai că nu cred că erau pe vremea aia. A coborât privirea spre May şi a întins mâna să netezească părul negru şi mătăsos al copilei. Pe atunci n-aveam probleme, nu mă deranja nimic.

La început, Celeste mai arunca câte o vorbă despre Maeve, dar Fluffy nici nu voia să audă. „îmi iubesc copiii”, spunea ea, „şi Maeve a fost primul meu copil. Ştiţi, eu i-am salvat viaţa. Când s-a îmbolnăvit de diabet, eu am fost cea care a dus-o la spital. Închipuiţi- vă că micuţa May creşte mare şi cineva vrea să plec urechea la tot felul de răutăţi despre ea”. O legăna puţin pe May apropiind-o şi îndepărtând-o de şoldul ei, făcând-o să râdă. „Asta. Nu. Se. Poate”, îi spunea fetiţei.

Celeste a înţeles şi nu a mai repetat greşeala. Principala

relaţie pe care o avea acum cu un adult era aceea cu Fluffy şi trăia cu teama că va veni ziua când copiii vor fi consideraţi suficient de mari şi ea va trebui să se descurce singură cu ei. Nu numai că era nevoie de încă două mâini pentru îngrijirea a doi copii de vârste atât de apropiate, dar Fluffy ştia ce trebuie să facă atunci când unul din ei avea o durere de urechi, sau o iritaţie a pielii sau se plictisea. Ştia mai bine decât mine când trebuie sunat medicul pediatru. Fluffy era un geniu în ceea ce privea îngrijirea copiilor, dar se pricepea de minune să se ocupe şi de mame. Avea la fel de multă grijă de Celeste cum avea de Kevin şi de May, o lăuda pentru toate deciziile ei corecte, îi spunea când e cazul să se odihnească, o învăţa cum să gătească o tocană. Iar când ploua sau se întuneca afară sau era, pur şi simplu, prea frig ca să iasă din casă, avea la îndemână comoara nesecată a poveştilor despre familia Vanhoebeek. Celeste făcuse o pasiune şi pentru acestea.

— Garajul era mai departe de casă, de o aripă a ei, dar dacă mă urcam pe capacul de la veceu şi deschideam geamul, îi vedeam pe musafirii care veneau la petreceri. Nu mai există nicăieri în lume petreceri ca alea pe care le dădeau ei pe vremuri. Toate geamurile erau vraişte şi de pe terasă oaspeţii intrau pe ferestrele-uşi direct în casă. Când era vremea rece, dansau sus, în sala de bal, dar când era frumos afară, veneau nişte muncitori în timpul zilei şi construiau un ring de dans din bucăţele de lemn lustruit care se îmbinau unele într-altele. În felul ăsta, musafirii puteau să danseze pe peluză. Era şi o mică orchestră şi toată lumea râdea şi se distra. Mama spunea că sunetul cel mai plăcut mai mătăsos de pe pământ e râsul unei femei bogate. Robotea toată ziua în bucătărie ca să fie totul gata, apoi servea la masă până pe la două-trei dimineaţa, apoi făcea curat în bucătărie. Erau o droaie

de oameni acolo să-i sară în ajutor, dar bucătăria era a ei. Taică-miu ducea toate maşinile în garaj şi le aducea înapoi când erau oaspeţii gata de plecare. Când veneau de la lucru, eu dormeam dusă pe canapea, oricât de mult mă căzneam să stau trează, eram doar o gâgâlice de copil şi mama mă trezea şi-mi dădea un pahar cu şampanie răsuflată, stropul care mai rămăsese în sticlă. Mă trezea şi-mi spunea: „Fiona, ia uite ce ţi-am adus!” Şi eu o dădeam pe gât şi mă culcam la loc. Nu cred să fi avut mai mult de cinci ani. Şampania aia era cel mai minunat lucru din lume.

— Cum crezi că a făcut tata rost de bani să cumpere casa? am întrebat-o pe Fluffy într-o seară, într-un moment de linişte aproape cerească, pe când amândoi copiii dormeau în pătuţurile lor, iar Celeste era adormită pe patul îngust din dormitorul copiilor, unde se întinsese doar pentru un minut şi apoi o furase somnul.

Fluffy şi cu mine stăteam unul lângă altul, ea spăla vasele şi eu le ştergeam.

— A fost povestea cu băiatul ăla de la spital, când era taică-tu în Franţa.

Cu o farfurie în mână, m-am întors spre ea.

— Chiar ştii cum s-a întâmplat?

Nici nu îmi era prea clar ce m-a împins să o întreb, nu mă gândisem niciodată că ar putea să ştie răspunsul.

Fluffy a confirmat dând din cap.

— A căzut când a sărit din avion şi şi-a rupt umărul. Pesemne că a stat în spitalul ăla o veşnicie şi se perindau pe acolo o mulţime de oameni. Câteva zile a stat în patul de campanie de alături un băiat care fusese împuşcat în piept. Încerc să nu mă gândesc prea mult la lucrurile astea. Băiatul rar era treaz, dar când era, stătea de vorbă cu taică-tu. Băiatul ăsta zicea că dacă ar avea bani, ar cumpăra teren în Horsham. Fără doar şi poate că asta ar

face, spunea el, aşa că taică-tu l-a întrebat de ce. Trebuie că îi făcea plăcere, mă gândesc eu, să aibă pe cineva cu care să mai schimbe o vorbă. Băiatul i-a spus că, din cauza războiului şi cu toată situaţia de atunci, nu are voie să spună mai multe, dar că Cyril ar trebui să ţină minte alea două cuvinte: Horsham, Pennsylvania. Taică-tu nu le-a uitat.

Am luat altă farfurie din mâinile ei pline de săpun, apoi un pahar.

Bucătăria era în dosul casei şi deasupra chiuvetei era o fereastră. Fluffy întotdeauna zicea că nu există răsfăţ mai mare pentru o femeie decât să aibă o fereastră deasupra chiuvetei.

— Ţi-a povestit tata toate astea?

— Taică-tu? O, Doamne, nici vorbă. Taică-tu nu mi-ar fi spus nici cât e ceasul, dacă l-aş fi întrebat. Mamă-ta mi-a povestit. Eram foarte apropiate, mamă-ta şi cu mine. Nu uita că atunci când au venit prima oară să vadă Casa Olandeză, ea credea că sunt săraci. L-a obligat să-i spună de unde a avut banii ăia. L-a *forţat* Era sigură că a făcut el ceva contra legii. Că doar n-avea nimeni atâta bănet pe vremea aia.

M-am gândit cum eram eu în anii de început ai studenţiei mele, când am dat peste primul imobil în executare şi mă tot întrebam cum a făcut tata de s-a îmbogăţit.

— Şi ce s-a-ntâmplat?

— Păi bietul băiatul ăla s-a prăpădit, bineînţeles, lăsându-l în urmă pe taică-tu, care a avut mult timp după aia să se gândească la el. A zăcut în patul ăla de campanie încă trei luni, până s-a ivit un loc liber pe o navă de transport şi a fost trimis acasă. După aia, i s-a dat să facă muncă de birou pe şantierul naval din Philadelphia. Nu mai fusese niciodată la Philadelphia. După ce s-a mutat acolo

cu mamă-ta, şi-a luat o hartă şi, ce să vezi, Horshamul era acolo, la nicio oră distanţă. S-a decis să meargă până acolo, cred că din respect pentru băiatul ăla. N-am idee cum a ajuns taică-tu acolo, dar locul ăla era numai câmp, cât vedeai cu ochii. A mers şi s-a interesat dacă e ceva teren de vânzare, şi a găsit un om care avea zece acri pe care era gata să-i vândă, ieftini ca braga[54]. Ştii, de acolo a venit şi vorba asta. Ţărână ieftină, la preţ de nimic.

— Dar de unde a luat banii ăia să cumpere terenul?

Lucrurile pot fi ieftine, dar degeaba sunt, dacă nu ai bani. Ştiam din experienţă.

— A pus bani deoparte din ce-a câştigat la TVA[55]. Înainte de război a lucrat trei ani la baraj. Îi dădeau un salariu de mizerie, numai că taică-tu nu s-a-ndurat să se atingă de bănuţii ăia. Acuma, ca să ştii, mama ta habar nu avea de toate astea, cu toate că erau căsătoriţi. Nu ştia de banii puşi deoparte, nici de băiatul ăla, nici de Horsham, de nimic. După şase luni, l-au sunat de la Marină şi i-au zis că taman în locul ăla vor să construiască o bază militară.

— Băăăi, ce chestie!

Fluffy a dat din cap şi avea obrajii aprinşi şi mâinile în apă, înroşite.

— Numai asta dacă era, şi tot ar fi fost o poveste nemaipomenită, dar după aia a luat banii câştigaţi din vânzarea terenului şi a plătit un aconto pentru ditamai

---

[54] **În original, *dirt cheap* („ieftin ca mizeria/ gunoiul/ ţărâna/ tina“). În engleza americană, în limbajul colocvial, substantivul *dirt* are sensul de lucru sau persoană lipsit/ lipsită de valoare sau importanţă. Folosind echivalentul românesc aproximativ, „ieftin ca braga“, se pierde jocul de cuvinte din original.**

[55] **Tennessee Valley Authority, corporaţie de stat fondată în 1933, care a oferit locuri de muncă în Valea Râului Tennessee, zonă grav afectată de Marea Criză Economică a anilor ’30.**

fabrica de pe malul râului, iar când a vândut-o şi pe aia, s-a apucat să cumpere parcele de teren, şi în tot timpul ăsta mamă-ta gătea fasole pentru cină, iar el era angajat la Marină, unde se ocupa de aprovizionare, şi locuiau în baza militară împreună cu soră-ta. Apoi, într-o zi, a zis: „Auzi, Elna, am împrumutat o maşină. Am o surpriză mare pentru tine”. Mare minune că nu l-a strâns de gât.

Pe când stăteam noi aşa, umăr la umăr, cu vasele gata spălate şi misterul cel mai frustrant din viaţa mea gata dezlegat, mi-am adus aminte că ea e femeia care m-a lovit odată, în copilărie. Se culcase cu tata şi dorise să se mărite cu el. Mă gândeam că am fi avut o viaţă mult mai bună dacă Fluffy şi-ar fi văzut visul împlinit.

Capitolul 14

Am vândut cu un preţ bun clădirea în care am locuit când ne-am căsătorit şi cele două prime imobile cu faţada de gresie roşiatică, iar cu profitul obţinut am cumpărat o clădire cu utilizare mixtă de pe Broadway, situată la şase cvartale de casa noastră. Avea trizeci de apartamente de închiriat şi un restaurant italienesc la parter. Puteam să lucrez la clădire din zori şi până în noapte, în fiecare zi a anului, şi tot nu aş fi izbutit să fac toate reparaţiile de care era nevoie şi să rezolv toate problemele: încălzire centrală nereglabilă, sistem ilegal de eliminare a resturilor menajere din bucătării, un chiriaş a cărui fiică arunca o portocală în closet sa vadă dacă o ia la vale când trage apa, o chiriaşă care lăsa uşa deschisă ca să îşi facă pisica ei nevoile pe hol şi terierul din apartamentul de pe acelaşi culoar, la două uşi distanţă, care mereu găsea rahatul şi îl înfuleca lacom, şi apoi vomita pe duşumeaua din hol. Cu fiecare situaţie care se ivea, mai învăţam să rezolv câte ceva şi învăţam cum să îi calmez pe oamenii ale căror probleme nu eram eu dator să le rezolv.

Am făcut bani. Am angajat un administrator şi am înfiinţat o firmă de management imobiliar. Calea cea mai sigură de a afla dacă merită să cumperi o clădire era să o administrezi mai întâi, sau să administrezi o clădire dintr-un cvartal în care o altă clădire a fost scoasă la vânzare. În acele vremuri, în New York aproape totul era de vânzare dacă ştiai pe cine să întrebi. Îi cunoşteam pe consilierii locali, pe poliţişti. Coboram în subsolurile clădirilor. Maeve ţinea evidenţa contabilă şi se ocupa şi de impozitele firmei, şi de impozitele noastre. Situaţia asta o enerva la culme pe Celeste.

— Soră-ta n-are niciun drept să-şi bage nasul în fiecare colţişor din vieţile noastre, a spus ea.

— Ba are, că doar eu o rog să facă treaba asta

Celeste avea obiceiul să despice firul în patru acum, că era singură acasă cu copiii. Fluffy era din nou dădacă de sugari, lucra la nişte prieteni de-ai noştri care locuiau la o distanţă de zece cvartale spre sud şi adoptaseră gemeni. Lucrase la noi mai mulţi ani decât ne promisese iniţial şi încă mai trecea o dată pe săptămână să ne vadă, să ne facă supă, să valseze prin bucătărie cu Kevin în braţe. Celeste se ocupa acum singură de spălatul rufelor şi avea grijă să meargă copiii în parc, la joacă şi le citea de un milion de ori, cu multă însufleţire, *Sămânţa de morcov*[56]*:* „Un băieţel a semănat o sămânţă. Mama lui i-a spus: Mă tem că nu va răsări nimic”. În tot ce făcea, punea suflet şi nu cruţa niciun efort, dar, cu toate acestea, mintea ei activă şi receptivă era folosită sub capacitate şi adeseori orientată împotriva soră-mii.

— Nu poţi să pui pe cineva din familie să-ţi ţină contabilitatea. E nevoie de un om de meserie, un profesionist.

— Dar Maeve *este* profesionistă. La Otterson’s cu ce crezi că se ocupă?

Amândoi copiii dormeau şi, chiar dacă şuieratul câte unei maşini de pompieri care trecea pe Broadway nu le tulbura visele, gălăgia pe care o făceau părinţii lor când se certau putea să trezească pe cineva şi din comă.

— Isuse, dar ea livrează legume, Danny. Noi avem o firmă adevărată. Aici sunt o grămadă de bani în joc.

Când era vorba de afacerile mele, Celeste habar nu avea câţi bani sunt în joc. Nu ştia cât de substanţiale sunt activele noastre, nici cât de mari ne sunt datoriile. Nu mă întreba nimic. Dacă ar fi înţeles riscul uriaş la care mi-am expus familia, nu ar mai fi putut să doarmă noaptea de

---

[56] ***The Carrot Seed*** **(1945), carte pentru copii a scriitoarei americane Ruth Krauss (1901-1993).**

grijă. Singurul lucru pe care îl ştia sigur era că nu o voia pe Maeve prin preajmă, chiar dacă ea, care se pricepea atât de bine la coduri, impozite şi credite ipotecare, era, în multe privinţe, la cârma navei.

— OK, în primul rând, Otterson’s e o firmă adevărată.

Maeve îmi spusese ce profituri au, cu toate că, probabil, nu ar fi trebuit.

Celeste a ridicat mâinile în semn de capitulare.

— Te rog, nu-mi ţine acum o prelegere despre fasolea boabe.

— În al doilea rând, uită-te la mine, vorbesc serios. În al treilea rând, Maeve este de o onestitate desăvârşită, ceea ce nu se poate spune despre unii contabili care se ocupă cu afaceri imobiliare în New York. Nu ne vrea decât binele, nu face altceva decât să ne apere interesele.

— Interesele *tale,* a spus ea, cu glas şoptit. De-ale mele, mult îi pasă.

— E în interesul tău să meargă bine firma.

— De ce n-o inviţi să locuiască la noi? Nu crezi că i-ar plăcea? Ar putea să doarmă cu noi în cameră. Că doar n-avem secrete faţă de ea.

— Taică-tău are grijă de dinţii noştri.

Celeste a clătinat din cap.

— Nu-i acelaşi lucru.

— De dinţii tăi, de dinţii mei, de dinţii copiilor. Şi ştii ceva? îmi convine. Îi sunt recunoscător lui taică-tău. Face treabă bună, aşa că merg la el, în Rydal, să-mi pună plombe. Am încredere în el.

— Probabil că asta dovedeşte că-i adevărat ce bănuiam de mult amândoi.

— Adică ce?

— Că eşti mai bun decât mine.

Celeste a ieşit apoi din dormitor şi s-a dus să se asigure că micuţii nu au auzit ce am discutat.

Tot ce nu îi convenea lui Celeste la mine era din vina lui Maeve, pentru că era infinit mai uşor să te superi pe sora soţului tău decât pe soţ. Poate că îşi închisese într-o cutie dezamăgirile din trecut, dar lua cutia cu ea oriunde mergea. Nu avea să uite niciodată că nu m-am însurat cu ea când a absolvit Colegiul Thomas More şi din cauza asta a trebuit să se întoarcă în Rydal – un adevărat eşec. Nu scăpa din vedere nici faptul că cu cât mă implic mai mult în afacerile imobiliare, cu atât sunt mai fericit. Celeste nu înţelesese cu cine are de-a face. Îşi făcuse planul să-mi acorde toată libertatea doar ca să îmi dau seama că am apucat-o pe o cale greşită, dar eu nu mă mai gândeam la medicină decât atunci când luam masa cu Morey Able sau când se întâmpla să mă întâlnesc cu vreun coleg de grupă care îşi câştiga existenţa aplicând presiune pe plăgi împuşcate în câte o unitate de primiri urgenţe. Când a mai crescut May şi ne-a cerut ca dar de Crăciun un joc de Monopoly, m-am aşezat lângă ea sub brad şi am jucat împreună. Nu mi l-aş putea imagina pe tata jucând un joc de masă, dar ăsta era genial: casele şi hotelurile, titlurile de proprietate şi chiria, câştigurile neaşteptate şi impozitele. Monopoly era lumea noastră. May îl alegea întotdeauna pe căţelul Scottie[57]. Pe atunci, Kevin nu era încă destul de mare ca să se poată concentra, dar îşi făcea de lucru plimbând maşinuţa sport[58] pe marginea tablei de joc şi construind piramide din căsuţele verzi. De fiecare dată când dădeam cu zarurile şi mutam înainte pionul mic de metal, mă gândeam cât sunt de norocos: Manhattan,

---

[57] **Diminutiv de la *Scottish Terrier* („terier scoţian“), unul dintre jetoanele folosite în Monopoly (joc apărut în Statele Unite în 1934, în timpul Marii Crize Economice).**

[58] **Sau „Maşina de curse“ (*Race Car),* denumirea unui alt jeton din jocul Monopoly.**

slujbă, familie, casă. Nu îmi duceam zilele într-o cămăruţă cât o cutie de chibrituri spunându-i unui tată de familie că are cancer pancreatic, sau unei mame că i-am descoperit un nodul la sân, sau unor părinţi că am făcut tot ce se putea face.

Asta nu însemna că uitam că sunt medic. Pe măsură ce creşteau copiii, s-a întâmplat de multe ori să mă folosesc de ceea ce am învăţat de-a lungul atâtor ani de pregătire. De exemplu, atunci când am mers cu breakul la Brighton Beach împreună cu familia Gilbert, cu care ne împrieteniserăm prin copiii noştri, pentru că aşa îşi face omul prieteni când ajunge la o anumită vârstă, şi lui Andy, băieţelul soţilor Gilbert, i-a intrat un cui în picior. Cuiul era bătut într-o scândură, scândura era pe jumătate îngropată în nisip, nu mi-am dat seama că se poate întâmpla ceva rău. Băieţii ieşeau din apă fugărindu-se. Stăteam la plajă cu tatăl lui Andy, un avocat din oficiu, suplu şi musculos, pe nume Chuck, şi cu cele două fetiţe, a lui şi a mea. Fetele stăteau aproape de mal, unde erau valurile mici, şi căutau, cu găletuşele în mână, cioburi de sticlă colorată[59], când am auzit ţipetele de durere ale lui Andy Gilbert răzbătând până la noi peste mugetul oceanului şi freamătul brizei şi hărmălaia tuturor copiilor din jur care zbierau unii la alţii şi se zbenguiau. Am fugit toţi la el într-un suflet: taţi, mame, surori. Trebuie să fi avut cam nouă ani, era prieten cu Kevin, care împlinise nouă ani în vara aceea. Mama băiatului, o femeie frumoasă cu părul drept, castaniu, îmbrăcată într-un costum de baie roşu din două piese (îmi pare rău, recunosc că îmi amintesc acest amănunt, dar am uitat cum o chema), s-a aplecat să vadă

[59] ***Sea glass,*** **cioburi mici, colorate, provenite de la obiecte de sticlă aruncate în mare sau ocean cu zeci de ani în urmă, şlefuite şi devenite translucide prin acţiunea agenţilor naturali; sunt colecţionate şi folosite în industria bijuteriilor.**

ce are copilul la picior, dar era descumpănită, nu avea idee ce trebuie să facă, şi atunci Celeste a pus mâna pe umărul ei şi i-a spus: „Nu, lasă-l pe Danny”.

Femeia, mama copilului, s-a uitat la nevastă-mea şi apoi la mine, întrebându-se, de bună seamă, cum aş putea eu să mă pricep la scosul cuielor din picioare. Tocmai ajunseserăm la ei, când fiu-meu, Kevin, i-a spus prietenului lui, care nu mai putea de durere şi urla din toţi rărunchii:

— Hai, stai liniştit, tati e un fel de doctor.

Şi chiar în clipa aceea, când soţii Gilbert erau încă înlemniţi de spaimă şi buimăceală, mi-am aşezat picioarele de o parte şi de alta a piciorului lui Andy ca să fixez scândura, am băgat vârfurile degetelor între carnea moale din scobitura tălpii lui şi scândură şi am împins repede în sus. A ţipat, sigur că a ţipat, dar nu a curs prea mult sânge, aşa că măcar nu i s-a secţionat vreo arteră. L-am luat în braţe în starea în care se afla, urlând şi zguduit de frisoane cu toată arşiţa aceea, ud leoarcă după baia în ocean, şi am pornit spre maşină sub soarele orbitor al după-amiezii, în vreme ce toţi ceilalţi din grupul nostru se agitau, năuci, să strângă lucrurile, punând punct zilei noastre de plajă. Chuck Gilbert a venit după mine şi a cules de pe jos scândura ca să nu mai păţească şi alt copil acelaşi accident. Ori poate era impulsul avocăţesc de a strânge probe, după cum impulsul meu fusese să scot cuiul din picior.

În seara aceea, la cină, lui May nu i-a mai tăcut gura tot povestindu-ne întâmplările zilei. Mă gândisem că ar trebui să ne întoarcem în Manhattan şi să mergem la un spital de acolo, dar soţii Gilbert se temeau să nu rămânem blocaţi în trafic, aşa că până la urmă am ajuns într-o cameră de gardă din Brooklyn, obosiţi şi plini de nisip. Doctorul de la urgenţe i-a făcut lui Andy un vaccin antitetanos şi i-a dezinfectat piciorul, i-a făcut radiografie şi l-a bandajat.

Pentru că plecaserăm în mare grabă de la Brighton Beach, doamna Gilbert îşi uitase rochia pe plajă, aşa încât a trebuit să stea în sala de aşteptare, apoi să discute cu doctorul îmbrăcată în costumul de baie roşu, cu un prosop înfăşurat în jurul taliei. May ne-a povestit toate lucrurile astea de parcă ne-ar fi adus veşti din ţinuturi străine. Mă îndoiesc că soţii Gilbert, pe care i-am dus cu maşina până la apartamentul lor din East Side, ar fi apreciat evocarea ei lipsită de menajamente. După ce şi-a început povestirea de pe la mijloc (cioburi de sticlă colorată; ţipete de durere) şi a încheiat-o, s-a pornit din nou, dar luând-o acum cu începutul. Ne-a povestit cum am mers noi cu maşina la plajă, ce a mâncat fiecare la prânz şi cum au intrat băieţii imediat în apă, să înoate, cu toate că nu era bine să se grăbească aşa, pentru că de-abia mâncaseră. Ne-a povestit cum merseseră ea şi cu Pip, sora lui Andy, împreună cu mine şi cu doamna Gilbert.

— Pip tocmai găsise o scoică, a spus May pe un ton sumbru, când am auzit primul ţipăt.

— Ajunge, i-a spus maică-sa pe un ton ferm. Eram şi noi acolo.

Celeste ne servea pe fiecare cu o gustare rece de carne de pui.

Stătuse prea mult la soare şi pielea ei albă se arsese, era de un roşu aprins pe umeri, pe piept, pe faţă. Simţeam, efectiv, cum emană căldura din ea. Eram toţi istoviţi.

— Nu l-ai întrebat pe Andy dacă îţi dă voie să pui mâna pe piciorul lui, mi-a spus May, fără să se sinchisească. Nu i-ai întrebat nici măcar pe părinţii lui. Nu trebuie să ceri voie înainte?

I-am zâmbit fetiţei mele frumoase, cu părul negru.

— Nu.

— Te-au învăţat toate astea la facultatea de medicină?

m-a întrebat Kevin.

Niciunul din copii nu avea arsuri. Celeste avusese grijă de ei, dar nu şi de ea însăşi.

— Sigur, am răspuns eu, pentru prima oară conştient de cât sunt de bucuros că nu i s-a întâmplat băiatului meu să îşi înţepe piciorul mergând prin nisip. Într-un semestru e un curs despre cum să scoţi cuiele din picioarele băieţilor când merg la plajă, iar în următorul semestru înveţi cum să-i salvezi pe oamenii care s-au înecat cu un os de peşte.

Ceea ce mă învăţase facultatea de medicină era să fiu hotărât: să identific problema, să cântăresc opţiunile şi să acţionez – toate în acelaşi timp. Dar adevărul era că şi afacerile imobiliare mă învăţaseră acelaşi lucru. Aş fi scos cuiul din piciorul lui Andy Gilbert şi fără o zi de anatomie.

— N-ar trebui să iei totul în glumă şi să te subestimezi, a spus nevastă-mea. Pur şi simplu ai ştiut ce trebuie să faci.

May şi Kevin s-au oprit din mâncat. Kevin ţinea într-o mână un ştiulete de porumb. May şi-a pus furculiţa în farfurie. O aşteptam să vorbească. Ne uitam la Celeste şi aşteptam. A clătinat din cap şi mi s- a părut că buclele ei sunt, parcă, mai deschise la culoare după o singură după-amiază de stat la soare.

— Ei bine, ăsta-i adevărul.

— Eşti *doctor,* a spus May, aplecându-se înainte şi aţintindu-şi privirea asupra mea. Ar trebui *să fii* doctor.

May putea să ne imite pe toţi, dar din felul cum juca rolul lui Celeste făcuse o adevărată artă.

Nu conta că duceam o viaţă îmbelşugată, o viaţă pe care prietenii mei de la facultate nu aveau să o cunoască niciodată dacă nu cumva se apucau să îşi vândă filele din reţetar. Celeste tot ca doctor ar fi preferat să mă prezinte lumii. *Soţul meu, dr. Conroy.* De fapt, chiar aşa spunea, în ciuda faptului că o rugam să termine odată cu chestia asta. Apelativul acesta era sursa celor mai multe dintre

certurile noastre care nu o aveau drept obiect pe sora-mea.

Dar în noaptea aceea, în pat, Celeste s-a întins peste mine, a pus capul pe umărul meu şi i-a pierit orice chef de ceartă, după tot stresul din timpul zilei.

— Examinează-mi coloana, a spus ea.

Nu făcuse duş şi încă mirosea a ocean, încă mirosea ca briza de la Brighton Beach. Mi-am strecurat degetele sub părul ei şi i-am pipăit baza craniului.

— Atlas, axis, prima vertebră cervicală.

Le-am apăsat pe rând, ca pe nişte clape de pian, atingându-le şi dându-le drumul, numărându-le pe toate şapte.

— Regiunea toracică. Trebuie să ai mai multă grijă să-ţi dai cu cremă de protecţie solară.

— Şşşt! Nu strica totul.

— Zona toracică.

Am numărat cele douăsprezece vertebre, urmărindu-le cu degetul, apoi am ajuns la regiunea lombară. Am apăsat degetul în cercuri adânci în partea de jos a coloanei, până a început să scoată nişte gemete slabe, ca nişte mugete.

— Îţi mai aminteşti? m-a întrebat ea.

— Sigur că-mi amintesc.

Îmi plăcea să simt greutatea trupului ei întins peste mine şi căldura dogoritoare care-i emana prin toţi porii.

— În toţi anii ăia te-am ajutat să-ţi vezi de studiu.

— În toţi anii ăia m-ai distras de la studiu.

Am sărutat-o pe creştet.

— Erai un doctor extraordinar, mi-a şoptit ea.

— Nici pomeneală de aşa ceva, am spus eu, dar cu toate acestea şi- a ridicat faţa spre mine, privindu-mă drept în ochi.

După ani şi ani de la absolvirea facultăţii, după ce unele imobile pe care le-am cumpărat şi le-am vândut mi-au

adus un profit suficient de mare ca să îmi pot achita toate ratele creditului ipotecar şi să mai adaug câte ceva la economiile noastre, a început să mă obsedeze ideea de echitate, atât de greu de pus în practică. Atâta timp şi atâţia bani se irosiseră pe studiile mele, dar Maeve nu beneficiase de nimic. Creasem deja un fond de studii pentru May şi Kevin, aşa încât de ce nu ar merge şi Maeve să studieze dreptul sau ştiinţele economice? Nu era prea târziu. La urma urmei, ea fusese întotdeauna persoana cea mai mintoasă din familie şi orice se hotăra să înveţe îmi putea fi de un imens ajutor.

— Dar îţi sunt şi aşa de un imens ajutor, a spus ea. Pentru asta n- am nevoie de o diplomă în drept.

— Mai ia-ţi o diplomă în domeniul matematicii, atunci. Sunt ultima persoană care ţi-ar spune să studiezi ceva ce nu te interesează. Numai că nu vreau să te văd dedicându-ţi toată viaţa firmei Otterson’s.

A tăcut preţ de un minut. Stătea în cumpănă dacă să intre sau nu în acest subiect.

— De ce te deranjează atâta slujba mea?

— Pentru că e sub nivelul posibilităţilor tale. Totul în mine urla să- i spun ceea ce ştia deja. Pentru că e jobul pe care l-ai obţinut în vara în care te-ai întors de la colegiu şi acum ai patruzeci şi opt de ani, şi tot acolo lucrezi. Tu mereu m-ai îndemnat să-mi depăşesc limitele şi să evoluez. De ce nu mă laşi să fac şi eu acelaşi lucru pentru tine?

Maeve cu cât se enerva mai tare, cu atât devenea mai gânditoare. Din acest punct de vedere, îmi amintea de tata – fiecare vorbă pe care o spunea era bine împachetată.

— Dacă asta-i pedeapsa pentru că te-am trimis la facultatea de medicină, bine, accept. În orice caz, nu te-am forţat să-ţi depăşeşti limitele. Cred că ştii asta. Dar

dacă zici că te interesează cum îmi câştig eu existenţa, îţi spun doar atât: îmi place ceea ce fac. Îmi plac oamenii cu care lucrez. Îmi place firma asta pe care am ajutat-o să crească. Am un program flexibil, asigurare medicală care include mersul la cabinetele oftalmologice şi stomatologice, şi am destule economii din salariile plătite pe timpul vacanţelor, încât aş putea să fac o călătorie în jurul lumii, dar nu vreau să călătoresc pentru că îmi *place* munca pe care o fac.

Nu ştiu de ce nu voiam deloc să renunţ la ideea mea.

— Poate ţi-ar plăcea altceva. Nici n-ai încercat.

— Otterson are nevoie de mine. Înţelegi? Ştie o mulţime de lucruri despre transportul şi refrigerarea mărfurilor şi câte ceva despre legume, dar absolut nimic despre bani. Zi de zi îmi dă de înţeles că îi sunt indispensabilă, aşa că lasă-mă în pace.

Norma întreagă pe care o avea la firma Otterson’s, Maeve o făcea în jumătate din timpul de lucru oficial. În momentul acela, pe Otterson nu îl mai interesa unde lucrează ea şi cât timp alocă pentru lucru, pentru că întotdeauna îşi făcea treaba. A numit-o director financiar, cu toate că nu credeam că firma are nevoie de aşa ceva. Pe lângă serviciu, ţinea şi evidenţele contabile ale firmei mele şi era total dedicată muncii pe care o făcea. Maeve se îngrijea de tot, nu scăpa nimic din vedere[60]: dacă se ardea un bec în holul vreunui imobil de-al meu, ţinea să se consemneze în scris că a fost înlocuit. O dată pe săptămână îi trimiteam prin poştă un dosar cu chitanţe, facturi, cecuri de plată a chiriei. Ea nota totul în registrul contabil, care nu se deosebea de acela pe care îl ţinea

[60] **În original, *Maeve’s eye was ori the sparrow,* aluzie la imnul gospel *His Eye Is ori the Sparrow* (1905), pe versurile Civillei D. Martin, inspirate de pasaje din Biblie (Psalmul 31:9; Matei 10:29-31).**

tata. Aveam conturi deschise la banca din Jenkintown şi pe toate era trecut numele lui Maeve. Ea era cea care completa cecurile. Era la curent cu legile fiscale din statul New York, impozitele locale, rabaturile şi deducerile fiscale. Trimitea scrisori ferme şi imparţiale chiriaşilor cu restanţe la plata chiriei. În fiecare lună îi trimiteam un cec cu salariul şi în fiecare lună refuza să şi-l încaseze.

— Ori că te plătesc pe tine, ori că plătesc pe altcineva, totuna e, i- am spus eu. Iar pentru altcineva, ăsta ar fi un *job* în toată regula.

— Ai avea de căutat mult şi bine până să găseşti pe cineva care să poată transforma treaba asta într-o slujbă în toată regula.

Toată munca asta pentru firma mea, ea o făcea seara, la cină, la masa din bucătărie. „Joia”, spunea ea.

Maeve locuia de mult cu chirie, într-o casă de cărămidă roşie, cu un singur nivel, cu două dormitoare şi o verandă mare în faţă, la o distanţă de două cvartale de Imaculata Concepţie. Bucătăria era însorită, demodată şi cu vedere la o curte mare, dreptunghiulară, unde plantase dalii şi nalbe de-a lungul gardului. Casa nu avea niciun cusur, doar că era prea mică: cămăruţe mici, o singură baie.

— Nu contează cât eşti de bogat, când ai o nevoie, tot o singură baie foloseşti, a spus Maeve.

— Dar uneori mai sunt şi eu pe aici.

Adevărul era însă că rareori mai rămâneam la ea peste noapte.

Maeve ar fi fost prima care să puncteze acest lucru.

— Câţi ani am folosit noi, amândoi, aceeaşi baie?

M-am oferit să-i cumpăr o casă în loc să îi dau salariu, dar m-a refuzat din nou. A zis că nu mai dă voie nimănui, nici chiar mie, să-i spună unde să locuiască.

— A trebuit să aştept cinci ani până să am şi eu o recoltă de zmeură cât de cât satisfăcătoare, a spus ea.

Aşa că m-am dus la proprietar şi am cumpărat casa în care locuia. A fost, fără îndoială, cea mai proastă afacere pe care am făcut-o vreodată de când mă ocupam de vânzări şi cumpărări de imobile. Văzând că vreau ceva care nu e de vânzare, proprietarul s-a simţit liber să stabilească un preţ neruşinat, şi asta a şi făcut. Dar nu avea importanţă. Am pus actul de proprietate în dosarul săptămânal cu facturi şi chitanţe şi i l-am expediat. Maeve, care rareori se exalta şi niciodată nu părea surprinsă de ceva, a fost şi încântată, şi surprinsă.

— Toată după-amiaza asta m-am plimbat de colo-colo prin casă, mi-a spus ea când m-a prins la telefon. O casă arată altfel când e a ta. N-am ştiut asta până acum. Arată mai bine. Acum nimeni n-o să mă mai dea afară din casa asta. O să fiu la fel ca bătrâna doamnă Vanhoebeek. Doar cu picioarele înainte o să mai plec de aici.

*

Pornisem înapoi spre Manhattan şi ne-a venit aşa, deodată, să oprim un pic la Casa Olandeză. În felul acesta puteam evita partea cea mai neplăcută din traficul după-amiezii târzii, în drumul nostru spre gară. În spatele teilor, doi oameni în nişte măgăoi de maşini de tuns iarba trasau linii drepte pe peluză largă, în mersul lor înainte şi înapoi, şi am lăsat în jos geamurile maşinii ca să intre mireasma de iarbă proaspăt tăiată.

Eram atunci amândoi trecuţi de patruzeci de ani, eu doar cu puţin, Maeve se apropia de cincizeci. Călătoriile mele la Jenkintown deveniseră de mult o obişnuinţă: luam trenul dimineaţa, în prima zi de vineri a fiecărei luni, şi mă întorceam seara, folosindu-mă de răgazul din timpul călătoriei să pun în ordine documentele pe care i le duceam lui Maeve. Cu toate că afacerea mea lua amploare, nu mi-ar fi fost greu să mă duc săptămânal să mă uit peste facturi şi peste contracte împreună cu soră-

mea. Ar fi trebuit să merg măcar de două ori pe lună, fără doar şi poate, dar fiecare plecare a mea însemna o ceartă cu Celeste. În perioada aceea trebuia să îmi petrec timpul alături de copiii noştri, după cum zicea ea. „Lui Kevin şi lui May încă le e drag de noi”, spunea Celeste. „Lucrurile n-o să stea mereu aşa.” Avea dreptate, dar, cu toate acestea, nu puteam să nu mai trec pe acasă şi nici nu voiam. Compromisul la care am ajuns era, clar, în favoarea lui Celeste, chiar dacă ea nu era de aceeaşi părere.

Maeve şi cu mine aveam atâta de lucru când eram împreună, încât treceau şi luni de zile fără să ne mai gândim la Casa Olandeză. Faptul că parcaserăm acum acolo nu era decât un semn de nostalgie, nu după noi, cei de pe vremea când locuiam în casă, ci după noi, cei din anii în care stăteam ore întregi şi fumam în maşina parcată pe Strada Vanhoebeek.

— Ţi se întâmplă vreodată să regreţi că nu mai poţi intra în casă? m-a întrebat Maeve.

Tunsul ierbii mă ducea cu gândul la pluguri trase de catâri.

— Aş intra dacă ar fi scoasă casa la vânzare? Probabil că da. M-aş duce altfel să sun la uşă? Nu.

Maeve începuse să încărunţească şi din cauza asta arăta mai în vârstă decât era.

— Nu, eu vorbeam mai mult de un vis: ai intra singur în casă dacă ai putea? Doar aşa, ca să-ţi mai arunci o privire în jur şi să vezi ce s-a mai întâmplat pe acolo?

Sandy şi Jocelyn în bucătărie râzând, în timp ce eu şedeam la masa albastră şi îmi făceam temele, tata cu cafeaua şi ţigările lui, dimineaţa, în sufragerie, ţinând în mână un ziar împăturit, clămpănitul pantofilor Andreei pe pardoseala din hol, Norma şi Bright urcând în goană scările şi hlizindu-se, Maeve elevă, cu părul ei negru învăluindu-i spatele ca o pătură. Am dat din cap.

— Nu. În niciun caz. Dar tu?

Maeve şi-a lăsat capul pe tetieră.

— Pentru nimic în lume. Dacă vrei să ştii adevărul, cred că asta m- ar ucide.

— Atunci mă bucur că n-o să te invite nimeni înăuntru.

Lumina dădea culoare fiecărui fir de iarbă, transformând peluza în fâşii de lăţimea unei maşini de tuns iarba – verde închis, verde deschis, verde închis.

Maeve a întors capul să privească peisajul.

— Mă întreb când ne-am schimbat.

Ne schimbaserăm în momentul în care vechea noastră gospodărie fusese înlocuită cu o maşină: Oldsmobile-ul, Volkswagenül, cele două Volvouri. Amintirile noastre erau stocate pe Strada Vanhoebeek, dar nu în Casa Olandeză. Dacă m-ar fi întrebat cineva de unde sunt, i-aş fi răspuns că sunt de pe porţiunea de asfalt din faţa a ceea ce a fost cândva locuinţa familiei Buchsbaum, care apoi a devenit locuinţa familiei Schultz, iar acum era casa unor oameni al căror nume nu îl cunoşteam. Mă irita camionul muncitorilor de pe peluză, cu trailerul lui lung de metal care ne invada spaţiul. Nu aş fi cumpărat nicio casă de pe strada aceea, dar dacă strada însăşi ar fi fost de vânzare, ar fi fost a mea. Nu i-am spus asta soră-mii. Ca răspuns la întrebarea ei am spus doar că nu ştiu.

— Cred că tu ar fi trebuit să faci psihiatria, a spus ea. Ne-ar fi fost de mare folos. Ştii, şi Fluffy spune la fel. Zice că nici ea nu s-ar mai întoarce aici. Spune că ani de zile s-a visat umblând prin Casa Olandeză dintr-o cameră în alta şi se făcea că eram acolo cu toţii: părinţii ei, Sandy, Jocelyn şi toată familia Vanhoebeek, şi ne simţeam grozav de bine – una din petrecerile alea fastuoase, stil *Marele Gatsby,* pe care le dădeau pe vremuri, în copilăria ei. Spunea că mult timp nu îşi dorise altceva decât să se întoarcă în casa asta, dar că acum nu crede că ar mai putea să pună piciorul în

ea nici dacă ar fi uşa deschisă.

Pe Fluffy o reprimiserăm de mult în mijlocul nostru. Sandy, Jocelyn, Fluffy şi soră-mea erau din nou împreună: o dată la trei luni, personalul Casei Olandeze şi stăpâna lor, ducesa, ieşeau în oraş să ia masa şi să disece trecutul până în cele mai mici detalii. Maeve credea în veridicitatea amintirilor lui Fluffy mai mult decât în adevărul celor povestite de Sandy sau de Jocelyn, sau chiar în adevărul propriilor amintiri, pentru că Fluffy plecase din casă având clar întipărite în minte faptele petrecute. Sandy şi Jocelyn discutau neîncetat una cu cealaltă, rozând oasele istoriei noastre colective împreună cu soră-mea până nu mai rămânea mai nimic din ea, dar Fluffy nu. După ce a expediat-o tata pe alee cu valiza în mână, cu cine să mai fi stat ea de vorbă? Cu noii ei stăpâni? Cu prietenul ei? Chiar şi pe când lucra la noi în casă, povestea despre lucruri care lui Celeste îi făceau plăcere, pe care voia să le audă, despre familia Vanhoebeek, despre petreceri şi toaletele doamnelor. Atenţia lui Celeste a început să se abată către alte lucruri când a ajuns cu povestitul la momentul în care familia Conroy a intrat în posesia casei, probabil pentru că Maeve era prea mult în centrul acelor întâmplări, dar cu atât mai bine că a fost aşa. Poveştile lui Fluffy şi-au păstrat prospeţimea pentru că şi le-a păstrat pentru sine. Fluffy ştia încă bine ce ştia.

— Fluffy mi-a spus că mami a vrut să se călugărească, a zis Maeve. Nu crezi că pornirea *asta* trebuia să răbufnească din nou, la un moment dat? Era deja novice când a venit tata şi a smuls-o de la mănăstire ca să se însoare cu ea. Fluffy zicea că au crescut amândoi în acelaşi cartier. El era prieten cu fratele ei, James. I-am spus că ştim, că am fost în Brooklyn când eram tineri şi am găsit clădirile în care au locuit. Fluffy zicea că tata s-a dus să o vadă înainte să depună ea voturile monahale şi cu asta s-a

încheiat povestea. Ce era cu toate dispariţiile alea ale ei de acasă, înainte să plece de tot? Se întorcea la mănăstire. Măicuţele o iubeau. Vreau să spun, toată lumea o iubea, dar mai ales măicuţele. Mereu îl sunau pe tata şi îi spuneau să o mai lase să stea la ele câteva zile. „Are nevoie de un pic de odihnă.” Aşa îi spuneau.

— Trebuie că-i pica bine tatei.

Cele două maşini de tuns iarba rulau pe alee, apoi au ieşit pe carosabil. Unul dintre oameni i-a făcut semn lui Maeve să se dea înapoi ca să poată încărca maşinile în trailer.

— Drept să-ţi spun, nici că mă mai interesează, a spus ea. Dar dacă aş fi ştiut lucrurile astea în copilărie, jur că aş fi luat calea mănăstirii numai aşa, ca să-l calc pe nervi.

Am zâmbit, imaginându-mi-o pe Maeve, înaltă şi austeră, în veşmânt monahal bleumarin. Mă întrebam dacă mama mai trăieşte, dacă munceşte undeva, în vreo bucătărie, şi dacă asta nu e tocmai părticica din ea care a îndemnat-o cândva să se călugărească. Ar fi trebuit să-i povestesc lui Maeve despre mama cu ani în urmă, când avusese loc întâmplarea aceea, dar nu am făcut-o. Îmi era cu atât mai greu să o fac, cu cât îmi dădeam seama că am lăsat să treacă prea mult timp.

— Sunt sigur că abia atunci te-ai fi bucurat de atenţie din partea lui.

— Îhî. Maeve a pornit motorul şi a băgat maşina în marşarier. Probabil că asta ar fi trebuit să fac.

*

— Isuse, a spus Celeste mai târziu, când încercam să-i povestesc ce s-a întâmplat. Sunteţi ca Hănsel şi Gretel. Mergeţi înainte prin codrul întunecat ţinându-vă de mână, chiar dacă nu mai sunteţi nişte copii. Nu vă mai săturaţi odată de răscolit trecutul?

Au existat lungi perioade de timp din viaţa mea în care

îmi juram mie însumi să nu îi mai spun nimic nevesti-mii despre soră-mea, să îi povestesc doar cum era vremea în Jenkintown sau cum a fost călătoria cu trenul înapoi şi nimic mai mult. Dar strategia asta o înfuria pe Celeste, care îmi reproşa că o ţin la distanţă şi nu vreau să îi împărtăşesc nimic. Aşa încât mă răzgândeam, socotind că are dreptate. Soţii îşi spun unul altuia ce se întâmplă în viaţa lor. Secretele nu duc la nimic bun. În acele perioade îi răspundeam cu toată sinceritatea când mă întreba cum a decurs călătoria la Jenkintown sau ce mai face soră-mea.

Nu conta ce îi spuneam. Răspunsurile mele, oricât de inofensive, o întărâtau.

— Are aproape cincizeci de ani! Chiar crede că o s-o aducă pe maică-sa înapoi, că o să-şi ia casa înapoi?

— Nu asta am spus. Spuneam că mi-a zis că mama a vrut, în tinereţe, să se călugărească. Mi s-a părut o poveste interesantă. Punct.

Celeste nici nu mă asculta. Când era vorba de Maeve, nu mai asculta.

— Când o să-i spui: înţeleg, ai avut o copilărie grea, e cumplit să fii bogat şi apoi să nu mai fii, dar acum trebuie să ne maturizăm?

M-am abţinut să îi atrag atenţia asupra unor lucruri pe care Celeste le ştia deja: că părinţii ei trăiesc şi sunt bine mersi, că locuiesc tot în casa lor mare din Rydal, că încă deplâng pierderea, în timpul îndelungatei lor căsnicii, a mai multor căţei din nobila rasă Labrador retriever, dintre care unul, o căţeluşă, cu câţiva ani în urmă, a ţâşnit ca o săgeată pe poarta din faţă şi a fost lovită mortal în floarea tinereţii de o maşină. Erau oameni cumsecade părinţii lui Celeste şi avuseseră parte de o viaţă bună. Nici că le-aş fi dorit altceva.

Nu înţelegeam de ce face atâta caz de faptul că nu vine Maeve la noi, în Manhattan, deşi ultimul lucru pe care îl

dorea Celeste era ca soră-mea să ne treacă pragul.

— E prea ocupată cu munca dumneaei atât de importantă din domeniul legumelor congelate ca să-şi sacrifice o zi? Ce, se aşteaptă să laşi totul – firma, familia – şi să te duci în pas alergător când te sună ea?

— Doar nu mă duc la ea să-i tund iarba. Face toată munca asta pentru care nu cere niciun ban. Mi se pare că-i un gest de minim bun- simţ să merg eu la ea.

— De fiecare dată?

Ceea ce nu se spunea niciodată, dar era cât se poate de clar, era că Maeve nu are soţ, nu are copii, aşa că, pentru ea, timpul e mai puţin preţios.

— Atenţie la ce-ţi doreşti, i-am spus eu. Nu cred c-ai fi mai fericită dacă ar veni Maeve pe la noi o dată pe lună.

Şi, deşi eram sigur că discuţia o luase pe panta unui scandal monstru, această ultimă frază a făcut-o pe Celeste să se oprească brusc. Şi-a cuprins obrajii cu mâinile şi s-a pornit pe râs.

— Doamne, Dumnezeule, a spus ea. Ai dreptate. Du-te la Jenkintown. Nu mai ştiu ce vorbesc.

Nu era nevoie să îmi spună Maeve de ce urăşte New Yorkul: traficul infernal, mizeria, aglomeraţia, zgomotul neîntrerupt, omniprezenţa unei sărăcii vizibile cu ochiul liber, putea să invoce oricare dintre aceste motive. Când am întrebat-o în cele din urmă, după mulţi ani în care am făcut fel de fel de presupuneri, s-a uitat la mine de parcă nu-i venea să creadă că nu ştiu.

— Adică?

— Din cauza lui Celeste, a spus ea.

— Ai rupt-o cu tot New Yorkul ca să o eviţi pe Celeste?

— Ce alt motiv aş avea?

Nedreptăţile pe care şi le făcuseră Maeve şi Celeste una alteia cu ani în urmă, oricare ar fi fost ele, deveniseră pure abstracţiuni. Antipatia lor reciprocă se manifesta acum ca

un obicei. Nu puteam să nu mă gândesc că, dacă s-ar fi întâlnit înainte ca două femei oarecare, care nu ar fi avut nicio legătură cu mine, s-ar fi plăcut foarte mult; sunt sigur că la început s-au simpatizat. Soră-mea şi nevastă-mea erau amândouă femei inteligente şi cu simţul umorului şi de o desăvârşită loialitate. Spuneau că mă iubesc mai presus de orice pe lumea asta, dar nu voiau să înţeleagă cât de mult sufăr văzându-le cum se sfâşie una pe alta. Pe amândouă le consideram vinovate. Ar fi putut să evite orice conflict. Dacă voiau, puteau să dea uitării toate resentimentele. Dar nu voiau, şi pace. Îi dădeau înainte cu răutăţile, şi una, şi cealaltă.

Chiar dacă, de regulă, nu venea în Manhattan, Maeve recunoştea că, pe lângă reguli, există şi excepţii. Nu a lipsit la Prima Comuniune a lui May şi a lui Kevin, şi din când în când mai venea şi la câte o zi de naştere. Cel mai mult se bucura când veneau copiii în vizită la familia Norcross. Maeve era întotdeauna invitată la cină. Îl lua pe Kevin la ea peste noapte, apoi, dimineaţa, îl lua cu ea la serviciu. Lui Kevin, căruia acasă, la cină, nu îi plăcea să vadă legume în farfurie, cele congelate i se păreau irezistibile. Nu se mai sătura de privit în jur la tot ce se întâmpla în fabrică. Era fascinat de ordinea şi precizia cu care utilajele uriaşe de oţel feliau morcoveii tineri, îi plăceau frigul pătrunzător de acolo şi faptul că oamenii purtau pulovere în luna lui cuptor. Zicea că asta e din cauză că familia domnului Otterson e de origine suedeză. „Oameni obişnuiţi cu vremea rece”, spunea el. Pe domnul Otterson îl considera un Willy Wonka[61] al legumelor. După

[61] **Personajul (proprietar al unei fabrici de ciocolată) a două cărţi pentru copii (*Charlie şi fabrica de ciocolată* şi *Charlie şi marele ascensor de sticlă,* ambele publicate în 1964) ale autorului englez de origine norvegiană Roald Dahl (1916-1990).**

ce îşi satisfăcea curiozitatea privind câte o zi întreagă cum e pusă mazărea în pungi de plastic, care sunt apoi sigilate, era dus de Maeve înapoi la bunicii lui, de unde o suna imediat pe maică-sa să îi spună că vrea să lucreze în domeniul legumelor congelate.

O zi petrecută cu May nu semăna deloc cu una petrecută cu Kevin. May voia să răsfoiască împreună cu mătuşă-sa albumele de fotografii pagină cu pagină, atingând cu degetul chipul fiecărei persoane şi punând întrebări. „Tanti Maeve”, spunea ea, „e adevărat că ai fost aşa de tânără?” Pe May, nimic nu o încânta mai mult decât să stea alături de mătuşă-sa în maşina parcată în faţa Casei Olandeze, de parcă fascinaţia trecutului era o stare moştenită genetic. May repeta insistent că şi ea a locuit acolo când era foarte mică, prea mică să îşi mai aducă aminte. Îşi împăna propriile amintiri din copilărie cu poveştile lui Fluffy despre petreceri şi dans. Uneori spunea că a locuit cu Fluffy deasupra garajului şi că beau împreună şampanie trezită, alteori îşi închipuia că e o rudă îndepărtată a familiei Vanhoebeek şi că doarme într-o cameră frumoasă, cu o băncuţă sub fereastră, despre care a auzit de atâtea ori povestindu-i-se. Jura că îşi aduce bine aminte.

Într-o seară m-a sunat Maeve după ce a adormit fiică-mea în camera ei de oaspeţi.

— Când i-am spus că lângă casă este şi o piscină, s-a arătat indignată. Aici e aşa o zăpuşeală. Cred că au fost vreo treizeci şi şapte de grade azi şi May mi-a spus: „Am tot dreptul să înot acolo, în piscină”.

— Şi tu ce i-ai zis?

Maeve a râs.

— I-am spus, drăguţei de ea, adevărul. I-am spus că n-are absolut niciun drept.

Capitolul 15

Pe vremea aceea, May se ocupa foarte serios de dans. Îşi câştigase un loc la Şcoala Americană de Balet pe când avea opt ani. Ni s-a spus că are o boltă plantară înaltă şi o bună rotaţie în exterior a piciorului, în fiecare dimineaţă, cu părul strâns într-un conci în creştetul capului, stătea sprijinită cu o mână de blatul de lucru din bucătărie şi îşi întindea vârfurile degetelor de la picior ca să descrie o serie de semicercuri graţioase. Câţiva ani mai târziu, ne-a spus că, după părerea ei, baletul este drumul cel mai scurt către scenă, şi a avut perfectă dreptate. La vârsta de unsprezece ani a obţinut un rol în armata de şoricei din *Spărgătorul de nuci,* producţie a companiei New York City Ballet. Poate că altă fetiţă, în locul ei, ar fi dorit să poarte o fustă de *tulle* şi să danseze alături de fulgii de nea, dar May era extaziată de costumul ei cu capul blănos, supradimensionat, şi cu codiţa lungă, subţire, ca un bici.

— Madame Elise zicea că unele companii mai mici refolosesc copiii, distribuindu-i în alte roluri, ne-a spus May când a fost selectată pentru spectacol. Dar New Yorkul are prea mulţi oameni talentaţi. Dacă eşti şoricel, asta e. Alt rol n-o să mai capeţi.

— Nu există roluri mici, a zis mamă-sa. Doar şoricei mici.

Toată toamna aceea, cât au durat repetiţiile, May a rămas în personaj, alergând prin casă cu mâinile arcuite sub bărbie, rozând morcovi cu dinţii din faţă într-un fel care îl irita la culme pe frate-său. A vrut cu tot dinadinsul ca mătuşă-sa să vină să o vadă pe scena din New York (după cum s-a exprimat chiar May) şi aceasta a recunoscut că este exact genul de eveniment pentru care regulile pot fi încălcate.

Maeve şi-a făcut planuri să îi aducă pe părinţii lui Celeste în Manhattan la primul matineu de duminică. Avea

să îi ia din Rydal şi să îi ducă cu maşina la gară, aşa încât să vină toţi împreună. Unul dintre fraţii lui Celeste locuia în New Rochelle, iar sora ei era în Manhattan, aşa că au venit şi ei, împreună cu familiile lor. În sală, neam remarcat printr-o prezenţă masivă, chit că nici măcar nu puteam şti care dintre şoriceii de pe scenă e al nostru. După ce s-au stins luminile şi a încetat murmurul colectiv al publicului, s-a ridicat cortina în acordurile uverturii lui Ceaikovski. Nişte copii frumoşi, îmbrăcaţi altfel decât se îmbracă micuţii de obicei, au venit alergând la pomul de Crăciun, şi atunci s-au aprins toate luminile, dând la iveală un decor care ar fi putut fi confundat cu o încăpere din Casa Olandeză. Era un fel de miraj arhitectural, dacă aşa ceva ar fi posibil, o iluzie vizuală care ştiam că nu are nimic de-a face cu realitatea, dar care, preţ de o clipă, mi s-a părut formidabil de convingătoare. Maeve stătea la vreo şase scaune depărtare de mine, pe rândul ocupat de numeroşii membri ai familiilor Norcross şi Conroy, astfel încât nu mă puteam apleca spre ea să o întreb dacă observă şi ea asemănarea: cele două portrete imense ale unor oameni, alţii decât soţii Vanhoebeek, fiecare din ei stând uşor întors în direcţia celuilalt, deasupra unui şemineu bogat ornamentat. Iată şi canapeaua lungă, verde. Oare a noastră era tot verde? Masa, scaunele, cea de-a doua canapea, *secretaire*-ul din lemn masiv, noduros, cu dulăpiorul suprapus cu uşi de sticlă, ticsit de cărţi frumos legate în piele, care s-au dovedit a fi scrise în olandeză. Îmi aminteam de prima oară când, în copilărie, am scos cheia de la birou şi m-am urcat pe un scaun ca să deschid uşile acelea de sticlă, de uimirea cu care am luat de pe raft carte cu carte şi am văzut literele din alfabetul pe care îl cunoşteam, aşezate într-o ordine fără sens. Aşa era şi decorul baletului. Ştiam acel candelabru atârnat deasupra scenei, nu aveam cum să mă înşel. Câte ore nu

petrecusem eu întins pe spate şi privind ţintă la candelabrul de acasă, văzând cum lumina şi cristalul se contopesc, pe măsură ce depuneam tot mai mult zel în încercările mele copilăreşti de autohipnoză? Citisem despre lucrurile astea la bibliotecă. Desigur, piesele de mobilier fuseseră grupate astfel încât să nu incomodeze, împinse în spate într-o linie dreaptă nefirească pentru a face loc balerinilor, dar dacă aş fi putut să merg pe scenă şi să le reaşez la locurile lor, mi-aş fi recreat trecutul. De fapt, asta era valabil nu doar în cazul *Spărgătorului de nuci.* Orice imagine a luxului, văzută de departe, mi se părea a fi o fereastră deschisă către tinereţea mea. Cam atât de departe era tinereţea. Celeste stătea la stânga mea, Kevin la dreapta, amândoi cu feţele poleite de lumina caldă a scenei. Oaspeţii acelei seri de Crăciun dansau, iar copiii stăteau roată în jurul lor, ţinându-se de mână. După ce au dispărut cu toţii în culise în pas de dans şi pe scenă s-a lăsat noaptea, şi-au făcut apariţia şoriceii, conduşi de Regele

Şoarecilor cel hapsân. Au dansat rostogolindu-se pe scenă, ridicându-şi picioruşele în aer, furioşi. Am acoperit mâna lui Celeste cu a mea. Ce de şoareci! Ce de copii! Au sosit soldaţii Spărgătorului de Nuci, cele două tabere s-au războit, şoarecii căzuţi în luptă au fost traşi afară de pe scenă de cei rămaşi în viaţă ca să facă loc altor dansatori.

În actul întâi s-a conturat cât de cât o poveste, dar în actul doi a fost doar dans: dansatori spanioli, dansatori arabi, dansatori chinezi, dansatori ruşi, nesfârşitul dans al florilor. Nu era normal să mă plâng că a fost prea mult dans într-un spectacol de balet, dar adevărul e că, în afară de mult aşteptatul dans al şoarecilor şi de mobilierul din decor, mi-a fost greu să îi găsesc vreun sens. Kevin m-a tras de braţ şi m-am aplecat spre el. Am simţit aroma de drajeuri Lifesaver cu zahăr brun de pe buzele lui.

— De ce durează atâta? mi-a şoptit el.

M-am uitat la el neputincios şi am mimat din buze cuvintele: *N-am idee.* Celeste şi cu mine făcuserăm câteva încercări, fără prea multă tragere de inimă, să îi ducem pe copii la biserică pe vremea când erau mici, dar apoi am renunţat şi i-am lăsat să doarmă. În oraşul acela, în care erai permanent expus stimulentelor de tot felul, nu le oferiserăm şansa să îşi dezvolte o puternică viaţă lăuntrică pentru a face faţă situaţiilor în care vor trebui să rămână cuminţi pe scaun la actul doi din *Spărgătorul de nuci.*

Când, în sfârşit, spectacolul s-a încheiat şi Zâna Dulciurilor, Spărgătorul de Nuci, Clara, Unchiul Drosselmeyer şi fulgii de nea şi- au primit, fiecare în parte, porţia generoasă de aplauze (nicio revenire în scenă a şoriceilor!), spectatorii şi-au luat hainele, s-au ridicat şi s-au îndreptat spre culoarele dintre scaune – toţi, cu excepţia lui Maeve. Ea a rămas aşezată pe scaun, cu privirea aţintită înainte. Am observat că soacră-mea ţinea mâna pe umărul ei, apoi s-a aplecat să îi spună ceva. În jur era o forfotă îngrozitoare. Membrii familiei noastre, stând în picioare dar fără să avanseze, blocau trecerea. Bunicile şi mamele de pe rândul nostru s-au întors în direcţia opusă ca să iasă împreună cu copiii pe care îi însoţeau.

— Danny! a strigat soacră-mea.

Eram un grup compact, cei câţiva din familia Conroy şi numeroşii membri ai familiei Norcross – soţii, copii, părinţi, fraţi. Mi-am croit drum printre ei. Pe nasul şi bărbia lui Maeve apăreau broboane de sudoare. Avea părul leoarcă de transpiraţie, de parcă s-ar fi strecurat afară din sală să meargă la înot în vreme ce noi, ceilalţi, urmăream spectacolul. Poşeta lui Maeve era căzută pe jos şi în ea am găsit aceeaşi veche cutie galbenă de plastic, legată acum cu un elastic, şi am scos două tablete de glucoză din punguţa de plastic pe care o avea la ea.

— Acasă, a spus ea pe un ton calm, privind în continuare înainte, cu toate că i se închideau pleoapele.

I-am împins între dinţi o tabletă de glucoză, apoi încă una. I-am spus să le mestece.

— Cum pot să ajut? a întrebat socru-meu.

Maeve îi luase cu maşina şi îi adusese până la tren pentru că nici unuia dintre noi nu i se părea că e o idee bună să conducă Bill Norcross până în Manhattan.

— E nevoie să chemăm ambulanţa?

— Nu, a spus Maeve, dar tot nu a întors capul.

— O să-şi revină, i-am spus lui Bill, de parcă asta ar fi fost o situaţie de rutină pentru noi. M-a cuprins o stare de calm pe care o mai cunoscusem cu foarte mult timp în urmă.

— Am nevoie de... a spus Maeve, apoi a închis ochii.

— Ce?

Apoi au apărut Celeste şi Kevin cu un pahar de suc de portocale şi un şervet de pânză plin cu gheaţă. Nu îi văzusem când au plecat şi deja se întorseseră cu lucrurile de care aveam nevoie. Ştiuseră. Stând în picioare pe rândul din spatele nostru, Celeste a ridicat claia de păr ud leoarcă al lui Maeve şi i-a aşezat pachetul cu gheaţă pe gât. Kevin mi-a întins sucul.

— Cum de le-aţi adus aşa repede?

Culoarele de acces erau pline de fetiţe şi însoţitorii lor, care povesteau cu mult entuziasm fiecare jeté[62] al balerinilor.

— Am alergat, a spus fiul meu, care, tot timpul cât a durat spectacolul, abia şi-a putut ţine în frâu excesul de energie. Am spus că avem o urgenţă.

Kevin ştia să se orienteze în lume – un avantaj al faptului că crescuse în Manhattan. Mi-am ţinut batista sub gura lui Maeve.

---

[62] ***Jeté* (fr.) – în balet, săritură pe loc de pe un picior pe altul.**

— Ia o gură.

— Tare o să te mai invidieze sora ta că ai adus tu sucul, i-a spus

Celeste lui Kevin. Ar fi preferat să fie eroul zilei în loc de şoricel.

Kevin a zâmbit văzându-şi răsplătit stoicismul cu care îndurase toată plictiseala aceea.

— O să se facă bine?

— Bine, a spus Maeve pe un ton liniştit.

— Du-i pe toţi în foaier, i-a spus Celeste lui taică-său, care, ca şi Kevin, căuta să dea o mână de ajutor. Vin şi eu într-un minut.

Maeve a închis ochii strângând din pleoape, apoi i-a deschis şi mai larg. Încerca să mestece tabletele şi să bea sucul, cu minimum succes. O parte din glucoză i se scurgea pe la un colţ al gurii. I-am dat paharul lui Celeste şi am scos din cutia galbenă o fâşie de testare a glucozei. Când am înţepat-o în deget, Maeve avea mâinile umede şi reci.

— Ce crezi că s-a-ntâmplat? m-a întrebat Celeste.

Maeve a dat din cap şi a înghiţit. Încet-încet, îşi revenea şi îşi recăpăta puterea de concentrare.

— Dansul prea lung.

Lumea se grăbea întotdeauna să plece de la teatru. Cu toţii sperau să fie primii care să meargă la toaletă, să prindă un taxi, să ajungă la restaurant până nu li se anulează rezervarea. Abia dacă trecuseră zece minute de la aplauzele furtunoase şi coşurile cu trandafiri, şi imensul New York State Theater era deja aproape gol. Ultimele fetiţe, cele care avuseseră locuri chiar în primele rânduri, au urcat culoarul dintre scaune în pas de dans, făcând piruete, în hăinuţele lor cu gulere de blană. Toate scaunele acelea tapisate cu catifea, rabatate, se repliaseră asupra lor înseşi. Una dintre plasatoare, o femeie cu bluză albă şi

vestă verde, închisă la toţi nasturii, s-a oprit în dreptul rândului nostru.

— Aveţi cumva nevoie de ajutor?

— Se simte mai bine, am spus. Trebuie să mai stea doar un minut.

— Dânsul e medic, a spus Celeste.

Maeve a zâmbit, a mimat din buze cuvântul *medic.*

Plasatoarea a dat din cap, aprobator.

— Dacă aveţi nevoie de ceva, să ne spuneţi.

— Avem nevoie doar să mai stăm puţin aici.

— Nu-i nicio grabă, a spus femeia.

— Îmi pare rău, a zis Maeve.

I-am şters faţa. Fâşia de testare arăta că are glicemia treizeci şi opt. Ar fi trebuit să fie nouăzeci, dar m-aş fi mulţumit şi cu şaptezeci.

— Ar fi trebuit să spui cuiva că nu ţi-e bine.

Celeste i-a mutat gheaţa pe creştetul capului.

— O, e bine aşa, a spus Maeve. N-am vrut să mă ridic. M-am gândit că...

A inspirat adânc, a închis ochii.

Am îndemnat-o să mai ia o gură de suc.

A înghiţit şi a început din nou.

— ... o să deranjez.

Maeve purta o bluză cu o jachetă deasupra şi pantaloni de lână şi era udă leoarcă.

Celeste ţinea strâns, cu o mână, părul lui Maeve şi cu cealaltă pachetul cu gheaţă.

— Mă duc în culise s-o iau pe May şi mergem la masă, mi-a spus ea. Când o să se simtă mai bine, adu-o la noi.

— Danny ar trebui să plece, a spus Maeve.

Încă nu încercase să îşi îndrepte privirea spre niciunul dintre noi.

— Danny n-o să plece nicăieri, a spus Celeste. Avem o grămadă de musafiri şi n-o să-i simtă nimeni lipsa.

Suspendăm ostilităţile, OK? Eşti bolnavă. May o să vrea să te vadă, aşa că pregăteşte-te să te întorci la noi.

Mi-a întins resturile de gheaţă, şervetul îmbibat cu apă. Glucoza îşi făcea efectul. Am privit cum viaţa revine încetul cu încetul pe chipul soră-mii.

— Spune-i lui May că a fost un şoricel bun, a spus Maeve.

— O să i-o spui chiar tu, a zis Celeste.

— Trebuie să-i duc acasă pe părinţii tăi.

Vocea lui Maeve, în alte împrejurări puternică, plină, era acum atât de stinsă, de lipsită de consistenţă, încât nu ştiu cum ar fi putut să o audă Celeste. S-a înălţat spre tavanul înalt al sălii.

Celeste a clătinat din cap.

— Hai, măcar o dată ascultă-l pe Danny şi fă ce-ţi spune el. Eu trebuie să plec.

M-am aplecat şi am sărutat-o pe Celeste. Era cât se poate de capabilă să facă faţă cu brio situaţiei. A trecut pe lângă plasatoarele care coborau pe culoarele de acces să adune programele risipite pe podea şi să ia cu făraşul ambalajele goale de bomboane.

Maeve şi cu mine am rămas pe scaun unul lângă altul. Şi-a lăsat capul pe umărul meu.

— A fost tare drăguţă, a spus Maeve.

— De obicei, aşa e.

— Suspendarea ostilităţilor, a spus Maeve.

— Te simţi mai bine acum?

— Oleacă. Dar e plăcut să stai aşa, pe scaun.

Mi-a luat batista şi s-a şters pe faţă şi pe gât. I-am luat mâna şi am mai înţepat-o o dată în vârful degetului pentru încă un test de sânge.

— Cât e?

M-am uitat bine pe fâşia de testare.

— Patruzeci şi doi.

— Mai stăm un minut.

A închis ochii.

Am privit la marea de scaune goale, am tras în piept amestecul de parfumuri care plutea în aer, deasupra noastră. Şoarecii, şi fulgii de nea, şi pomul de Crăciun, şi mobila din camera de zi, publicul care stătea pe întuneric şi urmărea spectacolul – totul dispăruse, toată lumea plecase şi nu mai eram decât noi doi.

Fusese doar o chestiune minoră, de calcul greşit. Maeve avea să se facă bine.

M-am gândit că aş putea să o urc pe Maeve în maşina mea şi să o duc să îmi vadă imobilele. Că aş putea să o duc în Harlem să îi arăt prima clădire cu faţada placată cu gresie roşiatică pe care am cumpărat-o, apoi în Washington Heights să îi arăt clădirea Departamentului de ştiinţele sănătăţii, construită pe locul celor două terenuri de parcare care au fost ale mele timp de cinci luni. Că aş putea să fac cu ea turul complet. Mi-o cunoaşte Maeve afacerile până la ultimul bănuţ, dar nu le-a văzut cu ochii ei niciodată. După ce ne încheiem plimbarea, putem merge la Café Luxembourg, să mâncăm nişte *steak frites*[63] înainte să o luăm spre casă. Atât de mult o să se bucure Kevin şi May că a venit pe la noi, încât poate că o să înţeleagă şi Maeve şi Celeste că e timpul să facă pace. Dacă ar fi să se întâmple vreodată aşa ceva, atunci asta ar fi ziua cea mare, chiar dacă azi ne-a dezamăgit *Spărgătorul de Nuci* şi ne-a dat emoţii căderea ei bruscă de glicemie. La urma urmei, Celeste i-a sărit în ajutor, iar Maeve s-a arătat recunoscătoare. Chiar şi supărările vechi pot fi şterse cu buretele. După un pahar de vin, dacă o să se simtă în stare să bea,

Maeve o să urce în camera lui May, o să dea la o parte animăluţele de pluş de pe celălalt pat, ca să poată sta

---

[63] **Friptură cu cartofi prăjiţi“.**

alături una de alta, pe întuneric. May o să-i spună cum arată lumea privită prin costumul de şoricel, prin fantele din dreptul ochilor, iar Maeve o să-i povestească ce a văzut din rândul paisprezece. Sus, la etaj, în patul nostru, Celeste o să îmi spună că e OK că soră-mea e aici, ba chiar mai bine decât OK. Că, în sfârşit, a fost în stare să o vadă pe Maeve cea adevărată, cea pe care o ştiu eu dintotdeauna.

— Nu, a spus Maeve. Du-mă acasă.

— Nu se poate, am zis. E o seară importantă.

A tras de pulover, în dreptul răscroielii gâtului.

— Nu pot rămâne-n hainele astea toată noaptea. Nu ştiu dacă le mai suport nici pe drum, până acasă.

— Îţi cumpăr eu nişte haine. Mai ţii minte când erai la colegiu şi am venit şi am stat la tine? Tata m-a adus fără periuţă de dinţi, fără nimic. M-ai dus în oraş, la cumpărături.

— Of, Danny, doar nu vorbeşti serios. Nu pot să merg la cumpărături şi nu pot să stau toată seara la taifas cu familia Norcross despre balet. Chiar şi stând aici, pe scaun, abia pot să ţin ochii deschişi. Am maşina la gară. Mâine-dimineaţă am şedinţă la serviciu. Vreau să mănânc ceva şi să mă culc în patul meu şi să adorm.

S-a întors spre mine. Încă puţin, şi aveam să devenim nişte oaspeţi nedoriţi la New York State Theater.

Avea, bineînţeles, dreptate. Ar fi trebuit să mă gândesc cum să o duc până în foaier, nu cum o să facem turul oraşului şi o să stăm apoi treji până la ore târzii din noapte.

Nu aş fi asociat cuvântul fragilitate cu soră-mea, dar chipul ei tocmai asta exprima, cât se poate de limpede. M-a apucat de mână.

— Uite cum o să facem: mă duci acasă şi rămâi la mine peste noapte. N-ai mai petrecut noaptea la mine – de câţi

ani? Dimineaţa o să ne trezim înainte de ciripitul păsărelelor. Până atunci o să-mi revin complet. Poţi să mă duci la gară să-mi iau maşina de acolo, apoi te întorci înapoi în Manhattan cât nu e traficul aglomerat. Ai putea să ajungi acasă până în şapte. N-ar fi nicio problemă, nu-i aşa? Celeste e ocupată cu familia.

Probleme erau cu duiumul, dar nu ştiam ce altceva am putea face. În vreme ce toată lumea era la petrecerea lui May, înainte de a fi fost servit tortul în formă de şoricel pe care Celeste îl dusese la restaurant, Maeve şi cu mine am luat un taxi şi ne-am dus la până la mine acasă. Ştiam că May va fi dezamăgită, iar Celeste, furioasă, dar mai ştiam şi cât de rău s-a simţit Maeve, cât era de extenuată. Ştiam că e singura din lume care ar fi făcut acelaşi lucru pentru mine. Maeve s-a aşezat pe o băncuţă pe care o aveam lângă uşă, unde stăteam să ne încălţăm şi să ne descălţăm iarna, iar eu m-am dus repede la etaj, mi-am făcut bagajul şi am lăsat un bilet.

În maşină, în drum spre casă, Maeve a dormit aproape tot timpul. Eram la începutul lui decembrie şi zilele erau scurte şi friguroase. Am condus până la Jenkintown pe întuneric, gândindu-mă tot timpul la cina pe care o ratam, la May dansând în costum de şoricel. Am sunat îndată ce am ajuns acasă la Maeve, dar nu a răspuns nimeni. „Celeste, Celeste, Celeste”, am strigat eu în receptor. Mi-o imaginam în bucătărie, uitându-se la telefon şi nevrând să răspundă.

Maeve se dusese direct să facă baie. Am pregătit omletă şi pâine prăjită şi am mâncat împreună la măsuţa ei din bucătărie. Când ne-am dus la culcare, nu era nici opt.

— Acum măcar avem câte un dormitor pentru fiecare, am spus eu. Nu mai trebuie să dormi pe canapea.

— Nu m-a deranjat niciodată să dorm pe canapea, a spus ea.

Ne-am spus noapte bună pe hol. Cel de-al doilea dormitor al lui

Maeve îi servea şi drept birou şi m-am uitat la etajera plină de bibliorafturi care aveau scris pe cotor CONROY. M-am gândit să iau unul doar aşa, ca să mă amuz, să nu mă mai gândesc la necazurile din ziua aceea, dar m-am hotărât să închid ochii un minut şi aici s-a rupt filmul.

Când mi-a bătut Maeve în uşă, m-am trezit dintr-un vis în care se făcea că încercam să ajung înot până la Kevin. Cu fiecare mişcare a braţelor, parcă îl împingeam tot mai departe de mine, până când abia i-am mai zărit capul iţindu-se dintre valuri. Eu îi tot strigam să se întoarcă, numai că era prea departe ca să mă audă. M-am ridicat în capul oaselor răsuflând greu, căutând să îmi dau seama unde mă aflu. Apoi mi-am amintit. În viaţa mea n-am fost mai fericit că sunt treaz.

Maeve a crăpat puţin uşa.

— Prea devreme?

Acum, că se făcuse dimineaţă, planul de ieri mi se părea perfect rezonabil, necesar. În bucătărie, Maeve, din nou ea însăşi, fiinţa radioasă dintotdeauna, făcea cafea, îmi spunea cât de bine se simte, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. („Am avut doar nevoie de o baie şi de un somn bun”, a spus ea.) Ştiam că voi ajunge acasă destul de devreme ca să îmi repar greşeala. Eram din nou afară, în întuneric, era puţin trecut de patru dimineaţa şi Maeve încuia uşa din dos a căsuţei ei. Aveam avans faţă de programul pe care ni-l făcuserăm. Nu aveam nimic de pierdut.

— Hai să trecem să mai vedem casa, a spus Maeve când ne-am urcat în maşină.

— Vorbeşti serios?

— N-am mers niciodată la ora asta.

— N-am mai făcut nimic la ora asta.

— N-o să întârziem.

Avea atâta energie! Uitasem cum era ea odinioară dimineaţa, de parcă fiecare zi aducea o şansă pe care nu o rata niciodată. Casa Olandeză nu era departe de locuinţa lui Maeve şi, pentru că era aproximativ în direcţia în care mergeam şi porniserăm la drum atât de devreme, nu vedeam nimic rău în asta. Prin zonele locuite era întuneric, felinarele de pe străzi erau aprinse. Până după ora şapte nu avea să se lumineze de ziuă. Plecasem din New York pe întuneric şi aveam să mă întorc înainte de revărsatul zorilor. Lucrurile nu stăteau chiar atât de rău.

Casele de pe Strada Vanhoebeek nu erau niciodată cu totul în întuneric. Oamenii lăsau noaptea luminile de pe verandă aprinse, de parcă mereu aşteptau pe cineva să se întoarcă acasă. Felinarele licăreau la capătul aleilor de acces, câte o veioză stătea toată noaptea aprinsă la fereastra unei camere de zi, dar chiar şi cu aceste mici explozii de lumină, domneau o linişte şi o nemişcare care arătau clar că locatarii erau cu toţii în paturile lor. Până şi câinii din Elkins Park dormeau duşi. Am parcat maşina în locul obişnuit şi am oprit motorul. Luna, care se vedea pe cer către apus, era atât de strălucitoare, încât îneca în razele ei toate stelele din jur. Totul se scălda în lumina ei: copacii golaşi şi aleea, peluza largă, presărată cu frunze, şi scările impunătoare de piatră. Lumina lunii se revărsa peste casă şi pătrundea în maşina în care stăteam împreună cu Maeve. Cum aş fi putut eu, în copilărie, să mă fi trezit cu câteva ore bune înainte de zorii zilei, într-o noapte de iarnă senină şi geroasă, şi să văd aşa ceva? La fel ca toată lumea din cartier, aş fi dormit buştean în patul meu.

— Să le spui lui May şi lui Kevin că-mi pare rău, a zis Maeve.

Stăteam împreună în maşină, fiecare cufundat în

propriile gânduri.

Mi-a luat un minut să înţeleg că se referă la balet şi la masa de după.

— N-o să se supere.

— Nu vreau să mă gândesc că i-am stricat ziua lui May.

Nu puteam să îmi îndrept gândurile spre May când totul în jurul meu era numai promoroacă scânteind în lumina lunii. Poate că nu mă trezisem de-a binelea.

— Vii vreodată pe aici dimineaţa devreme, ca acum?

Maeve a clătinat din cap. Cred că nici măcar nu se uita la casă, nu vedea cât e de frumoasă, ivindu-se deasupra întunericului. De mult timp nu îmi mai venea în minte imaginea ei decât rareori, dar din când în când se întâmpla câte ceva, ca acum, şi deschideam ochii şi o vedeam din nou – imensă, lipsită de noimă, spectaculoasă. În orice clipă, o brigadă de spărgători de nuci putea să răsară din spatele gardului viu cufundat în întuneric şi să se înfrunte cu un batalion de şoareci. Peluza era glasată cu chiciură. Nu scena din Lincoln Center fusese concepută după modelul Casei Olandeze, ci Casa Olandeză era, ea însăşi, decorul unui ridicol spectacol de balet inspirat de un basm. Era oare posibil ca tata să fi venit pe alee în acea primă zi şi să fi avut brusc revelaţia faptului că acolo vrea să îşi clădească o familie? Oare asta o fi însemnat să fii sărac, apoi proaspăt îmbogăţit?

— Ia uite! a şoptit Maeve.

În dormitorul cel mare se aprinsese lumina. Dormitorul era orientat către stradă, în timp ce camera lui Maeve, mai frumoasă şi cu un dulap mai mic, dădea spre grădina din dosul casei. După câteva minute, am văzut lumină pe holul de la etaj, apoi lumină pe scări, ca atunci când m-am întors prima oară de la Choate şi Maeve m-a adus acasă, numai că acum totul se întâmpla în ordine inversă. În maşină, pe întuneric, nu am scos o vorbă. Au trecut cinci

minute, zece minute. Apoi am văzut o femeie într-o haină de culoare deschisă venind pe alee. Deşi logica ne spunea că ar putea fi o menajeră sau una dintre fete, ne era clar amândurora, chiar şi de la distanţă, că e Andrea. Părul ei, strâns la spate într-o coadă de cal, era de un blond mai strălucitor în lumina lunii. Avea braţele adunate la piept, îşi ţinea paltonul bine strâns pe lângă corp, şi pe jos, în urma ei, se zărea capătul a ceva roz. Am văzut nişte papuci, care puteau fi ghete. Părea să vină ţintă la noi.

— Ne vede.

Maeve avea vocea stinsă şi am pus mâna pe încheietura mâinii ei ca s-o împiedic, în caz că se gândea cumva să coboare din maşină.

Când era la vreo trei metri de capătul aleii, Andrea s-a oprit în loc şi şi-a întors faţa către lună, ridicând o mână ca să-şi ţină strâns gulerul paltonului. Nu se oprise să îşi ridice de pe jos fularul. Nu se aşteptase ca întunericul primelor ore ale dimineţii să fie atât de limpede, sau luna atât de plină, şi a stat aşa, privind în jur. Era cu douăzeci de ani mai mare decât mine, sau cel puţin aşa îmi aminteam. Eu avem patruzeci şi doi de ani, Maeve avea patruzeci şi nouă şi în curând împlinea cincizeci. Andrea a mai făcut câţiva paşi spre noi şi Maeve şi-a strecurat degetele printre ale mele. Era mult prea aproape de noi mama noastră vitregă, la fel de aproape cum ar fi fost cineva de pe trotuarul de vizavi. Se vedea că a îmbătrânit, dar în acelaşi timp a rămas cu totul ea însăşi: ochii, nasul, bărbia. Nu avea nimic ieşit din comun în înfăţişare. Era o femeie pe care o cunoscusem în copilărie, dar despre care acum nu mai ştiam nimic, o femeie care fusese, câţiva ani, măritată cu tata. S-a aplecat, a luat ziarul împăturit de pe pietriş şi, vârându-şi-l sub braţ, s-a întors, păşind pe peluza acoperită cu brumă.

— Unde se duce? a întrebat Maeve în şoaptă, pentru că

părea să se îndrepte spre gardul viu care mărgineşte proprietatea în partea de sud.

Luna i-a luminat haina pală, părul pal, până când a trecut în spatele şirului de copăcei şi nu am mai văzut-o. Am aşteptat. Andrea nu a mai apărut la uşa de la intrare.

— Crezi că a luat-o pe ocolite până în dosul casei? Nu văd ce sens are. E ger.

Până în acest moment, nici nu îmi dădusem seama că, în drumurile noastre la Casa Olandeză, nu am mai condus niciodată eu şi că, de la volan, lucrurile se văd puţin altfel.

— Gata, plecăm, a spus Maeve.

În loc să mergem direct la gară după maşina ei, am oprit la un mic restaurant şi, în timp ce mâneam ouă cu pâine prăjită, acelaşi meniu pe care îl avuseserăm şi la cină, am derulat filmul ieşirii Andreei ca să ia ziarul şi l-am analizat cadru cu cadru. Oare observase ea ceva acolo ce noi nu puteam vedea? Era încălţată cu papuci, sau ghete? Andrea nu mai ieşise niciodată să ia ziarul. Nu mai coborâse niciodată în cămaşă de noapte, sau poate că da, dar până să ne trezim vreunul dintre noi. Numai că acum locuia, probabil, singură. Norma şi Bright, la care ne gândeam mereu ca la nişte fetiţe, trebuie să fi avut acum vreo treizeci şi ceva de ani, spre patruzeci. Oare de cât timp era Andrea singură în casă?

În cele din urmă, când am epuizat faptele şi presupunerile, Maeve şi-a pus ceaşca de cafea în farfurioară.

— Am terminat, a spus ea.

A venit chelneriţa şi am rugat-o să ne facă nota de plată.

Maeve a clătinat din cap. Şi-a pus mâinile pe masă şi s-a uitat drept în ochii mei, aşa cum o învăţa tata.

— Am terminat-o cu Andrea. Îţi promit solemn, chiar în momentul ăsta, aici. Am terminat-o cu casa. Nu mă mai

întorc acolo în veci.

— În regulă, am zis eu.

— Când a pornit spre maşină, am crezut că fac infarct. Am simţit o durere în piept numai văzând-o, şi au trecut – câţi ani să fie de când ne-a dat pe uşă afară?

— Douăzeci şi şapte.

— Destui, nu-i aşa? N-avem nevoie de aşa ceva. Putem merge în altă parte. Putem să oprim în faţa parcului dendrologic şi să admirăm copacii.

Ciudat lucru, obişnuinţa. Poate îţi închipui că o înţelegi, dar niciodată nu poţi să ştii cum arată de fapt, atâta timp cât eşti robul ei. Mă gândeam la Celeste şi la toţi anii aceia când îmi spunea că e o nebunie din partea lui Maeve şi a mea să parcăm în faţa casei în care am locuit în copilărie şi cum credeam eu că problema e la ea, că nu ne înţelege.

— Pari dezamăgit, a spus Maeve.

— Da? M-am lăsat pe spătarul băncuţei din separeu. Nu-i vorba de nicio dezamăgire.

Ne transformaserăm necazul în fetiş, ne îndrăgostiserăm de el. Mă simţeam scârbit pentru că îmi dădeam seama că ne-am complăcut prea mult timp în obiceiul ăsta, nu pentru că ne hotărâserăm să-i punem capăt.

Dar nu era cazul să i-o spun, pentru că Maeve înţelegea perfect.

— Imaginează-ţi ce-ar fi fost dacă ar fi ieşit mai demult să ia ziarul, a spus ea. Acum douăzeci de ani, să zicem.

— Am fi putut să redevenim stăpâni pe vieţile noastre.

Am plătit consumaţia, ne-am urcat în maşină şi ne-am dus la parcarea de la 30th Street Station. Cu numai o zi înainte, Maeve venise la New York să o vadă pe May dansând. S-ar putea spune că, oprindu-ne la Casa Olandeză, apoi mergând la restaurant, am pierdut avantajul pe care îl câştigaserăm trezindu-ne până în ziuă. Maeve nu avea să înfrunte un trafic prea aglomerat pe

drumul înapoi la Jenkintown, în schimb eu aveam să dau piept cu traficul unei ore de vârf la întoarcerea în New York. Aveam să îi explic lui Celeste cât mai clar tot ce s-a întâmplat. Să îi spun că îmi pare rău că a trebuit să plec, că m-am întors aşa de târziu, apoi să îi spun ce hotărâre am reuşit să luăm.

Maeve şi cu mine am fost de acord că vremea raitelor noastre pe la Casa Olandeză s-a încheiat.

PARTEA A TREIA

Capitolul 16

„Dacă i se face rău lui Maeve, ţie îţi revine sarcina să te gândeşti ce e de făcut”, mi-a spus Jocelyn în micul apartament în care am locuit împreună cu Maeve după moartea tatei. „Nu te pierde cu firea. Oamenii care îşi pierd cumpătul fac mai mult rău.” Ciudat cum ni se întipăresc în minte unele lucruri. Nu trecea săptămână, poate nici măcar zi, în care să nu îmi aduc aminte de sfatul ei. Am pus semnul egalităţii între capacitatea mea de a fi de ajutor şi aceea de a-mi păstra calmul şi de nenumărate ori s-a dovedit că e corect. Când m-a sunat domnul Otterson de la spital să îmi spună că Maeve a făcut infarct, i- am dat telefon lui Celeste şi am rugat-o să îmi facă bagajul şi să îmi aducă maşina.

— Vrei să vin şi eu? a întrebat ea.

I-am apreciat bunăvoinţa, dar i-am spus nu.

— Sun-o pe Jocelyn, am zis eu, pentru că la Jocelyn m-am gândit în clipa aceea.

M-am gândit şi la tata. Avea cincizeci şi patru de ani, Maeve avea cincizeci şi doi. M-am gândit mai puţin la moartea lui şi mai mult la înţelegerea pe care o făcusem cu Dumnezeu în ziua aceea când am ieşit de la ora de geometrie de la Bishop Medevitt: să cruţe viaţa lui Maeve şi în schimbul ei să ia orice altceva. Viaţa oricui altcuiva.

Mica sală de aşteptare a secţiei de terapie intensivă cardiacă era undeva ascunsă după zona de toalete şi ţâşnitoare. Domnul Otterson era acolo, cu coatele sprijinite pe genunchi, cu părul rărit şi încărunţit, şi arăta de parcă de o săptămână nu se mai urnise de pe scaunul acela

cenuşiu. Sandy şi Jocelyn erau cu el. Auziseră ce s-a întâmplat, dar 1- au rugat să le mai spună o dată. Otterson îi salvase viaţa lui Maeve.

— Eram în şedinţă cu un agent publicitar şi Maeve s-a ridicat şi a spus că trebuie să plece acasă, a început domnul Otterson cu vocea lui calmă.

Purta pantaloni gri de stofă şi o cămaşă albă. Îşi scosese sacoul şi cravata.

— Fără îndoială că s-a ţinut tare cât a putut, n-a luat în seamă ce simte. Doar o ştiţi pe Maeve.

Am încuviinţat cu toţii.

Au plecat imediat de la şedinţă. A întrebat-o dacă are cădere de glicemie şi ea i-a spus că nu, e altceva, poate gripă.

— Când i-am zis că o duc acasă cu maşina, n-a spus nici pâs, a continuat domnul Otterson. Aşa de rău îi era.

Erau la o distanţă de două cvartale de casa ei când a întors şi a dus- o la spitalul din Abington. Spunea că l-a împins mai mult intuiţia. Ea îşi rezemase capul de geamul maşinii.

— Se topea sub ochii mei, spunea el. Nici nu pot să vă descriu.

Dacă domnul Otterson ar fi lăsat-o acasă, dacă ar fi condus-o până la uşă şi i-ar fi spus să se odihnească, ar fi fost terminată.

Maeve mi-a povestit şi restul când am vizitat-o în timpul recuperării postoperatorii. Era încă ameţită după anestezie, dar tot încerca să facă haz. Mi-a spus că domnul Otterson a ţipat la tânăra de la recepţia camerei de gardă. Pe când se răstea la ea, Otterson părea cu totul altul, un om cu pistolul îndreptat spre ţintă, gata să tragă. Maeve l-a auzit pronunţând cuvântul *diabetică.* L-a auzit spunând *cardiacă*, dar a crezut că aruncă doar aşa, o vorbă, ca să vină cineva să îi ajute. Nici prin cap nu îi trecuse că ar

avea probleme cu inima. Apoi, în cele din urmă, a simţit o presiune crescândă în maxilar şi camera învârtindu-se – senzaţia tatei când a urcat ultimele trepte de ciment pe zăpuşeala aceea infernală.

— Hai, nu mai face mutra asta, a şoptit ea. Mă culc iar.

Lăsau să intre tot soarele acolo, în saloane, şi îmi venea să îi fac eu umbră cu mâna streaşină în dreptul ochilor ei, dar în loc de asta i-am luat mâna într-a mea, cu ochii în monitorul care arăta variaţiile ritmului ei cardiac, şi am stat aşa până a venit o asistentă şi m-a condus afară. Mi-am păstrat calmul toată noaptea cât am stat în sala de aşteptare, unde domnul Otterson a rămas până după miezul nopţii, oricât de insistent i-am spus că ar trebui să plece. Am fost calm în după-amiaza următoare, când medicul cardiolog mi-a spus că a suferit o aritmie malignă în timp ce i s-a montat stentul şi că va trebui să o ţină sub monitorizare mai mult decât se aştepta. M-am dus acasă la Maeve să fac un duş şi să trag un pui de somn. Mi-am păstrat calmul cât timp am făcut naveta între camera de gardă şi casa ei, am stat de vorbă cu vizitatorii cărora nu li se permitea să intre să o vadă, am aşteptat cele trei intervale zilnice în care puteam merge să stau la căpătâiul ei. Am rămas calm până în cea de-a patra dimineaţă, când am intrat în sala de aşteptare şi am găsit acolo o persoană – o bătrână uscăţivă, cu părul cărunt, tuns scurt. Am salutat-o cu o înclinare a capului şi m-am aşezat în locul obişnuit. Tocmai eram pe punctul de a o întreba dacă e prietenă cu Maeve, pentru că eram convins că o cunosc de undeva. Apoi mi-am dat seama că e mama.

Infarctul lui Maeve o scosese din subsolurile în care trăia. Nu fusese alături de noi la serbările de absolvire, nici la înmormântarea tatei. Nu ne fusese alături atunci când am fost daţi afară din casă. Nu a fost de faţă când m-am căsătorit, nici când s-au născut copiii, nu a petrecut cu noi

Ziua Recunoştinţei, sau Paştele, sau oricare dintre nenumăratele sâmbete în care am fi avut timp şi energie să discutăm pe îndelete despre tot ce s-a întâmplat, dar iată că era prezentă acum, la Abington Memorial Hospital, asemenea unui înger al Morţii. Nu i- am spus nimic, pentru că nu trebuie să iniţiezi niciodată un dialog cu Moartea.

— Ah, Danny, a spus ea.

Plângea. Şi-a acoperit ochii cu mâna. Încheietura mâinii ei era subţire cât zece creioane legate fedeleş.

Ştiam ce se întâmplă când fac unii accese de furie în spitale. Sunt trimişi la plimbare. Nu contează dacă furia lor este justificată. Jocelyn îmi spusese că oamenii care îşi pierd cumpătul nu sunt de niciun ajutor şi era de datoria mea să am grijă de Maeve.

— Deci tu erai doctorul acela, a spus ea într-un târziu.

— Chiar eu.

Dacă Maeve avea cincizeci şi doi de ani, ea cât să fi avut? Şaptezeci şi trei? Arăta cu zece ani mai bătrână.

— Îţi mai aduci aminte? a întrebat ea.

Am dat din cap cu un gest domol, nefiind sigur dacă ar trebui să aprob nici măcar atâta lucru.

— Purtai o coadă împletită.

Şi-a trecut mâna prin părul scurt.

— Am avut păduchi. Mai avusesem eu şi înainte, dar ultima oară, nu ştiu ce să zic, nu i-am mai suportat.

Am întrebat-o ce vrea.

A coborât privirea din nou. Parcă era o stafie.

— Să te văd, a răspuns ea, fără să se uite la mine. Să-ţi spun că-mi pare rău.

S-a frecat la ochi cu mâneca puloverului. Arăta ca oricare altă bătrână dintr-o sală de aşteptare, numai că era mai înaltă şi mai subţire. Purta jeanşi şi tenişi albaştri.

— Îmi pare aşa de rău!

— Bun, am spus. Ce-a fost, a fost.

— Am venit s-o văd pe Maeve, a spus ea, răsucindu-şi mica verighetă de aur de pe deget.

Mi-am notat în minte să o ucid pe Fluffy.

— Maeve e foarte bolnavă, am spus, gândindu-mă că trebuie să o scot de acolo înainte să apară Fluffy şi să îi ia apărarea, înainte să sosească Sandy şi Jocelyn şi domnul Otterson şi toţi ceilalţi şi să îşi dea votul dacă să stea sau să plece. Vino când o să se mai întremeze. Acum trebuie să-şi adune forţele să se facă bine. Mai poţi să aştepţi, nu-i aşa? După atâta timp.

Mama şi-a plecat capul ca floarea-soarelui la sfârşitul zilei, până când i-a ajuns bărbia în dreptul pieptului costeliv. Lacrimile i-au zăbovit o clipă pe obraz, apoi au căzut. Mi-a spus că în dimineaţa aceea a apucat deja să o vadă pe Maeve.

Nu era nici şapte. Carevasăzică, în vreme ce eu mâneam ouă în bucătăria lui Maeve, mama stătea lângă patul lui Maeve din acvariul de sticlă care era secţia de terapie intensivă cardiacă, ţinând-o de mână şi plângând, vărsându-şi uriaşa povară a durerii şi ruşinii drept în inima soră-mii. Intrase în secţie pe calea cea mai directă: spunând adevărul, sau o parte din el. S-a dus la asistenta-şefă şi i-a spus că fiica ei, Maeve Conroy, a suferit un infarct şi că tocmai atunci a ajuns şi ea, mama ei. Mama arăta de parcă nu mai avea mult şi făcea şi ea un atac de cord, aşa încât asistenta, nemaiţinând cont de regulament şi lăsând-o să intre să facă o vizită prelungită care nu respecta orarul secţiei, i-a făcut un bine mamei, nu fiicei. Ştiu amănuntele astea pentru că am discutat personal cu asistenta. Am stat de vorbă cu ea mai târziu, când mi-am recăpătat graiul.

— S-a bucurat, a spus mama, iar vocea ei era stinsă ca foşnetul unei pagini întoarse.

M-a privit cu umilinţă şi nu ştiam dacă mă roagă să

îndrept eu lucrurile, sau dacă îmi spune că s-a întors ca să le îndrepte ea.

M-am ridicat brusc, am lăsat-o în sala de aşteptare, am renunţat să iau liftul şi am preferat să cobor cinci etaje. Eram în aprilie şi începea să plouă. Pentru prima oară în viaţă, m-am întrebat dacă tata o fi iubit- o pe soră-mea mai mult decât în felul abstract şi superficial în care mi-am închipuit că a iubit-o. Oare o fi crezut că Maeve e în pericol şi de aceea s-a gândit să o ţină la distanţă de mama? Am umblat de colo-colo, bezmetic, printre şirurile de maşini. Dacă s-ar uita acum cineva de la fereastra salonului de spital şi m-ar vedea, ar spune: *Ia uite-l şi pe âla, bietul de el. Nu-şi mai aduce aminte unde şi-a parcat maşina.* Voiam să o apăr pe soră-mea de mama, să o apăr de oricine ar părăsi- o aşa, fără niciun scrupul, şi ar reapărea în cel mai nepotrivit moment pe care ţi l-ai putea imagina. Voiam să dovedesc că îmi respect angajamentul luat, să o liniştesc pe soră-mea că stau de pază şi niciun rău nu poate să o mai atingă, numai că acum ea dormea.

Nu există nicio pildă despre mama risipitoare. Bogatul nu a dat ospăţ pentru a sărbători întoarcerea celei care i-a fost cândva nevastă. Fiii lui, care atâta îndураseră şi strânseseră din dinţi în toţi anii aceia în lipsa ei, nu au atârnat ghirlande de flori pe la uşi, nu au tăiat oi, nu au scos vinul din beci. Când a plecat ea de acasă, i-a ucis pe toţi, pe fiecare în felul lui, iar acum, după zeci de ani, nu o mai voiau înapoi. Au dat fuga să încuie poarta, tatăl şi fiii, cu vântul bătându-le în spate, îi prevenise un prieten. Ştiau că vine, aşa că poarta trebuia încuiată.

În secţia de terapie intensivă cardiacă, fiecare pacient avea voie să primească trei vizite de câte cincisprezece minute pe zi, cu câte o singură persoană. Mama a mers să stea la căpătâiul lui Maeve şi în următoarele două intervale: la vizita obişnuită de dimineaţa şi la cea de la

mijlocul după-amiezii. Asistenta a venit în sala de aşteptare şi ne-a spus că Maeve cere să vină mama la ea. Mie mi s-a dat voie să o vizitez abia la şapte seara şi am înţeles că nu e momentul potrivit pentru nervi, confruntări şi certuri. Nu aveam să reparăm greşeli, nici să analizăm nedreptăţi. Aveam să intru să îmi văd sora şi atât. Cu toate că lucrasem o scurtă perioadă de timp ca medic, ştiam ce dezastru pot declanşa oamenii sănătoşi în vieţile celor bolnavi.

Poate pentru că trecuseră douăzeci şi patru de ore de când o văzusem ultima oară şi poate pentru că o bucurase venirea mamei, Maeve arăta mai bine ca înainte. Şedea pe singurul scaun de lângă patul ei şi bipul monitoarele arăta o ameliorare a funcţiei ei cardiace.

— Ia uite ce bine arăţi! am spus eu şi m-am aplecat să o sărut.

Maeve mi-a dăruit unul dintre acele zâmbete minunate ale ei, ca în dimineţile de Crăciun, un zâmbet sincer, larg, de i se vedeau toţi dinţii. Arăta de parcă putea oricând să se ridice de pe scaun şi să mă înlănţuie cu braţele.

— Îţi vine să crezi aşa ceva?

Nu am întrebat-o: Ce? Şi nu i-am spus: *Ştiu! Te simţi mult mai bine!,* pentru că ştiam la ce se referă şi nu era momentul să mă prefac că nu am habar. I-am spus:

— A fost o mare surpriză.

— Mi-a zis că Fluffy a găsit-o şi i-a spus că sunt bolnavă. Ochii lui Maeve străluceau în lumina palidă. Mi-a zis că a venit imediat ce a aflat.

M-am abţinut să spun: *Imediat, plus patruzeci şi doi de ani.*

— Ştiu că a fost îngrijorată din cauza ta. Toată lumea a fost îngrijorată. Cred că toate cunoştinţele tale s-au perindat pe aici.

— Danny, e aici *mama.* Ceilalţi nu contează. Nu-i aşa că

e frumoasă?

M-am aşezat pe patul nefăcut.

— Frumoasă, am zis eu.

— Văd că nu te bucuri.

— Ba mă bucur. Mă bucur pentru tine.

— Isuse Cristoase!

— Maeve, vreau să fii sănătoasă. Vreau să ai parte de tot ce-ţi face ţie bine.

— Nu ştii să minţi, mai ai încă de învăţat.

Avea părul îngrijit şi mă întrebam dacă nu a pieptănat-o cumva mama.

— Sunt un mincinos, am spus eu. Habar n-ai tu ce bine mă pricep să mint.

— Sunt atât de fericită! Abia ce am trecut printr-un infarct, dar asta a fost cea mai fericită zi din viaţa mea.

Una peste alta, i-am spus adevărul, şi anume, că fericirea ei e singurul lucru care mă interesează.

— Mă bucur că a adus-o înapoi infarctul meu, nu înmormântarea.

— Ce-ţi veni să spui aşa ceva?

Pentru prima oară de când mă sunase la birou domnul Otterson, era cât pe ce să mă las copleşit de emoţii.

— Ăsta-i adevărul, a spus ea. Las-o să doarmă la mine acasă. Ai grijă să aibă ce mânca. Nu vreau să stea toată noaptea în sala de aşteptare.

Am încuviinţat din cap. Erau atâtea gânduri pe care trebuia să le păstrez doar pentru mine, aşa că nu am mai putut scoate o vorbă.

— O iubesc, a spus Maeve. Nu-mi lua bucuria asta. N-o alunga cât sunt eu închisă în acvariul ăsta.

Mai târziu, m-am întors la locuinţa lui Maeve şi mi-am făcut bagajul. Avea să-mi fie, oricum, mai uşor să stau la hotel. Am rugat-o pe Sandy să o ia pe mama şi să o ducă acasă la Maeve. Sandy era deja la curent cu tot ce se

întâmplase, inclusiv cu ce simt eu, ceea ce era un adevărat miracol, ţinând cont de neputinţa mea de a-mi exprima sentimentele în cuvinte. Din câte am înţeles punând lucrurile cap la cap, Sandy, Jocelyn şi Fluffy primiseră vestea întoarcerii Elnei Conroy în mod diferit, fiecare în felul ei.

— Ştiu ce greu îţi e, mi-a spus Sandy, pentru că ştiu cât de greu ţi- a fost înainte. Dar cred că dacă ai fi cunoscut-o aşa cum era pe vremea aia, te-ai bucura să o revezi.

M-am uitat lung la ea.

— În fine, poate că nu, dar trebuie să ne străduim să fie totul bine, de dragul lui Maeve.

Ceea ce însemna că eu trebuie să fac în aşa fel încât să fie totul bine şi că ea o să mă ajute. Sandy fusese întotdeauna mai moderată decât celelalte două.

Mama nu mi-a dat nicio explicaţie a comportamentului ei. Când eram împreună, în sala de aşteptare, stătea lângă fereastră de parcă ar fi fost pe picior de plecare. Din suferinţa ei părea să răzbată un vaiet ascuţit, precum al unui tub fluorescent înainte să se ardă, precum un tinitus, ceva abia perceptibil care aproape că mă scotea din minţi. Apoi pleca fără să scoată un cuvânt, ca şi când nu se mai suporta pe ea însăşi acolo nici măcar un singur minut. Când revenea, după câteva ore, era mai relaxată. Sandy mi-a spus că mergea pe la celelalte etaje şi se plimba pe culoare cu oamenii pe care îi găsea acolo, pacienţi sau rude îngrijorate care aşteptau veşti. Se vântura ore în şir cu oamenii aceia străini pe lângă camerele asistentelor.

— I se dădea voie? am întrebat-o eu. Credeam că există unele interdicţii.

Sandy a ridicat din umeri.

— Le spune că fata ei a făcut infarct şi că aşteaptă şi ea veşti. Nu-i mamă-ta chiar aşa periculoasă.

De acest lucru, nimeni nu mă putea convinge.

Sandy a scos un oftat.

— Ştiu. Cred că şi eu aş mai fi supărată pe ea dacă n-ar fi aşa de bătrână.

Mă gândeam că Sandy şi mama sunt cam de un leat, sau măcar în aceeaşi categorie de vârstă, dar în acelaşi timp ştiam ce vrea să spună. Mama era asemenea unui pelerin căzut printre gheţari cu sute de ani în urmă şi care apoi a fost dezgheţat şi readus la viaţă împotriva voinţei sale. Totul din fiinţa ei arăta că a vrut să moară.

Fluffy m-a evitat cu multă abilitate, iar când, în sfârşit, am prins-o singură la lift, a minţit că m-a căutat.

— Te ştiu dintotdeauna ca pe un om cumsecade, a spus ea, îndemnându-mă astfel să dau dovadă de mai multă bunăvoinţă.

— Iar eu te ştiu dintotdeauna în stare să iei decizii proaste, numai că de data asta te-ai întrecut pe tine însăţi.

Fluffy a rămas tare pe poziţie.

— Am făcut cum era mai bine pentru Maeve.

În faţa noastră s-a deschis uşa unui lift, dar când persoanele dinăuntru s-au uitat spre noi, am clătinat din cap.

— Cum se face că, atâta timp cât Maeve a avut doar diabet, nu a fost o idee bună să primească veşti de la mama, dar acum, că a mai făcut şi infarct, crezi că e spre binele ei?

— Nu-i acelaşi lucru, a spus Fluffy şi s-a înroşit la faţă.

— Atunci explică-mi tu, că nu înţeleg.

Am încercat să nu uit câtă încredere am în ea, cum ne-a învăţat ea, pe Celeste şi pe mine, să ne creştem copiii, cât de liniştiţi eram să plecăm de acasă şi să îi lăsăm pe Kevin şi pe May în grija lui Fluffy.

— Îmi era frică să nu moară Maeve, a spus Fluffy şi i s-au umezit ochii. Am vrut să o vadă pe mamă-sa înainte să moară.

Numai că, bineînţeles, Maeve nu a murit. Pe zi ce trecea, se simţea tot mai bine, depăşea toate hopurile. Zi de zi cerea să vină la ea doar mama.

Mi s-a părut surprinzător faptul că mama şi-a putut face timp şi pentru Maeve, ţinând cont de programul ei încărcat. Îşi câştigase cumva dreptul de a aduce alinare, de a face vizite şi de a ţine companie celor care nu au o mamă alături. Nu ştiu pe cine convinsese să o lase să facă asta, nici cum izbutise, pentru că atunci când eram împreună, era oarecum tăcută. Am crezut că e prea îngrijorată ca să stea locului în sala de aşteptare, dar era, probabil, mai aproape de adevăr să spun că nu avea stare când eram eu de faţă. Nici nu putea să se uite în ochii mei. Când veneau să o viziteze pe Maeve diverse persoane, Fluffy, sau Sandy, sau Jocelyn, sau domnul Otterson, sau soţii Norcross, sau bătrânul domn' avocat Gooch, sau orice grup de prieteni de-ai lui Maeve de la serviciu sau de la biserică sau din cartier, era şi mama acolo, punând la locul lor ziarele şi revistele, întrebând cine doreşte o sticlă de apă sau o portocală. Mereu curăţa câte o portocală pentru cineva. Avea ea o dexteritate deosebită.

— Şi cum a fost în India? a întrebat Jocelyn într-o după-amiază, de parcă mama tocmai se întorsese din vacanţă.

Jocelyn era persoana care o privea în continuare pe mama cu cea mai mare suspiciune – în afară de mine, aş adăuga eu.

Am observat că cearcănele întunecate de sub ochii mamei s-au mai estompat oarecum. Probabil că era singura persoană din istoria lumii căreia îi pria să stea într-o sală de aşteptare. Eu şi Jocelyn eram acolo împreună cu Fluffy. Sandy era la lucru. Mai devreme sau mai târziu, Elna avea să ne spună ce s-a întâmplat.

— Am făcut o greşeală că am plecat în India, a spus ea în cele din urmă.

— Dar aţi vrut să daţi o mână de ajutor, a spus Fluffy. Aţi ajutat nişte oameni.

— De ce în India?

Avusesem de gând să asist la discuţie fără să intervin, dar în momentul acesta, curiozitatea a învins.

Mama a tras de un fir de lână care îi atârna de mâneca puloverului de culoare verde închis, acela pe care îl purta zi de zi.

— Am citit un articol într-o revistă despre Maica Tereza, despre cum le-a rugat ea pe măicuţe să o trimită la Calcutta să îi ajute pe săraci. Nici nu-mi amintesc ce revistă era. Una la care era abonat taică-tău.

La asta nu m-aş fi gândit, mama stând în bucătăria din Casa Olandeză, pe la 1950, şi citind în *Newsweek* sau în *Life* despre Maica

Tereza, în timp ce restul femeilor de pe strada Vanhoebeek ocupau funcţii de conducere în Clubul Grădinarilor şi mergeau vara la serate dansante.

— O mare doamnă, Maica Tereza, a spus Fluffy.

Mama a dat din cap aprobator.

— Sigur că pe atunci ea nu era încă Maica Tereza de mai târziu.

— Aţi lucrat cu Maica Tereza? a întrebat Jocelyn.

În acest moment al discuţiei, orice părea posibil, inclusiv mama îmbrăcată într-un sari alb de bumbac, ţinând în braţe muribunzi. Avea aşa un aer de simplitate, de parcă s-ar fi eliberat deja de toate grijile şi preocupările omeneşti. Sau poate citeam eu prea mult pe chipul ei colţuros. Mâinile ei lungi, uscăţive, pe care le ţinea împreunate în poală, mă duceau cu gândul la nişte surcele. Îşi tot ducea degetele mâinii drepte la inelul pe care îl purta la stânga.

— Aşa am vrut, numai că vaporul a mers la Bombay. Nici nu cred că m-am uitat pe hartă înainte să plec. Nu am

ajuns în locul unde trebuia. A spus-o ca pe o recunoaştere a faptului că orice om greşeşte. Mi-au zis că trebuie să iau trenul, şi chiar asta aveam de gând, să merg la Calcutta, dar odată ce ai petrecut câteva zile în Bombay...

Şi s-a oprit.

— Ce? a întrebat Fluffy, îndemnând-o să continue.

— Era mult de lucru în Bombay, a spus mama, pe un ton calm.

— Şi în Brooklyn e mult de lucru.

Am ridicat ceaşca de plastic de la picioarele mele, dar cafeaua era rece. Trecuseră vremurile în care beam cafea rece într-un spital.

— Danny, a spus Fluffy, parcă pentru a mă preveni că sunt lucruri pe care nu le cunosc.

— Lasă-l, are dreptate, a spus mama. Asta ar fi trebuit să fac. Aş fi putut să-i ajut pe săracii din Philadelphia şi să vin seara acasă, dar nu aveam minte nici cât o găină. Casa aia...

— Casa? a spus Jocelyn, de parcă nu avea niciun drept să dea vina pe Casa Olandeză pentru faptul că îşi neglijase familia.

— Te făcea să uiţi de lucrurile cu adevărat importante.

— Era uriaşă, a spus Fluffy.

La televizorul suspendat într-un colţ, aproape de tavanul sălii de aşteptare, se difuza o emisiune despre dezmembrarea unei case vechi. Nu exista nicio telecomandă, dar în prima zi petrecută acolo m-am urcat pe un scaun şi am oprit sonorul. După patru zile, oamenii de pe ecranul televizorului se plimbau în tăcere prin camere goale, făcând semn cu mâna spre pereţii pe care aveau de gând să îi dărâme.

— N-am înţeles niciodată de ce a vrut-o tatăl vostru, iar el nu a înţeles niciodată de ce n-am vrut-o eu.

— De ce n-ai vrut-o?

Cu siguranţă, erau pe lume locuri mai infernale decât o casă frumoasă.

— Eram oameni *săraci,* a spus mama.

Nu ştiam că e capabilă de inflexiuni vocale.

— N-aveam ce căuta noi într-un asemenea loc, cu toate şemineurile şi scările alea, cu toţi oamenii ăia care erau la dispoziţia mea.

Fluffy a scos un uşor pufăit.

— Mă faceţi să râd. N-am fost niciodată la dispoziţia dumneavoastră. Dumneavoastră îmi pregăteaţi mie micul dejun în fiecare dimineaţă.

Mama a clătinat din cap.

— Îmi era aşa o ruşine de mine însămi.

— Nu din cauza tatei?

Credeam că de tata ar fi fost normal să fie dezamăgită. La urma urmei, el cumpărase casa.

— Lui taică-tău nu-i era ruşine, a spus ea, neînţelegând cuvintele mele. El nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. De zece ori pe zi descoperea câte un lucru pe care mi-l arăta şi mie. „Elna, ia uită-te la balustrada asta!” „Elna, vino afară să vezi garajul ăsta.”

— Iubea garajul ăla, a spus Fluffy.

— N-a înţeles niciodată cum poate cineva să se simtă nefericit în casa aia.

— Soţii Vanhoebeek au fost nefericiţi, a spus Fluffy. Cel puţin la sfârşit.

— Ai plecat în India ca să scapi de *casa* aia?

Bineînţeles că nu doar de casă şi de soţ scăpa. Mai erau şi cei doi copii care dormeau la etaj şi despre care ea nu sufla o vorbă.

Ochii deschişi ai mamei erau înceţoşaţi de cataractă şi mă întrebam cât de bine vede.

— Ce alt motiv aş fi putut avea?

— Mă gândeam că tata a fost motivul.

— L-am iubit pe taică-tău, a spus ea.

Avea cuvintele la îndemână. Nu a trebuit să le caute. *L-am iubit pe taică-tău.*

Vorbele acestea au fost, pentru Fluffy, semnalul că trebuie să se ridice. S-a ridicat pe vârfuri şi s-a întins, cu braţele deasupra capului. A zis, de parcă ar fi răspuns unei rugăminţi nerostite, că o să iasă până la colţ să ne aducă nişte cafea ca lumea, la care s-a ridicat şi mama şi a spus că se duce la etajul doi să se uite la nou-născuţi, şi eu am zis că mă duc la telefonul public să o sun pe Celeste, iar Jocelyn a spus că, în cazul ăsta, ea pleacă acasă. Discutaserăm până când nu am mai suportat să continuăm nici măcar o secundă, şi atunci ne-am oprit.

Sigur că nu era doar sarcina mamei să ofere subiecte de conversaţie în acele zile lungi de aşteptare. Cu toţii căutam să ne omorâm timpul cu ceva. Jocelyn nu mai lucra, dar Sandy continua să muncească. Vorbea despre familia la care era angajată, unde o puneau să aspire covorul numai într-o singură direcţie. Fluffy povestea despre Casa Olandeză din perioada dinainte de venirea familiei Conroy, despre cum a îngrijit-o pe doamna Vanhoebeek după ce nu a mai avut bani şi despre cum lua trenul de New York ca să meargă să vândă acolo bijuterii. Mie mi se părea un extraordinar act de curaj din partea unei femei tinere din vremurile acelea.

— Nu puteai să le vinzi la Philadelphia? am întrebat-o eu.

— Ba bine că nu, a spus ea, dar dacă vindeai cuiva un inel la Philadelphia, se ducea cu el în Manhattan şi îl revindea la un preţ dublu.

Fluffy a vândut un triplu colier de perle ca să achite taxa de spitalizare când şi-a fracturat şoldul doamna Vanhoebeek, iar când a murit bătrâna, ca să aibă bani de înmormântare, a vândut o broşă, o mică pasăre de aur

care strângea în cioc un smarald.

— Dar tot au mai rămas nişte lucruri, a spus Fluffy. Nu se comparau cu ce avusese la început, dar coniţa şi cu mine nu ne-am grăbit cu vânzările. Nu ştiam cât timp o să mai trăiască. Bancherii ăia care au vândut casa – nişte idioţi. M-au pus să fac o listă cu toate lucrurile de preţ ca să le evalueze. De cele mai multe nu m-am atins, dar unele lucruri le-am luat eu.

A ridicat mâna să ne arate un inel cu diamant într-o montură demodată, cu câte un mic rubin de o parte şi de alta. Fluffy purta inelul acela de când o ştiam eu.

Aş zice că a fost o mărturisire lipsită de tact, pentru că tata cumpărase casa cu absolut tot ce era în ea. Inelul care aparţinuse doamnei Vanhoebeek i-ar fi revenit lui, împreună cu toate celelalte lucruri, şi poate că el i l-ar fi dăruit mamei, care, poate, i l-ar fi dat mai departe lui Maeve când mai creştea, sau mie, ca să i-l ofer lui Celeste. Dar asta presupunea că tata era genul de bărbat care să scotocească într-o casetă de bijuterii, ceea ce el nu era, sau că mama era genul de persoană care să stea locului, acasă. Era mai degrabă de presupus că inelul ar fi rămas la locul lui până la venirea Andreei. Andreei nu i-ar fi scăpat nicio bijuterie din câte avea de oferit casa aceea.

Fluffy ar fi înapoiat inelul oricăruia dintre noi dacă i l-am fi cerut, dar mama s-a aplecat înainte să se uite, cu ochii ei înceţoşaţi, la mâna lui Fluffy.

— Ce drăguţ, a spus ea. Bine ai făcut.

*

Prima oară când am reuşit să mă întorc în Jenkintown după ce am intrat la facultatea de medicină trebuie să fi fost de Ziua Recunoştinţei, în 1970. În acel semestru, avusesem de făcut faţă unei avalanşe de teme de studiu, exact aşa cum prevăzuse dr. Able, şi abia am izbutit să ţin pasul. La asta, adăugaţi şi faptul că Celeste şi cu mine ne

foloseam la maximum de apartament, iar eu nu aveam nici timp, nici chef să merg acasă în weekenduri. Asta se întâmpla înainte să se pună problema căsătoriei, aşa că Maeve şi Celeste încă mai erau bune prietene. Celeste şi cu mine veniserăm împreună la Philadelphia cu trenul în seara dinainte de Ziua Recunoştinţei. Maeve ne-a luat de la gară şi am lăsat-o pe Celeste acasă la ea, apoi, a doua zi, Maeve şi cu mine ne-am întors să luăm masa la familia Norcross. Noi, bărbaţii şi băieţii, jucam în curte fotbal cu mâna[64] – în *cinstea fraţilor Kennedy,* ziceam noi –, în timp ce femeile şi fetele curăţau cartofi şi pregăteau sosul de carne şi se ocupau de orice alte treburi de ultim moment care mai erau de făcut. Pe Maeve au trimis-o să pună masa când s-au lămurit că într-adevăr nu glumeşte când spune că nu ştie să gătească.

Cina a fost un spectacol de zile mari, cu copiii ţinuţi în ţarc să mănânce la măsuţe de joc pliante, de parcă erau nişte dubluri care visau să fie distribuite şi ele într-o zi la masa din sufragerie. Acolo erau mătuşi, unchi şi veri, plus fel de fel de persoane răzleţe, fără familie, care nu aveau unde să meargă în altă parte, categorie din care făceam parte şi noi doi, Maeve şi cu mine. Mama lui Celeste era întotdeauna la înălţime de sărbători şi după luni de zile în care cina mea însemnase o masă la restaurantul cu autoservire de la spital sau nişte chifle şterpelite de pe tăvile cu mâncare ale pacienţilor, eram cum nu se poate mai recunoscător. La fiecare masă, comesenii, cu capetele plecate, s-au ţinut de mână în timp ce Bill Norcross a rostit o rugăciune de binecuvântare cu cuvinte bine alese: „Pentru acestea şi toate celelalte binecuvântări ale Sale,

---

[64] ***Touch football*** **(engl.), variantă a fotbalului american jucată cu mâna, în care mingea este preluată de la adversar prin atingerea acestuia – unul dintre sporturile preferate ale preşedintelui John Fitzgerald Kennedy.**

Domnul să ne învrednicească să-l mulţumim din tot sufletul”. Nici nu am ridicat bine privirea, că holurile cu fasole verde cu ceapă şi munţii de umplutură şi cartofi piure şi cartofi dulci şi platourile cu friptură de curcan tăiată felii, urmate de vasele cu sos de carne şi-au început marşul în jurul mesei, în sensul acelor de ceasornic.

— Şi cu ce vă ocupaţi? m-a întrebat doamna din stânga mea.

Era una dintre multele mătuşi ale lui Celeste. Nu-mi mai aminteam numele ei, cu toate că ştiam că am făcut prezentările la uşă.

— Danny e student la medicină la Columbia, a spus doamna Norcross de pe cealaltă latură a mesei, pentru eventualitatea că nu aş fi vrut să ofer personal această informaţie.

— La medicină? a spus mătuşa, apoi, în mod surprinzător, s-a uitat la Celeste. Nu mi-ai spus că e student la medicină.

Cei de pe la mijlocul mesei au amuţit, şi Celeste a dat din umerii ei frumoşi.

— Nu m-ai întrebat.

— În ce specialitate ai de gând să lucrezi? a întrebat unul dintre unchi.

Devenisem brusc, în clipa aceea, o persoană interesantă. Nu ştiu dacă unchiul era soţul acelei mătuşi.

Mi-au venit în minte toate acele imobile goale pe care le văzusem în Washington Heights şi preţ de un minut m-am gândit că aş face senzaţie dacă le-aş spune adevărul: că mă gândesc să lucrez în domeniul afacerilor imobiliare. Am văzut-o pe Maeve în capul mesei zâmbindu-mi feroce, confirmându-mi că doar ea înţelege că toată discuţia asta e absurdă.

— N-am idee, am zis eu.

— Trebuie să tăiaţi oamenii în bucăţi? m-a întrebat

fratele mai mic al lui Celeste.

Mi se spusese că acesta e primul lui an la masa din sufragerie. Era persoana cea mai tânără de la masă.

— Teddy, i-a spus mamă-sa în chip de avertisment.

— Autopsii, a spus Teddy, plictisit de moarte. Ştii, acolo fac şi de-astea.

— Da, am spus eu, dar ne pun să jurăm că n-o să discutăm niciodată despre aşa ceva la masă.

Pentru că am refuzat să-i dau detalii şi am pus punct subiectului, sufrageria m-a răsplătit cu o cascadă de hohote de râs. De departe, am auzit cum cineva o întreabă pe Maeve dacă şi ea e tot doctoriţă.

— Nu, a răspuns ea ridicând furculiţa pe care şi-o înfipsese în fasole verde. Lucrez în domeniul legumelor.

La sfârşitul mesei şi după ce am fost încărcaţi cu sacoşe pline cu resturi de mâncare pentru weekend, Celeste m-a sărutat de la revedere. Maeve i-a promis că o să venim să o luăm duminică dimineaţa cu maşina în drumul nostru spre gară. Toţi membrii acelei familii fericite ne-au condus până la maşină, rugându-ne să mai rămânem. Mai târziu urmau la rând filmele, floricelele de porumb, jocul de cărţi. Lumpy a zbughit-o afară, în curte, lătrând întruna la grămezile de frunze uscate, până l-au chemat înapoi în casă.

— Asta-i şansa noastră, a şoptit Maeve şi s-a urcat dintr-o săritură pe scaunul şoferului.

Am ocolit maşina şi m-am aşezat alături de ea, iar ei au stat acolo cu toţii, făcându-ne cu mâna şi râzând, în timp ce ne îndepărtam.

Cina de la familia Norcross avusese loc devreme, aşa că abia se însera. Aveam exact atâta timp cât ne trebuia ca să ne întoarcem la Casa Olandeză înainte să se aprindă luminile. Îi promiseserăm lui Jocelyn că o să trecem mai târziu pe la ea să mâncăm plăcintă, deci acesta era doar

un scurt interludiu între două prilejuri de a ne înfrupta şi noi din mesele copioase ale altora. Pe atunci eram încă destul de tineri să ne amintim cum era de Ziua Recunoştinţei pe vremea copilăriei noastre, dar era o amintire fără urmă de nostalgie. Ne aminteam fie cum mâneam eu, Maeve şi tata în sufragerie, iar Sandy şi Jocelyn căutau să nu pară prea grăbite să ajungă acasă la familiile lor, fie de anii petrecuţi cu Andrea şi fetele ei, în care Sandy şi Jocelyn dădeau zor să plece, fără să se mai prefacă. După acea dezastruoasă Zi a Recunoştinţei când a fost exilată la etajul doi, Maeve nu a mai venit în Elkins Park şi an de an m-am uitat, copleşit de tristeţe, la locul ei liber de la masă, cu toate că nu am putut niciodată să înţeleg de ce era mai greu de suportat absenţa ei în Ziua Recunoştinţei decât în toate celelalte seri din timpul anului. Această Zi a Recunoştinţei petrecută cu familia Norcross compensase multe tristeţi şi am plecat amândoi de la masa lor întăriţi sufleteşte, chiar dacă retragerea noastră arătase oarecum a fugă. Poate că e posibil, ne gândeam noi, să dăm uitării sărbătorile dureroase din copilăria şi tinereţea noastră.

— Iartă-mă, a spus Maeve coborând geamul din dreptul ei şi lăsând să intre aerul rece de afară, dar dacă nu fumez chiar în clipa asta o ţigară, mor. A scos una, apoi mi-a întins pachetul să mă hotărăsc singur, apoi mi-a dat bricheta. În scurt timp, suflam amândoi fumul pe geam.

— Oricât de bună a fost cina, ţigara asta parcă-i şi mai bună, am spus eu.

— Dacă mi-ai face autopsia în momentul ăsta, ai constata că sunt toată numai carne roşie şi sos de carne şi, poate, un pic de piure de cartofi în braţul meu drept.

Maeve avea grijă să nu întreacă măsura cu carbohidraţii. Renunţase la plăcinta de la masa familiei Norcross ca să mănânce o felie acasă la Jocelyn.

— Aş putea să te folosesc la prezentările de caz, am spus eu şi mi l-am imaginat pe Bill Norcross tăind cu fierăstrăul chirurgical oasele curcanului.

Maeve s-a scuturat uşor.

— Nu-mi vine să cred că vă obligă să măcelăriţi oamenii.

— Nu-mi vine să cred că mă obligi să urmez facultatea de medicină.

A râs, apoi şi-a apăsat degetele pe buze ca pentru a-şi înăbuşi o senzaţie de regurgitare.

— Hai, nu te mai plânge atâta. Acum, serios vorbind, în afară de faptul că disecaţi alte fiinţe umane, numeşte-mi un singur lucru cu adevărat îngrozitor.

Am dat capul pe spate şi am pufăit. Maeve mereu spunea că fumez fiecare ţigară de parcă m-aş îndrepta spre locul de execuţie şi m-aş gândi că e ultima. Nu era aşa, deşi pe vremea aceea doctorii încă mai umblau cu câte un pachet de Marlboro în buzunarul halatului de laborator. Mai cu seamă ortopezii. Nu exista să fii ortoped şi să nu fumezi.

— Partea cea mai îngrozitoare este să înţelegi că o să mori.

M-a privit, ridicând din sprâncenele ei negre.

— Dar ce, tu nu înţelegeai asta şi înainte?

Am clătinat din cap.

— Ai *impresia* că înţelegi. Te gândeşti că atunci când o să ai nouăzeci şi şase de ani, o să te întinzi pe canapea după o cină copioasă de Ziua Recunoştinţei şi n-o să te mai trezeşti, dar nici chiar atunci nu eşti absolut sigur. Poate că ţi se va acorda o dispensă specială. Toată lumea gândeşte aşa.

— Mie nu mi-a trecut niciodată prin cap, nici măcar o clipă, că o să mor pe canapea la nouăzeci şi şase de ani, ba mai mult, nici că o să apuc vârsta asta.

Dar eu nu o ascultam, eu vorbeam înainte.

— Nici nu-ţi dai seama câte feluri de moarte există, excluzând moartea prin împuşcare sau înjunghiere sau căderea de la fereastră sau toate celelalte care, probabil, nu se vor întâmpla.

— Ia spune-mi, doctore, *ce o* să se întâmple?

Se forţa să nu râdă de mine, dar era adevărat: numai la moarte îmi stătea gândul pe vremea aceea.

— Prea multe globule albe, prea puţine globule roşii, prea mult fier, infecţie respiratorie, septicemie. Poţi să faci un blocaj al canalului biliar. Poţi suferi o ruptură de esofag. Mai sunt şi cancerele. Am privit-o. Am putea să stăm aici toată noaptea şi să discutăm despre cancer. Doar atâta îţi spun, te dă peste cap, te zdruncină. Sunt mii de feluri în care organismul poate s-o ia razna din senin şi adeseori nu-ţi dai seama de ce se întâmplă decât când e prea târziu.

— Ceea ce te face să-ţi pui întrebarea: ce nevoie mai avem de doctori?

— Exact.

— Ei bine, a spus Maeve trăgând adânc din ţigară, eu ştiu deja cum o să mor, aşa că nu trebuie să-mi mai fac griji.

M-am uitat la profilul ei luminat de felinare şi de becurile pe care le aprinsese Andrea în Casa Olandeză. La ea, totul era precis conturat, şi drept, şi frumos, totul era viaţă şi sănătate.

— Şi cum o să mori?

Habar nu am de ce am întrebat-o, pentru că în niciun caz nu voiam să ştiu.

Spre deosebire de colegii medicinişti din grupa mea, care, atunci când emiteau ipoteze despre propria lor moarte, vorbeau de parcă ar fi buchisit de pe o listă de boli, Maeve a vorbit pe un ton ferm şi convingător.

— Boală cardiacă sau accident vascular cerebral. Aşa

mor diabeticii. Probabil boală cardiacă, dacă ţinem cont de felul cum a sfârşit tata, ceea ce nu mă deranjează. Mori mai repede, nu? Bang.

Brusc, m-am înfuriat pe ea. Habar nu avea despre ce vorbeşte şi, oricum, era Ziua Recunoştinţei şi trebuia să ne vedem de jocul nostru, care nu se deosebea prea mult de al celor din familia Norcross, care serveau cărţi la masa de joc.

— Dacă tot îţi faci atâtea griji că te paşte un infarct, atunci de ce naiba fumezi?

A clipit.

— Nu-mi fac griji. Ţi-am mai spus, nu sunt eu omul care să moară după masă, la nouăzeci şi şase de ani. Tu eşti ăla.

Mi-am aruncat ţigara pe geam.

— Doamne Isuse, deschide portiera şi ia-o de pe jos, Danny. M-a plesnit pe umăr cu dosul palmei. E curtea doamnei Buchsbaum!

Capitolul 17

„Mai ţii minte când locuiam la căsuţă şi doamna Henderson, vecina noastră, a primit o cutie plină cu portocale de la băiatul ei din California?” începea mama, aşezată acolo, lângă patul de spital din rezerva în care fusese mutată Maeve. „Ne-a dat şi nouă trei.”

Maeve era îmbrăcată cu un halat roz dintr-un material cu ţesătură reiată pe care i-l cumpărase May cu ani în urmă, iar lângă ea, pe noptieră, era buchetul bogat de trandafiraşi roz, primit de la domnul Otterson. Avea obrajii trandafirii.

— Am împărţit două dintre portocale în trei şi tu ai tăiat coaja şi ai folosit zeama de la a treia ca să faci o prăjitură. Când ai scos-o din cuptor, m-ai trimis s-o aduc pe doamna Henderson să mănânce şi ea prăjitură cu noi.

— Ăia au fost anii de început, a spus mama.

Au inventariat cu mult drag toate lucrurile din căsuţă: canapeaua cafenie cu arcurile ieşite, cu picioare din lemn de arţar, fotoliul galben şi moale cu o pată de cafea pe unul din braţe. Apoi mai aveau tabloul înrămat cu atelierul de fierărie (de unde o fi ajuns acolo, se întrebau ele; ce s-o fi ales de el?), măsuţa şi scaunele din bucătărie, unicul dulap de bucătărie, din metal alb, prins în perete, deasupra chiuvetei: patru farfurii, patru boluri, patru căni, patru pahare.

— De ce patru?

Priveam în monitor şi mă gândeam că ritmul cardiac ar putea fi şi mai bun.

— Te aşteptam pe tine, a spus mama.

De sub aripa protectoare a lui Maeve, mamei îi era mai uşor să vorbească.

— Eu aveam patul în colţul camerei din faţă, a spus Maeve.

— Şi în fiecare seară, taică-tău punea un paravan lângă pat şi zicea: „îi construiesc camera lui Maeve”.

Când locuiau la căsuţă, îşi făceau cumpărăturile la magazinul bazei militare şi îşi cărau alimentele acasă într-o sacoşă lucrată ingenios de mama din sfoară înnodată. Strângeau cutii de conserve pentru campania de colectare, îl supravegheau pe copilul vecinilor, lucrau la cămara de alimente pe care o deschidea biserica lunea şi vinerea pentru săraci. Maeve şi mama, întotdeauna împreună. Într-o iarnă, mama a deşirat un pulover pe care i-l dăduse una dintre femeile de la biserică, şi din lâna lui i-a împletit soră-mii o căciuliţă, un fular şi mănuşi. Vara prăşeau grădina în care toate familiile cultivaseră câte ceva – roşii şi vinete, cartofi şi porumb, fasole verde şi spanac. Puneau condimente la borcan şi făceau murături şi gem. Şi-au povestit tot ce au izbutit să facă în anii aceia, fără să uite vreun amănunt, în timp ce eu şedeam într-un colţ şi citeam ziarul.

— Îţi mai aminteşti de gardul pentru iepuri, cu care ţineam iepurii închişi în grădină ca să nu fugă? a întrebat mama.

— Îmi amintesc de toate. Maeve se ridicase din pat şi stătea în capul oaselor, pe un scaun de lângă fereastră, cu o pătură strânsă peste genunchi. Mi-aduc aminte că noaptea stingeam luminile şi aduceam o lampă în debaraua de lângă dormitor şi dădeam încălţămintea la o parte ca să ne aşezăm pe podea şi să citim. Tata era de serviciu la patrula aeriană. Tu trebuia să-ţi îndoi genunchii ca să ai loc, apoi veneam şi eu şi mă aşezam în braţele tale.

— La patru ani, fata asta ştia să citească, mi-a spus mama. A fost cel mai isteţ copil pe care l-am văzut în viaţa mea.

— Tu îndesai un prosop sub uşă ca să nu răzbată afară

niciun pic de lumină, spunea Maeve. E ciudat, dar aveam eu ideea asta în minte că lumina e raţionalizată, că totul e raţionalizat, aşa că nu putem să lăsăm să se irosească pe podea lumina pe care nu o folosim. Trebuia să ţinem totul închis în debara.

Şi-au amintit unde era situată căsuţa în bază, în ce colţ al ei, sub ce copac, dar nu mai ştiau exact cu ce se ocupa tata acolo.

— Dădea comenzi, sau cam aşa ceva, a spus mama.

Nu conta. În schimb, îşi aminteau cu precizie de scăriţa de beton din faţa casei, cu cele două trepte ale ei, de muşcatele roşii înflorite în ghivece de teracotă, răsărite din butaşi de la muşcata unei vecine. Uşa se deschidea direct către camera din faţă şi micuţul dormitor al părinţilor mei era la dreapta, iar bucătăria la stânga, cu o baie între ele.

— Casa era cât un timbru poştal de mică, a spus Maeve.

— Mai mică decât casa ta? am întrebat eu, pentru că Maeve locuia într-o căsuţă pentru păpuşi, din punctul meu de vedere.

Cele două, mama şi soră-mea, s-au privit una pe alta şi au râs.

Aveam o mamă care a plecat de acasă când eram copil. Nu i-am simţit lipsa. O aveam pe Maeve, care stătea acolo, la baza scării, cu paltonul ei roşu şi părul negru, aveam pardoseala de marmură albă cu pătrate mici, negre, zăpada ce cădea în rafale strălucitoare pe ferestrele din spatele soră-mii, ferestrele acelea mari cât un ecran de cinema, vaporul plutind pe valuri în ceasornicul bunicului, şi măsurând, în legănarea lui, minutele care treceau. „Danny!” mă striga ea. „La masă. Mişcă-te.” în dimineţile de iarnă purta haina şi în casă pentru că era frig, pentru că era atât de înaltă şi de subţire şi fiecare strop de energie şi-l consumase pentru a creşte, mai curând decât pentru a se încălzi. „Mereu arăţi de parcă ai fi pe picior de plecare”,

îi spunea tata ori de câte ori trecea pe lângă ea, de parcă îl irita până şi paltonul ei.

— *Danny!* a strigat ea. N-o să-ţi vină micul dejun pe tavă!

Pe patul în care dormeam era un morman de pături, a căror greutate mă ţinea ţintuit locului. N-a fost dimineaţă de iarnă petrecută în Casa Olandeză în care primul meu gând să nu fie *Ce-ar fi să stau toată ziua în pat?* Dar m-au smuls din aşternuturi vocea soră-mii care răsuna de jos, de la baza scării, şi aroma cafelei pe care eram socotit prea mic să o beau. „Te opreşte din creştere”, spunea Jocelyn. „Nu vrei să fii şi tu înalt ca soră-ta?” Mi-am găsit papucii pe duşumea, halatul de baie din lână la picioarele patului. Am ieşit pe palier cu pas şovăielnic, îngheţat de frig.

— Uite-l şi pe prinţ! a strigat Maeve, cu faţa îndreptată spre lumină. Hai, că avem clătite. Nu mă lăsa să aştept.

Bucuria copilăriei mele s-a sfârşit nu când a plecat mama, ci când a plecat Maeve, în anul în care s-au căsătorit Andrea şi tata.

Unde fusese mama noastră în tot timpul ăsta? Nici nu mă interesa. După ce s-a întors Maeve acasă, mama şi Maeve obişnuiau să stea una lângă alta, întinzându-şi picioarele lor lungi, în patul lui Maeve. Când umblam prin casă, auzeam propoziţii, cuvinte izolate: India, orfelinat, San Francisco, 1966. Absolvisem liceul Choate în ’66 şi îmi începusem studiile la Columbia, în vreme ce mama însoţea copiii unei familii indiene bogate pe vasul care îi ducea la San Francisco, în schimbul unei donaţii generoase pentru orfelinatul la care lucra. Sau era pentru colonia de leproşi? Nu s-a mai întors în India. A rămas la San Francisco. După aceea, a plecat la Los Angeles, apoi în Durango, apoi în Mississippi. Săraci, a descoperit ea, sunt pretutindeni. M-am dus la garaj şi am găsit maşina lui Maeve de tuns iarba. A trebuit să merg până la benzinărie să iau o

canistră de benzină, apoi am tuns iarba. Am simţit aşa o imensă satisfacţie făcând treaba asta, încât, când am terminat, am scos şi maşina de plivit buruienile şi am curăţat marginile rondurilor de flori şi ale trotuarului. Un proprietar de imobile din Manhattan nu tunde niciodată iarba.

Îndată ce s-a externat Maeve, am renunţat la camera de hotel şi am petrecut o singură noapte de insomnie pe canapeaua ei. Am vrut să fiu lângă ea în cazul în care făcea stop cardiac, dar nu am mai suportat. A doua zi dimineaţa m-am mutat în vechiul dormitor al lui Celeste din casa familiei Norcross. Fluffy plecase acasă, dar mama era mereu acolo. Prietenele lui Maeve lăsau pe verandă caserole cu mâncare, pui la cuptor şi pungi cu mere şi pâine cu dovlecel, atât de multă mâncare, încât Sandy şi Jocelyn trebuiau să ia acasă jumătate din ea. Maeve şi cu mama ciuguleau câte ceva, ca nişte pitulici – le-am văzut făcând pe din două o omletă dintr-un singur ou. Maeve era fericită şi istovită şi cu totul alta decât o ştiam. Nu vorbea despre munca ei la Otterson’s, nici despre cum voia să mă ajute, nici despre treburile lăsate de izbelişte în lipsa ei. Şedea pe canapea şi o lăsa pe mama să o servească cu pâine prăjită. Nu exista nici urmă de răceală între ele, niciun cuvânt de reproş. Trăiau amândouă în propriul lor paradis al amintirilor.

— Lasă-le în pace, mi-a spus Celeste la telefon. Au tot ce le trebuie. Toată lumea sare să le ajute şi, oricum, Maeve are nevoie de odihnă. Nu spun şi doctorii tot aşa? N-are nevoie de musafiri în plus.

I-am spus că nu mă consider musafir, dar de îndată ce am rostit cuvintele, mi-am dat seama că tocmai asta sunt. Ele aşteptau să plec.

— Mai devreme sau mai târziu, tot trebuie să te întorci la New York. Am o listă întreagă de motive întemeiate.

— Vin cât de curând, i-am spus nevesti-mii. Vreau doar să mă asigur că totu-i OK.

— Şi e OK? a întrebat Celeste.

Celeste nu făcuse cunoştinţă cu mama, dar firea ei suspicioasă depăşea chiar şi propria mea neîncredere.

Eram în bucătăria lui Maeve. Mama fixase reţeta medicală cu un magnet pe uşa frigiderului. Ţinea sticluţele de plastic cu medicamente aşezate frumos una lângă alta, în faţa cutiilor cu alimente şi îşi nota ora la care era administrată fiecare pastilă. Avea grijă să limiteze numărul musafirilor şi să-i conducă pe toţi până la uşă când le expira timpul, cu excepţia, desigur, a domnului Otterson, care era tratat cu deosebit respect. Domnul Otterson nu depăşea niciodată limita de timp rezonabilă, iar dacă era vreme bună, se plimba cu Maeve până în capătul străzii şi înapoi. Altfel, mama o scotea pe Maeve, o dată la câteva ore, să facă de două ori înconjurul curţii din dosul casei. Acum erau în camera de zi şi discutau despre un roman pe care îl citiseră amândouă, intitulat *Menaj*[65], şi despre care spuneau că e cartea lor preferată.

— Ce-ai zis? a întrebat Celeste, apoi a spus: Nu. Stai puţin. E taică-tău. Uite. Acum mi se adresa din nou mie: Vorbeşte cu fiică-ta.

— Bună, tati, a spus May. Dacă nu te întorci repede acasă, îmi cumpăr un căţel hipoalergenic. Mă gândesc la un pudel standard. O să-i spun Stella. M-aş mulţumi şi cu o pisică, dar mama zice că nu există pisici hipoalergenice. Zice că Kevin are alergie la pisici, dar de unde ştie ea? Că doar el nu a avut niciodată pisici în jur.

— Ce tot spui tu acolo?

— Un moment, a spus May în şoaptă, apoi am auzit o uşă închizându-se. Ori de câte ori spun că vreau să-mi iau

---

[65] ***Housekeeping*** **(engl.), roman al scriitoarei americane Marilynne Robinson (n. 1943), publicat în 1980.**

un câine, pleacă din cameră. Parcă aude cuvântul magic. Vin la Jenkintown s-o văd pe tanti Maeve.

— Te aduce mama?

May a scos sunetul obişnuit cu care respingea idioţeniile adulţilor.

— Vin singură. Va trebui să mă iei de la gară.

— N-ai voie să vii singură cu trenul.

Nu o lăsam să meargă singură cu metroul. Îi dădeam voie să ia singură autobuzul şi taxiul, dar nu o lăsam să meargă cu niciun fel de tren neînsoţită.

— Ascultă-mă, tanti Maeve a făcut infarct, a zis ea, ca şi cum îmi spunea o noutate. Doar ştii că se întreabă de ce n-am venit încă s-o văd. Şi mama ne-a spus că bunica noastră indiană e acum acasă şi vreau s-o cunosc şi eu. Nu-i de colo să-mi descopăr încă o bunică exact în momentul ăsta.

Care moment?

— Nu e indiancă.

Din bucătărie, m-am uitat la mama mea irlandeză cu chipul ei palid, aşezată pe canapea lângă Maeve, apoi m-am întors cu spatele la ele.

— A trăit în India, dar asta s-a întâmplat demult.

— Oricum, eu o să vin cu trenul. Tu ai luat singur trenul de la New York când aveai doisprezece ani, după ce ai fost în vizită la tanti Maeve de Paşti, iar eu am paisprezece ani, pentru numele lui Dumnezeu!

— Nu-mi place când spui pentru numele lui Dumnezeu. Vorbeşti ca taică-meu.

— Fetele se maturizează mai repede decât băieţii, aşa că, dacă stau să mă gândesc, sunt de fapt cu mai bine de doi ani mai mare decât erai tu atunci.

Oare chiar îi povestisem eu despre vizita aceea? Bineînţeles că May era mai mare decât eram eu atunci, poate cu vreo douăzeci de ani mai mare, dar nici nu mă

gândeam să o las singură cu trenul.

— E frumos din partea ta că te-ai gândit, numai că mâine mă întorc acasă după ce o duc pe Maeve la doctor.

— Păi doctor eşti chiar *tu,* a spus ea, prăpădindu-se de râs.

— Ascultă-mă, May, poartă-te frumos cu mama.

— Mă *port,* a spus ea. Dar mă înnebuneşte. Am de gând să scriu o carte cu tidul *Şase milioane de motive să nu mergi în Pennsylvania.* Lasă-mă să o salut pe bunica.

Mama nu mă întrebase despre copiii mei. Nimic. Fluffy zicea că asta e din cauză că i-a povestit ea totul despre ei, la fel şi Maeve – despre notele de la şcoală ale lui Kevin, despre pasiunea lui May pentru dans. Fluffy spunea că mama arde de curiozitate să afle totul şi că eu sunt de vină că nu mă întreabă nimic, pentru că fac tot posibilul să o ţin la distanţă cu viscolul de vorbe care îmi ies pe gură.

— Acum doarme, am spus.

— De ce doarme? E ora două. Doar nu e ea aia bolnavă.

— E bătrână, am spus, întorcându-mă din nou să mă uit la mama, care era în cealaltă cameră. Râdea. Cu părul tuns scurt şi tenul brăzdat de vreme şi mâinile pătate de pistrui, ar fi putut fi mama oricui, numai că era mama mea. Când o să se trezească, am să-i spun că ai sunat.

Cu toate că mama pretindea că ar fi călătorit mult în anii ei de absenţă de acasă, nu exista niciun indiciu că a locuit într-adevăr în vreunul dintre locurile acelea. Mă întrebam dacă locuieşte acum la Maeve, pentru că valiza ei era în debaraua lui Maeve. Odată revenit acasă, am regalat-o pe Celeste cu toate suspiciunile mele şi i-am povestit de-a fir a păr întâmplările ultimelor două săptămâni.

— Vrei să spui că-i o persoană fără adăpost? a întrebat Celeste. Discutam în picioare, în bucătărie, în vreme ce pregătea ea cina: somon pentru noi doi şi May, căreia nu îi plăcea peştele, dar citise că te face mai deştept, şi doi

hamburgeri pentru Kevin, pe care nu prea îl interesa ce mănâncă. Cu o zi înainte, copiii se bucuraseră să mă vadă intrând pe uşă, dar între timp descoperiseră că sunt tot eu, cel dintotdeauna.

— Fără adăpost în sensul că n-are casa ei, nu că doarme pe sub poduri.

Dar mai ştii?

— Nu cumva părinţii tăi n-au divorţat? Fluffy aşa crede. Crede că s-ar putea ca mamă-ta să fie încă proprietara casei şi să nici nu ştie.

Mă gândeam că Fluffy trebuie să fi aruncat vorba asta ca pe o simplă presupunere. Cu siguranţă că nu i-ar fi spus lui Celeste toată povestea.

— Sunt divorţaţi. Tata a plătit pe cineva de la consulatul american să o aştepte când a debarcat la Bombay. I-a trimis prin poştă actele de divorţ şi omul a dus-o pe mama direct la consulat şi a pus-o să le semneze în faţa unui notar. Totul cât se poate de legal. Omul i-a dat şi o scrisoare de la tata, în care îi spunea să nu se mai întoarcă. Cred că tata a rezolvat totul imediat.

Aceasta era una dintre nenumăratele poveşti care circulau în jurul meu, fără a-mi fi spuse mie direct, iar Maeve zicea că dacă scrisoarea ar fi fost o declaraţie de dragoste şi compasiune, cu siguranţă mama s- ar fi dus valvârtej la pasarelă şi ar fi luat vaporul să vină înapoi. Mama recunoştea că aşa ar fi făcut.

— În cazul ăsta nu se poate spune că e bogată dar nu arată.

Am clătinat din cap.

— E ostentativ de săracă.

— Şi acum se aşteaptă să aveţi voi doi grijă de ea?

Celeste s-a apucat să spele cartofii mici şi roşii în chiuvetă, frecându-i pe rând cu o perie, în timp ce eu m-am uitat în frigider după o sticlă de vin deschisă.

— N-o să am grijă de ea.

— Dar ai grijă de Maeve, şi Maeve va trebui să aibă grijă de ea.

Am căzut pe gânduri. Am găsit vinul.

— Ei bine, deocamdată mama are grijă de Maeve.

Mâncarea, pastilele, rufele de spălat, musafirii.

— Rolul tău care e în toată povestea asta?

Stătusem pe margine şi privisem, ăsta fusese rolul meu. Îmi insinuasem prezenţa inoportună de fiecare dată.

— Vreau doar să mă asigur că îi este bine lui Maeve.

— Fiindcă ţi-e frică să nu mai facă un infarct, sau ţi-e frică să nu ajungă să-i fie mai drag de maică-ta decât de tine?

Mă pregăteam să torn vin în pahare pentru noi doi, dar văzând încotro se îndreaptă discuţia, am hotărât să îmi pun doar mie.

— Aici nu-i vorba de concurenţă.

— Bun, bravo, atunci, dacă nu-i vorba de concurenţă, lasă-le în pace. Nu pari să te sinchiseşti prea mult de maică-ta, dar Maeve parcă nu mai are ochi decât pentru ea.

Trebuie să spun că Celeste fusese extraordinar de grijulie cu Maeve cât a fost bolnavă. La fiecare câteva zile, îi trimitea vederi semnate cu tot dragul din partea copiilor, iar când s-a întors Maeve acasă, o aştepta pe verandă o găleată enormă, plină cu bujori. Cred că nu mai rămăsese niciun bujor în toată Pennsylvania de Est.

„I-ai spus lui Celeste că-mi plac bujorii?” mă întrebase Maeve, uitându-se la cartea de vizită.

Dar adevărul era că nu ştiam că soră-mii îi plac bujorii.

— De ce ne certăm noi acum? am întrebat-o pe Celeste. Eu unul mă bucur că sunt din nou acasă.

A aruncat ultimul cartof în strecurătoare şi s-a şters pe mâini.

— De când o ştiu, Maeve a vrut să se întoarcă maică-sa. Voi doi parcaţi în faţa casei vechi pentru că îi aminteşte de maică-sa, treceţi prin viaţă de parcă sunteţi legaţi unul de altul cu sârmă la încheieturi pentru că aţi fost abandonaţi de mama voastră. Apoi mama se întoarce şi soră-ta, Domnul s-o binecuvânteze, e în sfârşit fericită, dar tu ţii morţiş să suferi. Parcă nu vrei să te scoată nimeni din starea asta. Dacă ţii atât de mult la Maeve şi ea e fericită, atunci de ce n-o laşi să fie? Ea poate să îşi vadă de viaţa ei alături de mamă-sa, tu poţi să-ţi vezi de viaţa ta cu noi.

— Doar nu e un târg, un compromis.

— Dar tocmai de asta te temi, nu-i aşa? Că mamă-ta n-o să-şi primească pedeapsa. Că Maeve o să fie mai fericită cu ea decât a fost cu tine.

May a strigat la noi de sus.

— Nu vă daţi seama că aud fiecare cuvânt pe care-l spuneţi? Există coloane de aerisire în casa asta. Dacă vreţi să vă certaţi, duceţi-vă la un restaurant.

— Nu ne certăm, am spus eu pe un ton ridicat.

Mă uitam la nevastă-mea, dar preţ de numai o secundă am văzut-o cu adevărat, i-am văzut ochii albaştri şi rotunzi şi părul blond auriu. Femeia pe care o cunoşteam de mai bine de o jumătate de viaţă a plutit în faţa mea şi la fel de repede s-a făcut nevăzută.

— Ne certăm, a spus Celeste pe un ton la fel de ridicat, cu ochii aţintiţi asupra mea, dar o să terminăm.

Aş fi putut să îmi petrec toată vara acasă, la New York, şi să supraveghez lucrările de dărâmare a unor pereţi în diverse apartamente, să joc baschet cu Kevin, să o ajut pe May să memoreze monologuri şi cred că nimeni nu ar fi băgat de seamă, cu excepţia lui Celeste, care ar fi fost fericită. Săptămână de săptămână mă duceam însă la Jenkintown, de parcă nu credeam că Maeve e cu adevărat în siguranţă decât dacă văd cu ochii mei. De obicei,

dormeam în casa mare, mereu primitoare, a familiei Norcross, care avea acum o căţeluşă Labrador retriever pe nume Ramona. Plecam de acasă cu maşina pentru că aveam nevoie de ea pentru drumurile la Maeve şi înapoi şi pentru nenumăratele incursiuni la magazinul de bricolaj. Eram în continuă căutare de noi proiecte, ceva cu care să îmi justific prezenţa acolo, aşa încât să nu stau pur şi simplu pe capul lor în camera de zi şi să le privesc. Dorinţa mea de a repara un comutator şi de a vopsi dulapuri şi de a înlocui pervazuri putrezite era o metaforă cât se poate de transparentă.

În fiecare săptămână, unul dintre copii sau amândoi îmi spuneau că vor să vină şi ei cu mine, cu maşina. Dădeau impresia că le surâde întregul program de acţiune, timpul petrecut cu părinţii lui Celeste, cu Maeve, zilele de vară petrecute în afara marelui oraş. Pe mama o numeau Persoana de interes[66], de parcă era o spioană care s-a întors cu pas împleticit din misiune şi a fost reabilitată, după ce o vreme i se pierduse urma. Erau fascinaţi de ea şi o fascinau, la rândul lor. Dorinţa împărtăşită de noi doi, de Celeste şi de mine, de a-i ţine departe de mama nu i-a făcut decât să dea şi mai abitir năvală să se urce în maşină, ceea ce nu era un lucru chiar atât de rău. Chiar şi pe atunci îmi dădeam seama că drumurile acelea erau un important efect secundar al împrejurărilor. Dezbăteam cu Kevin meritele lui Danny Tartabull[67] şi încercam să ne decidem dacă era corect să fie cel mai bine plătit jucător

[66] ***Person of Interest*** **(engl.), denumire folosită de forţele de ordine din SUA cu sensul de persoană implicată într-o anchetă penală, dar nepusă încă sub acuzare şi nearestată, sau persoană care poate furniza informaţii necesare pentru desfăşurarea anchetei.**

[67] **Danilo Tartabull Mora (n.1962), jucător american de baseball de origine cubaneză, membru al echipei New York Yankees.**

de la Yankees, în vreme ce May cânta melodii de prin spectacolele de musical, oferind un fond sonor discuţiilor noastre, în urmă cu doi ani o duseserăm să vadă Gypşy[68] şi nu mai contenea cu cântatul. *„Luaţi un rulou cu ou, domnule Goldstone. Luaţi un şerveţel, luaţi un beţişor, luaţi un scaun!”* a început ea în forţă, cu o bucurie nestăpânită, cu vocea ei de contralto. Am pus-o să stea pe bancheta din spate. Renunţase la orele de la Şcoala Americană de Balet pentru a avea mai mult timp să se concentreze asupra cântatului.

— Asta-i mai rău decât baletul, a spus Kevin.

Mama se străduise să îşi îmbunătăţească abilităţile de comunicare. Chiar dacă între noi nu existase un dialog în toată puterea cuvântului, era din ce în ce mai relaxată în prezenţa mea. Pentru acest lucru, copiilor trebuia să le mulţumească, pentru că nu aveau nicio rezervă faţă de ea. Discuta cu Kevin despre lumea dominată de rivalitatea dintre Dodgers[69] şi Yankees în care crescuse ea, în timp ce May vorbea franţuzeşte cu Maeve, iar Maeve îi împletea lui May cosiţe franţuzeşti. May învăţa franceza din clasa a şasea şi considera că ar trebui să o lăsăm să îşi petreacă vara la Paris. În loc să îi spun că fetele de paisprezece ani nu au voie să meargă singure vara la Paris, i- am zis că, atâta timp cât Maeve e bolnavă, o asemenea călătorie nu e posibilă. Aşa că s-a mulţumit să repete la nesfârşit conjugarea verbelor în franceză: *je chante, tu chantes, il chante, nous chantons, vous chantez, ils chantent.* În timpul ăsta, eu înlocuiam hornul de la coşul de fum. Întinsesem ziare peste covor, dar era o treabă mai complicată şi mai murdară decât îmi închipuisem.

---

[68] **Musical (1959) bazat pe memoriile actriţei, scriitoarei şi dansatoarei de striptease americane Gypsy Rose Lee.**

[69] **Echipă de baseball profesionist din Los Angeles.**

— Eram îndrăgostită de Frenchy Bordagaray, a spus mama, crezând că o poveste despre un jucător de baseball cu numele Frenchy avea să stârnească interesul ambilor copii, şi al fiică-mii, şi al lui fiu-meu. Taică-meu a cumpărat bilete pentru noi doi de la Ebbets Field chiar înainte să plec eu la mănăstire. Nu ştiu de unde a făcut rost de bani, dar locurile erau chiar în spatele bazei a treia, taman unde era Frenchy. Tata îmi repeta întruna: „Elna, uită-te bine în jur. Pe-aici nu vezi picior de măicuţă”.

— Ai fost călugăriţă? a întrebat Kevin, care nu vedea nicio legătură între ce ştia el despre măicuţe şi ce ştia despre bunici.

Mama a clătinat din cap.

— Am fost mai mult în vizită la mănăstire. N-am stat acolo nici două luni.

— *Pourquoi es-tu pârtie?* a întrebat May.

— De ce ai plecat? a tradus Maeve.

Pe vremea aceea, mama afişa tot timpul o expresie mirată, părea mereu uluită de cât de multe lucruri nu ştim.

— A venit Cyril şi m-a luat de acolo. Plecase în Tennessee să lucreze la TVA, era plecat de ani de zile, şi când s-a întors acasă, s-a întâlnit cu frate-meu. El şi James fuseseră întotdeauna prieteni buni. James i-a spus unde sunt. James nu era de acord să mă călugăresc. Cyril a bătut tot drumul din Brooklyn până la mănăstire pe jos. Când a ajuns în sfârşit acolo, i-a spus surorii de la poartă că e fratele meu şi că are să-mi dea o veste proastă, ba chiar tragică, zicea el. Sora s-a dus să mă aducă, cu toate că nu aveam voie să primim vizite atunci.

— Ce ţi-a spus?

Pentru o clipă, Kevin îşi pierduse tot interesul pentru baseball.

— Cyril mi-a spus: „Elna, chestia asta nu-i de tine”.

Ne-am uitat toţi unii la alţii, fiu-meu şi soră-mea şi fiică-

mea cu părul pe jumătate împletit, până când Maeve a spus, în cele din urmă:

— Asta-i tot?

— Ştiu că acum nu pare cine ştie ce mare lucru, a zis mama, dar a schimbat totul. E motivul pentru care voi patru sunteţi aici, eu atâta pot să vă spun. Mi-a zis că mă aşteaptă afară şi m-am dus să-mi iau gentuţa şi mi-am luat la revedere de la toată lumea. Tinerii erau altfel în vremurile alea. Nu eram la fel de chibzuiţi cum sunt cei din ziua de azi. Eram în pragul războiului, tot omul ştia asta. Am luat-o la pas de la mănăstire, prin West Side şi am traversat Manhattanul. Taman înainte să trecem podul, ne-am oprit să bem o cafea şi să mâncăm un sandvici, şi până să ajungem înapoi în Brooklyn am pus totul la cale. Aveam de gând să ne căsătorim şi să ne întemeiem o familie, şi chiar aşa am făcut.

— Îl iubeai? a întrebat-o May pe Maeve, iar Maeve a spus: *„L ’aimais-tu”.*

— *L’aimais-tu?* a întrebat-o May pe mama, pentru că unele întrebări îşi găsesc formularea cea mai potrivită în franceză.

— Bineînţeles, a spus ea, sau, mai bine zis, m-am îndrăgostit până să ajungem în Brooklyn.

În seara aceea, înainte de plecare, May a scos o sticluţă de ojă roz, sidefată şi i-a făcut manichiura bunică-sii, apoi mătuşă-sii, apoi şi-a făcut şi ei, căutând să aplice fiecare strat cu cea mai mare atenţie. Când a terminat, mama nu s-a putut abţine să nu admire rezultatul muncii ei.

— Sunt ca nişte mici cochilii de scoici, a spus ea şi amândouă au început să îşi răsucească mâinile în lumină.

— Nu ţi-ai dat niciodată cu ojă? a întrebat May.

Mama a clătinat din cap că nu.

— Nici măcar când erai bogată?

Mama a luat mâna lui May şi a pus-o peste a lui Maeve

şi a sa ca să vadă cum lucesc toate acele cochilii împreună.

— Nici măcar atunci, a spus ea.

Celeste a trecut şi ea pe acolo în vara aceea. Venea să îşi vadă părinţii. Îl lăsa acolo pe Kevin şi o lua pe May şi astfel s-a întâlnit de multe ori cu mama, dar chiar şi atunci când erau amândouă în aceeaşi cameră, Celeste găsea câte un pretext să o evite. „Trebuie să mă întorc acasă la ai mei”, spunea ea de îndată ce intra pe uşă. „I-am promis mamei că o ajut să pregătească cina.”

— Sigur că da! a spus mama, iar Maeve a ieşit în curte să culeagă un buchet de nalbe mov pentru Celeste, să le ia acasă, dar niciuna nu părea să observe că Celeste se îndrepta deja spre uşă.

După infarct şi după întoarcerea mamei, torţa mâniei lui Maeve îndreptate împotriva nevesti-mii se stinsese şi fusese dată uitării. Ar fi primit-o pe Celeste cu dragă inimă la masă şi tot aşa o lăsa să plece. Eu şedeam pe duşumea, în bucătărie şi prindeam în şuruburi nişte şipci de lemn provenite de la nişte tăvi plate, transformându-le în culise de pus pe fundul fiecărui dulap, aşa încât oalele şi cratiţele să poată fi trase afară mai uşor. Kevin stătea lângă mine şi îmi dădea la mână şuruburile pe măsură ce lucram, iar Celeste, care în vara aceea era mereu între două drumuri, s-a oprit o clipă să se uite, cu braţele pline de flori.

— Întotdeauna mi-am dorit aşa ceva, a spus ea, de parcă nu îi venea să creadă că ştiu că asemenea lucruri există pe lume.

Am lăsat bormaşina din mână.

— Serios? Mi-ai spus vreodată că vrei?

A clătinat din cap, s-a uitat la ceas şi le-a spus copiilor că e timpul să plece.

Şi aşa au trecut zilele. Maeve şi-a reluat lucrul la Otterson’s cu acelaşi program flexibil. Aş fi spus că îşi

bătea mai puţin capul cu treburile de la serviciu, numai că nu cred că îşi făcuse griji nici înainte. Kevin şi May s-au întors la şcoală. Intervalele dintre călătoriile mele la Jenkintown au devenit mai mari, apoi şi mai mari. Mama a rămas pe loc. Şi-a aruncat la gunoi puloverul verde închis care se deşirase pe la mâneci, şi Maeve i-a cumpărat haine noi, o cuvertură nouă şi perdele pentru camera de oaspeţi, pe care nu o mai numeau aşa. S-au dus la Philadelphia la concertele filarmonicii. Au mers să citească la Biblioteca Publică din Philadelphia. Mama a început să lucreze ca voluntar la un depozit de alimente administrat de Organizaţiile Caritabile ale Bisericii Catolice, iar peste două săptămâni urma să se întâlnească cu directorul. E nevoie să se facă mai mult pentru comunitate, spunea ea. Putea să întocmească un plan de acţiune în acest sens.

Într-o vineri de toamnă târzie, Maeve gătea împreună cu mama supă de pui cu găluşte. Dintre ele două, mama era, după cum am putut constata, aceea care ştia cu adevărat să gătească. În bucătăria micuţă era cald şi plăcut şi ele îşi coordonau bine mişcările şi totul mergea ca pe roate.

— Ar trebui să rămâi la masă, a spus mama când am ridicat capacul oalei de tuci, cufundându-mi faţa în aburul care se ridica furios.

Am clătinat din cap.

— Kevin are meci. Ar fi trebuit să mă urc în maşină acum douăzeci de minute.

Maeve şi-a şters mâinile pline de făină cu şervetul de vase pe care şi-l legase în jurul taliei.

— Hai un pic afară. Înainte să pleci, vreau să-ţi cer părerea în legătură cu un burlan.

La uşă, şi-a pus jacheta roşie de stofă de lână, sau, cum îi zicea ea, pufoaica pentru lucrul în şură, deşi mă îndoiam că a călcat vreodată în viaţa ei într-o şură. Am ieşit târâş în lumina săracă a după-amiezii târzii, afundându-ne

picioarele în stratul de frunze uscate, roşii şi aurii, pe care, la rugămintea ei, aveam să îl răsnesc cu grebla la următoarea mea vizită acolo. Ne-am oprit la colţul casei să ne uităm la locul unde burlanul începea să se desprindă de acoperiş.

— Deci când o să se termine odată? a întrebat Maeve privind în sus.

Credeam că se referă la acoperiş, aşa că m-am uitat şi eu în sus.

— Când o să se termine – ce?

— Arţagul, răzbunarea, pedeapsa. Maeve şi-a înfundat mâinile în buzunarele hainei. Ştiu că ţi-a fost greu, dar, dacă vrei să ştii adevărul, m-am cam săturat să mă gândesc că ai suferit din cauza infarctului meu. Că ai suferit când s-a întors mama.

Am fost luat prin surprindere, apoi, la fel de brusc, am adoptat o atitudine defensivă. În aceste ultime şase luni îmi dedicasem viaţa lui Maeve şi făcusem eforturi considerabile să nu-mi dezvălui sentimentele faţă de mama. Ba chiar devenisem mai conciliant.

— Sunt îngrijorat din cauza ta, asta-i tot. Vreau să mă asigur că eşti bine.

— Păi uite-mă, sunt bine.

Părea greu de crezut că nu am mai discutat subiectul ăsta până atunci – Maeve şi cu mine, care discutam câte-n lună şi-n stele. Dar nu mai eram niciodată singuri. Mama, mereu expansivă şi cu chef de vorbă, găsea întotdeauna un locşor între noi unde să se strecoare, limitându-ne dialogul la reţete de supă şi amintiri nostalgice de pe vremea când era săracă.

— Eşti bine în toate privinţele?

Maeve a privit în stradă. Pentru că nu îmi dădusem seama că scopul ieşirii noastre afară era să discutăm ce se întâmplă cu vieţile noastre, nu mă gândisem să îmi iau

haina, şi acum îmi era frig.

— Avem la dispoziţie un timp limitat, a spus Maeve. Poate că acum înţeleg mai bine lucrul ăsta. De când aveam zece ani mi-am dorit să se întoarcă mama, şi acum iată că e aici. Pot să-mi folosesc timpul fierbând de furie sau simţind că sunt fiinţa cea mai norocoasă din lume.

— Astea sunt singurele două opţiuni?

Îmi părea rău că nu putem să ne urcăm în maşină şi să mergem până la Casa Olandeză doar ca să stăm un minut singuri, cu toate că renunţaserăm definitiv la acest obicei.

Maeve s-a uitat în urmă, la burlan şi a dat din cap aprobator.

— Cam da.

Lăsând la o parte intuiţia domnului Otterson şi faptul îmbucurător că Maeve îşi revenise, nu îmi puteam imagina că aş fi norocos în împrejurările date. Fără nicio discuţie, câştigul mamei fusese pierderea mea.

— Ştie măcar ce s-a întâmplat cu noi după ce a plecat? I-ai povestit despre Andrea, despre cum ne-a dat afară din casă?

— Isuse, bineînţeles că ştie de Andrea. Crezi că toată vara asta am jucat cărţi? I-am spus tot ce s-a-ntâmplat şi ştiu ce s-a întâmplat şi cu ea. E uluitor ce poţi descoperi despre un om atunci când vrei. La toate discuţiile astea puteai să participi şi tu, că tot veni vorba. Să nu crezi că te-a oprit cineva. De fiecare dată când deschide ea gura, găseşti un motiv să ieşi din cameră.

— Nu eu sunt persoana care o interesează pe ea.

Maeve a clătinat din cap.

— Nu fi copil!

Mi s-a părut atât de ridicol să spui aşa ceva unui om de patruzeci şi cinci de ani, încât m-a pufnit râsul, dar apoi m-am oprit brusc. De mult nu mai avuseserăm un motiv de ceartă.

— OK, dacă ştii atâtea despre ea, zi-mi şi mie de ce a plecat. Să nu-mi spui că din cauză că nu-i plăcea tapetul.

— A vrut... Maeve s-a oprit, a expirat, iar răsuflarea ei îngheţată m-a dus cu gândul la fum. A vrut să ajute oamenii.

— Pe alţii, nu pe cei din familia ei.

— A greşit. Nu înţelegi? îi vine să intre în pământ de ruşine. De-aia nici n-a luat legătura cu noi, ştii, când s-a întors din India. I-a fost teamă că o să ne purtăm cu ea cam cum te-ai purtat tu. E convinsă că merită o asemenea cruzime din partea ta.

— N-am fost dur cu ea, crede-mă, dar *aşa* ar merita. Greşeală e atunci când nu-i dai parchetului suficient timp să se aclimatizeze înainte să-l montezi. Dacă îţi abandonezi copiii ca să mergi să-i ajuţi pe săracii din India înseamnă că eşti o narcisistă care are nevoie de adoraţia străinilor. Mă uit la Kevin şi la May şi mă gândesc: cine ar putea să le facă lor aşa ceva? Ce fel de om trebuie să fii ca să-ţi părăseşti copiii?

Mi se părea că acele cuvinte mi-au stat pe limbă, dar m-am abţinut să le rostesc din momentul în care am intrat în sala de aşteptare a secţiei de terapie intensivă cardiacă şi am dat cu ochii de mama.

— Bărbaţii ăştia! a spus Maeve, aproape zbierând. Bărbaţii îşi abandonează mereu copiii şi lumea îi laudă pentru asta. Buddha a plecat de acasă, Odiseu a plecat şi el, şi pe amândoi i-a durut în cot de copii. Au pornit în nobilele lor misiuni să facă exact ce au vrut şi după mii de ani încă le mai înălţăm imnuri de laudă pentru isprăvile lor. Mama a plecat şi s-a întors şi noi suntem *bine.* Nu ne-a convenit ce s- a întâmplat, dar am supravieţuit. Nu-mi pasă dacă n-o iubeşti sau nu o placi, dar trebuie să te porţi rezonabil cu ea, fie şi numai pentru că aşa vreau eu. Atâta lucru îmi datorezi şi tu.

Era roşie în obraji şi, cu toate că asta o fi fost doar din cauza frigului, nu am putut să nu îmi fac griji pentru inima ei. Nu am mai spus nimic.

— Şi, ca să fie clar, m-am săturat să tot sufăr, a încheiat ea, apoi s- a întors cu spatele şi a întrat în casă, lăsându-mă acolo, în desişul de frunze, să mă gândesc ce îi datorez. După orice calcule, totul.

Aşa că m-am decis să mă schimb. S-ar putea crede că era imposibil, date fiind firea şi vârsta mea, dar am înţeles perfect ce risc să pierd. Era aceeaşi situaţie ca în cazul chimiei. Important nu era dacă îmi place sau nu. Ideea era că trebuie să izbutesc.

Capitolul 18

Maeve şi mama aveau bilete la expoziţia Pissarro de la Muzeul de Artă din Philadelphia şi mi-au spus că după aceea pot să mă ia cu maşina de la gară, aşa că am luat trenul. Le-am văzut imediat ce am intrat în gară, erau îngrijorate pentru că pătrunseseră două vrăbii pe uşile deschise şi rămăseseră blocate înăuntru. Pentru prima oară am ochit-o pe soră-mea înainte să mă vadă ea. Avea o ţinută dreaptă şi fermă, stătea cu capul dat pe spate şi făcea semn cu degetul în sus, spre tavan, ca să îi arate mamei unde s-au aşezat păsărelele. Trecuse doar un an şi ceva de la infarct – un an de sănătate, un an întreg de când ele două erau împreună.

— N-ai agăţat pe nimeni în tren, nu-i aşa? m-a întrebat Maeve când am ajuns la ele – o glumă veche, care mi-a amintit de obiceiul ei de odinioară, când mă ridica în braţe[70] şi mă scutura.

— O călătorie total lipsită de peripeţii.

Le-am sărutat pe amândouă.

Când am ajuns în parcare, mama mi-a spus că o să conducă ea. Îndată ce se pusese pe picioare, Maeve îi făcuse mamei un plan de îmbunătăţire a calităţii vieţii. În ultimele şase luni, mama făcuse operaţie de cataractă la ambii ochi, i se excizaseră trei carcinoame bazocelulare (unul la tâmplă, în partea stângă, unul în vârful urechii stângi, unul pe nara dreaptă) şi avusese o mulţime de lucrări dentare. Treburi gospodăreşti, cum le numea Maeve. Eu am plătit facturile. Maeve nu a fost de acord la început, dar i-am spus că dacă vrea să mă comport mai

[70] **În original, verbul to** *pick someone up* **e folosit în această frază de două ori, cu două sensuri diferite: a ridica de jos/în aer pe cineva şi a agăţa (o fată); jocul de cuvinte se pierde în traducere.**

bine faţă de mama, trebuie să mă lase să o fac. Lui Celeste nu i-am suflat o vorbă despre toate lucrurile astea.

— Nici n-aveţi idee ce înseamnă să vezi din nou, a spus mama. Obiectul de colo... a arătat ea către un stâlp de telefonie. Acum şase luni v-aş fi spus că e un copac.

— A fost copac cândva, a spus Maeve aşezându-se pe bancheta din spate a maşinii.

Mama şi-a pus o pereche de ochelari de soare stil Jackie O., pe care i-o făcuse cadou doctorul oftalmolog.

— Dr. Shivitz mi-a spus că am avut o cataractă atât de avansată pentru că n-am purtat niciodată ochelari de soare. Am trăit în multe locuri însorite.

Maeve şi-a deschis geanta şi a început să scotocească după ochelarii ei de soare, în timp ce mama a ieşit din parcare, croindu-şi drum prin labirintul Philadelphiei. Nu prea avusesem încredere să mă urc în maşină cu ea la volan, dar odată ce şi-a găsit locul în trafic, s-a descurcat de minune. Discuta cu Maeve tot despre Pissarro, despre picturile lui cu locuri din Normandia şi Paris, despre cât de bine înţelege el oamenii şi lumina. Vorbeau despre el ca şi cum ar fi fost un prieten comun, admirat de amândouă.

— Ar trebui să mergem la Paris, i-a spus Maeve mamei. Maeve, care niciodată nu voia să meargă nicăieri.

Mama a fost de acord.

— Acum e momentul, a spus ea.

Nu cred că am luat vreodată trenul de Philadelphia fără să mă gândesc la chimie şi la ce mi-a spus Morey Able, că fără o înţelegere perfectă a capitolului 1, nu voi putea trece la capitolul 2. Maeve făcuse toată treaba asta după întoarcerea mamei, o luase cu începutul ca să fie sigură că a înţeles ce s-a întâmplat. Dar, în cazul meu, ordinea fusese exact inversă: când puteam să o privesc pe mama şi să văd în ea doar persoana care era atunci – bătrâna doamnă de la volanul unui Volvo –, consideram că e în

regulă. Era energică, săritoare, avea un râs tonic. Părea să fie mama cuiva şi de cele mai multe ori reuşeam să uit că e chiar mama mea. Sau, altfel spus, mă gândeam la ea ca fiind mama lui Maeve. Aşa, toată lumea era mulţumită.

Nu prea am fost atent la discuţia lor despre impresionism, ci am rămas cu privirea concentrată asupra maşinilor din jur, observându-le viteza în comparaţie cu a noastră, calculând distanţele. Ieşiserăm de mult din oraş şi nu făcuse nici cea mai mică greşeală de condus. Eram recunoscător pentru faptul că copiii mei nu păreau interesaţi să înveţe să şofeze. Unul din multele avantaje ale traiului în New York era acela că existau pe străzi o mulţime de taxiuri care aşteptau să îi ducă oriunde aveau ei nevoie.

— Conduci bine, i-am spus mamei în cele din urmă.

— Întotdeauna am condus, a spus ea, întorcându-se cu ochelarii ei ridicoli spre mine. Chiar şi în ultimii câţiva ani, în care nu vedeam mai nimic. Am condus în New York şi Los Angeles, pentru numele lui Dumnezeu! Am condus prin Bombay. Am condus în Mexico City. Cred că acolo a fost cel mai greu. A semnalizat şi a schimbat banda fără nicio ezitare. Ştii, taică-tău m-a învăţat să conduc.

— Uite, ăsta-i un lucru pe care-l avem cu toţii în comun, a zis Maeve.

Tata îmi dăduse, la vârsta de cincisprezece ani, câteva lecţii de condus în parcarea de la biserică. Era şi acesta un mijloc, printre multe altele, de a ne prelungi timpul petrecut duminica în afara casei.

— Te-a învăţat să conduci când eraţi în Brooklyn?

— O, Doamne, nu. N-avea nimeni maşină în Brooklyn în timpurile alea. Am învăţat să conduc când ne-am mutat la ţară. Tatăl vostru a venit într-o seară acasă şi a spus: „Elna, ţi-am cumpărat maşină. Hai, vino să-ţi arăt cum se conduce”. M-a pus să fac câteva ture cu ea pe aleea din

faţa casei, apoi mi-a zis să ies cu ea pe stradă. După două zile am primit permisul de conducere. Pe vremea aia nu era nicăieri aglomeraţie. Nu trebuia să-ţi faci griji că o să te ciocneşti cu cineva.

Încă un lucru pe care îl aflasem despre mama: îi plăcea să vorbească.

— Oricum, două zile înseamnă foarte repede.

— Aşa rezolva lucrurile taică-tău.

— Aşa făcea el, a întărit Maeve.

— Pentru nimic n-am fost mai recunoscătoare vreodată decât pentru maşina aia. Nici măcar nu m-am simţit prost gândindu-mă cât a costat. Era un Studebaker Champion. Championul cel de altădată. Pe vremea aia, pe aici era numai teren agricol. Chiar acolo – a arătat spre un cvartal mare de magazine şi apartamente – era o păşune pentru vite. Nu mai locuisem niciodată la ţară şi liniştea aceea m-a speriat. Tu începuseşi şcoala, i-a spus ea lui Maeve, şi eu toată ziua nu făceam altceva decât să stau în căsoaia aia şi să te aştept să te întorci. Dacă n-ar fi fost Fluffy şi Sandy, aş fi înnebunit, cu toate că şi ele mă cam scoteau din minţi. Să nu le spui că ţi-am zis asta.

— Sigur că nu le spun, a zis Maeve aplecându-se înainte, aşa încât ţinea capul oarecum între cele două scaune din faţă.

— Le iubeam de nu mai puteam, numai că nu mă lăsau să fac *nimic.* Dădeau fuga să fie cu un pas înaintea mea ca să spele ele ceva sau să adune ele ceva de pe jos. Am angajat-o pe Jocelyn pentru că m- am temut că Sandy n-o să stea fără sora ei, apoi Jocelyn a început să gătească numai ea. Singurul lucru la care mă pricepeam şi eu era gătitul, dar ele nu mă lăsau să pregătesc nici măcar cina. Dar odată ce am primit maşina, lucrurile au mers mai bine un timp. După ce te lăsam dimineaţa la şcoală, mă duceam la Philadelphia, în vizită la prietenii noştri din baza

militară sau mergeam la Imaculata Concepţie şi dădeam şi eu o mână de ajutor la treburile de acolo până ieşeai tu de la ore. Atunci m-am împrietenit cu măicuţele de la Surorile Caritătii. Mă simţeam grozav în preajma lor. Am pornit o campanie de colectare a hainelor vechi şi mergeam cu măicuţele cu maşina să strângem îmbrăcămintea de care nu mai avea lumea nevoie, şi după aia luam hainele acasă, le spălam pe toate, le reparam şi le duceam înapoi la biserică. Când ne-am mutat în casa aia, erau acolo o grămadă de haine, lucruri de-ale familiei Vanhoebeek. Multe din ele erau făcute ferfeniţă, dar pe altele le-am dres împreună cu Sandy. Am retuşat toate paltoanele – toate numai caşmir, numai blănuri. Era de neînchipuit ce-am găsit acolo.

M-am gândit la diamantul lui Fluffy.

— Întotdeauna m-am întrebat ce s-a întâmplat cu hainele, a spus Maeve.

— Tatăl vostru mereu spunea că am locuinţa în maşină, a spus mama, fără să se abată de la ideea de la care pornise. Mă lăsa să-l duc cu maşina să încaseze chiriile. Doar ştiţi că nu i-a plăcut niciodată să conducă. Încărcăm bancheta din spate cu borcane de tocană. Mulţi dintre oamenii ăia nu aveau de nici unele. Într-o zi am fost la o familie, erau cinci copii mici în două camere, mama lor plângea. I-am spus: „Nici nu mai e nevoie să ne plătiţi chirie! Ar trebui să vedeţi în ce casă stăm noi”. Şi aşa a rămas. Mama a izbucnit în râs. S-a înfuriat aşa de tare, că nu m-a mai luat niciodată cu el. După aia, în fiecare săptămână, când venea acasă, spunea că oamenii întreabă de mine. Spunea că mai vor tocană.

Din câte îmi aminteam eu, tatei îi plăcea să conducă. Dar ce mai conta?

Mama a ajuns la un indicator de oprire, a privit la stânga, apoi la dreapta.

— Ia uitaţi-vă la strada asta, numai clădiri. Pe vremuri erau doar trei case pe aici.

După două cvartale, a făcut la stânga, apoi din nou la stânga. Fusesem atât de atent la felul cum conduce, încât n-am băgat de seamă încotro merge. Eram în Elkins Park. Se îndrepta spre Strada Vanhoebeek.

— Te-ai mai întors pe aici de când eşti acasă? am întrebat eu, dar întrebarea era, de fapt, pentru Maeve. O *mai aduci pe aici?*

Ani de zile ocoliserăm amândoi Casa Olandeză şi faptul că ne aflam din nou acolo mi-a dat o senzaţie ciudată, de parcă ne-ar fi prins cineva stând într-un loc interzis.

Mama a clătinat din cap.

— Nu mai cunosc pe nimeni de pe-aici. Voi îi mai ştiţi pe vecini?

Maeve s-a uitat pe geam.

— Pe vremuri îi cunoşteam. Acum nu. Danny şi cu mine mai veneam pe aici uneori şi parcam în faţa casei.

Suna ca o mărturisire, dar despre ce anume? Uneori şedeam în maşină şi discutam.

— Reveneaţi la Casa Olandeză?

— Reveneam pe stradă, a spus Maeve. Treceam cu maşina pe acolo. De ce făceam asta? m-a întrebat ea, inocenţa întruchipată. De dragul vremurilor trecute?

— V-aţi dus vreodată s-o mai vedeţi pe mama voastră vitregă? a întrebat mama.

Merseserăm acolo să o vedem pe *Andrea*? îi făcuserăm vreo vizită de curtoazie? Eu nu participasem la discuţiile dintre Maeve şi mama despre Andrea. Nu am vrut. Gândul la trecut îmi frâna eforturile de a mă comporta rezonabil în prezent. Înţelegeam că mama nu ar fi avut cum să prevadă venirea Andreei, dar să-ţi abandonezi copiii înseamnă să-i laşi în voia sorţii.

— Niciodată, a spus Maeve, parcă cu gândul aiurea.

— Dar de ce, dacă tot veneaţi pe aici, dacă tot voiaţi să vedeţi casa? Mama a încetinit, apoi a tras maşina la marginea străzii. Era la locul nepotrivit, la un cvartal distanţă de casa în care locuise familia Buchsbaum.

— Nu eram...

Căutam cuvântul potrivit, dar mi-a dus Maeve propoziţia până la capăt.

— Bine-veniţi.

— Nici ca adulţi?

Mama şi-a scos ochelarii de soare. S-a uitat la mine, apoi la soră-mea. Locurile de unde fuseseră excizate tumorile erau zbârcite şi înroşite.

Maeve a cumpănit şi a clătinat din cap.

— Nici.

Eram către sfârşitul primăverii, cea mai frumoasă parte a anului pe Strada Vanhoebeek, dacă nu puneam la socoteală şi toamna. Am coborât geamul şi în maşină a pătruns parfumul petalelor şi al frunzişului tânăr şi al ierbii, dându-ne o senzaţie de ameţeală. Dar oare de aceea ne simţeam ameţiţi? Mă întrebam dacă există vreo şansă ca Maeve să mai aibă ţigări în torpedou.

— Atunci ar trebui să ne ducem, a spus mama. Să dăm cu nasul pe acolo, să spunem bună ziua.

— Ba n-ar trebui, am spus eu.

— Ia uitaţi-vă la noi trei, scoşi din ţâţâni de o casă. Asta-i nebunie curată. O s-o luăm drept înainte pe alee să vedem cine-i înăuntru. S-ar putea să fie altcineva acum.

— Nu e, a spus Maeve.

— O să ne facă bine, a spus mama pornind maşina.

Era clar că vede isprava asta ca pe un exerciţiu spiritual. Pentru ea era o nimica toată.

— Nu te du acolo, a spus Maeve.

Nu exista nicio tensiune, nicio insistenţă în vocea ei, ca şi cum înţelegea că aşa se vor întâmpla lucrurile şi nu e

chip să le opreşti decât dacă sari din maşină. Mergeam tot înainte, înainte, înainte.

Când plecase mama? în toiul nopţii? A ieşit în întunericul de afară cu valiza în mână? Şi-o fi luat la revedere de la tata? S-o fi dus în camerele noastre să ne vadă cum dormim?

A luat-o prin luminişul dintre tei. Aleea de acces nu era aşa de lungă cum mi-o aminteam, dar casa părea să fie exact ca înainte: scăldată de soare, decorată cu flori, strălucitoare. Ştiam din primele mele zile de şcoală la Choate că e plină lumea de case şi mai mari, şi mai somptuoase, şi mai ridicole, dar că niciuna nu e atât de frumoasă. Am auzit scrâşnetul familiar al pietrişului sub roţi şi când maşina a oprit în faţa treptelor de piatră mi-am închipuit cât de euforic trebuie să fi fost tata şi cum trebuie să îi fi venit soră-mii să o zbughească în iarbă şi cum mama, numai ea, s-o fi zgâit în sus la risipa asta de sticlă, întrebându-se ce caută muzeul ăsta fantastic acolo, la ţară.

Mama a expirat adânc. Şi-a dat jos ochelarii cu lentile întunecate din vârful capului şi i-a pus în consola dintre scaune.

— Să mergem să vedem.

Maeve nu şi-a scos centura de siguranţă.

Mama s-a întors să se uite la fiică-sa.

— Nu eşti tu cea care spune mereu că trecutul e trecut şi că trebuie să lăsăm în urmă necazurile? Asta o să ne facă bine.

Maeve şi-a întors faţa de la casă.

— Când lucram la orfelinat, oamenii se întorceau mereu. Unii erau de vârsta mea. Intrau şi se perindau pe holuri, mai aruncau câte o privire prin camere. Discutau cu copiii de acolo. Ziceau că asta îi ajută.

— Aici nu-i orfelinat, a spus Maeve. Noi nu eram orfani.

Mama a clătinat din cap, apoi m-a privit.

— Vii?

— O, nu, am spus eu.

— Du-te, a zis Maeve.

M-am uitat în urmă, dar n-a vrut să îmi întoarcă privirea.

— Nu e nevoie să stăm aici, i-am spus soră-mii.

— Vorbesc serios, a zis ea. Du-te cu ea. O să vă aştept.

Aşa că m-am dus, pentru că erau prea greu de analizat gradele de loialitate care erau puse la încercare şi pentru că, acum pot s-o recunosc, eram curios, la fel cum erau curioşi acei orfani indieni ajunşi la o vârstă înaintată. Voiam să revăd trecutul. Am coborât din maşină şi am stat din nou în faţa Casei Olandeze, şi a venit şi mama alături de mine. În acel moment eram doar noi doi, eu şi Elna. Nu aş fi crezut niciodată că are să se întâmple una ca asta.

În ceea ce priveşte continuarea, nu am avut de aşteptat. Până să ajungem noi la baza scării, Andrea era deja de partea cealaltă a uşii de sticlă. Purta un costum albastru din tweed cu nasturi aurii, ruj pe buze, pantofi cu toc jos, de parcă mergea să se întâlnească cu domn' avocat Gooch. Când ne-a văzut, a ridicat mâinile şi a început să bată cu palmele în sticlă şi a deschis gura scoţând un urlet plin, rotund. Mai auzisem sunetul ăsta în camerele de gardă, noaptea târziu: un şiş scos din teacă, un copil mort.

— E Andrea, i-am spus mamei, doar ca să subliniez ce idee monumental de prostească a avut să mergem acolo. Cea de-a doua nevastă a tatei era o femeie mărunţică, fie mai scundă decât fusese odată, fie mai scundă decât mi-o aminteam eu, dar izbea cu palmele în geam cu forţa unui războinic care bate toba. Pe lângă ţipete şi plesnituri, auzeam zgomotul inelelor ei, zăngănitul specific al metalului izbit de sticlă. Încremeniserăm, noi doi afară şi Maeve în maşină, în aşteptarea momentului în care toată faţada casei avea să se spargă într-un milion de şişuri şi ea

avea să se năpustească asupra noastră precum o adevărată furie a iadului.

O femeie trupeşă, de origine hispanică, cu o coadă lungă, împletită, şi o uniformă de infirmieră pediatrică în culori vesele, pastelate, a apărut repede în cadrul uşii şi a cuprins-o pe Andrea cu braţele, trăgând-o înapoi. Ne-a văzut pe noi doi acolo, în faţa maşinii, înalţi şi subţiri şi cu trăsături asemănătoare. Mama, cu părul ei cărunt tuns scurt, cu ridurile adânci şi cu privirea pătrunzătoare, de un calm supranatural, a dat din cap de parcă ar fi spus: *Nu vă faceţi griji, nu ne apropiem mai mult de atât* – aşa că femeia a deschis uşa. Se vedea clar că a avut intenţia să ne întrebe cine suntem, dar înainte să apuce să deschidă gura, Andrea a ţâşnit afară ca o pisică. Într-o clipită a traversat terasa şi a venit ţintă la mine, peste mine, ca şi când voia să treacă prin mine, prin pieptul meu. Forţa cu care s-a îndesat în mine mi-a scos aerul din plămâni. Şi-a îngropat faţa în cămaşa mea şi braţele ei mici mi s-au încolăcit în jurul taliei. Urla şi se jelea şi, de atâta durere, spinarea ei îngustă era încordată ca un arc. Într-o fracţiune de secundă, Maeve a coborât din maşină. A prins-o pe Andrea de umeri, încercând să o smulgă de lângă mine.

— Isuse, a spus Maeve. Andrea, opreşte-te.

Dar nu era chip să o opreşti. Se lipise de mine ca un protestatar legat cu lanţuri de un gard la o manifestaţie şi nu îmi mai dădea drumul. Îi simţeam bătăile inimii şi respiraţia întretăiată. Dădusem mâna cu Andrea în acea primă zi când a venit la noi, dar după aceea, în afară de situaţiile când mă ciocneam de ea în mica noastră bucătărie sau când eram nevoiţi să ne strângem unul într-altul pentru o fotografie de Crăciun, nu ne mai atinseserăm niciodată, nici la nuntă şi, cu siguranţă, nici la înmormântarea tatei. I-am privit creştetul capului, părul blond, pieptănat pe spate şi prins la ceafă cu o agrafă. În

dreptul cărării se vedea un început de încărunţire. Am simţit aroma pudrată a parfumului ei.

Mama a pus mâna pe spatele Andreei.

— Doamna Conroy? a spus ea.

Maeve a rămas foarte aproape de mine.

— Asta ce *naiba* mai e?

Femeia de origine hispanică, care se vedea clar că are un genunchi bolnav, a coborât scările şontâc-şontâc venind spre noi.

— Doamnă, i-a spus ea Andreei. Doamnă, trebuie să intraţi înăuntru.

— Puteţi s-o trageţi de lângă el? a spus Maeve pe un ton evident furios şi cu mâna pe umărul meu.

Eram acolo numai noi doi.

— Tu, a spus Andrea, apoi a tras aer în piept ca să îşi recapete suflul.

Plângea de parcă era sfârşitul lumii.

— Tu, tu.

— Doamnă, a repetat femeia când a ajuns la noi, şi genunchiul ei înţepenit m-a dus cu gândul la tata. Aşa cobora şi el scările. De ce plângeţi? Au venit prietenii să vă vadă.

S-a uitat la mine să îi confirm, dar eu habar nu aveam ce căutăm noi acolo.

— Sunt Elna Conroy, a spus mama într-un sfârşit. Ei sunt copiii mei, Danny şi Maeve. Doamna Conroy a fost mama lor vitregă.

La auzul acestei ştiri, femeia a zâmbit larg.

— Doamnă, ia uitaţi-vă aici. Familia! Au venit rudele dumneavoastră să vă vadă.

Andrea şi-a împins fruntea în spaţiul de sub sternul meu, ca şi cum ar fi fost în stare să se strecoare înăuntrul meu.

— Doamnă, a spus femeia, mângâind-o pe creştet. Poftiţi înăuntru cu rudele dumneavoastră. Intraţi să vă

odihniţi.

Nu a fost lucru uşor să o duc pe Andrea înapoi în casă. Era de neurnit, ca o lipitoare crustacee. Am ridicat-o şi am urcat cu ea o treaptă, apoi încă una. Nu era grea, dar stătea aşa de strâns lipită de mine, că îmi era aproape imposibil să o mişc din loc. Pantofii i-au alunecat din picioare şi mama s-a aplecat să i-i ridice.

— Am visat odată faza asta, mi-a spus Maeve, iar pe mine m-a pufnit râsul.

— Mama a vrut să-i facă o vizită, m-am adresat eu femeii, peste capul Andreei.

Era menajeră, infirmieră, paznică, nu ştiam exact ce.

Femeia s-a repezit, atât cât îi îngăduia genunchiul, să intre în casă înaintea noastră.

— Doamna doctor! a strigat ea din capul scărilor.

— Nu... a spus Andrea cu faţa în cămaşa mea, şi am înţeles exact ce voia să spună: *Nu ţipa, nu alerga.*

Am săltat-o şi peste ultima treaptă. Ca să pot face asta, a trebuit să îi înlănţui spatele cu braţul. Nu mă născusem cu o imaginaţie suficient de bogată ca să cuprindă şi un asemenea moment.

— Crede că s-a întors taică-tău, a spus mama, ridicându-şi mâna stângă să îşi apere ochii de ultimele scânteieri ale soarelui de după-amiază târzie. Crede că eşti Cyril.

Apoi a intrat în hol şi a trecut pe lângă masa rotundă cu blatul de marmură, cele două berjere, oglinda încadrată de tentaculele unei caracatiţe aurii, ceasornicul bunicului, cu vaporul care se legăna între două rânduri de valuri de metal vopsit.

În visele mele, trecerea anilor nu cruţase Casa Olandeză. Eram convins că va fi ajuns o dărăpănătură în absenţa mea, un morman de vestigii zdrenţuite şi scorojite ale grandorii de altădată, dar în realitate nu se întâmplase nimic de felul acesta. Casa arăta întocmai ca în momentul

plecării noastre, cu treizeci de ani în urmă. Am intrat în salon cu Andrea lipită de mine şi cu cămaşa mânjită toată de amestecul mohorât şi umed de rimei şi lacrimi. Poate câteva piese de mobilier să fi fost mutate, retapisate, înlocuite, cine putea să-şi mai aducă aminte? Erau la locul lor draperiile de mătase, fotoliile tapisate cu mătase galbenă, cărţile în olandeză pe rafturile de deasupra ale *secretaire-vlui,* în spatele geamurilor, înălţându-se până spre tavan, mereu rămase necitite. Până şi tabacherele de argint erau acolo, lustruite şi aşteptând pe măsuţe, la fel ca atunci când membrii familiei Vanhoebeek mai erau încă în viaţă. Am izbutit să mă aşez pe canapea, făcându-mi loc împreună cu Andrea lipită de mine. S-a împins sub braţul meu ca să îşi cuibărească trupul uşor, rezemându-l de coastele mele. Se oprise din plâns, dar în schimb scotea un plescăit uşor, continuu. Nu semăna nici pe departe cu aceea pe care o cunoscusem.

Maeve şi mama au intrat în cameră în linişte, cu pas uşor, parcă plutind, amândouă cu privirile îndreptate spre lucrurile pe care nu îşi propuseseră să le revadă: taburetul cu tapiserie scumpă, lampa chinezească, şnururile de mătase răsucită, albastră şi verde, cu ciucuri grei la capete, care ţineau draperiile strânse. Dacă le mai văzusem vreodată împreună aici, asta se întâmplase în vremuri despre care nu îmi mai aminteam nimic. Am reuşit să bag mâna în buzunar şi să îi dau Andreei o batistă, amintindu-mi că ea, nu Maeve, nici Sandy, a fost cea care m-a învăţat să am una întotdeauna la mine. S-a şters pe faţă, apoi şi-a apăsat urechea de pieptul meu să îmi asculte bătăile inimii. Mama şi soră-mea s-au dus să stea lângă şemineu, sub portretele soţilor Vanhoebeek.

— I-am urât, a spus mama pe un ton liniştit, încă ţinând în mână pantofii Andreei.

Maeve a dat din cap, privind fix în ochii aceia care ne

urmăriseră tot timpul când eram mici.

— Eu i-am iubit.

În clipa aceea, Norma a coborât în fugă scările, strigând:

— Inez! Scuze, scuze. Vorbeam la telefon cu cineva de la spital. Ce s-a-ntâmplat?

A străbătut holul în fugă. Norma alerga tot timpul, iar maică-sa mereu îi spunea să se oprească. Acum, cine să o mai oprească? Mama şi soră-mea, care stăteau în faţa căminului placat cu ceramică albastră de Delft? Eu, care şedeam pe canapea cu maică-sa lipită de mine precum o plantă agăţătoare? Inez radia toată. Veniseră rudele în vizită.

Nu aş fi recunoscut-o dacă aş fi văzut-o pe stradă şi poate chiar mă mai întâlnisem cu ea pe stradă, dar în camera asta nu aveam niciun dubiu că e ea. Norma era mult mai înaltă şi infinit mai robustă decât maică-sa. Purta ochelari mici, cu rame aurii, care arătau că e o simpatizantă a lui John Lennon sau a lui Teddy Roosevelt, şi părul ei castaniu, bogat, era strâns la spate fără urmă de cochetărie, într-o simplă coadă de cal. Plecaserăm de acolo în urmă cu treizeci de ani, dar tot am recunoscut-o. De atâtea ori se întâmplase să mă trezească noaptea dintr-un somn adânc pentru că voia să îmi povestească ce a visat.

— Norma, ea e mama noastră, Elna Conroy, am spus, apoi m-am uitat la mama. Norma a fost cumnata noastră.

— Am fost sora voastră vitregă, m-a corectat Norma.

Se uita în încăpere, la întregul tablou cu noi acolo, dar îşi întorcea mereu privirile înapoi, spre Maeve.

— Dumnezeule, a spus ea. Îmi pare aşa de rău!

— Norma mi-a luat camera, i-a spus Maeve mamei.

Norma a clipit. Purta pantaloni lejeri de culoare închisă şi o bluză roz. Niciun fel de zorzoane sau volane, nimic care s-o scoată în evidenţă, o ţinută care arăta că nu e cu

adevărat fiica maică-sii.

— Nu mă refeream la cameră.

— Camera cu băncuţă sub fereastră? a întrebat mama, putând, în sfârşit, să vizualizeze locul în care a dormit fiica ei cu atâţia ani în urmă.

Maeve a privit în tavan, la cornişa cu motivul oul-şi-săgeata.

— De fapt, s-a ales cu toată casa. Adică mama ei s-a ales cu casa.

Atunci am văzut-o pe Norma, cea în vârstă de opt ani, care încă se mai simţea strivită sub povara amintirii acelui dormitor.

— Îmi pare rău, s-a scuzat ea din nou.

Oare, după atâţia ani, tot acolo dormea? Locuia în casa asta şi dormea în patul lui Maeve?

Maeve s-a uitat fix la ea.

— Glumesc, a şoptit ea.

Norma a clătinat din cap.

— Mi-a fost atât de dor de tine după ce-ai plecat.

— După ce mama ta ne-a dat papucii?

Maeve nu s-a putut abţine, chiar dacă nu voia să îi spună Normei cuvintele acestea. Aşteptase atâta timp.

— Atunci, a spus Norma, şi tot timpul după aceea, până acum câteva minute.

— Mama ta cum o mai duce? a întrebat-o Elna, de parcă nu am fi ştiut.

Poate dorea să schimbe subiectul. Fluxul de comunicare dintre Norma şi Maeve depăşea puterea de înţelegere a mamei. Nu trăise alături de ele.

Pe măsuţa pentru cafea era o cutie de şerveţele. Dacă Andrea ar fi fost zdravănă la cap, nu ar fi existat şerveţele în salon. Norma s-a apropiat să ia unul.

— Are fie afazie primară progresivă, fie, pur şi simplu, Alzheimerul clasic. Nu sunt sigură şi, de fapt, nu mai

contează, pentru că nu mai e nimic de făcut nici într-un caz, nici în celălalt.

Maică-sa era, cel puţin în momentul acela, ultimul lucru la care se gândea Norma.

— Ai grijă de ea? a întrebat Maeve.

Am crezut că e cât pe ce să scuipe pe jos a lehamite.

Norma a arătat cu mâna spre femeia cu coadă împletită.

— Inez se ocupă cel mai mult de ea. Eu m-am mutat aici abia acum câteva luni.

Inez a zâmbit. Nu era mama ei.

Elna a venit şi a îngenuncheat în faţa Andreei şi i-a pus pantofii la loc în picioare, apoi s-a aşezat pe canapea, aşa încât văduva mărunţică a tatei era între noi doi.

— Ce bine că fiica dumitale a venit acasă, i-a spus ea mamei mele vitrege.

La care Andrea, încă plescăind din buze, a privit-o pe mama pentru prima oară, apoi a arătat spre tabloul agăţat pe peretele opus celui cu portretele soţilor Vanhoebeek.

— Fiica mea, a spus ea.

Ne-am întors cu toţii să ne uităm şi am văzut portretul soră-mii atârnând exact la locul lui dintotdeauna. Maeve avea zece ani, părul ei negru, lucios era lăsat liber, peste umerii hăinuţei ei roşii, în spatele ei era tapetul observatorului, cu rândunelele imaginare, graţioase, zburând pe lângă trandafirii roz, şi ochii de un albastru intens ai lui Maeve erau strălucitori şi plini de candoare. Oricine ar fi privit tabloul s-ar fi întrebat ce s-a mai întâmplat cu ea. Era un copil minunat şi avea în faţă lumea întreagă, presărată cu stele.

Maeve şi-a croit o potecă largă în jurul canapelei pe care şedeam şi a traversat încăperea ca să ajungă în faţa fetiţei care fusese cândva.

— Eram sigură că o să-l arunce, a spus ea.

— Iubeşte portretul acela, a spus Norma.

Andrea a dat din cap cu convingere şi a arătat spre tablou.

— Fiica mea.

— Nu, a spus Maeve.

— Fiica mea, a repetat Andrea, apoi s-a întors şi s-a uitat la soţii Vanhoebeek. Părinţii mei.

Maeve a rămas ţintuită locului, ca şi când ar fi încercat să se obişnuiască cu ideea. Ne-am uitat cu toţii fascinaţi cum apucă cu un gest ferm tabloul de o latură şi de cealaltă ca să îl dea jos de pe perete. Avea o ramă lată, neagră, lăcuită, aleasă, fără îndoială, ca să se potrivească cu părul ei, dar tabloul în sine era doar de mărimea unui copil de zece ani privit de la talie în sus. S-a chinuit o clipă să scoată agăţătoarea de sârmă din cui şi Norma s-a întins şi a pus mâna pe sub tablou să o ajute. Tabloul s-a desprins de pe perete.

— E greu, a spus Norma şi a dat să o ajute, întinzând mâinile.

— Mă descurc, a spus Maeve.

Pe tapet a rămas un dreptunghi un pic mai închis la culoare, marcând locul unde fusese portretul.

— O să i-l dau lui May, mi-a spus Maeve. Seamănă cu May.

Andrea şi-a netezit batista întinsă în poală. Apoi s-a apucat s-o împăturească din nou, îndoind cele patru colţuri, unul după altul, spre mijloc.

Maeve s-a oprit şi s-a uitat la Norma. Cu mâinile ocupate, s-a aplecat şi a sărutat-o.

— Ar fi trebuit să mă întorc şi să vă iau de aici, a spus ea. Pe tine şi pe Bright.

Apoi a ieşit.

M-aş fi aşteptat din partea Andreei să intre în panică în clipa în care m-am ridicat să merg pe urmele soră-mii, sau să reacţioneze cu oarece violenţă când a plecat soră-mea

cu tabloul, dar ea savura cu nesaţ nebănuitele plăceri oferite de batista mea. Când m-am ridicat să plec, şi-a pierdut echilibrul preţ de o secundă, apoi s-a lăsat pe partea cealaltă, rezemându-se de mama precum o plantă agăţătoare care avea nevoie să se sprijine de un arac. Mama a cuprins-o cu braţul pe după umeri, şi de ce n-ar fi făcut-o? Maeve plecase deja.

La uşă, am îmbrăţişat-o pe Norma cu un gest scurt. Nu ştiam că Maeve s-a mai gândit la fete, dar era de înţeles. Copilăria noastră a fost o grea încercare. Fuseserăm patru copii, dar numai doi plecaserăm de acasă.

— Eu o să mai rămân un minut, mi-a spus mama.

Era amuzant să le vezi pe cele două doamne Conroy aşezate una lângă alta – cu toate că amuzant nu era cuvântul potrivit – cea micuţă, îmbrăcată ca o păpuşă, cea înaltă amintind încă de Moarte.

— Nu te grăbi, am spus eu, şi vorbeam serios, era timp berechet.

Aveam să aştept în maşină, împreună cu soră-mea.

Am ieşit pe uşa de sticlă în după-amiaza târzie a acelei zile frumoase. Nu mi s-a părut ciudat să privesc lumea din acel loc, nici nu a schimbat cu ceva lucrurile. Maeve stătea pe locul şoferului şi tabloul era în spate. Fuma cu geamurile deschise. Când m-am urcat şi eu, mi- a întins pachetul de ţigări.

— Nu mai fumez, îţi jur, a spus ea.

— Nici eu.

Am luat chibriturile.

— Toate astea chiar s-au întâmplat?

Am arătat spre ditamai pata de pe cămaşă, spre amestecul de ruj şi rimei cu care era mânjită.

Maeve a clătinat din cap.

— Andrea şi-a pierdut minţile. Ce fel de dreptate e asta?

— Mă simt ca şi când tocmai am fi fost pe Lună.

— Şi Norma! Maeve m-a privit. O, Doamne, biata Norma!

— Bine măcar că ai luat portretul fiicei Andreei. Eu n-aş fi avut o asemenea prezenţă de spirit.

— Eram sigură că l-a ars.

— A iubit casa. A iubit tot ce era în ea.

— Cu unele excepţii.

— Păi de noi a scăpat. După aia, totul a fost perfect.

— Totul a fost perfect! a exclamat ea. Îţi vine să crezi? Nu ştiu la ce mă aşteptam, dar nu mi-am închipuit c-o să arate mai bine după plecarea noastră. Întotdeauna mi-am imaginat că, fără noi, casa o să moară. Nu ştiu, am crezut că o să se prăbuşească. Oare casele pot muri de supărare?

— Numai cele care au bun-simţ.

Maeve a râs.

— Atunci a fost o casă lipsită de bun-simţ. Ţi-am spus vreodată povestea cu pictorul?

Ştiam eu câte ceva, dar nu tot. Voiam să ştiu tot ce s-a-ntâmplat.

— Spune-mi-o.

— Îl chema Simon, a spus ea. Locuia în Chicago, dar era scoţian. Era celebru, sau cel puţin aşa credeam eu. Aveam zece ani.

— E un tablou foarte izbutit.

Maeve a privit spre bancheta din spate.

— Este. E frumos. Nu ţi se pare că seamănă cu May?

— Cu tine seamănă, iar May îţi seamănă ţie.

A tras un fum, şi şi-a lăsat capul pe spate şi a închis ochii. Îmi dădeam seama că simţim amândoi acelaşi lucru, de parcă am fi fost cât pe ce să ne înecăm şi am fi fost scoşi din apă chiar în ultimul moment. Spravieţuiserăm în pofida tuturor aşteptărilor.

— Tatei îi plăcea tare mult să ne facă surprize pe vremea aceea. L- a angajat pe Simon să vină de la Chicago

să o picteze pe mami. Simon trebuia să stea la noi două săptămâni. Tabloul urma să fie imens, de mărimea portretului doamnei Vanhoebeek. Urma să se întoarcă mai târziu să-l picteze şi pe tata. Ăsta a fost planul. La sfârşit, deasupra şemineului aveau să stea portretele celor doi Conroy.

— Şi pe soţii Vanhoebeek unde aveau de gând să-i ducă?

Maeve a deschis un ochi şi mi-a zâmbit.

— Te iubesc, a spus ea. Exact asta am întrebat şi eu. Cei doi Vanhoebeek aveau să fie duşi în sala de bal, să danseze.

— Cine ţi-a spus?

— Simon. Nu mai e nevoie să-ţi spun că Simon şi cu mine am avut o groază de timp să discutăm.

— Vrei să zici că mama n-a vrut să stea două săptămâni să pozeze pentru portret, îmbrăcată în rochie de seară?

Mama noastră, sora cea mică a săracilor, numai piele şi os şi cu tenişi în picioare.

— N-a vrut. N-a putut. Şi odată ce-a refuzat ea, tata a zis că nu mai vrea nici el să i se facă portretul.

— Pentru că ar fi însemnat să fie agăţat deasupra căminului lângă doamna Vanhoebeek.

— Exact. Sigur, problema era că pictorul deja venise şi tata plătise jumătate din sumă în avans. Tu erai prea mic şi neastâmpărat ca să pozezi pentru un portret, aşa că am fost dusă eu în ultimul moment. Simon a trebuit să meargă în garaj să facă un nou şevalet şi să taie din pânză.

— Cât ai stat să pozezi?

— Nu destul, nu cât aş fi vrut eu. Eram îndrăgostită de el. Nu cred că e posibil să se uite cineva fix la tine timp de două săptămâni şi să nu te îndrăgosteşti. Tata era foc şi pară că a pierdut banii şi că nu a reuşit nici de data asta să-i facă pe plac mamei, iar mami era furioasă sau

ruşinată sau cine ştie cum se mai simţea ea atunci. Nu vorbeau unul cu altul şi niciunul din ei nu voia să stea de vorbă cu Simon. Dacă intra el într-o cameră, ieşeau ei. Dar Simon nu s-a supărat. Din punctul lui de vedere, n-avea importanţă pe cine pictează, totul era să picteze. Nu-l interesa decât lumina. Până în vara aceea, nu mă mai gândisem niciodată la lumină. Simplul fapt de a sta toată ziua în lumină a fost o revelaţie. De obicei, nu luam masa de seară până nu se întuneca, şi chiar şi atunci nu eram decât noi doi. Jocelyn ne lăsa mâncarea în bucătărie. Într-o zi, Simon m-a întrebat: „Ai ceva roşu?” şi eu i-am spus că am paltonul roşu. El mi-a zis: „Du-te şi adu paltonul roşu”, sau „Du-ţi şi adu paltunul rrroş”[71]. M-am dus şi l-am scos din dulapul de lemn de cedru şi m-am îmbrăcat cu el, şi el s-a uitat la mine şi mi-a zis: „Fata mea, tu numai roşu ar trebui să porţi”. Aşa mi-a spus, fata mea. Aş fi plecat cu el la Chicago în clipa aia dacă m-ar fi luat cu el.

— Mi-ar fi fost prea dor de tine.

S-a întors şi s-a uitat iar la tablou.

— Vezi ce privire aveam? Aşa mă uitam eu la Simon.

A mai tras un ultim fum, apoi a aruncat ţigara pe geam.

— După ce a plecat el, s-a dus totul de râpă, sau poate că asta s-a întâmplat în acele două săptămâni cât am stat în observator şi am pozat, numai că atunci eram prea fericită să observ. Mami n-ar fi putut să rămână. Chiar cred asta. Ar fi înnebunit dacă ar fi trebuit să locuiască într-un palat de casă şi să stea să i se facă portretul.

— Acum pare să se simtă destul de bine acolo.

Mi-am aruncat privirea spre casă, dar nu se uita nimeni la noi pe geam. Mi-am azvârlit ţigara şi am tuşit, apoi ne-am aprins fiecare încă una.

— Acum sunt în casă oameni pe care îi poate

---

[71] **Go** *geetyur coot,* **o aproximare a felului cum ar pronunţa un scoţian cuvintele englezeşti.**

compătimi. Pe vremea când locuia acolo, singura persoană de care îi putea fi milă era ea însăşi.

A tras din ţigară, apoi şi-a golit plămânii de fum.

— Iar ăsta nu era un argument valabil.

Maeve avea, desigur, dreptate, deşi intuiţia aceasta nu o încălzea cu nimic. Când a ieşit mama, în cele din urmă, din casă şi s-a aşezat pe bancheta din spate, alături de tablou, era schimbată. Chiar şi fără să spună o vorbă, avea aerul că urmăreşte un scop, ceea ce nu mai văzusem la ea înainte. Ştiam că lucrurile se vor schimba acum. Mama se apuca din nou de treabă.

— Ce oameni drăguţi, a spus ea. Inez e o sfântă. E prima persoană pe care a putut să o păstreze Norma mai mult de o lună. Norma locuieşte în Palo Alto de pe vremea când era studentă la medicină. Un timp a reuşit să se ocupe de treburile familiei de la distanţă, din California, dar mi-a spus că lucrurile au luat-o razna. A trebuit să se mute înapoi, acasă, ca să aibă grijă de mamă-sa.

— Ne-am dat seama.

Am tras amândoi câte un ultim fum din ultimele noastre ţigări, pe care le-am azvârlit apoi în iarbă ca pe nişte săgeţi de Darts, apoi Maeve a pornit pe alee spre Strada Vanhoebeek. Nu ne-am mai uitat în urmă.

— La început, Norma a vrut s-o ducă la azil, dar Andrea nu e de acord să plece de acasă.

— Aş fi putut s-o scot eu din casă, a spus Maeve.

— Nu se simte bine în altă parte, dar nici nu-i place să-i intre lume în casă. Femeile de serviciu de la firmele de curăţenie şi meseriaşii de tot felul, cu toţii o indispun. Normei i-a fost foarte greu cu ea.

— E doctoriţă? am întrebat eu.

Cineva din familie tot ar fi trebuit să fie.

— E oncolog pediatric. Mi-a spus că din cauza ta. Se pare că maică-sii i s-a trezit spiritul competitiv când ai

intrat tu la facultatea de medicină.

Săraca Norma. Nu mi-ar fi trecut prin minte că au mai fost forţaţi şi alţii să intre în cursa asta.

— Dar soră-sa? Dar Bright?

— E instructor de yoga. Locuieşte la Banff.

— Medicul oncolog pediatric pleacă de la Stanford ca să o îngrijească pe maică-sa şi instructorul de yoga stă în Canada? a întrebat Maeve.

— Cred că da, a spus mama. Tot ce ştiu e că fiica cea mai mică nu mai dă pe acasă.

— Bravo ţie, Bright! a spus Maeve.

— Norma are nevoie de ajutor, amândouă au, Norma şi Inez. Norma tocmai a început să lucreze la Spitalul de Copii din

Philadelphia.

Am spus că sunt sigur că şi acum sunt pline de bani. Casa era neschimbată. Andrea nu a plecat nicăieri.

— Andrea se pricepe mai bine la bani decât J. D. Rockefeller, a spus Maeve. Crede-mă, nu şi-a pierdut flerul.

— Nu cred că banii sunt problema lor. Au nevoie doar să găsească pe cineva de încredere, o persoană lângă care să se simtă Andrea bine şi în siguranţă.

Maeve a apăsat atât de nervos frâna, încât am crezut că precis e o manevră menită să ne salveze vieţile, că era cât pe ce să ne ciocnim cu o maşină din afara câmpului meu vizual. Ea şi cu mine aveam puse centurile de siguranţă, dar mama şi tabloul au fost împinse cu toată puterea în scaunele din faţă.

— Ascultă-mă, a spus Maeve întorcându-se brusc spre bancheta din spate, încordându-şi tendoanele gâtului ca să îşi păstreze capul în poziţie normală. N-o să te mai întorci acolo. Ai fost curioasă. Am mers cu tine. Gata.

Mama s-a mişcat ca să vadă dacă nu cumva s-a rănit. Şi-

a atins nasul. Avea sânge pe degete.

— Au nevoie de mine, a spus ea.

— *Eu* am nevoie de tine! a spus Maeve ridicând vocea, întotdeauna am avut. N-o să te mai întorci în casa aia.

Mama a luat un şerveţel din buzunar şi l-a ţinut sub nas, apoi a pus tabloul înapoi, la locul lui. Şi-a fixat centura de siguranţă cu o singură mână. Toyota din spate a claxonat prelung.

— Hai să discutăm lucrurile astea acasă.

Luase deja o decizie, dar mai trebuia să găsească modul de a-şi convinge copiii să o accepte.

Maeve avusese de gând să mă conducă a doua zi la gară, dar până la urmă, pentru că traficul era relaxat şi ea era furioasă, m-a dus tot drumul cu maşina până la New York.

— Toată porc *aria* asta despre slujire şi iertare şi pace. Nici nu mă gândesc s-o las să facă naveta între mine şi Andrea.

— O să-i spui să plece?

Am căutat să-mi ascund orice urmă de nerăbdare din voce, amintindu-mi că e vorba de mama lui Maeve, bucuria vieţii lui

Maeve.

Gândul ăsta a rănit-o profund.

— S-ar muta şi mâine acolo. Ştii că lor le-ar conveni. Mereu îmi spune că Andrea se simte bine în prezenţa ei şi de-aia trebuie s-o ajute, că mult îmi pasă mie de binele Andreei.

— Lasă-mă să discut eu cu ea, am zis. O să-i spun că nu e bine pentru sănătatea ta.

— Asta i-am spus-o deja. Şi, pentru că veni vorba, chiar *nu* îmi face bine. Gândul că s-ar duce acolo pentru ea şi nu…

S-a oprit înainte să spună tot.

După toate cele întâmplate, uitaserăm de tabloul din spate.

— Du-i-l lui May, a zis Maeve când a oprit în faţa casei mele.

— Nu se poate, am spus. E al tău. Dă-i-l tu lui May când va fi mare şi va avea casa ei. Trebuie să-l mai ţii la tine puţin. Pune-l deasupra căminului şi gândeşte-te la Simon.

Maeve a clătinat din cap.

— Nu vreau nimic din casa aia. Crede-mă, o să mă înnebunească şi mai şi.

M-am uitat la fata din tablou. Ar fi trebuit să i se îngăduie să rămână mereu aceeaşi fată.

— Atunci trebuie să-mi promiţi că o să ţi-l iei mai târziu înapoi.

— Promit, a spus ea.

— Hai să găsim un loc de parcare şi să intri să i-l dai tu lui May.

Parcase lângă o altă maşină, blocând-o.

Maeve a clătinat din cap.

— Cine-a mai văzut loc de parcare liber? Te rog.

— Hai. Nu fi absurdă. Tot ai venit până aici.

A clătinat din cap. Arăta de parcă era gata-gata să bufnească în plâns.

— Sunt obosită.

Apoi a mai spus un *te rog.*

Aşa că am lăsat-o să plece. Am mers şi am scos tabloul şi geanta de călătorie de pe bancheta din spate. Cum începuse să plouă, nu am mai rămas în stradă să o petrec cu privirea când a plecat. Nu i-am făcut cu mâna. Mi-am găsit cheile şi m-am grăbit să duc tabloul înăuntru.

În zilele următoare, am discutat mult cu ea despre rapoartele zilnice ale mamei, referitoare la Andrea, la Norma şi la casă şi despre faptul că toate acestea o transformau pe Maeve, pur şi simplu, într-o epavă. Îmi

vorbea despre Otterson’s. Eu i-am povestit despre un imobil pe care voiam să îl cumpăr, dar pentru care trebuia să vând o altă clădire, pe care nu eram dispus să o vând. I-am spus că May e extaziată de tablou.

— L-am pus în living, deasupra şemineului.

— Eu, în livingul vostru, zi de zi?

— E superb.

— Celeste n-are nimic împotrivă?

— Seamănă prea mult cu May ca să mai aibă ceva împotrivă. Toată lumea crede că e May, cu excepţia lui May. Când o întreabă cineva, spune: „E portretul meu şi al mătuşii mele”.

La două săptămâni după vizita noastră la Casa Olandeză, m-a sunat mama până-n ziuă să îmi spună că a murit Maeve.

— E acolo? am întrebat eu.

Nu îmi venea să cred. Voiam să vină Maeve la telefon să-mi spună ea.

Celeste s-a ridicat din pat în capul oaselor şi s-a uitat la mine.

— Ce s-a-ntâmplat?

— E aici, a spus mama. Sunt lângă ea.

— Ai sunat la ambulanţă?

— O să sun. Am vrut să te sun întâi pe tine.

— Nu mai pierde timpul cu mine! Sună la ambulanţă.

Vorbeam cu vocea înecată de durere.

— Ah, Danny! a spus mama, şi a podidit-o plânsul.

Capitolul 19

Îmi amintesc foarte puţin din cele întâmplate în perioada care a urmat imediat după moartea lui Maeve, cu excepţia faptului că domnul Otterson a stat la slujba de înmormântare împreună cu familia şi şi-a acoperit faţa cu mâinile pentru că plângea. Suferinţa lui era un fluviu la fel de adânc şi de necuprins ca propria mea durere. Ştiam că ar fi trebuit să mă duc după aceea la el, că ar fi trebuit să îi spun câteva cuvinte de consolare, dar nu îmi puteam găsi nici eu însumi mângâiere.

Capitolul 20

Povestea surorii mele a fost singura pe care m-am simţit dator să o spun, dar încă mai sunt câteva lucruri de adăugat.

Trei ani mai târziu, în vreme ce discutam cu Celeste, în biroul de avocatură, toate detaliile legate de divorţul nostru, nevastă-mea mi-a spus că nu vrea să îi revină ei casa.

— Nu mi-a plăcut niciodată, a spus ea.

— Casa noastră?

A clătinat din cap.

— Nu-i pe gustul meu. E apăsătoare şi veche. E prea întunecoasă. Tu n-ai nevoie să-ţi faci probleme din cauza asta, pentru că oricum eşti plecat toată ziua de acasă.

Dorisem să îi fac o surpriză. Am dus-o prin toate camerele, lăsând- o să creadă că am de gând să cumpăr casa ca s-o închiriez. I-am spus că pot să o împart în două apartamente. Pot să o împart chiar şi în patru, dar atunci voi avea, bineînţeles, mult de lucru la ea. Celeste, mereu entuziastă, a urcat şi a coborât scările cu May legată la pieptul ei, a inspectat băile, a controlat presiunea apei. Nu am întrebat-o atunci dacă îi place. Aş fi putut, dar nu am făcut-o. În schimb, i-am dat actul de proprietate. După mintea mea, a fost unul dintre puţinele gesturi cu adevărat romantice pe care le-am făcut vreodată. „E casa noastră”, i-am spus.

Îmi doream cu toată fiinţa mea să mă scuz că nu pot să mai particip la acele proceduri şi să merg în hol să o sun pe soră-mea. Aşa se întâmpla întotdeauna.

Ironia sorţii era că devenisem un soţ mai bun după moartea lui Maeve. În durerea mea, îmi găsisem refugiul în familie. Pentru prima oară eram trup şi suflet alături de familie, eram cetăţean al New Yorkului, iar soţia şi copiii

erau ancorele care mă ţineau legat de lume. Dar gluma pe care o crezusem întotdeauna doar pe jumătate s-a dovedit a fi un adevăr: Celeste o învinuia pe soră-mea pentru tot ce nu îi convenea la mine, dar când nu a mai fost soră-mea ca să dea vina pe ea, s-a văzut nevoită să se întrebe serios cine e omul cu care s-a măritat.

Mama a rămas în continuare în Casa Olandeză să aibă grijă de Andrea şi ani de zile nu am iertat-o. În ciuda rămăşiţelor de informaţie ştiinţifică ce stăruiau încă în memoria mea, ajunsesem să cred povestea pe care ne-a spus-o tata când eram copii: Maeve s-a îmbolnăvit pentru că ne-a părăsit mama, iar dacă cumva mama s-ar întoarce vreodată, Maeve ar muri. Chiar şi părerile cele mai inepte capătă rezonanţă odată ce se adeveresc. M-am învinuit pentru ceea ce socoteam că a fost o lipsă de vigilenţă din partea mea. Mă gândeam la sora mea oră de oră. Pe mama mi-am scos-o din minte.

Numai că într-o zi, după ce trecuse destul timp de la divorţ ca să putem avea din nou sentimente prieteneşti unul faţă de altul, Celeste m-a rugat să duc o grămadă de lucruri la părinţii ei cu maşina, iar eu am acceptat. Chiar şi soţii Norcross se mai domoliseră, înlocuindu-l pe ultimul lor Labrador rebel cu un Spaniei mic, prietenos, pe care îl chema Inky. După ce am descărcat lucrurile din maşină şi m-am întreţinut cu ei, am pornit spre Casa Olandeză de dragul vremurilor de altădată, cu gândul să parchez vizavi doar preţ de un minut. Dar bariera, oricare ar fi fost ea, care ne împiedicase în toţi anii din urmă să întrăm pe aleea de acces dispăruse acum, aşa că am mers şi am sunat la uşă.

A deschis Sandy.

Am stat acolo, în hol, în lumina după-amiezii. Din nou, mă aşteptasem să văd casa, în sfârşit, dărăpănată, şi din nou am găsit-o întocmai cum mi-o aminteam. Îmi era ciudă

să observ cu cât drag a fost întreţinută.

— Mult timp n-am mai dat pe aici, a spus Sandy cu un aer vinovat, reţinându-mi mâna. Părul ei des, alb era şi acum prins cu clame. Dar mi-a fost dor de mamă-ta. M-am tot gândit la Maeve, la ce-ar fi vrut ea să fac. Că doar nu mai întinerim niciunul din noi.

— Mă bucur că eşti aici, i-am spus.

— Mai trec uneori pe la ora prânzului. Uneori mai găsesc câte ceva de făcut, ca să ajut. Adevărul e că-mi face plăcere. Umplu tăviţele Normei cu grăunţe pentru păsărele. Norma iubeşte păsărelele. De la tată-tău i se trage.

Am privit tavanul înalt, candelabrul.

— Peste tot, numai stafii.

Sandy a zâmbit.

— Pentru stafiile-astea vin eu pe-aici. Când sunt aici, mă gândesc la Jocelyn, la cum eram noi odată. Ştii, eram cu toţii aşa de tineri! Eram în forma noastră cea mai bună.

Jocelyn murise cu doi ani înainte. Avusese gripă şi până să-şi dea lumea seama cât de gravă e starea ei, s-a terminat totul. Celeste a venit cu mine la înmormântare. Au venit şi soţii Norcross. Ca să fie clar, Jocelyn nu o iertase pe mama, cu toate că era mai îngăduitoare decât mine. „Ne-a lăsat pe noi în urma ei să vă creştem, dar nu puteaţi fi de-adevăratelea copiii noştri”, mi-a mărturisit ea odată. „Cum să iert una ca asta?”

Am mers cu Sandy în bucătărie şi am stat la măsuţă în timp ce ea a făcut cafea. Am întrebat-o de Andrea.

— O prăpădită, o javră fără colţi, a spus ea. Nu mai ştie pe ce lume e. Norma ar putea s-o ducă acum la azil şi să vândă casa, dar are mereu teama asta că Andrea poate să moară în orice clipă, şi atunci ce rost ar avea, după ce-a îngrijit-o toţi anii ăştia, s-o mute taman acum, la sfârşit?

— Dacă nu cumva o mai fi cale lungă până la sfârşit.

Sandy a oftat şi a luat o cutie mică cu lapte din frigider. Frigiderul era nou.

— Cine poate şti? Mă gândesc la bărbată-miu, săracu'. Jamie avea treizeci şi şase de ani când a făcut o infecţie la inimă. Nimeni n-a ştiut din ce cauză. Apoi Maeve, care era mai puternică decât noi toţi la un loc. Chiar şi cu diabetul ei, Maeve ar fi trebuit să apuce suta.

Nu ştiusem niciodată exact de ce a murit soţul lui Sandy, nu îi ştiam nici numele. După cum nu ştiam nici ce a ucis-o pe Maeve, cu toate că se puteau face o mulţime de presupuneri. M-am gândit la fratele lui Celeste, Teddy, care m-a întrebat cu mulţi ani în urmă, de Ziua Recunoştinţei, dacă trebuie să fac autopsii. Făcusem o mulţime, dar n-aş fi permis nimănui să o supună pe sora-mea unei autopsii.

— Măcar să fi trăit mai mult decât Andrea.

— Dar asta e, a spus Sandy.

Simţeam o alinare stând acolo, în bucătărie, alături de ea. Aragazul, şi fereastra, şi Sandy, şi ceasornicul. Acolo, pe masă, între noi, era untiera de sticlă presată care aparţinuse bunicii mele materne din Brooklyn, şi în ea mai rămăsese un pic de unt.

— Ia uite, am spus eu şi mi-am plimbat degetul pe marginea ei.

— N-ar trebui să fii aşa de dur cu mamă-ta, a zis Sandy.

Nu îi spuneam eu aşa lui May tot timpul?

— Nu cred că sunt.

Ne intersectaserăm foarte puţin în viaţa asta, mama şi cu mine. Nu mă gândeam că am avut, vreunul din noi, cine ştie ce de pierdut.

— E o sfântă, a spus Sandy.

I-am zâmbit. Nu exista pe lume om mai blând decât Sandy.

— Nu-i nicio sfântă. Dacă ai grijă de un străin nu

înseamnă că eşti o sfântă.

Sandy a dat din cap, a sorbit din cafea.

— Cred că-i greu de înţeles pentru unii ca noi. Drept să-ţi spun, e uneori insuportabil, cel puţin aşa simt eu. Vreau să fie şi ea ca noi. Dar dacă ne gândim la sfinţi, nu cred că vreunul din ei şi-a umplut familia de fericire.

— Probabil că nu.

Nu-mi aminteam de niciun sfânt, şi cu atât mai puţin de familia lui.

Sandy şi-a pus mâna micuţă peste a mea şi a apăsat-o.

— Du-te sus să le saluţi.

Aşa că m-am dus sus, în dormitorul părinţilor mei, întrebându-mă cum o fi fost posibil ca un om cu un genunchi beteag să cumpere o casă cu atâtea scări. Acolo, pe palier, era canapeluţa cu cele două fotolii pe care şedeau Norma şi Bright împreună cu păpuşile lor, ca să vadă cine vine şi cine pleacă. M-am uitat la uşile de la camera mea şi a lui Maeve. N-am simţit nicio apăsare. Aveam impresia că tot greul a trecut deja.

Andrea era întinsă pe un pat de spital, lângă fereastră, iar mama şedea la căpătâiul ei şi îi dădea cu linguriţa câte un pic de budincă. Mama avea în continuare părul tuns scurt. Acum era alb. Mă întrebam ce ar fi în mintea Andreei dacă ar şti că femeia care îi dă să mănânce a fost prima soţie a bărbatului ei şi că a avut adeseori păduchi.

— Ia uite-l! a spus mama zâmbindu-mi de parcă aş fi intrat pe uşă exact la momentul potrivit. S-a aplecat spre Andrea. Ce-ţi spuneam eu?

Andrea a deschis gura în aşteptarea linguriţei.

— Eram pe aici, prin zonă, am spus eu.

Nu făcuse şi ea tot cam acelaşi lucru atunci când se întorsese după atâţia ani de absenţă? Observam acum cât de mult seamănă cu Maeve şi înţelegeam că Maeve ar fi arătat la fel dacă ar fi apucat vârsta ei. Cu timpul, aşa ar fi

îmbătrânit şi chipul ei.

Mama mi-a întins mâna.

— Vino aici să te vadă.

M-am dus lângă pat şi am rămas în picioare, lângă ea. Mama şi-a petrecut braţul pe după mijlocul meu.

— Spune-i ceva.

— Bună, Andrea, am zis.

Nu mai era loc de mânie în situaţia dată, cel puţin nu de mânia aceea pe care o simţisem eu. Andrea era puţină la trup, ca un copil. Pe faţa de pernă roz erau împrăştiate şuviţe subţiri de păr alb, pe chipul ei nu mai era urmă de fard, gura îi era un hău adânc, întunecat. Şi-a înălţat privirea spre mine, a clipit de câteva ori, apoi a zâmbit. Şi-a ridicat mâna ca o gheară şi i-am strâns-o. Pentru prima oară am observat că ea şi mama poartă verighete identice, inele de aur subţiri cât un fir de sârmă.

— Te recunoaşte! a spus mama. Ia te uită.

Andrea zâmbea, dacă acela se putea numi zâmbet. Se bucura să îl revadă pe tata. M-am aplecat şi le-am sărutat pe amândouă, una după alta, pe frunte. Nu m-a costat nimic.

Sătulă de budincă, Andrea şi-a îndoit braţele şi picioarele, s-a făcut covrig şi s-a culcat. Mama şi cu mine ne-am aşezat în fotoliile din faţa şemineului gol.

— Unde dormi, am întrebat-o eu, şi ea a făcut semn spre patul din spatele meu, cel în care dormise cu tata, cel în care zăcuse doamna Vanhoebeek cu şoldul ei rupt, aşteptând să moară.

— Câteodată se trezeşte noaptea cu mintea tulbure. Încearcă să se scoale din pat. E mai bine să fiu şi eu aici, lângă ea. A clătinat din cap. Drept să-ţi spun, Danny, mă trezesc aici şi simt totul – camera, casa – chiar înainte să deschid ochii. În fiecare dimineaţă simt, doar preţ de o secundă, că am douăzeci şi opt de ani şi Maeve e în

camera ei, de cealaltă parte a culoarului, şi tu, bebeluş, eşti în pătuţul de lângă mine, şi când mă întorc pe partea cealaltă, mă aştept să-l văd pe taică-tău alături. E o senzaţie plăcută.

— Nu te deranjează să stai în casa asta?

A ridicat din umeri.

— De mult nu mă mai deranjează locul unde stau şi, oricum, cred că-mi face bine. Mă învaţă să fiu smerită. *Ea* îmi dă o lecţie de smerenie. Şi-a lăsat capul pe spate la fel cum făcea Maeve. Trebuie să-i slujeşti pe cei care au nevoie de ajutor, nu doar pe cei care te fac să te simţi bine în pielea ta. Andrea e pedeapsa pentru toate greşelile mele.

— După cum arată, nu cred să o mai ducă până la sfârşitul săptămânii.

— Ştiu. Aşa spunem de ani de zile. Ea mereu ne surprinde.

— Norma ce mai face?

Mama a zâmbit.

— Norma e o minune. Munceşte atât de mult, cu toţi copiii ăia bolnavi, apoi vine acasă s-o îngrijească pe maică-sa. Nu se plânge niciodată. Nu cred că i-a fost uşor cu maică-sa când era mică.

— Cu siguranţă, nu-i e uşor cu ea nici acum.

— Ei, a spus mama, uitându-se la mine cu infinită blândeţe. Ştii cum sunt mamele.

Îmi dădeam seama cât de puţin timp am petrecut în camera asta. Intram aici rareori când era doar camera tatei şi niciodată pe vremea când împărţea camera cu Andrea. Era mai mare decât dormitorul lui Maeve şi şemineul, placat de jur-împrejur cu ceramică de Delft, era o capodoperă, dar, cu toate acestea, Andrea avea dreptate – camera cu băncuţa sub fereastră era mai plăcută. Pentru că dădea spre grădina din dosul casei, pentru că lumina

era mai blândă.

— Am o întrebare, am spus, pentru că, la urma urmei, când o mai întrebasem eu ceva? Când mai fuseserăm singuri în aceeaşi încăpere, cu excepţia celor câtorva întâlniri stânjenitoare din camera de aşteptare de la spital, cu mulţi ani în urmă?

— Întreabă-mă orice, a spus ea.

— De ce nu ne-ai luat cu tine?

— În India?

— În India, sigur că da, sau oriunde altundeva. Dacă ţi s-a părut casa asta o locuinţă atât de îngrozitoare, te-ai întrebat dacă nu cumva o fi şi pentru noi la fel de groaznic să stăm în ea?

A căzut un pic pe gânduri. Poate că încerca să-şi amintească ce a simţit atunci. Se întâmplase cu atâta amar de ani în urmă!

— Am crezut că-i un loc minunat pentru voi, a spus ea, în sfârşit.

Sunt atâţia copii în lumea asta care n-au de nici unele, iar tu şi soră-ta aveaţi de toate – pe tatăl vostru, şi pe Fluffy, şi pe Sandy, şi pe Jocelyn. Aveaţi casa asta. V-am iubit din tot sufletul, dar ştiam că o să vă fie bine.

Poate că avea dreptate Sandy, şi mama chiar era o sfântă şi niciun sfânt nu e privit cu ochi buni de propria lui familie. Nu aş fi putut spune ce fel de viaţă ar fi fost de preferat, cea pe care am trăit-o alături de Andrea sau cea în care am fi urmat-o pe mama în drumurile ei pe străzile din Bombay. Probabil că ar fi fost totuna.

— Şi, oricum, a spus ea aducându-şi aminte, tatăl vostru nu v-ar fi lăsat să plecaţi nici în ruptul capului.

Lucrurile s-au schimbat din nou după aceea, iar schimbarea a devenit singura constantă a vieţii mele. Am constatat că paşii mă purtau din nou spre Elkins Park. Nu avea cine să mă împiedice. Furia pe care o simţisem faţă

de mama şi-a tras ultima suflare şi şi-a dat duhul. Nu mai era loc de aşa ceva. Ceea ce mi-a rămas în suflet a fost nu iubire, ci altceva – poate sentimentul de apropiere pe care ţi-l dă obişnuinţa. Ne susţineam oarecum reciproc. Uneori venea şi May cu mine când mergeam în vizită pe acolo, deşi era foarte ocupată în perioada aceea. May era studentă la NYU[72]. Îşi făcuse un plan detailat cu ce voia să facă în viaţă. Kevin studia la Dartmouth, aşa că îl vedeam mai rar. Era cu un an mai mic, dar cu douăzeci de ani în urma ei, ca noi toţi ceilalţi, de altfel. Mergând în Elkins Park, May avea ocazia să îşi vadă toţi bunicii şi, în plus, casa o obseda. A cercetat-o de la un capăt la altul, cu meticulozitatea unui detectiv criminalist. N- a lipsit mult să folosească un detector de metale şi un stetoscop. A început cu subsolul şi de acolo a urcat la celelalte niveluri ale casei. Nu mi-a venit să cred ce lucruri a descoperit: ornamente de Crăciun şi carnete de note şi o cutie de pantofi plină de rujuri. A dibuit uşiţa din fundul dulapului de la etajul doi care ducea în pod, în spaţiul de sub streaşină. Uitasem de ea. Mai erau încă acolo cutiile cu cărţile lui Maeve, jumătate din ele în franceză, caietele cu ecuaţii, păpuşi pe care nu le mai văzusem niciodată, scrisorile pe care i le trimisesem pe vremea când era la colegiu. May m-a surprins citindu-mi una dintre ele la cină.

„Dragă Maeve, Aseară Andrea a anunţat că nu îi place plăcinta cu mere. Plăcinta cu mere e preferata noastră, a tuturor, dar acum Jocelyn nu mai are voie să o facă. Jocelyn a spus că nu contează şi că o să îmi facă plăcintă la ea acasă şi o să mi-o aducă pe furiş, tăiată în bucăţi.” Nu am idee de unde, dar May ştia exact cum vorbeam eu la unsprezece ani. „Sâmbăta trecută ne-am oprit de treizeci şi şapte de ori să încasăm chirii şi am strâns 28,50 de dolari în monede de douăzeci şi cinci de centi de la

[72] **Prescurtare a Universităţii din New York.**

maşinile de spălat de prin subsoluri.”

— Nu cumva inventezi toate astea? am întrebat eu.

Mi-a fluturat scrisoarea.

— Pe Dumnezeul meu că nu, chiar erai plictisitor. Scrisoarea continuă pe încă o pagină.

Norma a pufnit în râs. Eram toţi patru în bucătărie: eu, Norma, May şi mama, înghesuiţi în jurul măsuţei albastre. Deodată mi-am amintit că tata punea întotdeauna monedele adunate de la maşinile de spălat şi de la uscătoare într-un sertar secret al mesei din sufragerie şi ori de câte ori aveam nevoie de nişte bănuţi, mergeam acolo şi ne luam cu pumnul.

— Veniţi puţin cu mine, am spus eu şi am mers tuspatru în nesuferita aceea de sufragerie. Am pipăit sub marginea mesei până 1- am găsit. Sertarul se scorojise şi când, în sfârşit, am reuşit să îl trag, am văzut că e plin de monede. Un sipet plin cu comori.

— Habar n-aveam de sertarul ăsta! a spus Norma. Bright şi cu mine am fi dat iama-n el.

— N-avea obiceiul ăsta când locuiam eu aici, a spus mama.

May şi-a plimbat vârfurile degetelor peste monede. Poate că nu le lăsase acolo ca să le ia fitecine. Poate că ne fuseseră rezervate doar mie şi lui Maeve.

A doua zi dimineaţa, m-am uitat pe geam şi am văzut-o pe fiică-mea cum plutea în piscină pe o saltea galbenă, cu părul ei negru întins în urma ei ca nişte şuviţe de alge marine, şi împingea cu piciorul din când în când ca să se depărteze de margine. Am ieşit şi am întrebat-o cum a dormit.

— Sunt încă adormită, a spus ea şi şi-a acoperit ochii cu braţul ud. Îmi place mult aici. O să cumpăr casa asta.

Andrea murise în urmă cu câteva luni şi acum se discuta ce e de făcut cu Casa Olandeză. Bright, care nu venise

acasă ca să fie prezentă la înmormântare, i-a spus Normei că, din partea ei, casa poate să ardă din temelii, că nu îi pasă. Erau în joc o groază de bani.

La cum era structurat cartierul, terenul avea să fie, cu siguranţă, valorificat după ce vindeau casa. Cel mai probabil, casa avea să fie demolată şi părţi din ea aveau să fie vândute bucată cu bucată: poliţele şemineurilor, balustradele, lambriurile sculptate, coroniţele de frunze aurite de pe tavanul sufrageriei valorau, fiecare, cât un Picasso. Ne gândeam că dacă am scoate noi lucrurile de valoare, am demola casa şi apoi am vinde terenul sau dacă am construi altceva acolo, am obţine un câştig dublu sau triplu faţă de preţul la care am putea vinde casa.

„Dar în cazul ăsta am fi nevoiţi să distrugem casa”, afirmase Norma şi niciunul dintre noi, în afară de May, nu ştia dacă e o idee bună sau nu.

— Nu e tocmai o primă casă ideală pentru un tânăr, i-am spus fiică-mii.

May a întins piciorul şi s-a împins cât mai departe de trambulină.

— Am rugat-o pe Norma să mă aştepte doar vreo doi ani. Am o legătură spirituală cu locul ăsta.

May avea acum un agent. Jucase în nişte reclame la televizor. Avusese roluri mici în două filme, dintre care unul se bucurase de atenţia criticii. May începea să se afirme în carieră, după cum singură o spunea.

— Mi-a promis că nu o s-o vândă deocamdată.

Nici Norma, nici Bright nu aveau copii. Norma zicea că nu concepe să împovărezi pe cineva, mai ales pe omul pe care îl iubeşti, cu răspunderea creşterii unui copil. Îmi închipui că oncologia pediatrică nu făcea decât să îi întărească această convingere.

— Aş prefera să le revină lui May şi lui Kevin, mi-a spus ea. E casa ta.

— Nu-i deloc casa mea, am zis eu.

Am avut timp să vorbesc cu Norma despre toate: despre copilărie, părinţi, moştenire, facultatea de medicină, fondul de studii. Norma se hotărâse să se întoarcă la Palo Alto. Şi-a recăpătat postul şi şi-a anunţat chiriaşii care locuiau la ea de ani de zile să elibereze casa. Spunea că începe să îşi dea seama cât de dor îi e de viaţa ei de acolo, într-o seară, după câteva pahare de vin, mi-a spus că ar putea să îmi fie soră.

— Nu ca Maeve, a spus ea, la fel ca Maeve nu se poate, dar ceva mai puţin, ca o soră după unul dintre părinţi, dintr-o a doua căsătorie.

— Dar credeam că-mi eşti soră din a doua căsătorie a tatei.

A clătinat din cap.

— Îţi sunt doar soră vitregă.

Mama a locuit în continuare în Casa Olandeză. Zicea că e un fel de îngrijitoare, că are grijă că nu se aciueze ratonii în sala de bal. A convins-o şi pe Sandy să se mute acolo cu ea. Sandy, care suferea de bursită la şold, se plângea că sunt prea multe scări. După moartea Andreei, mama îşi reluase peregrinările. Nu lipsea niciodată mult timp, dar spunea că mai are o grămadă de lucruri de făcut. Cam pe atunci a început să îmi povestească întâmplări de pe vremea când era în India, sau atunci am început eu să o ascult. Mi-a spus că nu a dorit altceva decât să se pună în slujba săracilor, dar măicuţele de la orfelinat mereu o îmbrăcau în sariuri curate şi o trimiteau pe la petreceri la cerşit. „Era anul 1951. Englezii plecaseră, iar americanii erau priviţi ca nişte fiinţe foarte exotice pe vremea aia. M-am dus la toate petrecerile la care am fost invitată. S-a dovedit că am un talent deosebit să cer bani de la bogătaşi.” Şi a ţinut-o tot aşa, uşurându-i pe bogaţi de povara banilor, spre binele săracilor. Cu asta s-a ocupat tot

restul vieţii.

Fluffy se mutase la Santa Barbara să stea cu fiică-sa, dar ne mai făcea câte o vizită şi de fiecare dată voia să doarmă în vechea ei cămăruţă de deasupra garajului.

Norma promisese că va păstra Casa Olandeză până când îşi va împlini May destinul, ceea ce s-a întâmplat odată cu cel de-al patrulea film al ei. A făcut faţă succesului fulminant cu un aplomb care ne-a uimit. Mereu ne spusese că aşa se va întâmpla, dar tot am rămas înmărmuriţi. Era încă foarte tânără. Nouă nu ne rămânea altceva de făcut decât să ne ţinem bine, pentru că nu se oprea ea aici.

Urmând sfatul agentului ei, May şi-a instalat un gard negru, înalt, metalic în spatele teilor, şi acum exista la capătul aleii de acces o poartă cu interfon la care vorbeai dacă nu ştiai codul sau nu îl cunoşteai pe portar. N-am putut să nu mă gândesc ce mult i-ar fi plăcut chestia asta Andreei.

May a adus portretul lui Maeve de la New York şi l-a pus înapoi la locul lui, rămas gol. Nu avea mult timp liber ca să stea în Elkins Park, dar când era acolo, dădea petreceri fabuloase, sau cel puţin aşa îmi spunea.

— Veniţi vineri, a spus ea. Tu, şi mama, şi Kevin. Vreau să vedeţi şi voi cum petrec.

May părea mereu că supralicitează, dar adevărul era că nu spunea niciodată vorbe goale. Regretam doar faptul că nu sunt şi Fluffy şi Norma acolo cu noi. Era o seară de iunie şi toate ferestrele casei erau din nou larg deschise. Tinerii veniţi cu limuzine negre cu geamuri fumurii – care, după cum m-a asigurat May, erau nişte celebrităţi incontestabile – au urcat două etaje ca să danseze în sala de bal şi să privească stelele de la ferestre. Celeste venise devreme să dea o mână de ajutor oamenilor angajaţi de May, ca să termine totul la timp. Nimănui nu îi venea să creadă că

blonda asta de înălţime medie e mama lui May.

— Spune-le că aşa e! îmi zicea ea, iar eu nu conteneam să confirm. May nu părea să fi moştenit nimic din trăsăturile fizice ale mamă-sii, dar avea tenacitatea lui Celeste.

Kevin s-a postat la uşă ca să nu-i scape nimic. Sperasem că îmi va prelua afacerile într-o bună zi, dar a intrat la facultatea de medicină. Anii în care ascultase vorbindu-se în casă despre superioritatea profesiei de medic nu puteau să nu lase urme.

Sandy şi cu mama au stat un timp la petrecere, dar nu prea mult. Le-am dus acasă la Maeve, în Jenkintown, unde era linişte. Când m- am întors, erau prea multe maşini pe alee, aşa că am parcat în stradă şi am intrat pe poartă. Casa era iluminată cum nu o mai văzusem niciodată, de la fiecare fereastră, de la fiecare etaj se revărsa o lumină aurie, terasa era încercuită de lumânări puse în pahare de sticlă, iar muzica – îi spusesem lui May să nu dea muzica tare – era asigurată de o fată cu o voce gravă, domoală, acompaniată de o mică orchestră. Sunetele muzicii ei erau atât de pure şi de joase şi de triste, încât îmi imaginam că toţi vecinii stau pe la ferestre şi ascultă. Nu distingeam niciun cuvânt, auzeam doar melodia peste chiotele tinerilor care săreau în piscină. Aveam de gând să intru în casă să o caut pe Celeste şi să văd dacă nu vrea să se întoarcă cu mine, cu maşina, în oraş. Eram prea bătrâni pentru lucrurile astea, chiar dacă nu eram noi chiar atât de în vârstă. New Yorkul era singura noastră şansă să putem dormi.

În colţul îndepărtat al curţii, unde teii creşteau aproape de gardul viu, am zărit pe cineva care şedea pe un scaun de grădină şi fuma. Lumina din casă nu răzbătea până la scaun şi nu puteam distinge cu certitudine, prin hăţişul de umbre de acolo, decât o persoană şi un scaun şi licărul

intermitent al unui mic foc portocaliu. Mi-am spus că e soră-mea. Pe Maeve nu o interesau petrecerile. Ar fi ieşit să ia aer. Am stat liniştit pe loc, de parcă orice zgomot al meu ar fi putut s-o sperie şi să o pună pe fugă. Uneori, mă mai mângâiam puţin cu gândul ăsta, cu credinţa că, dacă aş privi cu atenţie, aş vedea-o şezând pe întuneric, în curtea Casei Olandeze. Mă întreb ce ar fi spus dacă ar fi văzut toate astea.

Nebuni, ar fi spus ea, suflând o mică pală de fum.

Persoana de pe scaun a clătinat apoi din cap şi şi-a întins în faţă picioarele lungi şi vârfurile degetelor goale. În chip miraculos, iluzia stăruia încă şi m-am uitat în sus la puzderia de stele ca să îmi feresc privirea de o fantasmă atât de vie. Maeve şi-a azvârlit ţigara în iarbă şi s-a ridicat să mă întâmpine. Preţ de încă o clipă a fost ea.

— Taţi? a strigat May.

— Să nu-mi spui că fumezi.

A venit la mine din întunericul acela, îmbrăcată, din câte îmi puteam da seama, cu o rochie albă cu bretele, presărată cu perle. Fiica mea, fetiţa mea frumoasă. Şi-a strecurat braţul în jurul taliei mele şi şi-a lăsat un minut capul pe umărul meu şi părul ei negru s-a revărsat acoperindu-i faţa.

— Nu fumez, a spus ea. Tocmai m-am lăsat.

— Bravo, fetiţa tatii, am zis.

Aveam să discutăm despre asta în dimineaţa următoare.

Am stat acolo, pe iarbă, urmărind cu privirea roiul de tineri care intrau şi ieşeau pe ferestrele-uşi – fluturi de noapte ademeniţi de lumină.

— Doamne, ce mult îmi place aici! a spus May.

— E casa ta.

A zâmbit. Chiar şi pe întuneric, ai fi putut să îi vezi zâmbetul.

— Bun, a spus ea. Condu-mă înăuntru.